

နေဝင်းမြင့်

တောကျီးကန်း ဝတ္ထုတိုများ

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၅၀၀၄၅၄၀၃၀၈

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၅၀၀၅၁၆၀၄၀၈

ပုံနှိပ်ခြင်း

ဒုတိယအကြိမ် (၅၀၀) အုပ်
ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၀၈။

မျက်နှာဖုံးပန်းချီ

မောင်မောင်သိုက်

အတွင်းဖလင်

A Seven Group

A ဖုံးဖလင်

Eagle

ကွန်ပျူတာစာစိ

Dream City

တန်ဖိုး

၁၆၀၀ ကျပ်

ဦးဝင်းချို (မူဝင်စာပျက်တိုက်)

၂၀၂၊ ၃၁ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊ က ထုတ်ဝေ၍

ဒေါ်ချိုချို A : (မူဝင်ပုံနှိပ်တိုက်)

A မှတ် (၃၃)၊ ၅၄ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊ က

A တွင်းစာသားများနှင့် မျက်နှာဖုံးကို ပုံနှိပ်ပါသည်။

မာတိကာ

- ၁။ အမေနှင့်ဓာတ်ပုံများ
- ၂။ ဗုဒ္ဓဟူးသမီး
- ၃။ မောင်းပုတီးကလေး
- ၄။ ကိုခေါက်ချိုးနဲ့ သဒ္ဓယုဝတီ
- ၅။ ဘူး
- ၆။ ရေအိမ်
- ၇။ ဆတ္တာသည်
- ၈။ အံ့ပွဲ
- ၉။ ကော်ဖတ်နံပါတ် သုည
- ၁၀။ တချို့က နိပြာပြာ၊ တချို့က ဖြူဝါဝါ၊ တချို့မှာ ချိတ်ပွင့်၊ တချို့မှာ ပန်းရင့်
- ၁၁။ တောပြဇာတ်
- ၁၂။ မိကျောင်း
- ၁၃။ ရတနာဂီရိ နှင်းခါးညများ

(၁)

ဧရာဝတီမြစ်ထဲက လှမ်းကြည့်လျှင်ပင် မတ်စောက်မြင့်မားသော မြစ်ကမ်းပါးတွေကို တွေ့နေရလေသည်။ ရွှေညိုရောင် မြစ်ကမ်းပါးသည် ဧရာဝတီကို မြင့်မားသောအရပ်မှ ငုံ့ကြည့်နေသည်။ စိမ်းကြည်သော ဧရာဝတီရေဦးသည် မြစ်ကမ်းပါးဆီသို့ ဦးတည်တိုးဝင်၍ ကွေကာတိမ်းကာ အဝေးဆီသို့ ဆက်လက်စီးဝင်သည်။ မြစ်ကမ်းပါး၏ သက်ရင့်ကျောက် မြေလွှာသည် အထစ်ထစ် အရစ်ရစ်ထကာ လှသွားတွေပါသော မုန့်လှီးစားဖြင့် ပျော့တွဲနေသော မုန့်တုံးကို လှီးဖြတ်ထားသလို နုံးရုံးရုံး လှပနေသည်။ မြစ်ရေသည် ကမ်းပါးယံအောက်ခြေကို ထိစပ်နေခြင်းမရှိ။ မြစ်ကမ်းနှင့် ကမ်းပါးအောက်ခြေကြားမှာ လူသွားစရာ သဲကြမ်းလမ်းကလေး ရှိသည်။ သည်လမ်းက မြစ်နားတန်း ရွာကလေးတွေဆီ သွားလို့ရသည်။ သံကိုင်းဘက်မှ ခုတ်မောင်းလာသော မော်တော်သည် မြစ်ကွေ ကျောက်ကမ်းပါးမြင့်မြင့်ကို တွေ့ရလျှင်ပင် ရေနံချောင်း ရောက်တော့မည်ကို သိနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ညောင်လှဆိပ်ကမ်း ရောက်တော့မည်ကို သိနိုင်သည်။ ကမ်းပါးမြင့်မြင့်ကြီးတွေနှင့် ယှဉ်ကာ မော်တော်သည် စက်ရှိန်သတ်ရင်း ဝင်လာတတ်သည့်အခါတိုင်း အမေမွေးရပ်မြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ခံစားမှုသည် တိုးထိလာရမိ။ ရေစပ်စပ် သဲပြင်ပေါ်သို့ ထိုးချထားသော ကုန်းပေါင်ကတစ်ဆင့် ညောင်လှဆိပ်ကမ်းကို ခြေချမိသည့်အခါတိုင်း သည်ဒေသ သည်ပတ်ဝန်းကျင်၏ ရနံ့တွေက တိုးဝင်လာတတ်သည်သာ။ ညောင်လှဆိပ်ကမ်းမှာ ရေနံချောင်းမြို့တွင်းသို့ သွားဖို့ မြင်းလှည်းတွေ ရှိသည်။ မော်တော်ကားတွေ ရှိသည်။

ညောင်လှမှ ရေနံချောင်းသို့ သွားရာလမ်းသည် တောင်ကုန်း၊ ချိုင့်ဝှမ်း၊ ရေနံစင်၊ ရွှေရောင်မြက်ခင်းများ၊ နီညိုရောင် ကျောက်စရစ်မြေ၊ အဝေးမှ ရေနံမျှော်စင်များ၊ ငွေရောင်သံကန်များ၊ ဝါးကပ်မိုးအိမ်ကလေးများဖြင့် လှပနေတတ်သည်။ ကျွန်တော်က ဈေးသက်သာသော မော်တော်ကားကို စီးလေ့မရှိ။ ခရီးသည်တွေ၊ ကုန်တွေ ညှပ်သပ်နေတတ်ကာ ဘာမှခံစားလို့မရ။ တစ်ခါတလေမှ ရောက်ရသော သည်ရေ သည်မြေ၏ အလှတွေကို အနည်းငယ် လျော့ပါးသက်သာသော ငွေကြေးဖြင့် မလဲချင်။ မြင်းလှည်းကို တစ်ယောက်တည်းငှားကာ သွားလေ့ရှိသည်။ အဆင်းတွေမှာ တရွေ့ရွေ့ ထိန်းဆင်းရသော၊ အတက်တွေမှာတော့ တမော့မော့ ရုန်းတက်ရသော သည်ဒေသ၏ ပထဝီဝင်ကို အပြည့်အဝ ခံစားချင်လို့ ဖြစ်သည်။ ကားလမ်းနှင့် ယှဉ်ကာ ဧရာဝတီသည် တစ်ခါတစ်ခါ ဖွေးခနဲ ပေါ်လာတတ်သည်။ အဆင်းကွေတွေမှာ မြင်းလှည်း (မြင်းရထားဟု ခေါ်ကြပါသည်။) ဘီးထဲကို မြင်းရိုက်ကြိမ် ကလန်သံ တောက်... တောက်... တောက်... တောက်သည် သည်ဒေသ၏ ဂီတဖြစ်သည်။

အမေ့ကို သည်ဒေသမှာ မွေးသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ သည်ဒေသမှာ နေထိုင်ခဲ့သည်။ အမေက သူမ၏ ငယ်ဘဝတွေကို ပြန်ပြောတိုင်း သည်ဒေသ၏ ရေ၊ မြေ၊ လေ၊ အိမ်ခြေတွေအကြောင်း ပါတတ်သည်သာ။ ဧရာဝတီ၊ ဘီအိုစီ အလုပ်သမားတန်းလျား၊ ရေနံစင်နှင့် ပိုက်လိုင်းများ၊ ထနောင်းနှင့် တမာတန်းတွေအကြောင်း ပြော၍မဝနိုင်။ တစ်နှစ်မှတစ်ခါ၊ နှစ်နှစ်မှတစ်ခါ ကျွဲကျဲပါးပါး ရောက်ဖြစ်သော သည်နေရာကို မြင်းလှည်းဖြင့် ဖြတ်သန်းရတိုင်း

အမေ့ကို သတိရပါသည်။ အမေ့ကို သတိရတိုင်း အမေပြောခဲ့ဖူးသော စာတ်ပုံများကိုလည်း သတိရပါသည်။ အထူးသဖြင့်မူ...။

*****

(၂)

အမေ့အကြောင်းက သိပ်များများစားစား (ထူးထူးခြားခြား) ပြောစရာ မရှိလှပါ။ အမေသည် သာမန်ဆင်းရဲသော မိသားစုတစ်ခုထဲမှ မွေးဖွားလာသူသာ ဖြစ်သည်။ အနေသည် သစ်တောအုပ်ထဲက သာမန် သစ်ရွက်တစ်ရွက်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သစ်ရွက်တစ်ရွက်ဆိုပေမယ့် အညာနွေထဲမှာ ရဲရဲပီပီရှိတတ်သော 'ထနောင်းရွက်' ကလေးနှင့် နှိုင်းရမည်ထင်သည်။ အမေ့ကို ညောင်လှမှာ မွေးသည်။ နောက်တော့ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသောအခါ အဖေ့အလုပ်ရှိရာ ရန်ကုန်ကို ပြောင်းလာရသည်။ အမေ့ဘဝခရီးက ဒါပဲဖြစ်သည်။ အမေသည် စကားသိပ်ပြောလှသူ မဟုတ်။ အဖေနှင့်ကမူ လုံးဝပြောင်းပြန် အချိုးကျသည်။ အမေ၏ ညိုညက်သော အသားအရေ၊ ဝိုင်းစက်ပြူးကျယ်သော မျက်လုံးတစ်စုံ၊ သနားကြင်နာတတ်သော စိတ်ဓာတ်နှင့် မျက်ရည်လွယ်ခြင်းများကို အမေ့အမွေအဖြစ် ကျွန်တော် ရရှိပါသည်။ ကျွန်တော်အပါအဝင် မောင်နှမငါးယောက်ထဲမှာ အမေ ကျွန်တော့်ကို အချစ်ဆုံးဖြစ်သည် (ဟု ထင်ပါသည်) အစ်ကို၊ အစ်မတွေ အသိုက်ခွဲသွားကြပြီ။

“မင်းအမေနဲ့ ပေါင်းရသင်းရတာ ဟန်မကျပါဘူးကွာ၊ စကားက တယ်နည်းတာပဲ ကပ်စေးနဲ့လိုက်တာလည်း လွန်ရော၊ မင်းအမေသေရင် ဥစ္စာစောင့်ဖြစ်မှာကွာ၊ လည်ပင်းမှာ သော့ကြီး ဆွဲဆွဲထားတာ ကြည့်ပါလား”

အဖေ မကြာခဏ ပြောတတ်သည်။ အမေ့အင်္ကျီ ရင်ဘတ်တွင် တိုက်ချိတ်အကြီးကြီး တစ်ချောင်းနှင့် တွယ်ချိတ်ထားတတ်သော 'သော့' တစ်ချောင်းကို ရည်ညွှန်း၍ အဖေက စတတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် မှတ်မိသည့် အရွယ်ကတည်းက အမေ့ရင်ဘတ်ကသော့ တစ်နေ့ တစ်ရက်မှ ဖြုတ်ထားတာ မတွေ့ရဘူးချေ။ အဖေက သုံးသလောက် ဖြုန်းသလောက် အမေက နှမြောတတ်သည်။ အဖေငယ်ငယ်က ဖဲရိုက်သည်။ အရက်ကလေး ဘာလေးလည်း သောက်ချင်သည်။ အမေ အမှတ်တရပြောပြသော အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို ကျွန်တော် သတိရနေတတ်သည်။ ထိုနေ့က အဖေ ဖဲရုံးလာသည်။ အရက်တွေလည်း မူးလာသည်။ အမေ့ဆွဲထားသော ဆွဲကြိုးနှင့် လက်ကောက်ကို တောင်းသည်။ အမေက မပေး။ မပေးတော့ အဖေက ရိုက်သည်။ ဆွဲကြိုးနှင့် လက်ကောက်မပေးတော့ အမေ့သေတ္တာကို ရန်ရှာလာသည်။ အမေ့ရင်ဘတ်က ချိတ်ဖြင့် တွယ်ထားသော သော့ကို ထိချင်လာသည်။ အမေက သူ့သော့ကို အထိမခံ။ ဆွဲကြိုးကို ချွတ်မနေတော့ဘဲ ဆွဲဖြတ်လိုက်သည်။ လက်ကောက်ကို ချွတ်သည်။ အဖေ့လက်ထဲကို ထည့်ပေးလိုက်သည်။ ထိုအခါကျမှ အဖေ ငြိမ်သက်သွားသည်။ နှမြောတွန့်တိုတတ်သော အမေက ရွှေတွေကို ရက်ရက်ရောရော ပေးတော့ အဖေကပင် အံ့ဩသွားသည်။ ထိုနေ့က အဖေ ရွှေတွေ ဖဲရုံးပစ်သည်။ အဖေ ထွက်သွားတော့မှ အမေ့ငိုသည်... တဲ့။

“အမေက ရွှေတွေဘာဖြစ်လို့ ပေးလိုက်တာလဲဗျ”

ထိုစဉ်က ကျွန်တော့်ကို မမွေးသေးသော်လည်း အမေပြောပြတော့ ကျွန်တော်က နှမြောတသစွာ အမေ့ကို အပြစ်တင်နေခြင်းဖြစ်သည်။

“အဲဒါတွေက သူရှာထားတဲ့ ပစ္စည်းတွေပဲဟာ၊ သူ ယူသွားခွင့်ရှိတာပဲ”

“နောက်လည်း အဲသလိုလုပ်တာပဲလား အမေ”

“ဟင့်အင်း... နင့်အဖေ အဲဒီတစ်ခါပဲ လုပ်တာပါ။ စိတ်ထိခိုက်သွားသလား မသိပါဘူးဟယ်၊ နောက်တော့ ဖဲမရိုက်တော့ပါဘူး”

အမေက ကျွန်တော့်ကို ‘နင်’ ဟု သုံးတတ်ပါသည်။ အမေက စိတ်ကူးရသည့်အခါ ငယ်ဘဝတွေကို ပြောပြတတ်သည်။ အဖေကတော့ အမေ့ကို စိတ်လိုလက်ရ စတတ်သည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် အမေက ပြုံးသည်ဆိုရုံကလေး ပြုံးကာ အဖေ့ကို ငေးကြည့်နေတတ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် အဖေနှင့် အမေတို့ ချစ်ခရီးသည် နှစ်ပေါင်းများစွာ တင်းရစ်ခိုင်မြဲခဲ့သည်။

“မင်းအမေက ညောင်လှသူကွ၊ ညောင်လှဘီအိုစီမှာ မွေးတာ၊ အဖေက ရေနံတွင်း တစ်တွင်းမှာ စက်ဆရာပေါ့၊ ညနေဘက် အလုပ်အားတဲ့ အချိန်ကလေးဆို အဖေက ညောင်လှကို စက်ဘီးကလေးနဲ့ လာရတာ၊ မင်းအမေတို့နေတဲ့ ညောင်လှဘီအိုစီတန်းလျားက မြို့နဲ့ တော်တော်လှမ်းသား၊ အဖေကသာ ပိုးရတာပါကွာ၊ မင်းအမေက ဘဝင်က ခပ်မြင့်မြင့်ရယ်”

“အဖေက မယ်ဒလင်လေးနဲ့ သွားသွားကြူရတာ၊ ဟိုသီချင်းဟာကွာ... ဘာတဲ့ ‘ဂုဏ်မြင့်သူဟာ တကယ်မေတ္တာစစ်နဲ့ ချစ်ရဲ့သားနဲ့၊ ငြင်းပယ်တော်မူ အားတယ်၊ အဟုတ်မေတ္တာစစ်နဲ့ ချစ်ရဲ့သားနဲ့ ငြင်းပယ်တော်မူအားတယ်၊ အထင်တော်လွဲလို့ရယ် ချစ်တဲ့သူရယ် မခွဲနိုင်ရှာရက်တယ်’ အဲဒီသီချင်းကို ဘီအိုစီညောင်ပင်အောက်ကနေ ဆိုတာ၊ မင်းအမေက လှည့်တောင်မကြည့်ဘူးကွ”

အဖေက အသံနေအသံထားတွေနဲ့ ဆိုပြတော့ အမေက မျက်လုံးတွေ မှေးစင်းနေအောင် ရယ်မောနေတတ်သည်။ အမေက မာနကြီးကြောင်း၊ နောင်တော့ အဖေ့ကို ရိုးသားမှန်းသိ၍ လူကြီးတွေက ဖေးစားခဲ့ကြောင်း၊ အမေက မိဘစကားကို နားထောင်ကာ အဖေနှင့် လက်ထပ်ခဲ့ကြောင်းများကို အဖေက စိကာစဉ်ကာ ပြောတတ်သည်။

အခုတော့ အမေလည်း ခုနစ်ဆယ်ကျော်ပြီ။ အဖေက အမေ့ထက် နှစ်နှစ်ကြီးသည်။ သားသမီးတွေက အိမ်ခွဲသွားကြပြီ။ အငယ်ဆုံးဖြစ်သော ကျွန်တော်သာ အိမ်မှာကျန်ရစ်နေသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်သော်လည်း မပြောင်းလဲတာ တစ်ခုရှိသည်။ အမေ့ရင်ဘတ်မှာ တိုက်ချိတ်ကြီးနှင့် တွယ်ချိတ်ထားသော သော့တစ်ချောင်း။

*****

(၃)

ထိုနေ့က အိမ်မှာ အမေနှင့် ကျွန်တော် နှစ်ယောက်ပဲရှိသည်။ ပြီးတော့ ထိုနေ့က မှတ်မှတ်ရရ အိမ်ရှေ့က ပိတောက်ပင်တွေ ပိတောက်တွေ ပွင့်နေသည်။ မိုး၏ ရှေ့ပြေးရန်တချို့ ဝေ့ဝဲနေသော နွေနှောင်း၏ ရက်တစ်ရက် ဖြစ်လေသည်။ အမေက ပြတင်းဝက

ပိတောက်ရှုခင်းတွေကို ကြည့်နေသည်။ ပြီးတော့မှ တစ်ခါမှ မဆိုဘူးသည့် စကားတွေကို အမေဆိုသည်။

“ဂျပန်တွေကို တော်လှန်တာ နှစ်ပေါင်း ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ သား”
“နှစ်ပေါင်း လေးဆယ်ကျော်ပြီ အမေ”
“နှစ်ပေါင်း လေးဆယ်တောင် ကျော်သွားပြီလား”

ထို့နောက် အမေ စကားပြတ်သွားသည်။ အမေက သူ့အခန်းထဲကို ဝင်သွားသည်။ ပြီးတော့ ရင်ဘတ်ကသော့ကိုဖြုတ်ကာ အမေ အပျိုဘဝကတည်းက ပါလာသော သံမဏိ သေတ္တာကြီးကို ဖွင့်သည်။ အဝတ်အစားတွေအောက်က ကျောက်ကာသေတ္တာ အနက်ကလေးတစ်လုံး ထုတ်သည်။ ကျောက်ကာသေတ္တာကလေးကို ဖွင့်လိုက်တော့ အထဲမှာ ငွေဖလားလေးတွေ၊ ငွေကွမ်းဘူး၊ ငွေထုံးဘူးကလေးတွေ၊ နောက် အမေငယ်ငယ်တုန်းက ဇာပန်းထိုးသည့် ဇာထိုးအပ်တွေ၊ ပန်းထိုးအပ်တွေလည်း ပါသည်။ ရောင်စုံချည်လုံးကလေးတွေ ငွေဒင်္ဂါးကလေးတွေ၊ ကြေးနီပြား ညိုညိုကလေးတွေ၊ နောက် ဂျပန်ငွေစက္ကူတချို့။

သည်ကျောက်ကာ သေတ္တာအနက်ကလေးကို ကျွန်တော် တစ်ခါမှ မမြင်ဘူးချေ။ အဖေပင် မြင်ဖူးလိမ့်မည် မထင်။ သေတ္တာကလေးက အလျား ရှစ်လက်မ၊ အနံ့ ငါးလက်မလောက် ရှိသည်။ သေတ္တာထဲက ပစ္စည်းကလေးတွေကို အမေ တယုတယထုတ်သည်။ သေတ္တာကလေးထဲမှာ ခင်းထားသော စက္ကူကလေးကို ဖယ်လိုက်တော့ ဓာတ်ပုံဟောင်းကလေး သုံးပုံ ထွက်လာသည်။ အမေက တစ်ပုံ အရင်ပြသည်။ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်၏ပုံ ဖြစ်သည်။ ဆယ်နှစ်အရွယ် မိန်းကလေးတစ်ယောက်နှင့် ယှဉ်ကာ မတ်တတ်ရပ်နေသည်။ နောက်မှာ တန်းလျားခန်းတွေ။

“ရပ်နေတာ နှင့်အဘွားပေါ့၊ အမေအမေက ဒေါ်သော့တဲ့၊ အသား ဖြူဖြူကလေးနဲ့ သိပ်လှတာ သားရဲ့”
“ရပ်နေတဲ့ကောင်မလေးက ဘယ်သူလဲ”
“အဲဒါ အမေလေ၊ အမေ ကိုးနှစ်သမီးတုန်းက အမေအမေနဲ့ ရိုက်ထားတာ”

ဓာတ်ပုံထဲက သားအမိနှစ်ယောက်လုံး ဓာတ်ပုံအရိုက်ခံနေသည်နှင့် မတူ။ ကင်မရာကို အထူးအဆန်းလို ကြည့်နေကြပုံမျိုး ဖြစ်သည်။

“နောက်ကတန်းလျားက ညောင်လှက အမေတို့နေခဲ့တဲ့ ဘီအိုစီတန်းလျား၊ အမေ ငယ်ငယ်ကတည်းက နေခဲ့တာ”

အမေက နောက်တစ်ပုံ လှမ်းပေးသည်။ မိန်းမပျိုတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ဆံတောက်သိမ်းစ လှပသော မိန်းမပျိုတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ မေးစေ့ကို လက်ထောက်ထားသည်။ အင်္ကျီလက်တွေက ပွယောင်းယောင်း။ နောက်ခံပန်းချီကားက ဧည့်ခန်းတစ်ခန်း၏ပုံ ဖြစ်သည်။ မိန်းမပျိုက ပြုံးနေသော်လည်း အသက်မပါလှချေ။

“အဲဒါ အမေ့သူငယ်ချင်း မြစ်နိ၊ အမေ့ရဲ့ အချစ်ဆုံးသူငယ်ချင်း၊ ရန်လည်းအဖြစ်ဆုံး သူငယ်ချင်းပေါ့၊ အမေ့အနှံ့အတာလည်း သိပ်ခံရှာတယ်၊ ဒီဓာတ်ပုံက အမေ့နဲ့သူ တစ်နေ့တည်းရှိတာ၊ ရေနံချောင်းကို သွားရှိတာလေ၊ အဖေ မသိအောင်ရှိတာ၊ အပြန်မိုးချုပ်လို့ အဖေ့အရိုက် ခံရသေးတယ်”

အမေက စိတ်ပါလက်ပါ ပြောနေခြင်းဖြစ်သည်။ ဝမ်းပန်းတသာ ရှိနေပုံလည်းရသည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ဝမ်းပန်းတနည်း ရှိနေပုံလည်း ရသည်။ အခန်းတွင်းမှာ ပိတောက်ရနံ့တွေ ရှိနေသည်။ လေသည် မိုးငွေ့တွေကို သယ်ဆောင်စပြုလာပြီ။

“ဟောဒီပုံကိုကြည့်စမ်း သား”

အမျိုးသားတစ်ယောက်ပုံ ဖြစ်သည်။ ဓာတ်ပုံအနားတွေ ဖွာလန်နေသည်။ ဓာတ်ပုံထောင့်မှာ ဆေးသားတွေ ကွာကျနေပြီ။

ချောမောသည်ဟု မဆိုသာသော်လည်း ညိုလဲ့သော မျက်ဝန်းနှင့် နှုတ်ခမ်းများက ပြတ်သားကြည်လင်ဟန် ရှိသည်။

“ဒါက ဘယ်သူလဲ အမေ”
“နောက်ဘက်မှာကြည့်”

ဓာတ်ပုံနောက်မှာ စာတန်းကလေးတစ်ကြောင်း။ မင်ရောင်က နှစ်ပေါင်းများစွာကို ဖြတ်သန်းခဲ့သည့် မင်ရောင်။

‘အသက်နှင့် ထပ်တူထပ်မျှ ချစ်ရပါသော မြသို့’
၁၃၊ ၃၊ ၁၉၄၅

ကျွန်တော် အမေ့မျက်နှာကို နားမလည်နိုင်သလို ကြည့်နေမိသည်။ အမေက ပြုံးသည်ဆိုရုံကလေး ပြုံးနေသည်။

“အဲဒါ အမေ့ငယ်ရည်းစားပေါ့၊ ကိုဘအေး တဲ့၊ ဂျပန်တော်လှန်ရေးထဲကို ပါသွားတာ၊ ပြန်မလာတော့ဘူး”

“ဘယ်လိုပြန်မလာတာလဲ အမေ”

“သူတို့ သူငယ်ချင်းသုံးယောက် ထွက်သွားကြတာပဲ၊ ကိုဘအေး ရယ်၊ ကိုကံမောင် ရယ်၊ ကိုပိုက်တင် ရယ်၊ ကိုပိုက်တင်ကတော့ စစ်ကြီးပြီးတော့ ရန်ကုန်ရောက်သွားတယ် ဆိုလား၊ ကိုကံမောင်ကတော့ ရွာကို ပြန်ရောက်လာတယ်၊ ဒါပေမယ့် ဦးနောက်ပျက်စီးပြီး ရောက်လာတာ၊ ဘာမှ မပြောနိုင်တော့ဘူး၊ ကိုဘအေးကတော့ သရက်မှာ ဆိုလား၊ ပျဉ်းမနား ဆိုလား ကျဆုံးသွားတယ်တဲ့”

“ဒီဓာတ်ပုံက အမေ့ကို သူ မသွားခင်က ပေးခဲ့တာလား”

“အေး... ဟုတ်တယ်၊ သူ မသွားခင်က ကြိုပေးခဲ့တာ၊ အခုန အမေ့သူငယ်ချင်း မြစ်နဲ့အတူသွားရိုက်တဲ့ အမေ့ဓာတ်ပုံကိုလည်း သူ ယူသွားတယ်၊ တော်လှန်ရေးက သူ ပြန်မလာတော့ဘူးဆိုရင် သူ့ဓာတ်ပုံကို တစ်သက်လုံး သိမ်းထားလိုက်ပါတော့တဲ့ အမေ့ဓာတ်ပုံကတော့ စစ်မြေပြင်မှာပဲ ကျနေခဲ့ပြီ တူပါရဲ့။”

“ထွက်သွားတဲ့နေ့က အမေ့နဲ့မတွေ့ဘူးလား”

“တွေ့တာပေါ့၊ မြစ်နဲ့ပဲ အမေ့ကို လာခေါ်တာ၊ ညောင်လှမြစ်ဆိပ်က ကမ်းပါးထိပ်ကို အမေ့ရောက်သွားတော့ သူတို့သုံးယောက်ပါတဲ့ လှေကလေးက မြစ်ဆိပ်ကနေ ထွက်နေပြီ၊ လှေပေါင်းမိုးထဲက လက်ပြသွားရှာတယ်၊ အမေ့က ကမ်းပါးထိပ်က သူတို့လှေကလေး အဝေးမှာ ပျောက်သွားတဲ့အထိ အမေ့ ကမ်းပါးထိပ်မှာ ရပ်နေမိတယ်၊ အဲဒါ နောက်ဆုံး မြင်လိုက်ရတာပါပဲ”

“ဒီဓာတ်ပုံကို အဖေက ဘာပြောလဲဟင်”

“ဟင့်အင်း... ဒီဓာတ်ပုံအကြောင်း နင့်အဖေ မသိဘူး၊ အမေ တစ်ခါမှ မပြခဲ့ဘူး”

အမေ့က ကျောက်ကာသေတ္တာလေးထဲကို ပစ္စည်းတွေ ပြန်ထည့်သည်။ ဓာတ်ပုံ ဟောင်းကလေးတွေကို တယုတယ ပြန်ထည့်သည်။

ပိတောက်ရနံ့သည် လေထဲတွင် ဝေ့ဝဲနေသည်။

*****

(၄)

အမေ့ဆုံးသွားတာ ကြာခဲ့ပြီ။ မိုးရက်တစ်ရက်မှာ ဆုံးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ နှစ်လည်ရက် တစ်ရက်မှာတော့ အမေ့ကို ရည်စူး၍ ဆွမ်းကျွေးချင်သည်ဟု အဖေပြောသည်။ ရပ်ဝေးက သားသမီးတွေကိုလည်း မှာသည်။ အမေ ကျန်ရစ်ခဲ့သော ထဘီအင်္ကျီ တချို့ကိုလည်း နွမ်းပါးသူတွေကို ပေး ပေးဖို့ အဖေ စီစဉ်သည်။ ထိုနေ့က အမေ့သေတ္တာကို နှစ်ပေါင်း လေးဆယ်လောက်အတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ် အဖေဖွင့်သည်။ ဤသို့ဖြင့် နောက်ဆုံးတော့ အမေ့ ကျောက်ကာသေတ္တာကလေးကိုလည်း ဖွင့်ဖြစ်သွားကာ ဓာတ်ပုံဟောင်းတွေကို အဖေ တွေ့သွားခဲ့သည်။

ကျွန်တော်က အဖေ့ကို အကဲခတ်နေမိသည်။ အဖေ့က ဓာတ်ပုံတွေကို တစ်ပုံချင်း ကြည့်သည်။ ဓာတ်ပုံနောက်က စာကိုဖတ်သည်။ နောက်တော့ ပြုံးလေသည်။

“ဒါ ဘယ်သူလဲကွ”

“အမေ့ ငယ်ရည်းစားလို့ ပြောတာပဲ”

“ဟေ... မင်း ဘယ်သူပြောလဲ”

“အမေ့ ပြောခဲ့ဖူးတာပဲ”

အဖေ့က ဘာမှမပြောတော့ဘဲ ဓာတ်ပုံကလေးတွေကို ကျောက်ကာသေတ္တာထဲသို့ ပြန်ထည့်သည်။ ပြီးတော့ သေတ္တာထဲ ပြန်ထည့်သည်။ အတော်ကြီးကြာမှ စကားစပြောသည်။

“မင်းကွာ သိရက်သားနဲ့၊ မင်းအမေ မြေချတဲ့နေ့က ပြောဖို့ကောင်းတယ်”

“ဘာကိုလဲ အဖေ”

“ဪ... ဓာတ်ပုံတွေလေကွာ၊ မင်းအမေ မြေမြှုပ်တဲ့နေ့က သည်ဓာတ်ပုံကလေးတွေ သူနဲ့အတူ ထည့်ပေးလိုက်ရင် သူ သိပ်ဝမ်းသာရှာမှာ”

အဖေက အလေးအနက် ပြောနေခြင်းဖြစ်သည်။ အပြင်ဘက်မှာတော့ မိုးတွေညိုရီနေသည်။ ကျွန်တော်က အမေ့ရင်ဘတ်က သော့ကလေး၊ စစ်မြေပြင်မှာ ကျန်ရစ်ခဲ့သော အမေ့ရဲ့ ဓာတ်ပုံကလေး၊ ပြီးတော့ မျက်ရည်လွယ်တတ်သော အမေ့မျက်ဝန်းများကို လွမ်းနေမိလေသည်။

(အိပ်မက်ဖူး၊ ၁၉၉၀ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ၊ အမှတ်-၇)

*****

ဗုဒ္ဓဟူးသမီး

(၁)

မလုံးတင် ကားကြီးဂိတ်ကို ရောက်တော့ နေတော်တော်မြင့်နေပြီ။ ခါတိုင်းတော့ သည့်ထက်စောတယ်။ သူ့အလုပ်ကလည်း တကယ်တော့ နောက်ကျလို့ မကောင်းဘူး။ ကနေတော့ ဘာရယ်မဟုတ်ဘူး။ ဟိုဟာလေးလုပ် ဒီဟာလေးလုပ်ရင်းနဲ့ကို နောက်ကျသွားတာ။ ပြီးတော့ သူ့အိမ်လေးရှိတဲ့ မြို့သစ်ကနေ အဲဒီကားကြီးဂိတ်ကို သွားဖို့က ဘတ်စ်ကားတစ်ထောက် စီးရသေးတာ။ အဲဒီဘတ်စ်ကားကလည်း လိပ်ကမှမြန်ဦးမယ်။ လူဆိုတာကလည်း အမြဲတမ်း ကျပ်ညပ်နေတတ်တယ်။ ဟိုနားထောက် ဒီနားထောက်ကလည်း တစ်မျိုး၊ မှတ်တိုင်ရယ်လို့တောင် မဟုတ်တော့ဘူး။ လမ်းမှာ တားသမျှ ရပ်ပေးတော့ကလည်း လူပေါက်စေ့။ တစ်ခါတလေများ လူသာ ဆင်းပြေးလိုက်ချင်သေးတယ်ဆိုတဲ့ ကားမျိုး။ အဲဒီမနက်က ရှစ်နာရီမခွဲတခွဲလောက်မှ ကားကြီးဂိတ်ကိုရောက်တယ်။ မလုံးတင် ရင်တွေ တအားခုန်နေတယ်။ ခါတိုင်း ဒီနေရာကို ခုနစ်နာရီခွဲဆို ရောက်နေကျ။ ဒီနေ့ တစ်နာရီခွဲလုံးလုံးကို နောက်ကျနေပြီ။ ထင်တဲ့အတိုင်းပဲ ကားတွေကလည်း နေပူကြီးထဲမှာ တန်းစီထားလိုက်တာ အတောင့်။

ရှစ်နာရီခွဲဆိုပေမယ့် နေကတော့ တော်တော်ကို နေပူနေပြီ။ အရင်က ဒီနေရာလေးမှာ ကုက္ကိုပင်ကြီးတွေရှိတော့ တော်သေးတယ်။ အခုတော့ လမ်းချဲ့လို့ဆိုလား ကုက္ကိုပင်ကြီးတွေ မရှိတော့ဘူး။ သစ်ပင်တွေ မရှိကြတာလည်းကြာပြီ။ မြန်ဆန်လိုက်တာ မပြောနဲ့တော့။ မနေ့တစ်နေ့ကပဲ ရှိသေးတယ်။ မြေစာပင်ကလေး တစ်ပင်ကို မြေပွပွထဲက ဆွဲနှုတ်လိုက်သလို မြန်တာ။ မလုံးတင် ရောက်သွားသွားချင်းပဲ ထိပ်ဆုံးက ဘတ်စ်ကားပေါ်ကို နောက်ပေါက်ကနေ တက်လိုက်တယ်။ နေရာတော့ မရှိတော့ဘူး။ နောက်နား ခပ်ကျကျမှာ မတ်တတ်ရပ်ရင်းက လူတွေကို အကဲခတ်တယ်။ ဝတ်စုံတွေနဲ့ ရုံးသူရုံးသားတွေက များနေတယ်။ တခြား ခရီးသည်တွေလည်း ပါတာပါပဲ။ သူ့လိုပဲ မတ်တတ်ရပ်နေသူတွေကလည်း အလယ်အူကြောင်းမှာ နှစ်ထပ်လောက် ဖြစ်နေတယ်။

“ကိုင်း... သောက်ကြဦးမလား၊ ရေခဲရေအေးအေးလေး ငါးမူးတည်းပါ”

ရေခဲအိုးကြီးကြီးထဲကို ရေခဲရေ ထည့်ပြီးတော့ ကားပေါ်ကို လူတစ်ယောက် တက်လာတယ်။ ရေခဲအိုးနှုတ်သီးမှာ ပလတ်စတစ်ရေခွက် သုံးလေးခွက်လည်း ချိတ်ထားတယ်။ ဘယ်သူမှလည်း မသောက်ပါဘူး။ ရေခဲရေသည်က တိုးရင်းဝှေ့ရင်း သူ့အနားကို ရောက်လာတယ်။ ရေခဲရေသည်က သူ့ကိုမတွေ့အောင် တစ်ဖက်ကိုလှည့်ဖို့ ကြိုးစားနေတုန်းမှာပဲ သူ့ကိုပြုံးပြီး နှုတ်ဆက်နေပြီ။ သည်တော့မှ သူလည်း တင်းတိတ်တွေနဲ့ မည်းချိတ်နေတဲ့ သူ့မျက်နှာပေါ်က နှုတ်ဆက်ပြုံးကလေး ပြုံးရင်းက မေးကလေးကို ဆတ်ပြလိုက်တယ်။ ရေခဲရေသည်ကလည်း သည်အမှုအရာရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို မေးလိုက်တာပဲဆိုတာ သိတဲ့ပုံနဲ့...

“ခင်ဗျား နောက်ကျလို့ ပြောနေတယ်” လို့ တစ်ခွန်းပဲပြောပြီး ဆင်းသွားတယ်။ အဲသည်စကားကြားတော့ မလုံးတင် ရင်တွေခန့်လာပြန်ရော။ တချို့ကလည်း လူကျပ်နေပေမယ့် အလျင်လိုတယ်နဲ့ တူပါရဲ့။ သည်ကားပေါ်ကိုပဲ မဆံ့ရင်ကာ အတင်းတက်တယ်။ တချို့ကတော့ နောက်ကားထွက်မှာကို စောင့်နေကြတယ်။ ကားတွေက ငါးမိနစ်တစ်စီး ပုံမှန်ထွက်နေကျကိုး။ ရုံးချိန်ကလည်း ရုံးချိန်ဆိုတော့ နောက်ကဘတ်စ်ကားတွေပေါ်က ထိုင်ခုံတွေ လူပြည့်နေတာတောင် ပလက်ဖောင်းပေါ်မှာ လူတွေ အပြည့်ရှိနေသေးတယ်။

“အိပ်ချင်ပြေလေး အမူးအမော်ကောင်းတယ်၊ အာခံတွင်းမှာရှင်းတယ်၊ အိပ်ချင်မှာ ပြေတယ်၊ ဆီး၊ လိမ္မော်၊ နာနတ်၊ စတော်ဘယ်ရီ၊ ဒူးရင်း အရသာငါးမျိုးနဲ့ ပြုလုပ်ထားတဲ့ မွှေးမွှေးလေးတော်ဖီ၊ နှစ်ခုကိုမှ တစ်ကျပ်”

ကားက မထွက်နိုင်သေးဘူး။ ခရာသံလည်း မကြားရသေးဘူး။ ငါးမိနစ်လည်း ကျော်လောက်ပါပြီ။ ခရာမှုတ်ဖို့နေနေသာ ဂိတ်မှူးနဲ့ဒရိုင်ဘာ စကားများနေတယ်နဲ့ တူပါရဲ့။ အသံတွေ ကားပေါ်က ကြားနေရတယ်။ အဲသည်တုန်းမှာပဲ ကောင်လေးတစ်ယောက် ကားပေါ်တက်လာတယ်။ ကောင်လေးဆိုပေမယ့် သုံးဆယ်လောက်ရှိရောမယ်။ လက်ထဲမှာလည်း စာရွက်တွေနဲ့...

“ကိုင်း... တစ်နည်းအားဖြင့် ခရီးသွားကြမယ့် ကျွန်တော့်အစ်ကို၊ အစ်မများ၊ ကျွန်တော့်မိဘများ ကျွန်တော့်ကြောင့် စိတ်အနှောင့်အယှက်၊ ကိုယ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်ကြတယ်ဆိုရင် တောင်းပန်ပါတယ်ဗျာ၊ အချိန်လည်း သိပ်မရဘူး၊ ကားကလည်း ထွက်တော့မယ်၊ တခြားမဟုတ်ပါဘူး၊ နက္ခတ်ပေဒ သိပ္ပံနည်းကျ ဗေဒဝိဇ္ဇာဆရာကြီး ဦးကြည်ရဲ့ ဒီနှစ် တပေါင်း တန်ခူး တစ်လစာ ဟောစာတမ်းတွေပါ။ များများလည်း မပါပါဘူး၊ ကိုယ့်မွှေးရက်ကလေးကိုသာ အမိန့်ရှိပါ။ ကျွန်တော် နေရာအရောက် လာပို့ပုံမယ်၊ ဟောစာတမ်းတစ်စောင်မှ တစ်ကျပ်၊ ဟုတ်ကဲ့... ဒီနှစ်သင်္ကြန်က တန်ခူးလထဲမှာ မကျဘူးတဲ့၊ ကဆုန်လထဲမှာ ကျသတဲ့၊ ဒီနှစ်မှာ အင်္ဂါနဲ့ စနေသားသမီးများကို အသေသာ ကပ်ထားကြတော့... တစ်ကျပ်ဆိုလို့ မမှန်ဘူးထင်ရင် ကျွန်တော့်မိဘများ ပိုက်ဆံတစ်ပြားမှ ပေးမသွားနဲ့၊ နမူနာ စာရွက်တောင်း၊ ထိပ်ဆုံးသုံးကြောင်းကို ဖတ်ကြည့်၊ မှန်ကန်တယ်၊ တိုက်ဆိုင်တယ်ဆိုမှ ဝယ်ကြည့်၊ တနင်္ဂနွေသားတွေက သူတစ်ပါးအမြင်နဲ့ မတူဘဲ ဆန့်ကျင်ပြောဆိုတတ်လို့ အမှတ်အတေးများ ခံရတတ်သတဲ့၊ တနင်္လာသားများကတော့ စီးပွားရေး မကောင်းတတ်သေးပေမယ့် သင်တန်းများတော့ တက်ရက်နီးရှိသတဲ့၊ ဗုဒ္ဓဟူးသားသမီးများ အတွက်ကတော့ ၄၊ ၁၊ ၇ စတဲ့

ဂဏန်းနဲ့သာထိထိုး၊ ထိဆုကြီးများတောင် ပေါက်ကိန်းရှိတဲ့အချိန်လို့ ဟောစာတမ်းမှာ အတိအလင်း ဟောထားပါတယ်။ မိမိရဲ့ လူမှုရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး”

မလုံးတင် မျက်လုံးတွေက ဟိုဟိုသည်သည် ကြည့်နေရာက ဟောစာတမ်းရောင်းတဲ့ ကောင်လေးဆီကို ရောက်သွားတယ်။ ကားပေါ်မှာ လူကများနေတော့ ကောင်လေးကို ရုတ်တရက် မမြင်ရဘူး။ ကောင်လေးကလည်း စာရွက်ထပ်ကို ခေါက်ချိုးကိုင်ထားရင်းက ပြောနေတာ။

“ကိုင်း... အလိုရှိတဲ့ ကျွန်တော့်မိဘများ တိုက်ဆိုင်ရင် လှမ်းသာခေါ်လိုက်၊ တစ်စောင်မှ တစ်ကျပ်ထဲ၊ နိုင်ငံကျော် ဗေဒဝိဇ္ဇာဆရာကြည့်ရဲ့ ဟောစာတမ်း၊ ဒီတစ်လစာထဲ ငွေတစ်ကျပ်ဆိုတာ ကွမ်းစား၊ ဆေးလိပ်သောက် ကျပျောက်သလောက်ပဲရှိတယ်၊ ယတြာကောင်းတော့ မင်းလောင်းကျေသတဲ့၊ မိမိရဲ့ကံကြမ္မာ ပြုတ်စီးပြိုဟုန်း၊ ဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်သိရှိနိုင်တဲ့အပြင် ယတြာထူးများလည်း ပါတယ်”

မလုံးတင်က လူတွေကြားမှာ ရှေ့ကို နည်းနည်း တိုးထွက်လိုက်တယ်။ စုတ်ပြတ် ညစ်သယောင်းနေတဲ့ သူ့ကို အဝတ်အစား သစ်လွင်တောက်ပနေကြတဲ့ ကားစီးသူတချို့က မနှစ်မြို့သလို ကြည့်နေတာကို သူသိသားပဲ။ ရေမချိုး မိုးမချိုး သူ့ကိုယ်က နံစော်နေတာလည်း သူဟာသူ သိတယ်။ အပြီးတိုနေတဲ့ ရာဘာဖိနပ်မှာ ချည်ထားတဲ့ သံကြိုးအစတွေက သူများခြေထောက်တွေကို ထိုးမိလို့ ကားပေါ်ရောက်တိုင်း အပြောခံရတာကလည်း ခဏခဏဆိုတော့ ဖိနပ်ကိုလည်း သတိထားရသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် မတတ်နိုင်ဘူး။ နောက်နားကနေ ရှေ့ကိုတိုးနိုင်သလောက် တိုးတယ်။

“ဗုဒ္ဓဟူးသမီး... ဗုဒ္ဓဟူးသမီး”
“ဟောစာတမ်း တစ်စောင်ပေးပါ”

ရုတ်တရက် အော်လိုက်တဲ့ သူ့အသံကြောင့် သူ့ကို လူတွေက ဝိုင်းကြည့်ကြတယ်။ မလုံးတင်ကတော့ ဒါကို ဂရုမစိုက်ပါဘူး။ သူ့လက်ထဲက ကျပ်တန် နွမ်းနွမ်းကလေးကို လှမ်းပေးရင်းက ဟောစာတမ်းကောင်လေး လှမ်းပေးမယ့် ဟောစာတမ်းတစ်ရွက်ကို လက်ကမ်းလိုက်တယ်။

“ကိုင်း... ဟောဒီက အဒေါ်ကြီးကလည်း ဗုဒ္ဓဟူးသမီးအတွက် ဟောစာတမ်းတစ်စောင်တဲ့၊ ဟုတ်ကဲ့ လာပါပြီ၊ မွေးနေ့မွေးနံ့ကိုပြော၊ ကြာသပတေး ဟုတ်ကဲ့၊ ဟောဒီကလည်း ကြာသပတေး တစ်စောင်တဲ့၊ ကြာသပတေး သားသမီးများကလည်း ဒီလထဲမှာ ဘဝခြေလှမ်းသစ်တွေ စရလိမ့်မတဲ့၊ ဆီ၊ ဆန်၊ ဆေး အင်္ဂါနဲ့ အရောင်းအဝယ်များ ကောင်းနိုင်သတဲ့ခင်ဗျာ၊ စနေ၊ ဟုတ်ကဲ့ ရမယ်၊ နိုင်ငံကျော်ဗေဒဝိဇ္ဇာ ဆရာကြည့်ရဲ့ ဟောစာတမ်းတွေ၊ မမှန်ရင် ငွေတစ်ကျပ်ကိုမပေးနဲ့၊ ကျွန်တော် ဒီဘတ်စ်ကားဂိတ်မှာ ရောင်းလာတာ လေးလကျော်ပြီ၊ မမှန်ရင် ငြော်... ဟုတ်ကဲ့၊ စနေပဲနော်၊ စနေသားသမီးများကတော့ ကောင်းလွန်းလို့တောင် ယတြာချေရမယ့်လ၊ မိတ်သစ်ဆွေသစ်များက ကြည့်ရှုလိမ့်မယ်။ ငွေရေးကြေးရေး မလိုချင်ပါဘူး ဆိုတာတောင် အိမ်အထုပ်နဲ့ ရောက်လာမယ့် အချိန်တဲ့ခင်ဗျာ”

မလုံးတင်ကတော့ သူ့လက်ထဲ ရောက်လာတဲ့ ဗုဒ္ဓဟူးသားသမီးအတွက် ဟောထားတဲ့ ဟောစာတမ်း စာရွက်ကြမ်းကြမ်းကို လှမ်းယူရင်း နောက်ကို ဆုတ်ဆုတ်လာတယ်။ အပေါက်ဝများကို တိုးထွက်လာပြီး အဝနားမှာ ရပ်ရင်းက ဟောစာတမ်းကို ဖတ်ဖို့ကြိုးစားတယ်။ ဒါပေမယ့် လူကကျပ်နေလို့ ဘယ်လိုမှ ဖတ်လို့မရဘူး။ အဲသည်တုန်းမှာပဲ ကားထွက်ခရာတုပ်သံ ရှည်ရှည်ကြီးက ဆောင့်ဆောင့်အောင့်အောင့် ထွက်လာတယ်။

*****

(၂)

သည်နေ့တော့ ကားကြီးဂိတ်ကို မလုံးတင် အစောကြီး ရောက်နေပြန်ရော။ နေ့စရာ နားစရာမရှိလို့ ဂိတ်မှူးရဲ့ သစ်သားတဲကလေးဘေးမှာ ဝင်ထိုင်တယ်။ အဲသည်နေရာက အရိပ်ကလေးရှိတာကိုး။

စောစောထွက်လာလို့ ဘာမှလည်း မစားရသေးဘူး။ သူ့လက်ထဲ ပိုက်ဆံလေးနှစ်ကျပ်ပဲ ကျန်တယ်။ တစ်ကျပ်က သူပြန်ရင် လမ်းစရိတ်လုပ်ဖို့။ ကျန်တဲ့တစ်ကျပ်နဲ့ သူ ဘာဝယ်စားရင် ရမလဲလို့ လိုက်ရှာတယ်။ ခက်တာက ဒီနေရာမှာ တစ်ကျပ်တန်မှန်ရယ်လို့ ရောင်းတဲ့ဆိုင်ကို မရှိတာ။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်၊ မုန့်ဟင်းခါးဆိုင် စတဲ့ ဆိုင်တွေတော့ရှိတယ်။ သည်ဆိုင်တွေကလည်း သိတဲ့အတိုင်း ဘာစားစား အနည်းဆုံး ပိုက်ဆံငါးကျပ်တော့ပါမှ မဟုတ်လား။ ခါတိုင်းတော့ ထမင်းကြမ်း မစားဖြစ်ရင်တောင် သူ့အိမ်ကအထွက် လမ်းထိပ်မှာ ရောင်းတဲ့ ကောက်ညှင်းထုပ်ကလေး တစ်ထုပ်လောက်တော့ စားခဲ့တာချည်းပဲ။ ကနေ့မစားဖြစ်ဘူး။ ရင်ထဲက တော်တော်ကို ဆာလာတယ်။ နည်းနည်းစောသေးလို့လား မသိဘူး။ ကားကလည်း နှစ်စီးလားပဲ ရှိသေးတယ်။ ကားဂိတ် သစ်သားအိမ်ကလေးရဲ့ အရိပ်မှာထိုင်ရင်းက ဟိုဟိုသည်သည် ကြည့်တယ်။ ခါတိုင်း ကားကြီးတွေပေါ်မှာ တက်ရောင်းတဲ့ ငွေးချိုသီး တုတ်ထိုးသည်၊ ဆီးတော်ဖီသည်၊ ရေခဲရေသည်တွေတောင် မလာသေးဘူး။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် တော်ဖီပြားလေး နှစ်ပြားကို တစ်ကျပ်နဲ့ ဝယ်စားမယ်လို့ သူ စိတ်ကူးတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာသည်မှ မရောက်သေးတာ။ သူ နာရီပတ်လောက် ဆက်ထိုင်နေတယ်။ အဲသည်တုန်းမှာပဲ သူ့ဘေးကို လူတစ်ယောက် ရောက်လာတယ်။ ကျပ်တန်နှစ်နှစ်လေးတွေ နှစ်ထပ် သူ့ကို ရုတ်တရက် လှမ်းပေးတယ်။ သူက အလိုက်သင့်ယူလိုက်ရင်း ကျပ်တန်တွေကို ထည့်တယ်။ ခါတိုင်းလိုပဲ၊ ကျပ်တန် အရွက်နှစ်ဆယ်ပါပဲ။

“ညနေကျ ကျွန်တော့်ကိုစောင့်ဦး၊ ပြောစရာရှိလို့”
“အေး... အေး...”

ဒါပဲ။ ပြောသွားတဲ့စကားက ဒါပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သူ့ရင်တွေ တုန်လိုက်တာ၊ ဘာပါလိမ့်။

ခါတိုင်း တစ်ခါမှ ဒီလိုမပြောဖူးဘူး။ မနက်ဘက် ဒီလိုပဲ ငွေနှစ်ဆယ်၊ တစ်ခါတစ်ခါ သုံးဆယ်လောက် ပေးထားပြီးရင် ထွက်သွားတာပဲ။ ပြီးရင် ဘာဆက်လုပ်ရမလဲဆိုတာ သူ သိပြီးသားပဲ။ ဘာတွေပြောရမလဲ ဆိုတာလည်း သူ သိနေသားပဲ။ အထူးအဆန်း လုပ်လို့၊ ညနေကျ စောင့်ဦးတဲ့၊ ဘာပါလိမ့်။ သူ့ခေါင်းထဲ အဲဒီအတွေးတွေ ခဏနေတော့ မရှိတော့ပြန်ဘူး။

လောလောဆယ် မုန့်ကလေး တစ်ဖွဲစားရဖို့ပဲ အာသီသပြင်းနေတယ်။ သူ့လက်ထဲမှာ အဲသည်လူပေးသွားတဲ့ ကျပ်တန်အနှမ်းကလေး ရှက်နှစ်ဆယ် ရှိနေပေမယ့် သူ့ပိုက်ဆံမဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် လက်လှည့်ကလေး ခဏတစ်ဖြုတ် သုံးမယ်ဆိုရင်တော့ သုံးနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါလည်း သူပဲ ဆပ်ရမှာပဲ၊ သူ့ပိုက်ဆံထဲက ကုန်မှာပဲ။

မနီးမဝေး ဆိုင်တန်းတွေဆီ မုန့်ဟင်းခါးဟင်းရည်သည် ကလေးရောက်လာတော့ သူ ထလိုက်တယ်။ အကြော်မပါရင် သုံးကျပ်၊ တစ်ပွဲတလေတော့ စားပစ်လိုက်မယ်လို့ သူစိတ်ကူးတယ်။ ဒါဆို ညနေကျ သူ့အိမ်ပြန်ရင် ခုနစ်ကျပ်ပဲရတော့မယ်။ ကားခကတော့ သူ့မှာ သပ်သပ်ချန်ထားတဲ့ တစ်ကျပ်ရှိသေးတယ်။ မုန့်ဟင်းခါးတစ်ပွဲစားဖို့ သူ့စိတ်တွေ လွန်ဆွဲနေတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ မစားဖြစ်တော့ဘူး။ ရပ်ထားတဲ့ ရှေ့ကားပေါ်မှာ လူတွေပြည့်နေပြီ။ သူ့စိတ်ကို သူချိုးနှိမ်ရင်းက တံတွေးကို မျိုချလိုက်တယ်။ ခဏနေတော့ ဆီးတော်ဖီသည် ရောက်လာတယ်။ သူ အရမ်းဝမ်းသာသွားတယ်။ တစ်ကျပ်ဖိုး သုံးခုရအောင်တောင်းပြီး ကမန်းကတန်း ဝါးပစ်လိုက်တယ်။ ကားဂိတ်ရေအိုးစင်က ရေတစ်ခွက်ကို နှုတ်ခမ်းဘေးက ရေတွေစီးကျသွားတဲ့အထိ သောက်တယ်။ ဝမ်းထဲမှာ နည်းနည်းတော့ ငြိမ်သွားတာအမှန်ပဲ။ နောက် ခဏနေတော့ ထုံးစံအတိုင်းပဲ ဘတ်စ်ကားနောက်ပေါက်က တိုးတက်လိုက်တယ်။

“ကျွန်တော့်မိဘများ ခရီးသွားရင်း လမ်းသွားရင်း မိမိကံကြမ္မာကို မိမိဆန်းစစ်နိုင်ဖို့ နိုင်ငံကျော် ဗေဒဝိဇ္ဇာ ဆရာကြည်ရဲ့ ဟောစာတမ်းတွေကို ရောင်းချပေးပါတယ်။ ဟောစာတမ်းတစ်စောင်မှ တစ်ကျပ်ပါ။ မိမိရဲ့ မွေးနေ့မွေးနံလေးတွေကို ပြောရင် နေရာအရောက် ကျွန်တော်လာပို့ပါမယ်။ သောကြာသမီးများအတွက်ကတော့ ဒီလထဲမှာ အကောင်းအဆိုး ရောထွေးနေဦးမတဲ့ ထင်တာတွေဖြစ်မလာလို့ စိတ်မောလူမော ဖြစ်နေမှာတဲ့။ ဗုဒ္ဓဟူးသားသမီးတွေကတော့ အလုပ်အကိုင် အပြောင်းအရွှေ့ မြင်သတဲ့၊ ထိခိုက်ရှုနာတွေလည်း ရှိသတဲ့၊ နိုင်ငံကျော် ဆရာကြည်ရဲ့ ဟောစာတမ်းတွေ၊ မမှန်ရင် တစ်ပြားမှမပေးနဲ့”

မလုံးတင်က ဟောစာတမ်းရောင်းတဲ့ ကောင်လေးကိုပဲ လိုက်ကြည့်နေတယ်။ ခဏနေတော့ သူ့ချွေးခံထဲကို လက်နှိုက်လိုက်တယ်။ ကျပ်တန်အထပ်တွေထဲက တစ်ရွက်ကိုပွတ်ပြီး နှိုက်ယူရင်းက လက်တွေကို တဆဆ လုပ်နေတယ်။ ကောင်လေးက တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ကားအူကြောင်းဘက်ကို ရောက်လာတယ်။

“ဗုဒ္ဓဟူးသမီး တစ်စောင်ပေးပါဟဲ့ ကောင်လေး”
“ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်က နင့်စာရွက်ဝယ်ပြီး ထီထိုးတာ ခုနစ်ရာဆု ပေါက်တယ် ကောင်လေးရဲ့၊ တစ်ရွက်ပေးပါဦး”

ဟောစာတမ်း ကောင်လေးတောင် ရုတ်တရက် ကြောင်သွားတယ်။ ကားပေါ်က လူတွေကလည်း ကိုယ့်စိတ်နဲ့ကိုယ်၊ ကိုယ့်စကားနဲ့ကိုယ် ရှိနေရင်းက မလုံးတင်စကားကြောင့် ခဏလေး တိတ်သွားတယ်။

“ကိုင်း... ဟောဒီမှာခင်ဗျား၊ ဗုဒ္ဓဟူးသမီးက တစ်စောင်အားပေးပါပြီ၊ ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်က အစိုးရ အောင်ဘာလေသိန်းဆုကိုလည်း ကျွန်တော့်ဟောစာတမ်းမှာပါတဲ့ နံပါတ်နဲ့ တိုက်ထိုးတာ ခုနစ်ရာဆု ပေါက်သတဲ့ခင်ဗျား၊ ကိုင်း... ရော့... ဒေါ်ကြီး၊ ဗုဒ္ဓဟူးသမီးအတွက် ဒီလ ဟောစာတမ်းမှာလည်း နံပါတ်တွေပါတယ်၊ ဗုဒ္ဓဟူးက ၄၊ ၁၊ ၇ နဲ့ စတဲ့ ဂဏန်းတွေ ဒီလအကျိုးပေးမတဲ့၊ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ဗျား၊ ကျွန်တော်တို့ကလည်း ဝမ်းသာပါတယ်၊ ကိုင်း... ထီတွေလည်း ပေါက်ကုန်ပြီခင်ဗျား၊ သောကြာနံ ဟုတ်လား၊ ဟုတ်ကဲ့ လာပါပြီ၊ ကဲ... သောကြာတစ်စောင်တဲ့၊ ခင်ဗျား... စနေ ဟုတ်ကဲ့၊ စနေသားသမီးများကလည်း ရပ်ဝေးက မိတ်ဆွေများရဲ့ အထောက်အပံ့ရမယ်တဲ့၊ အကျိုးပေးဂဏန်းတွေလည်း ပါတယ်ဗျား၊ သိချင်ရင်တော့ တစ်ကျပ်တည်းပါ”

မလုံးတင်က ဟောစာတမ်း စာရွက်ကလေးကိုကိုင်ရင်း ဘတ်စ်ကားနောက်ပေါက်ကို မယောင်မလည် တိုးတိုးသွားတယ်။ ဂိတ်တဲထဲက ခရာတုပ်ပြီးလို့ ဝူးခနဲ ကားစက်နှိုးတော့မှ ကားပေါ်က မသိမသာ တိုးဆင်းလိုက်တယ်။

ဒီကားနောက်က လူပြည့်နေတဲ့ ဘတ်စ်ကားရဲ့ နောက်ပေါက်ကို ကားစီးခရီးသည် တစ်ယောက်လို သူ အတင်း တိုးတက်လိုက်ပြန်ရော။ သိပ်မကြာခင်မှာပဲ ကားရှေ့ပေါက်က ဟောစာတမ်းကောင်လေး တက်လာတာကို သူကြည့်နေတယ်။ ကောင်လေး တက်လာတော့မှ ချွေးခံအကျီစထဲက ကျပ်တန်လေးတစ်ချပ်ကို အသာနှိုက်ယူလိုက်တယ်။ ရှေ့နားကို မသိမသာ တိုးတိုးသွားလိုက်တယ်။ ပေရေနေတဲ့ သူ့ကို လူတွေက နှာခေါင်းရှုံ့ရင်း ဖယ်ပေးကြတယ်။ မတိုးလို့ကလည်း မဖြစ်ဘူးလေ။

“ဗုဒ္ဓဟူးသမီး တစ်စောင်ပေးပါ”
လို့ ပြောရင်း ဟောစာတမ်းတစ်စောင် ဝယ်ရဦးမှာကိုး။ ဒါ သူ့ အလုပ်ကိုး။

*****

(၃)

မီးတွေတောင်ထွန်းပြီ။ ကက်ဆက်သံတွေက ညံ့တုန်း။ ဘတ်စ်ကားတွေလည်း ကျဲသွားပြီ။ ရန်ကုန်ဘက်ကိုထွက်မယ့် ဘတ်စ်ကားဆိုတာ မရှိသလောက်ပဲ။ ဆာလိုက်တာလည်း မပြောနဲ့တော့၊ အူတွေတောင် လိမ်နေပြီထင်ပါရဲ့။

သူ မြို့သစ်ကို ပြန်ရဦးမှာ။ မြို့သစ်ကားတွေကလည်း ပုရွက်တွင်း တစ်တွင်းကို လူတွေ ခဲခဲလှုပ်နေတတ်တာ။ သူ ပြန်လို့မဖြစ်သေးဘူး။ ချိန်းထားတဲ့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေး ရှိရာကို သူ သွားတယ်။ ထင်တဲ့အတိုင်းပဲ။

လူကျဲကျဲ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေးရဲ့ ထောင့်တစ်ထောင့်မှာ သူ့ကိုစောင့်နေတဲ့ ဟောစာတမ်းကောင်လေးကို တွေ့တယ်။ ဘေးနားမှာလည်း မိန်းမငယ်တစ်ယောက်။ နှုတ်ခမ်းနီတွေရဲလို့၊ ‘နေပါဦး၊ ဒီကောင်မကို ငါသိပါတယ်’ လို့ မလုံးတင် စဉ်းစားတယ်။ စဉ်းစားလို့မရဘူး။ ပြည်တည်တည်မျက်နှာနဲ့ ကောင်လေးရဲ့ လက်တွေကို ဆုပ်ချေနေတယ်။

ဆေးဆိုးထားတဲ့ လက်သည်းချွန်ချွန်တွေနဲ့ ကောင်လေးရဲ့ လက်ဖဝါးတွေကို ကုတ်ခြစ်ပေးနေတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ ကောင်လေးရဲ့ လက်မောင်းတွေကို ထုလားထုရဲ့။

“ဟော... ဒေါ်ကြီး လာ၊ လက်ဖက်ရည်သောက်မလား။”

“အေး... သောက်ချင်တယ်၊ နင် ငါ့ကို ခေါ်ထားလို့သာ၊ နို့ဆိုရင် ငါပြန်ပြီ၊ မြို့သစ်ကားက ကျပ်တယ်ဟာ၊ နောက်ရက်မှ ပေါင်းရှင်းလည်း ရတာပဲဟာ”

“ဪ... ဟုတ်တယ်၊ ဒီလိုဗျာ၊ ပြောရမှာ အားတော့နာတယ်၊ ဒီကကျွန်တော့ညီမ တောကရောက်လာတော့ ဒေါ်ကြီး လုပ်ရမယ့် အလုပ်တွေ မနက်ဖြန်ကစပြီး သူလုပ်လိမ့်မယ်၊ ဒေါ်ကြီး မနက်ဖြန်ကစပြီး မလာနဲ့တော့ ဆိုတာ ပြောမလို့”

မလုံးတင် ဘယ်လိုမှမထင်ထားတဲ့ စကားတွေ။ သူ ဒီအလုပ်ကလေးကို လွန်ခဲ့တဲ့ လေးလလောက်ကတည်းက ရထားတာ။ ဘာမှမဟုတ်ပါဘူး။ ဟောစာတမ်းကောင်လေးက ဘတ်စ်ကားရှေ့က ဟောစာတမ်း တက်ရောင်းရင် သူ့အလုပ်က လူကြားသူကြားက ဟောစာတမ်းတစ်စောင် စဝယ်ရုံပဲ။ ရန်ကုန်သားတွေဆိုတာက အခက်သားပဲ။ လူတစ်ယောက်က စဝယ်မှ လိုက်ဝယ်တတ်တာ မဟုတ်လား။ သူ့အလုပ်က ‘ဗုဒ္ဓဟူးသမီး တစ်စောင် ပေးပါဟယ်’ လို့ ပြောပြီးဝယ်ရုံပဲ။ ကောင်လေးက ဟောစာတမ်းဝယ်ဖို့ နှစ်ဆယ်မျိုး၊ သုံးဆယ်မျိုး သူ့ကို မနက်မနက် ထုတ်ပေးထားတတ်တယ်။ ညနေဘက် အလုပ်သိမ်းရင် သူ့ကို နေ့တွက်တစ်ဆယ်ပေးတယ်။ ပထမတော့ သူ့အလုပ် သူ နားမလည်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုလုပ်မှန်းလည်း မသိဘူး။ နောက်မှ ကောင်လေးက ရှင်းပြတယ်။ ဒါက ‘ဒလန်’ လုပ်ရတာတဲ့။ ‘ဒလန်’ ဆိုတာ ဘာမှန်းလည်း သူ မသိဘူး။ နောက်တော့လည်း လုပ်ပျော်တယ်ထင်လို့ လုပ်ရင်းက ဘတ်စ်ကားဂိတ်မှာပဲ နေကုန်နေခမ်း အချိန်ကုန်ရတော့တယ်။ တစ်နေ့လုပ်ခ တစ်ဆယ်ထဲက ဘတ်စ်ကားခ နှစ်ကျပ်နတ်ပြီးရင် ကျန်တဲ့ရှစ်ကျပ်ကို ဘာမှမစားမသောက်ဘဲ အိမ်ပြန်ရင် ယူသွားနိုင်တာ လေးလတောင် ရှိနေပြီပဲ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကောင်လေးပဲ ကျေးဇူးတင်နေရသေးတယ်။ အူအလိမ်ခံပြီး နေ့လယ်ဘက် မုန့်လေးပဲလေး ဝယ်စား၊ ရေအဝသောက်ပြီး ပိုတဲ့ပိုက်ဆံလေး သူရနေတာကိုပဲ သူကျေနပ်တယ်။ အခုတော့ ဒီ ‘ဒလန်’ ဆိုတဲ့ အလုပ်ကလေးတောင် လုပ်တဲ့လူပေါ်လာပြန်ပြီ မဟုတ်လား။ ရောက်လာတဲ့ လက်ဖက်ရည်ခွက်ကိုတောင် မသောက်နိုင်တော့ဘူး။ သူ့ရင်ထဲမှာ ဆို့နေတယ်။ တစ်နေ့ကုန် ဘတ်စ်ကားဂိတ်က နေပူကြီးထဲမှာ ကားတစ်စီးပြီးတစ်စီး တက်လိုက်ဆင်းလိုက် လုပ်ရတာထက်တောင် ပူလောင်နေသေးတယ်။

“မိုးကလည်းကျတော့မယ် ဒေါ်ကြီးရဲ့၊ အလုပ်ကလည်း ပြောင်းချင်ပြီ၊ နောက် ဟောဒီက ညီမရောက်လာတော့ ဒေါ်ကြီးလုပ်တဲ့ အလုပ်ကလေး သူလုပ်ချင်လို့တဲ့၊ အဲဒါ...”

“နင် စဉ်းစားပါဦးဟယ်၊ ငါ့မှာက ဒီအလုပ်ကလေး...”

“တခြားအလုပ်ပဲ ရှာလုပ်ပါဗျာ၊ ရော့... ဒီကနေ့အတွက် တစ်ဆယ်၊ ခင်ဗျားလည်း သိပါတယ်၊ ကျွန်တော်လည်း သိပ်ကျန်လှတာ မဟုတ်ဘူး”

မလုံးတင် လက်ဖက်ရည်တောင် မသောက်တော့ပါဘူး။ စားပွဲက ထတယ်။ သူ့ဖိနပ်ဟောင်းကလေးကို စွပ်တယ်။ ပိုက်ဆံတစ်ဆယ်ကို တင်းတင်းဆုပ်ရင်းက ခဏကလေး ရပ်နေလိုက်တယ်။ တစ်ခုခု ပြောချင်ပေမယ့် ဘာပြောရမှန်းလည်း မသိဘူး။

“လက်ဖက်ရည် သောက်သွားဦးလေဗျာ၊ မှာပြီးမှ”

“မသောက်တော့ပါဘူး”

မြို့သစ် ကားဂိတ်ဘက်ကို ထွက်လာခဲ့တယ်။ မြို့သစ်ကိုသွားမယ့် ကားပေါ်မှာ လူတွေဆိုတာ တရွရွနဲ့ မှစာတက်လို့။ နောက်ကားကို စောင့်ဖို့ဆိုတာကလည်း ထူးမှာမဟုတ်ဘူး မဟုတ်လား။ လူပြည့်နေတဲ့ ဘတ်စ်ကားတွေအပေါ်ကို နေ့စဉ်နဲ့အမျှ တက်နေကျဆိုတော့ သူ့အဖို့ သိပ်တော့ ထူးပြီး ကျပ်တယ်မဟုတ်တော့ပါဘူး။ အိမ်မှာလည်း ကလေးတွေက မျှော်လှရော့မယ်။

“ဗုဒ္ဓဟူးသားသမီးတွေအတွက်ကတော့ အလုပ်အကိုင် အပြောင်းအရွှေ့ ရှိသကဲ့သို့ ထိခိုက်ရှနာတွေလည်း မြင်သတဲ့”

နေ့လည်က ကောင်လေးပြောသွားတဲ့ ဟောစာတမ်းက စာသားတွေက သူ့ကို တမင်များ ရည်ရွယ်ပြီး ပြောတာလားလို့လည်း သူ စဉ်းစားနေမိပါသေးတယ်။

“ကိုင်း... ကားခလေး အဒေါ်ကြီး”

“ဗုဒ္ဓဟူးသမီး၊ အဲ... မြို့သစ်ကွေ့ကို”

သူ့လက်ထဲက ကျပ်တန်နှမ်းကလေးကို ထုတ်ပေးတုန်းမှာပဲ ကားစက်က ဝှေးခနဲနိုးတယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် မနက်ကားကြီးဂိတ်ကို မလုံးတင် လာစရာမလိုတော့ဘူး။

(ဝါနီပြာပန်းချီမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်-၃၊ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ)

*****

မောင်းပုတီးကလေး

(၁)

သန်းခေါင်ကြက်တွေ တွန့်တော့လည်း အမေသန်းရင် မအိပ်နိုင်သေး။ အပြင်မှာ လမ်းကြီး ထိန်ထိန်လင်းနေသည်။ သက်ကယ်ပျစ် ကျိုးကျဲကြားက လရောင်တွေ ယိုစီးနေသဖြင့် အိမ်ကလေးထဲမှာ လင်းလက်နေသည်။ အမေသန်းရင်က မှိန်းနေရာမှ ကျိုးထလိုက်သည်။ ခြေသလုံးတွေ တောင့်တင်းနေလေသည်။ တစ်နေ့လုံး မောင်းထောင်းထားရသဖြင့် ညာဘက်ခြေသလုံးက ထင်းချောင်းတစ်ချောင်းလို တင်းမာနေသည်။ ဆံပင်ကြမ်းတွေကို ဝါးဘီးကလေးနှင့် ပတ်ရစ်လိုက်သည်။ အိမ်ရှေ့ကွပ်ပျစ်ကလေးဆီ ထသွားလိုက်သည်။ လရောင်အောက်မှာ အရာအားလုံး ငြိမ်သက်နေသည်။ ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ လရောင်အောက်မှာ သည်အချိန် ဘယ်အိပ်လိမ့်ဦးမလဲ။ အခုတော့ ရှာလယ်က ခွေးအူသံ သဲ့သဲ့မှတစ်ပါး ဘာကိုမှမကြားရ။ ငယ်ငယ်တုန်းက ဘဝတွေကို စိတ်ရောက်သွားပြန်သည်။ တိုးစိန်၊ သန်းရင်၊ ခင်မေ၊ သည်သုံးယောက်ဆိုလျှင် ရှာကတစ်တွဲတည်း မြင်သည်။ ကောက်စိုက်၊ ပဲနုတ်၊ ကောက်သင်းကောက်၊ မောင်းထောင်း။ တိုးစိန်က စလေကျွန်းချောင်းဘက်က

လက်သမားတစ်ယောက်နှင့် အိမ်ထောင်ကျသွားကတည်းက ရွာကို ပြန်မလာတော့။
ခင်မေကတော့ ရွာထဲမှာရှိသည်။

အခုတော့ ခေါ်ခင်မေ။ အင်း... လယ်ပိုင်ရှင် ဒေါ်ခင်မေ၊ ကျောင်းအစ်မ ဒေါ်ခင်မေပေါ့လေ။
ရွယ်လယ်က ခင်မေတို့ တိုက်ခံအိမ်ကြီးမှာ ပဲစက်ရှိသည်။ မောင်းဆုံရှိသည်။ စပါးကျီ၊
ပဲကျီတွေရှိသည်။ ခင်မေ ပဲခင်းတွေ ပဲဆွတ်ချိန်ဆိုလျှင် သူတို့သားအမိ လိုက်နေကျ။ ခင်မေ
လယ်တွေမှာ ကောက်သင်းကောက်နေကျ။ ငယ်ငယ်က ခင်မေနှင့် မောင်းထောင်းဘက်
ဆိုသော်လည်း အခု အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမား။ ဒါပေမယ့် ခင်မေက ဘဝမမေ့ဟု ဆိုရမည်။

သူတို့သားအမိကို ကြည့်သည်။ ခိုင်းစရာရှိလျှင် သူတို့၊ ပေးစရာရှိလျှင် သူတို့။ အခုလည်း
သူ့မောင်းစင်မှာ သားအမိတစ်တွေ မောင်းထောင်းနေရသည်။ အိမ်ကကိုရင် ပိုးထိဆုံးတော့
ခင်မေဆီက ချေးရထားရသေးသည်။ အခုတော့ သားအမိသုံးယောက် ရရစားစား၊ ဝါးဝါးမျိုမျို
ကောက်စိုက်ချိန်စိုက်၊ ထင်းသယ်ချိန်သယ်၊ မောင်းထောင်းချိန်ထောင်း၊ ကြိတ်ထိုးချိန်ထိုး။
သူငယ်ချင်းသုံးယောက်ထဲမှာ သူတစ်ယောက်တည်း ကြီးတောင့်ကြီးမား မောင်းထောင်း
ကြိတ်ထိုးနေရတုန်း ဖြစ်သည်။ မောင်းတိုင်က မောင်းပုတီးကလေးကို ကိုင်ရတွယ်ရတုန်း၊
ပုတီးပတ်တွေ မှတ်ရတုန်း။

လရောင်ကြည်ကြည်ထဲမှာ ရေမဲ့ ရေအိုးဟောင်းသုံးလုံးနှင့် မီးကပ် မီးချိတ်၊
ဝါးလုံးငေါင်းစင်းစင်းကို ငေးကြည့်နေမိပြန်သည်။ နွေကုန်တော့မည်။ မိုးကျတော့မည်။ သက်ကယ်
မမိုးရသေး။ သည်နှစ် ကြိတ်ထိုးခထဲက ဖဲစုလာတာ နည်းနည်းပါးပါးတော့ ရနေပြီ။ လိုတာ
ခင်မေဆီ ချေးရလိမ့်မည်ထင်သည်။ ခင်မေကျေးဇူးတွေကို သတိရနေရင်းက ငယ်ဘဝတွေကို
စိတ်ရောက်သွားပြန်သည်။ သည်လို လရောင်ညတွေမှာ ဖန်ရန်တမ်း၊ တွတ်ထိုးတမ်း၊
စကားထာဝဂ်တမ်း၊ ဘိုင်စကုတ်အကြောင်း ပြောတမ်း။

လရောင်တလင်း ကွင်းပြင်ထဲမှာ ညဉ့်နက်သန်းခေါင်တိုင်အောင် သူရယ်၊ တိုးစိန်ရယ်၊
ခင်မေရယ်။

အဲသည်တုန်းက...

****

(၂)

ခါတိုင်း မနက်သုံးနာရီ သန်းရင် နိုးနေကျ။ ကနေ့ မိုးလင်းသွားသည်။ သိပ်တော့
နောက်မကျသေး။ လရောင် ရှိနေသေးသည်။ ခင်မေနှင့် တိုးစိန်ကို သွားခေါ်ရဦးမည်။ သူတို့က
လာခေါ်ရတယ်လို့ တစ်ခါမှ မရှိခဲ့။ သန်းရင် တဘက်ကြမ်းကိုခြုံကာ ထွက်လာခဲ့သည်။
တစ်ယောက်က ရေတွင်းကုန်းမှာ၊ တစ်ယောက်က အနောက်ရိသာနားမှာ။ တိုးစိန်တို့
အိမ်စုကလေးတွေမှာ မီးရောင်မမြင်ရသေး။

“တိုးစိန်ရေ... တိုးစိန်”

“ပူး...”
“သေတုန်းပဲလား ကောင်မ၊ မိုးလင်းသွားပြီဟဲ့”
“အေး... အေး... သွားနှင့်ပါလား သန်းရင်ရေ”
“ဟင့်အင်း... မြန်မြန်လုပ်၊ ဒီကပဲစောင့်မယ်”

လမ်းပေါ်မှာ ဘယ်သူမှမရှိသေး။ လေးနာရီခွဲလောက်ရှိပြီ။ ခဏကြာတော့ တိုးစိန် ထွက်လာသည်။ ခင်မေကို သွားမခေါ်တော့ဘဲ နှစ်ယောက်သား မောင်းစင်ကို လာခဲ့ကြသည်။ သူတို့ မောင်းစင်ရှိရာ အိမ်ကြီးရောက်တော့ ခြံတံခါးကို တွန်းဖွင့်ကာ ဝင်လိုက်သည်။ အိမ်ကြီးဘေးမှ ပန်းကာ နောက်ဖေးကွက်လပ်ကျယ်ကို ဆက်လျှောက်လာကြသည်။ အိမ်ကြီးရှင်တွေ မနိုးကြသေး။ မောင်းစင်ထားရာ တမာရိပ်မှာ မှောင်မည်းနေသည်။ တိုးစိန်က ရေနံဆီမီးတိုင်ကို မီးတို့လိုက်သည်။ ထိုစဉ်မှာပင် သူတို့ကိုယ်ပေါ်သို့ ကျောက်စရစ်ခဲတွေ ဖျောခနဲ ကျလာသည်။

“အမေ...”
“ဟား... ဟား... ဟား... ဟား...”

ခင်မေ...။ လရောင်ရိပ်မကျသည့် ပန်းချိုထဲက သရဲခြောက်ပြနေခြင်း ဖြစ်သည်။

“ညည်း မကြောက်ဘူးလား ခင်မေရယ်”
“ကြောက်ပေါင်”

မီးတိုင်ခွက်အလင်းရောင်နှင့် စပါးအိတ်တွေကို သွားမသည်။ တိုးစိန်က မောင်းစင်ဘေးမှာ ဂုန်နီအိတ်တွေ စီခင်းလိုက်သည်။ လုံးတီး၊ ဖွဲကြမ်း၊ ဆန်ကွဲ၊ စပါးခွံတွေ သပ်သပ်စီစုတ်ချဖို့ နေရာခွဲထားလိုက်သည်။ သန်းရင်က မနေ့က ကြိတ်ထိုးပြီးသား လုံးတီးနှစ်ပြည်သားလောက်ကို မောင်းခွက်ထဲ ချင်ထည့်လိုက်သည်။ မီးတိုင်ခွက် အလင်းရောင်ကြောင့် ခင်မေနှင့် တိုးစိန်တို့ အရိပ်တွေက ရှည်မျောနေသည်။ မောင်းတုံးပေါ် တင်ထားသော ခြေထောက်တွေက အသင့်။ တိုးစိန်က မောင်းတိုင်စွပ်ထားသည့် ပုတီးကုံးကလေးကို ချွတ်ယူလိုက်သည်။

“ကိုင်း... နင်း”
“ကျီ...”
“ဂျိုး...”
“ကျီ...”
“ဂျိုး...”

မောင်းနင်းတုံးက ဖိနင်းလိုက်သည့်အခါ ကျီခနဲ ကျီခနဲ မြည်သည်။ မောင်းတုံးက မောင်းခွက်ထဲကျသည့်အခါ ဂျိုးခနဲ မြည်သည်။ မောင်းတုံးကျသည်နှင့် ဆန်မဖြစ်တဖြစ် လုံးတီးတွေ ဖွားခနဲ ဖွားခနဲ မောင်းခွက်နှုတ်ခမ်းပေါ်ကို စင်ထွက်လာတတ်သည်။ ထိုအခါ သန်းရင်က

ယက်ချရသည်။ မောင်းအကြွမှာ ယက်ချ။ မောင်းကျလျှင် ဖယ်၊ နရီကိုက် စည်းကိုက်၊ မှားလို့မရ။
ဝိုင်နေလို့မရ။

“ကောင်မ ခြောက်ပတ်နေ”

ပုတီးခြောက်ပတ်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ မောင်းကျည်ပွေက မောင်းခွက်ထဲ ဂျိုးခနဲ တစ်ချက်ကျလျှင် မောင်းနှင်းသူက ပုတီးတစ်လုံးကို ဆွဲချရသည်။ ဤသို့ဖြင့် မောင်းနှင်းရင်းက ပုတီးစိပ်နေရသည်။ ပုတီး (၁၀၈)လုံး ပြည့်လျှင် တစ်ပတ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် (၁၀၈)ခါ နှင်းပြီးပြီဆိုသည့် သဘောဖြစ်သည်။ မောင်းတုံးနှင့် ဆန်စေ့ တစ်ရာရှစ်ခါ ထိတွေ့ပြီးပြီဆိုသည့် သဘောဖြစ်သည်။

ဤသို့လျှင် ပုတီးငါးပတ်ပြည့်လျှင် ဆန်ဖြူသည့်မောင်း၊ ပုတီးဆယ်ပတ်မှ ဆန်ဖြူသည့် မောင်းရယ်လို့ ရှိလာသည်။ အခု သူတို့မောင်းက မလှအုန်းမောင်း၊ ခြောက်ပတ်မောင်း၊ သူတို့မှာ နာရီမရှိ။ မှောင်ထဲတွင် ဆန်ဖြူ မဖြူ သေသေချာချာ သိနိုင်သည်မဟုတ်။ သည်တော့ ပုတီးပတ်နှင့် မောင်းထောင်းရသည်။ ပုတီးပတ်နှင့် ဆန်ဖြူချိန်ကို ကွက်တိချိန်ပြီးသား ဖြစ်သည်။

တချို့ ပုတီးပတ်များသည် မောင်းတွေကို နှင်းသားတွေ မသွားချင်။ ပုတီးပတ်နည်းသည့် မောင်းမှာတော့ ‘နှင်းသား’ တွေ စိတ်ချမ်းသာသည်။ သတ်မှတ်သည့် ပုတီးပတ်ပြည့်လျှင် ဆန်ချောပြီ။ ထိုအခါ ပြာရ ခပ်ရ တီးရသည်။ ဆန်ဖြူသပ်သပ်၊ ဖွဲသပ်သပ်၊ စပါးခွံသပ်သပ်။ ထို့ကြောင့် ထိုအရပ်က မောင်းစင်တွေမှာ မောင်းပုတီးကလေးတွေ ချိတ်ထားလေ့ရှိသည်။

“ကျွ...”
“ဂျိုး...”
“ကျွ...”
“ဂျိုး...”

ရောင်နီကလေး သွေးလာတော့မှ မီးတိုင်ခွက်ကို မှုတ်လိုက်သည်။
မနက်ခင်းကလေးမှာပေမယ့် ချွေးဥလေးတွေ သီးထနေလေသည်။

“ကောင်မ မဝိုင်နဲ့နော်၊ လက်ပါသွားလို့ လင်မရဘဲနေဦးမယ်”
“လင်မရတော့ ကောင်းတာပေါ့အေ”
“ဘယ်ကောင်းပါ့မလဲအေရဲ့... ဟီး... ဟီး...”
“ကောင်မနော် အပျိုးပါးစပ်”

နှစ်တင်းကျသွားပြီ။ ကြိတ်ထိုးပြီး ပြာပြီး တီးပြီး ဆန်ဖြူတစ်တင်းကျကို နှစ်ကျပ် ရသည်။ တစ်နေကုန်ဆိုလျှင် ဆယ်တင်းလောက် ပြီးတတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ခါ မောင်းပျက်လျှင်တော့ သုံးလေးတင်း။ တော်ရုံတန်ရုံ ကြိတ်ပျက်လျှင်၊ မောင်းပျက်လျှင် သူတို့ပြင်တတ်နေပြီ။ ထစ်ခနဲဆို

မောင်းရှင်ကို သွားပြောလိုကမဖြစ်။ ပြင်တတ်မှ။ ခုနစ်နှစ်သမီး၊ ရှစ်နှစ်သမီးက ထောင်းတဲ့မောင်း၊ ထိုးတဲ့ကြိတ်။ သူတို့ နားလည်နေကြပြီ။ ယောက်ျားလေးတစ်ယောက်လို ကျင်လည်နေကြပြီ။

“လင်ဆိုလို့ ညည်း ဟိုကောင်နဲ့ တွေ့သလား၊ တောင်ဖျားက ကောင်လေ”

“တွေ့သားပဲ ဈေးထဲမှာ၊ ငါလေ အူတွေယားတာ အရမ်းပဲ”

“ဟင်း... ဟင်း... မကြိုက်တဲ့လူကိုးအော့၊ အူယားမှာပေါ့”

“ကြိုက်တဲ့လူဆို တို့တောင် သိရမှာမဟုတ်ဘူး”

“ဒါပေါ့၊ ညည်းလိုပေါ့”

“ညည်းအကောင်ကကော ပွဲတော်ရက်က ညည်းနဲ့တွေ့တာလေ”

“အဲဒါပေါ့၊ အဖေနဲ့မိလို့ အရိုက်ခံရသေးတယ်”

“ကောင်းတယ်၊ ညည်းအကောင်က ခပ်ရဲရဲထဲကပါအေ”

“ရဲတာတော့ မပြောနဲ့”

“ပြောပါဦးဟယ်၊ ဘာတွေလုပ်တုန်း”

“အို... ညည်းကလည်း”

“ဟွန်း... ညည်းက ကောင်းခန်းဆိုဖြတ်ပြီ၊ ပွဲတော်ကွင်းထဲတုန်းက ပြတဲ့ ဘိုင်စကုတ် ကျနေတာပဲ”

“ညည်း ရည်းစားထားကြည့်ပေါ့ဟဲ့”

“ပြောပါဟယ်”

မိုးလင်းပြီ။ ရောင်နီနှင့်အတူ ထင်းလှည်းအီသံတွေ လမ်းပေါ်မှာ ဆူညံနေလေသည်။ သင်္ဘောမန်ကျည်းသီး နီကွေးကွေးတွေက ညက မှက်စားထားသဖြင့် မြေမှာ ပြန့်ကျဲနေလေသည်။ တိုးစိန်တို့ စကားကောင်းနေဆဲ။ တစ်ရွာလုံးက သတင်းတွေ၊ ဇာတ်ပွဲတွေ၊ ဘိုင်စကုတ်တွေ...။

“တိုးစိန် ပုတီးဘယ်နှစ်ပတ်ရှိပတုံး”

“ဟောတော့... ပုတီးပတ်တွေ မေ့ကုန်ပြီ”

“ညည်းက လုပ်ပြီဟယ်၊ ပုတီးကိုင်ထားပြီး စကားများနေတာကိုး”

“နေဦး၊ သုံးပတ်လား၊ လေးပတ်လား အဲ...”

သန်းရင်က ဆန်တွေကို ဆုပ်ယူလိုက်ကာ ကြည့်သည်။

“ဖြူပြီဟဲ့၊ ခြောက်ပတ်တောင် ကျော်ပြီပေါ့၊ ညည်းနယ်အေ...”

တိုးစိန်က သူ့လက်ထဲက စိပ်ပုတီးကို ကိုင်ရင်းကရယ်သည်။

“တစ်ခါတလေလည်း မှားမှာပေါ့ဟယ်၊ စိပ်ပုတီးပေမယ့် မောင်းစင်ရောက်တော့ မောင်းပုတီး ဖြစ်နေတာကိုးအေရဲ့၊ အင်းလေ... တို့က ပုတီးကိုင်ထားပေမယ့် ပြောကြတာက ပေါက်ကရကိုး... နေ့...။

*****

(၃)

“အမေ... အမေ ထတော့၊ သွားရအောင်”

ညက လသာထဲမှာ ငယ်ဘဝတွေကို စဉ်းစားရင်း ညဉ့်တော်တော်နက်တဲ့အထိ ထိုင်နေမိသဖြင့် မျက်လုံးတွေ ဖန်စပ်နေသည်။ မထချင်သေး။ ထင်းချောင်းတွေလို မာကျောတင်းတောင့်နေသော ခြေထောက်တွေက မလှုပ်ချင်သေး။ ဒါပေမယ့် ညတုန်းက တတမ်းတတ သတိရနေမိခဲ့သော ငယ်ဘဝတွေမှ မဟုတ်တော့ဘဲလေ။ သူတောင် အပျိုကြီးဖားဖား သမီးနှစ်ယောက်ရဲ့အမေ ဖြစ်နေမှပဲ။

တိုးစိန်ကလည်း ရှိသေးရင် ဘွားတိုးစိန် ဖြစ်နေရောပေါ့။ ခင်မေကလည်း ဒေါ်ခင်မေဖြစ်နေပြီ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ငယ်ဘဝတွေက ကျန်ရစ်ခဲ့ပြီ။ မထချင်လို့ မရတော့။ မျက်လုံးတွေ ဇွတ်ကိုဖွင့်ကာ ရေကပြင်မှာ မျက်နှာဆင်းသစ်သည်။ ပြောင်းဖူးဖက် နှစ်လိပ်နှင့် မီးခွက်ကိုကိုင်ရင်း သမီးနှစ်ယောက်နှင့်အတူ ထွက်လာခဲ့သည်။ မိုးကလင်းဖို့ တော်တော် လိုသေးသည်။ ဝါကြန့်ကြန့် လရောင်ကြည်ကြည်ကလေး ရှိနေသေးသည်။ သူငယ်ချင်း မခင်မေတို့ တိုက်ခံအိမ်ကြီး ရွာလယ်မှာဆိုတော့ တော်တော်သွားရသည်။ ခြံဝင်းကြီးက ကျယ်သည်။ ပဲရိုဒေါင်၊ ပဲစက်၊ စပါးကျီ၊ ကောက်ရိုးစင်တွေကို ဖြတ်လျှောက်ကာ မောင်းစင်ရှိရာ ခြံနောက်ဘက်ကို ဝင်လာတော့ မခင်မေတို့ပင် မနီးကြသေး။

မနေ့က သားအမိတွေ ထားခဲ့သော ကြိတ်ထိုးပြီးသား လုံးတီးတွေကို မောင်းခွက်ထဲ ထည့်သည်။ သမီးငယ်က ဂုန်နီအိတ်တွေ ဖြန့်ခင်းသည်။ အကြီးမက မီးတိုင်ခွက်ကလေးကို ထွန်းသည်။ အငယ်မနှင့် အမေသန်းရင်က မောင်းတုံးပေါ် ခြေတင်လိုက်သည်။ မောင်းစင်လက်ကိုင်တန်းမှာ ချိတ်ထားသော မောင်းပုတီးကို အမေသန်းရင် လှမ်းဖြုတ်သည်။

“ပေးပါ အမေရယ်၊ အမေ ပုတီးပတ်မှားကမှားနဲ့”

အမေသန်းရင်က သမီးငယ်စကားကြောင့် ရင်တွေ သိမ့်ခနဲ ခုန်သွားသည်။ သူကလည်း သူပါပဲလေ။ ပုတီးပတ်တွေ မကြာခဏ မှားတတ်သည်။ ပုတီးပတ်တွေမှားပြီး ကျော်သွားရင် ဆန်လည်းနာတယ်။ အချိန်လည်းကုန်တယ်။ လူလည်း ပင်ပန်းတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ သတိထားနေရင်းက ပုတီးပတ်တွေမှားသည်။ စိတ်တွေက ပျံ့လွင့်နေတတ်သည်ကိုး။ ညတုန်းကတောင် သူတို့အပျိုတုန်းက မောင်းထောင်းရင်း ပုတီးပတ်တွေမှားတာ သတိရနေခဲ့သေးသည်ပဲ။

“မမှားအောင်စိပ်ပျံ့မယ် သမီးရယ်”

အမေသန်းရင်က ပထမဆုံးပုတီးလုံးကို လက်မနှင့်ပွတ်ရင်း နင်းရမည့် အချိန်ကလေးကို အသက်အောင့်ရင်း စောင့်နေလိုက်သည်။

“နင်းတော့”

“ကျီ...”

“ဂျိုး...”

“ကျီ...”

“ဂျိုး...”

မောင်းခွက်ထဲ မောင်းတုံးကျတိုင်း ပုတီးလုံးကလေးတွေ စိပ်စိပ်ချသည်။ အမေသန်းရင်က မျက်လုံးတွေကို မှိတ်ထားလိုက်သည်။ ပုတီးလုံးကလေးတွေကို စိတ်ချတိုင်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ နှုတ်ခမ်းတွေ လှုပ်လှုပ်နေအောင်ရွတ်ရင်း လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ရှုမှတ်သည်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။ မောင်းခွက်ထဲ မောင်းတုံးကျသံကို သူ မကြားရတော့။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ပဲ သူကြားနေသည်။

သူ့ဘဝမှာ ဂုဏ်တော်ပုတီးစိပ်ဖို့ အချိန်မရခဲ့။ တစ်ခါတစ်ရံ ကြုံကြိုက်လို့ တရားလေးနာရ ဆွမ်းကလေး လောင်းရတာကလွဲလျှင် ဘဝကူးကောင်းဖို့ ဘာမှမလုပ်နိုင်ခဲ့။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဂုဏ်တော်ပုတီး မဟုတ်သည့်တိုင် ရသမျှအချိန်ကလေးမှာ လက်မနှင့် လက်ညှိုးကြားမှာ ပုတီးလုံးကလေးတွေ ရှိနေတုန်းမှာ သူ့စိတ်တွေ ရှင်သန်နေဖို့ပဲလိုသည်။ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ရှုမှတ်နေဖို့ပဲလိုသည်။ သူ့နားထဲမှာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတွေပဲ လှိုင်းထနေသည်။ စိတ်ကို သည်အပေါ်မှာပဲ တည့်တည့်ကလေး တည်နေအောင် ချုပ်ဖမ်းထားဖို့ ကြိုးစားသည်။

“အမေ ပိုက်ဆံရှင်းရင် ဒေါ်ပုကြီးကို ဆန်ဖိုးပေးဦးမှ အမေရေ၊ မနေ့က တောင်းတယ်တော့”

ပိတ်ထားသော မျက်လုံးတွေ ဖွင့်သွားပြန်သည်။ စိတ်တွေ ကသောင်းကနင်း လွင့်စင်သွားပြန်သည်။ မပုကြီးကို ပေးစရာရှိသည်ပဲ။ ကနေ့ မခင်မေဆီက ပိုက်ဆံနည်းနည်းတော့ တောင်းရလိမ့်ဦးမည်။

ထိုစဉ်မှာပင် ဒေါ်ခင်မေတို့ တိုက်ခံအိမ်ကြီးပေါ်က ကြေးစည်ရိုက်သံ လွင်လွင်ကလေးကို ကြားရသည်။ ဖွင့်ထားသော ဘုရားခန်းပြတင်းဝဆီက အမွှေးတိုင်ရနံ့က နံနက်ခင်း လေပြည်ထဲမှာ ဝေ့ဝဲနေသည်။ အမေသန်းရင်က ပြတင်းဝကို လှမ်းကြည့်သည်။ နံနက်အရုဏ်မှာ ဂုဏ်တော်ပုတီးကို ကိုင်ရင်း သူတို့သားအမိကို ငုံ့ကြည့်နေသော သူ့သူငယ်ချင်း မခင်မေကို အမေသန်းရင် လှမ်းမြင်နေရသည်။

“မခင်မေ ကျေးဇူးရှင်ကြီး ကျန်းမာလို့ ချမ်းသာပါစေတော်”

အမေသန်းရင်က နှုတ်မှ တတွတ်တွတ်ရွတ်ရင်း မေတ္တာပို့သည်။ အငယ်မက သူ့ကို မျက်စောင်းထိုးရင်း သူ့လက်ထဲက မောင်းပုတီးကလေးကို ဖျတ်ခနဲ ဆွဲလုတာကို ခံရတော့မှ အမေသန်းရင် အယောင်ယောင်အမှားမှား မောင်းနှင်းတုံးကို ရပ်ထားလိုက်သည်။

“ဒါ ဂုဏ်တော်ပုတီး မဟုတ်ဘူး အမေရဲ့၊ မောင်းပုတီး၊ မေတ္တာတွေချည်း ပို့မနေနဲ့ဦး၊ ပုတီးပတ်တွေ မှားကုန်ပြီ၊ အမေကလေ...”

မျက်တောင်မွေးတွေ ကျွတ်နေသည့် အမေသန်းရင် မျက်ခမ်းစပ်
မျက်လုံးအိမ်ကလေးထဲက မျက်ရည်ပေါက်တွေ ကျနေဆဲမှာပင် ကြေးစည်ရိုက်သံတစ်ချက်
လွင့်မျော ရောက်ရှိလာပြန်သည်။

(အကောက်ခွန် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ)
*****

ကိုခေါက်ချိုးနဲ့ သဒ္ဓယုဝတ်

(၁)

ကိုခေါက်ချိုးလောက် ပွဲကြိုက်တဲ့လူတော့ မရှိတော့ဘူးလို့တောင် ထင်တယ်။ ပွဲဆိုရင် ဗေထိဆိုတာနဲ့ ရောက်နေပြီဆိုတာ သူမှအစစ်။ ခက်တာက သူတို့ရွာမျိုးကလည်း ဆယ်နှစ်နေလို့ ပွဲတစ်ခါဝင်တာ မဟုတ်တော့ တစ်ခါတလေရိုတဲ့ပွဲ ဘယ်သူမဆို ကြည့်ကြတာတော့ ရှိတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကိုခေါက်ချိုးက သူများထက်ပိုတယ်။ သူများထက်လည်း ဉာဏ်ကောင်းတယ်။ ပွဲပြန်သွားရင် ပွဲထဲက ဇာတ်ထုပ်ဇာတ်ကွက် အကုန်ရတယ်။ သီချင်းတွေ အကုန်ရတယ်။ အဆိုအင်္ဂါတွေ သူ့မှာကျန်ရစ်ခဲ့တယ်။

တစ်ခါတလေ ပွဲရိုလို့ကတော့ နေဝင်ပြီဆိုတာနဲ့ ဇာတ်စင်ရှေ့ ရောက်ရမှ။ ဇာတ်ခုံ အခင်းအကျင်း၊ ဆိုင်းဝိုင်းကိုပါ နှစ်ပတ်လောက် ပတ်လိုက်ရမှ ကျေနပ်တဲ့လူမျိုး။ ပြီးရင်တော့ ပွဲထွက်ချင်ထွက်၊ မထွက်ချင်နေ၊ နေရာကောင်းကောင်းရှာပြီး ဖင်ကျောက်ချ ထိုင်တော့တာ။ ကြည့်ရင် မိုးလင်းပဲ။ ဒါပေမယ့် ပြဇာတ်ဆိုတာကြီးကို သူ မကြိုက်ဘူး။ အော်ပရာကိုတော့ ကြိုက်တယ်။ နှစ်ပါးသွားတွေ၊ သစ္စာထားတွေကို ကြိုက်တယ်။ နောက်ပိုင်း ပြဇာတ်ကြီးတွေကိုလည်း ကြိုက်တယ်။ ခက်တာက သည်ခေတ်က ပြဇာတ်ခေတ် မဟုတ်လား။ နောက်ပိုင်းဆိုတာက အဖြစ်လောက် ကတာ မဟုတ်လား။ သည်ခေတ်မှာ ဘယ်ဇာတ်ကမှ နောက်ပိုင်းကို တခမ်းတနား တလေးတစား ကနေကြတာ မဟုတ်ဘူး မဟုတ်လား။

ဒါကိုတော့ ကိုခေါက်ချိုး စိတ်ပျက်တယ်။ စိတ်လည်းညစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ပွဲဆိုလို့ကတော့ သွားတာပါပဲ။

“ကျုပ်တို့ ငယ်ငယ်ကနဲ့တော့ကွာတယ်၊ ဒီအထဲ အသံမရ၊ သီချင်းမရနဲ့ ဖိုးစိန်ကြီးတို့၊ စိန်ခိုတို့၊ ရွှေကျီးညိုတို့များ ကောင်းချက် ရက်စက်တယ်”

လူထူရင်ပြောတတ်တဲ့ ကိုခေါက်ချိုးရဲ့ ဇာတ်သဘင်အပေါ် အမြင်ပဲ။ ဖိုးစိန်ကြီးတို့၊ စိန်ခိုတို့၊ ရွှေကျီးညိုတို့လို့သာ ပြောတာ။ သူ တစ်ခါမှ ကြည့်ဖူးတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ရွာက ငွေညွန့်စိန်

ဓာတ်စက်က ရှားရှားပါးပါး ကျန်နေတဲ့ ခေတ်ဟောင်းက ဖုန်တက်နေတဲ့ ဓာတ်ပြားတွေကို သူ ကြားဖူးတာပဲရှိတယ်။

ကိုခေါက်ချိုး ဇာတ်ပွဲကြိုက်တာကတော့ ခံကုန်းတစ်ရွာလုံးက သြချရတယ်။ တစ်ခါက ဖြစ်ပြီးပြီ။ ခံကုန်းကနေ မကွေးဘက်ပွဲကြည့်တာ ပြောပါတယ်။ နွားလှည်းတောင် လက်ဆယ်ချောင်း မပြည့်တဲ့ရွာက အင်္ကျီမပါ၊ ဖိနပ်မပါနဲ့ ညောင်ဦး ဦးဖိုးထိုက် ဆေးလိပ် လေးငါးလိပ် ခါးပုံစထဲထိုးထည့်ပြီး လှည်းတစ်တန် လှေတစ်တန် သွားကြည့်တာဆိုတော့ တစ်ရွာလုံးမှာ ကိုခေါက်ချိုးကတောင် ဟုတ်တုတ်တုတ် ဖြစ်နေတာကိုး။ အဲသည်တုန်းက မကွေးမြဲသလွန်ဘုရားပွဲ ရွှေမန်းဦးတင်မောင် ဝင်လို့ ဆိုတဲ့စကား သူတို့ရွာ ဝေ့ဝဲရောက်လာတော့ ကိုခေါက်ချိုး ကြည့်ချင်လိုက်တာ အူကိုယားလို့။

အကြောင်းကလည်း ရှိတယ်။ ရွှေမန်း ဦးတင်မောင်ဆိုရင် ကိုခေါက်ချိုး သိပ်ကြိုက်တာလည်း ပါတယ်။ သည်တော့ သွားကြည့်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ ချက်ချင်းပါပဲ။ ရှိသမျှပိုက်ဆံလေး ခါးကြားကျစ်လိမ်ပြီး ရွာကထွက်တော့တာ။ လှည်းတစ်တန် လှေတစ်တန်အပြင် ရေနံချောင်းက ကားစီးရတာကိုက မိုင်သုံးဆယ်သီသီ ကျော်သေးတယ်။ ပြီးတော့ ကိုယ့်ရွာ၊ ကိုယ့်ဒေသလည်း မဟုတ်ဘူး။ တကယ့်ဓာတ်မီးတွေ တထိန်ထိန်နဲ့ မြို့ကြီးပြကြီး။ ဒါပေမယ့် ကိုခေါက်ချိုး ရောက်သွားတာပါပဲ။ ရအောင်လည်း ကြည့်ခဲ့တာပါပဲ။ ဘယ်သူကမှ စိတ်ကူးထဲမထည့်တဲ့ကိစ္စကို ဖိနပ်မပါ၊ အင်္ကျီမပါနဲ့ ရအောင်သွားကြည့်တာ။ ခံကုန်းကဆိုရင် သူတစ်ယောက်တည်းပဲ။ တန်လည်း တန်ပါတယ်။ ကိုခေါက်ချိုးအဖို့တော့ မကွေးတက်ပွဲကြည့်တဲ့ အတွေ့အကြုံက တစ်သက်လုံး ပြောလို့မကုန်ဘူး။ ပြောလို့ မဆုံးဘူး။ ရွှေမန်းတင်မောင်ဇာတ် သူကြီးကတောင် ခေါ်မေးရတာ ကြည့်တော့၊ အဲသလောက်ထိ။

“တောက်... ကောင်းလိုက်တဲ့ဇာတ်နယ်၊ မပြောပါနဲ့တော့၊ တီးဝိုင်းကလည်း ဘာပြောကောင်းမလဲ၊ ကောင်းချက်က တကတည်း၊ ဂေါ်ဂွီတွေရော၊ တိုးနယားကြီးရော၊ ဗီရိတယောကြီးရော ကောင်းချက်ပြောပါတယ်”

အဲသည်နေ့က ဈေးဝက သူသောက်နေကျ ကိုစိန့်လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထဲမှာ ကိုခေါက်ချိုး အဲသလိုပြောတော့ ဆိုင်ထဲ လက်ဖက်ရည်သောက်နေတဲ့ လူတွေက နားမလည်ကြဘူး။ ဂေါ်ဂွီဆိုတာက အင်္ဂလိပ်နဲ့တူပါရဲ့။ တိုးနယားဆိုတာက ဆိုင်းဝိုင်းက နယားပုံကြီးကို ပြောတာနဲ့တူပါရဲ့ ပေါ့။ ဒါပေမယ့် ‘ဗီရိတယောကြီး’ ဆိုတာကို ဘယ်သူကမှ ပုံဖမ်းလို့မရဘူး ဖြစ်နေတယ်။ သူတို့ တစ်သက်နဲ့တစ်ကိုယ် ဗီရိတယောဆိုတဲ့ တူရိယာမျိုးလည်း မကြားဖူးကြဘူး မဟုတ်လား။ တစ်ယောက်ကတော့ မနေနိုင်လို့ မေးတယ်။

“ဗီရိတယောဆိုတာက ဘာကြီးတုန်း ကိုခေါက်ချိုးရဲ့။”
“သိပေါင်ဗျာ၊ ဆိုနိုင်ပါဘူး။ ကျုပ်လည်း မြင်လာတာ ပြောရတာ၊ ပွဲမထွက်ခင် အနားက ကပ်ကြည့်လိုက်တော့ တုံးလုံးလှဲထားတဲ့ ဗီရိကြီး၊ လက်နဲ့တီးတာပဲ ကိုရင်ရဲ့၊ တယောသံကို စိထွက်လို့”

လူတွေက ဝီရိတယောက်ကို ပုံဖမ်းနေတုန်း မြို့ကျောင်းက ခဏပြန်လာတဲ့ ကိုစိန်သားက 'စန္ဒရားကို ပြောတာနဲ့တူပါရဲ့၊ ဟုတ်လား ဘကြီး' ဆိုတော့ 'ဆိုနိုင်ပေါင်ဗျာ' တဲ့။ အဲသည်နေ့က မွန်းကိုတိမ်းရော။ ရွှေမန်းတင်မောင်အကြောင်း ပြောရတာ။

“တောက်... လက်ဝဲသုန္ဒရခင်းတော့ ဇာတ်ခုံပေါ်က နင်းကျလာတာဗျာ၊ တကယ်လား မှတ်ရတယ်၊ မီးနဲ့လုပ်ထားတာ ပြောကြတာပဲ၊ တတ်နိုင်ပါဗျား”

ကိုခေါက်ချိုး သူ့စိတ်နဲ့သူ့ကိုယ် မကွေးဘက် ပွဲသွားကြည့်တာလည်း မပြောနဲ့လေ။ မိန်းမလည်း ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ ကလေးသားမြေးလည်း ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ ဆွေရယ်မျိုးရယ်လည်း ပဲစေ့အညောက်ပေါက် ဖျောက်ဆိုတဲ့ အထဲကဆိုတော့ သူ့သဘောပဲ။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကတော့ အစုံလုပ်တယ်။ ထင်းခုတ်၊ ထင်းခွဲ၊ ရေစည်တိုက်၊ မြောင်းပေါင်ဖော်၊ မြင်းစာဆေးအစုံပဲ၊ ကြံရာလုပ်ပဲ။ ခေါင်းတုံးဆံပင်ပေါက် ညှင်းသိုးသိုးနဲ့ နေပူစပ်ခါးထဲ ဘောက်ဆွဘောက်ဆွ လုပ်နေရတာပဲ။ ပြီးခဲ့တဲ့ လေးငါးနှစ်ကတော့ တခြားအလုပ် မလုပ်တော့ဘူး။ ရေထမ်းရောင်းတယ်။ ရွာထဲက လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေး နှစ်ဆိုင်နဲ့ ပိုက်ဆံရှိတဲ့အိမ် သုံးလေးအိမ် ရေထမ်းရောင်းတာပါ။ ရေတစ်ထမ်း တစ်မတ်ဆိုတော့ လေးထမ်းလောက် ထမ်းပြီးရင်ပဲ တစ်ကျပ်ရပြီကိုး။ လေးငါးအိမ်ဆိုတော့ တစ်နေ့ လေးငါးကျပ်၊ ပြီးရော။ ထမင်းစားဖို့ ရပြီကိုး။

ရေထမ်းတာကလည်း ညဘက်မှပါ။ လူခြေတိတ်မှ ရေချိုတွင်းကလည်း လူရှင်းတာရော၊ နေခင်းနေ့လယ် ကျိုက်ကျိုက်ဆူ ပူကြီးထဲ ရေမထမ်းချင်တာရောဆိုတော့ ညမှရေထမ်းတယ်။ ရေလိုက်ဖြန့်တယ်။ ည လူခြေတိတ်ရင် ကိုခေါက်ချိုး သီချင်းသံနဲ့ သူ့ထမ်းပိုးက ညွတ်ပက်ညွတ်ပက်အသံကို ကြားနေရတတ်တယ်။ သီချင်းဇာတ်ကွက် ဇာတ်ထုပ်တွေကတော့ ကြိုက်လည်းကြိုက်တယ်။ ရလည်းရတယ်။

ငွေညွန့်စိန် ဓာတ်စက်က မြို့ကဓာတ်ပြားရောက်လို့ နှစ်ခါသုံးခါ မဖွင့်နဲ့။ သူ ကောင်းကောင်းရနေတတ်ပြီ။ ဗုဒ္ဓဝင်တောထွက်ခန်း တို့၊ လေးတော်တင်ခန်း တို့များ ဒေါက်ဒေါက်နဲ့ အလွတ်ရွတ်နိုင်တယ်။ ရေထမ်းရင်းက ဇာတ်ထုပ်ခင်းရင် ခင်းနေတတ်တာလည်းရှိရဲ့။ ရွှေမန်းရဲ့ ရွှေကြေးစည် တို့၊ အောင်ပါစေ တို့၊ မလှချင် တို့ ဆိုတာကတော့ လူတကာရနေလို့ ထားပါတော့။ ဆယ်ပြားတွဲ ဘောက်ပြားတွေဖြစ်တဲ့ သန္တတိ တို့၊ တောင်ပြုံးမင်းညီနောင် တို့လည်း ရတယ်။ ခက်တာက ပြဇာတ်ဆိုတာကြီးကိုတော့ မကြိုက်တာအမှန်ပဲ။ ပြဇာတ်မပြောနဲ့၊ တံခါးမှူး ဒတ္တလို၊ မောင်မှူး တို့လို ပြဇာတ်ဆန်ဆန် ထိုးဇာတ်တွေကိုတောင် မကြိုက်ဘူး။ ဇာတ်ထုပ်မှ ဇာတ်ထုပ်ပဲ။ ကိုခေါက်ချိုး ပွဲကြိုက်တာကတော့ ကမ်းကုန်ရော။

****

(၂)

အခုတော့ ကိုခေါက်ချိုး ရေမထမ်းနိုင်တော့ဘူး။ အသက်ကလေးကလည်း ရလာပြီ မဟုတ်လား။ ခေါင်းတုံးဆံပင် နားသယ်စပ်ပတ်လည်မှာ ဆံပင်ဖြူတွေ ဖွေးနေလိုက်တာမှ အများကြီး။ ဟိုဟာလေးလုပ်လိုက်၊ သည်ဟာလေးလုပ်လိုက်နဲ့ တစ်ဝမ်းတစ်ခါး

ကျောင်းနေရတဲ့လူဆိုတော့ ငွေရယ်ကြေးရယ်လို့ စုထားနိုင်တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ရေမထမ်းတဲ့နေ့မှာကိုပဲ ပိုက်ဆံမရှိတော့ဘူး။ တခြားဝင်ငွေဆိုတာလည်း မရှိတော့ ဟိုလူကပေး။ သည်လူပေးနဲ့ သည်လိုနေလာခဲ့တာတောင် ကြာပြီ။ ဒါပေမယ့် လူဆိုတာကလည်း အမြဲ ဘယ်ပေးနေနိုင်ပါ့မလဲ။ တွေ့တုန်းပေါ့။ ကြုံတုန်းပေါ့။ သည်တော့ ကိုခေါက်ချိုး ဘာလုပ်ရမလဲ စဉ်းစားလာတယ်။ ရွာစွန် ညောင်ကြပ်ပင်ကြီးအောက်က သူ့ဝဲထဲမှာ မီးလေးမမှိန်တမှိန်နဲ့ နေရင်းက စားရတစ်လှည့် မစားရတစ်ခါ ဖြစ်လာတော့ သူ ဘာလုပ်တတ်သလဲဆိုတာ စဉ်းစားတယ်။ သူလည်း အလုပ်မျိုးစုံ လုပ်ခဲ့တဲ့လူပဲ။ ဒါပေမယ့် အခု မလုပ်နိုင်တော့တဲ့ကာလမှာ တခြား ဘာလုပ်နိုင်သေးသလဲ စဉ်းစားတာပါ။ ဘာမှလည်း စဉ်းစားလို့မရဘူး။ သူ့ကိုယ်ခန္ဓာကလည်း မသန်စွမ်းနိုင်တော့ဘူး။ ဘယ်တော့မှ ဖိနပ်မစီးတဲ့ ခြေထောက်တွေက အက်ကွဲဖူးရောင်ပြီး သားနံ့ညည် တစ္ဆတ်တစ္ဆတ် ထွက်နေတော့ ကောင်းကောင်းလည်း မလျှောက်နိုင်ဘူး။ နေပူစပ်ခါးထဲမှာ သူ့တစ်ကိုယ်လုံးကို လေးချိုးသုံးချိုးလောက် စိမ်းထားရတာဆိုတော့ မျက်လုံးတွေကလည်း မျက်ခမ်းစပ်ရတဲ့ကြားထဲ မျက်ဝတ်တစ်စုံနဲ့ ပါးစပ် ဟိုဘက်ထိပ် သည်ဘက်ထိပ်က ကျီးကန်းပါးစပ်နာကလည်း တဖွေးဖွေးနဲ့။ အင်္ကျီဆိုတာကတော့ ဘယ်တုန်းကမှ မဝတ်ခဲ့တာ။ အခုမှမဟုတ်ဘူး။ လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်တုန်းကလည်း မဝတ်ပါဘူး။ အင်္ကျီဆိုတာ ဝတ်ကောင်းတဲ့အရာလို့ ဘယ်တုန်းကမှလည်း တွက်ခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး။ လက်ပံတုံး မီးကျွမ်းထားတဲ့အသားနဲ့ ရှုပ်နေတဲ့ဝမ်းဗိုက်ဟာ သူ့ရဲ့ အမှတ်အသားပဲ။ နဖူးနဲ့ဝမ်းဗိုက်က အရစ်အရစ်ဆိုတာလည်း ပဒေါင်အမျိုးသမီးလည်ပင်းက ကြိမ်ခွေကိုသာကြည့်တော့။

သည်အခြေအနေနဲ့ ဘာလုပ်ရမလဲ စဉ်းစားတော့လည်း ဘာစဉ်းစားလို့ ရမှာလဲ။ ဖြစ်ချင်တော့ တစ်နေ့ သွားနေကျ ကိုစိန်လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကို သွားတယ်။ ကိုစိန်ဆိုင်က မနက်တိုင်း သွားနေကျ။ ပိုက်ဆံရှိတဲ့အခါ အချို့ရည်ကလေး မှာသောက်တယ်။ မရှိတဲ့နေ့ ဆာဒါးလို့ခေါ်တဲ့ အကြမ်းရည် သုံးလေးပန်းကန် သောက်တယ်။ ထိုင်တယ်။ ပြောစရာရှိရင် ပြောတယ်။ အဲဒီမနက်က ပိုက်ဆံမရှိတော့ အကြမ်းရည်ပဲသောက်တယ်။ အဲသည်တုန်းမှာ ရွာထဲက ဆံပင်ညှပ်ဆရာ ကိုသန်းက လှမ်းစတယ်။

“ကိုခေါက်ချိုး၊ လက်ဖက်ရည် မသောက်ချင်ဘူးလားဗျာ”

“သောက်ချင်ပေါ့ ကိုယ့်လူရာ၊ ဘယ်နှယ်ပြောတာတုံး၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သောက်နိုင်မှတ်လို့”

“သောက်ချင် တိုက်မှာပေါ့ဗျာ၊ ငိုချင်းတစ်ပုဒ်တော့ ဆိုပြရမယ်၊ ဖြစ်မလား”

“လက်ဖက်ရည်တိုက်လို့ကတော့ ဆိုပေါ့မောင်ရာ၊ ဘာငိုချင်းများတုံး”

“ခင်ဗျားရထားတာ ဆိုပေါ့ဗျာ၊ ငွေညွန့်စိန်စက်က ဇာတ်ထုပ်ဟောင်းတွေ ရှိတယ် မဟုတ်လား၊ ဖိုးစိန်ကြီး တို့၊ စိန်ခိုကြီး တို့ ဇာတ်ထုပ်တွေဟာကော ကာကဝလ္လိယ တို့ ဘာတို့”

“ဪ... ကိုကာက မယ်ကာက ဇာတ်ထုပ်လား”

“အင်း...”

ကိုခေါက်ချိုး ဘယ်လိုမှ ထင်မထားတဲ့ကိစ္စ။ သီချင်းဆိုပြရင် လက်ဖက်ရည် သောက်ရမတဲ့။ အလကားနေရင်းတောင် ငိုချင်းချနေတဲ့လူ မဟုတ်လား။ ရှက်တာတော့ မရှက်ပါဘူး။ ဟိုဟိုသည်သည် ကြည့်တယ်။ ဆိုင်ထဲမှာ လူတော်တော်များများလည်း ရှိတယ်။

ခေါင်းပတ်ထားတဲ့ တဘက်ဆွဲချပြီး မျက်ဝတ်တွေ ပွတ်ရင်းက ဘာဆိုရမလဲ စဉ်းစားတယ်။ ကိုကာက မယ်ကာကထဲကတဲ့။

“အမွဲတွင် တပြေမလင်းတဲ့သူမို့ ကဲ... မပြင်အသရေကင်းလိုက်ပါဘိ၊ အမယ်တော် မသေမချင်းရယ်တဲ့ ငိုမိပါ၊ မနက်တိုင်း လက်မှိုင်ချပါလို့၊ မရှက်နိုင် ခွက်ကိုင်ကာမလို့တော်ရယ်၊ တောင်းရခါခါ”

“အဲဒါက မယ်ကာက ဆိုသဟာဗျ၊ နောက် ဆိုသေးတယ်။ နေပါဦး ဘာတဲ့ ‘အရေးမရောက်လိုက်တာက ခွေးခြောက်ရန် တုတ်တစ်ချောင်းရယ်နဲ့၊ ထမင်းမြင် အတင်းဝင်လို့ တောင်းရပါတော့၊ အမယ်မင်း... တစ်ခွက်ကောင်းရရင် နယ်ကာ ထမင်းစားခဲ့ရတာမို့ ကျွန်မတို့မှာတော် လက်ဟောင်း ဇာတိ ကယ်ပါလင်မယား... အား... ဟား... ဟား...”

ငိုချင်းလေးချပြလို့ ကိုသန်းတိုက်တဲ့ လက်ဖက်ရည်လေး သောက်ရုံရှိသေးတယ်။ ဈေးသွားဈေးပြန်တွေရော၊ ဘေးဆိုင်ကလူတွေရော ဝိုင်းအုံကြည့်လိုက်ကြတာ အုံလို့ခဲလို့။ သူကတော့ မရှက်ပါဘူး၊ ဂုဏ်တောင်ယူသေးတယ်။ မရှိတဲ့မျက်တောင်လေး ပုတ်ခတ်ပုတ်ခတ် လုပ်နေရင်းက ဟိုကြည့်ဒီကြည့် ကြည့်နေတုန်း တစ်ယောက်က-

“ကိုခေါက်ချိုး ညကျ ကျုပ်တို့ ဆွမ်းလောင်းရုံကို လာခဲ့ဗျာ၊ ထမင်းလည်းကျွေးမယ်၊ ပိုက်ဆံလေး ဘာလေးလဲ ဆုချမှာပေါ့”

ကိုခေါက်ချိုး ဘယ်လိုမှ မျှော်လင့်မထားတဲ့ကိစ္စ။ သည်ငိုချင်းက ဒီလောက် တာသွားလိမ့်မယ်လည်း ထင်ထားတာမဟုတ်ဘူး။ ရှုပ်နေတဲ့မိုက်က ဖားဖိုလို ဟောဟဲလိုက်ရင်းက...

“လာသပေါ့ဗျာ၊ ဇာတ်ထုပ် ဇာတ်ကွက်ကလေးနဲ့ပေါ့၊ ကျုပ်ကတော့ လာထဲကပဲ”

တကယ်လည်း အဲသည်ညက ကိုခေါက်ချိုး ဆွမ်းလောင်းရုံမှာ တစ်ညလုံးပဲ။ တစ်ညလုံး ဆွမ်းချက်တဲ့လူတွေကို ငိုချင်းတွေချပြလိုက်၊ ဇာတ်ထုပ်တွေ ခင်းပြလိုက်နဲ့ လူတွေကလည်း ပွဲတောင်းတာ ခဏခဏ။ တော်ကြာရင် သဒ္ဓယုဝတီ၊ တော်ကြာရင် သဒ္ဓယုဝတီ။

“ဒီဇာတ်ထုပ်က စိန်ခိုကြီးနဲ့ မယ်အောင်ဗလတို့ သွင်းခဲ့တာ၊ စိန်ခိုကြီးက ကိုရာဇ လုပ်လို့ အောင်ဗလက သဒ္ဓယုဝတီလုပ်တယ်၊ တစ်ခါတုန်းက နိဂါမရွာမှာ ကိုနီလနဲ့ သဒ္ဓယုဝတီ မောင်နှမနှစ်ယောက်ရှိတယ်၊ ထင်းခုတ်စားကြရတော့ အင်မတန် ဆင်းရဲတာကိုး၊ ချစ်လည်း အင်မတန် ချစ်ကြတာ၊ တစ်နေ့ ဘုရင်မင်းမြတ်က သမင်ဖမ်းထွက်ရင်း တောကွဲတော့ သည်မောင်နှမက ကယ်တင်ထား၊ သဒ္ဓယုဝတီနဲ့ ကိုရာဇနဲ့ မေတ္တာရှိကြလို့ သဒ္ဓယုဝတီမှာ ကိုယ်ဝန်ရလာတော့ ကိုရာဇက နေပြည်တော်ပြန်ရော။ နဝရတ်လက်စွပ်ကလေး ပေးတဲ့ပြီး သားယောက်ျားလေးမွေးရင် တိုင်းတော်ရွှေပြည် လိုက်သာလာခဲ့ သဒ္ဓယုဝတီရယ်၊ မောင်ကြီးတော့ ပြန်ရတော့မယ်ပေါ့၊ သားယောက်ျားလေးလည်း မွေးရော နေပြည်တော်လိုက်သွား၊ ဘုရင်က နဝရတ်လက်စွပ် ပြတာတောင် သူ့သားနဲ့ သူ့မယား မဟုတ်ပါဘူး ငြင်းသတဲ့၊ ကိုင်း... ကောင်းသေးရဲ့လား၊ ဘုရင်က မြောင်ကွယ်တော့ သဒ္ဓယုဝတီက ငိုတယ်”

‘တောသမကိုလှလေ၊ သဘောမကျရင် ဟိုအခွင့်ရယ်က ကိုယ်ရင့်မှာ သတ္တမနံရအောင် ရာဇဂုဏ်မောက်၍ ငြင်းလိုက်ရင်တော်၊ အမယ်မင်း... နှစ်ယောက်ချင်းမျှဖို့၊ အမယ်လေး... စောက်ကမြင်းထဖို့ တော်ယူတာလား...’

ဆွမ်းလောင်းရုံ အောင်လင်းဓာတ်မီး ထိန်ထိန်ကြီးအောက်က အင်္ကျီမပါ ဘာမပါနဲ့ ကိုခေါက်ချိုး မျက်ရည်တစိုစိုနဲ့ ငိုချင်းချတော့ လူတွေက သဘောတွေလို့။

“သဒ္ဓယုဝတီက အမျိုးမျိုး တောင်းပန်ပေမယ့် ဘုရင်က လက်မခံဘူး၊ ဒီတော့ သဒ္ဓယုဝတီက သစ္စများပြုတယ်”

“ ‘မခြားမလတ် တရားထပ်တဲ့သူမို့ သိကြားနတ်ဒေဝါ၊ ကျွန်မတို့ အမှုမှန်အောင်ပြုလို့ ကြည့်ရူပါ၊ ယခု မျက်မှောက်သားကို မြှောက်လို့ အောက်ကအမှန် ဓားဦးကိုခံပါမယ်’ ဘုရင့်မယား ဘုရင့်သား မဟုတ်သော်ငြား ဘာဖြင့် ဓားဦးထိပ်တွင် အသက်သေ၍ ဝိညာဉ်ဆုံးစေ မွေ့ကြလို့ခဲပါစေ၊ သားမယားမှန်လျှင် မညစ်မနွမ်း ပွင့်စပန်းကဲ့သို့ လန်းလန်းရွှင်ရွှင် ထက်ကောင်းကင်တွင် ရွှေစင်အလား အမြညီညွတ်၍ တည်စေသား” ဆိုတော့ နတ်က ဘုရင် မတရားမှန်းသိတော့ မနေနိုင်ဘူး။ ဒီကိစ္စ ငါဝင်မှဖြစ်မယ်လို့ တွက်တယ်။ သမ္မာဒေဝနတ်သား ငါကား ဖြစ်တော့သည်ဆိုပြီး ဝင်ရော၊ ဘာတဲ့ နေပါဦး၊ မေ့တော့တော့တောင် ဖြစ်နေပြီ၊ နေပါဦး... ပါးစပ်ဖျားကလေးတင်ပါ၊ ငြော်... ဟုတ်ပြီ။

‘ယုဝတီ သူတော်ကောင်း မှန်ပါလျက်နဲ့ ပြည့်ရှင်မင်း တရားပျက်တော့တယ်၊ သို့သော်လည်းပဲ ဗိုလ်ခြေများ မြင်ရအောင် ကလေးသူငယ် မြှောက်ကာ ငါ့လက်ဝယ်ဖမ်းပြီးတော့ လှမ်းတဲ့ကာ ကိုင်လိုက်မယ်၊ ပန်းဆိုင်းဆွဲသကဲ့သို့ တကတည်း မြင်ရောလဟယ်’ ဆိုတော့ သဒ္ဓယုဝတီက...

“ရှင်ဘုရင် တရားပျက်တဲ့သူကြောင့် သားဘယက်ရတနာအသွင် တစ်ခါပင် ဒီမယ်မြှောက်ပါတော့မယ်၊ အောက်အထက် ပြည်ရွာတုန်တဲ့အပြင် ဒေဝါအကုန်အများရံလို့မို့ ကိုင်း... တရားအမှန် ဖြစ်ရောလဟယ်”

သဒ္ဓယုဝတီဇာတ်ကို ခဏခဏ ပွဲတောင်းတာလည်း မပြောနဲ့။ သည်ဇာတ်ထုပ်တွေက ဟောင်းလှပြီဆိုတော့ ငွေညွန့်စိန် ဓာတ်စက်က တစ်ခါတစ်ခါဖွင့်မှ ကြားရတာမဟုတ်လား။ လူတွေက ကြိုက်တယ်။ အဲသည်ညက စလိုက်တာပါပဲ။ ကိုခေါက်ချိုးရဲ့ ပရိယေသနဟာ ငိုချင်းချတာ ဖြစ်သွားတယ်။ ဟိုကလည်း ငိုချင်းလာချပါဦး၊ ဒီကလည်း ငိုချင်းလာချပါဦးနဲ့။ လူပျိုကာလသားတွေကလည်း ဖိတ်တယ်။ သာမူ နာမူကိစ္စတွေကလည်း ကိုခေါက်ချိုးပဲ။ ဟိုရွာ ဒီရွာကလည်း ကိုခေါက်ချိုးပဲ။ နောက်နေ့တွေတော့ ဈေးဝက ကိုစိန်နဲ့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ထိုင်နေရုံပဲ။ တစ်ယောက်မဟုတ် တစ်ယောက်ကတော့ လာချိန်းသွားတာပဲ။

ရလည်းရတယ်။ ထမင်းလည်း စားရတယ်။ ပိုက်ဆံလည်းရတယ်။ ရွာမှာက ဘာဇာတ်မှ လာတာမဟုတ်ဘူး မဟုတ်လား။ ကိုခေါက်ချိုးက ရွှေမန်းပဲ။ စိန်နီပဲ။ ရေကင်းသူ မရွှေပွင့် ဇာတ်ခင်းရင် စိန်အောင်မင်းပဲ။ ဟိုတုန်းက ဇာတ်မင်းသားကို ကနစိုခေါ်ကြတော့ ကိုခေါက်ချိုးက

သည်ရွာမှာတော့ 'ကနစိုခေါက်ချိုး' ပဲ။

*****

(၃)

နှစ်တော်တော် ကြာကတည်းက ပွဲလမ်းသဘင်ဆိုလို့ ယောင်လို့တောင် မရှိခဲ့ဘူးတဲ့ ခံကုန်းမှာ သည်နှစ် ရွာဘုရားပွဲ လုပ်ဖြစ်တယ်ဆိုတော့ တစ်ရွာလုံးက ကျွက်စီကျွက်စီနဲ့ အပျော်ဆုံးကတော့ တွက်သာကြည့် ကိုခေါက်ချိုးပဲ။ လာကမယ့်ဇာတ်က ဗလာဇာတ်ဆိုပေမယ့် ခံကုန်းရွာအဖို့တော့ မန္တလေးသိန်းဇော်ဆိုလည်း ဟုတ်ရဲ့၊ မိုးဝင်းတို့ နန်းဝင်းတို့ဆိုရင်လည်း ဟုတ်ရဲ့။ ပွဲဝင်တဲ့ညကများ ကိုခေါက်ချိုးသွားနေကျ ကိုစိန့်ဆိုင်ကိုတောင် မသွားဘူး။ မသောက်ဖြစ်တာ ကြာပြီဖြစ်တဲ့ ကိုခေါက်ချိုး အဲသည်ညနေက ကိုဘလု ချက်အရက်ဆိုင်မှာ တစ်ချိန်လုံး။ နဂိုကမှ ပျော်နေတဲ့အခံကလည်းရှိ၊ အကလည်း ရိုင်းရိုင်းဆိုတော့ သူ့ကိုယ်သူတောင် သိပ်ထိန်းနိုင်တဲ့ပုံ မပေါ်ဘူး။ ဇာတ်ခုံကို သုံးလေးပတ် ပတ်၊ ပွဲခင်း သုံးလေးပတ် ပတ်၊ ဆိုင်းဝိုင်းနား ရစ်သီရစ်သီလုပ်ပြီးမှ ဇာတ်စင်ထောင့်မှာ အကျအနထိုင်တယ်။

ပွဲထွက်ကိုမျှော်တယ်။ လာလိုက်ကြတဲ့ လူဆိုတာလည်း နည်းမှတ်လို့။ လှည်းတွေဆိုတာလည်း ပွဲစာကိုကြလို့။ ပွဲကလည်း ကပါတယ်။ တောဇာတ်ဆိုတော့လည်း သူ့ရှိသလောက်ပေါ့။ ပြဇာတ်ပြီးတော့ နာရီပြန်တစ်ချက် ထိုးတော့မယ်။ ပြဇာတ်ကို စိတ်ပျက်ပျက်နဲ့ ထိုင်ကြည့်ရင်းက အားလပ်ချိန်ပေးတော့ နောက်ပိုင်းဇာတ်ထုပ်ကလေး မထွက်ခင် ပွဲဈေးတန်းက ဆိုင်ကလေးမှာ နှစ်ခွက်လောက် ပြေးချလိုက်သေးတယ်။

ပွဲဦးကြေညာတုန်းကတော့ နောက်ပိုင်းဇာတ် မောရဂီဝါဆိုတာကိုး။ ကောင်းချက်ပေါ့ကွာ။ တဝကြီး ကြည့်လိုက်မဟဲ့ပေါ့။ အားလပ်ချိန်ပြီးလို့ ပြန်ကရင် ဝန်ထွက်ပြည်တည်ရမှာ မဟုတ်လား။ တကယ်ကျတော့ ဇာတ်စင်ရှေ့ လူတစ်ယောက်ပဲ ထွက်လာတယ်။ ပွဲမန်နေဂျာနဲ့ တူပါတယ်။ ဒီညနောက်ပိုင်း ဇာတ်ကြီးဖြစ်တဲ့ မောရဂီဝါ မကနိုင်သေးတဲ့အကြောင်း၊ ဇာတ်မင်းသားက ရေပြောင်းရေလွဲရော၊ ခရီးပန်းလာတာရော၊ နေပူမိတာရောကြောင့် အပြင်းဖျားနေလို့ မနက်ဖြန်ညမှ နောက်ပိုင်းဇာတ်ကြည့်ကြဖို့ တောင်းပန်ကြောင်း၊ ကနေ့ည ဒုတိယပိုင်းမှာတော့ မောရဂီဝါအစား 'သူစိမ်းဆန်သော နွေပင်လယ်' ပြဇာတ်ကို တင်ဆက်ပေးမှာဖြစ်ကြောင်း ဘာညာပေါ့လေ။ ကိုခေါက်ချိုး စိတ်ဓာတ် တော်တော်ကျသွားတယ်။ ရွာစွန်ညောင်ကြပ်ပင်အောက်က သူတလေးထဲ ပြန်နေတာပဲ ကောင်းပါလိမ့်မယ်ဆိုပြီး ထွက်လမ်းရှာတယ်။ အဲသည်တုန်းမှာပဲ ပေအိုးတွေ တဖုန်းဖုန်းနဲ့ ပြဇာတ်က ထွက်နေပြီ။

ဇာတ်လိုက် ပြဇာတ်မင်းသားက နှုတ်ခမ်းမွေးကြီးနဲ့၊ ဘောင်းဘီခါးကြပ်နဲ့၊ ဦးထုပ်နဲ့ တဟားဟားရယ်လိုက်၊ စကားတွေပြောလိုက် လုပ်နေတုန်း ကိုခေါက်ချိုးကလည်း ရပ်ရင်းက လမ်းရှာတယ်။ လူတွေကတော့ ငြိမ်လို့။ ပွဲခင်းတစ်ခင်းလုံးကလည်း တိတ်ဆိတ်လို့။ ပြဇာတ်မကြည့်ဘဲ ပြန်မယ့်အတူတူ ကိုခေါက်ချိုးရင်ထဲ မခံချင်တဲ့ အခံကလေးကလည်း ရှိနေတော့ ဘာရယ်မဟုတ်ဘူး၊ ထအော်တယ်။

“မဒွန်းရေ... ဟေ... မဒွန်း၊ ပြန်မယ်ဟေ့၊ မဒွန်းရေ... ဟေ... မဒွန်း”

တကယ်က ဘယ်မဒွန်းမှလည်း မရှိပါဘူး။ ပြဇာတ်မင်းသား အမြင်ကပ်လို့ ထအော်တာ။ ကိုခေါက်ချိုး ထအော်တော့ ပွဲခင်းရော၊ ပြဇာတ်မင်းသားရော ပထမတော့ ကြောင်သွားတယ်။ ခဏလေးလည်း ပွဲရပ်သွားတယ်။

“မဒွန်းရေ... ဟေ့ မဒွန်း၊ မဒွန်းရေ...”

ပြဇာတ်မင်းသားက သူအော်တုန်း စောင့်နေတယ်။ ဆက်ကတယ်။ ဆက်ကတော့ ကိုခေါက်ချိုး ထပ်အော်တယ်။ ကြာတော့ ရိပ်မိတယ်နဲ့တူတယ်။ ဇာတ်စင်ပေါ်ကနေ ပြဇာတ်မင်းသားက ကြိမ်းတယ်။

“ဒီမယ် ဘကြီး၊ ပြန်မယ်ဆိုရင်လည်း ပြန်ဗျာ၊ ဒီမှာ အလုပ်လုပ်နေတာ၊ ခင်ဗျား သက်သက်လုပ်နေတာ ကျုပ်သိတယ်”

“ဟေ့... ငဲ့မိန်းမ ငါခေါ်တာပဲကွ”

“ခေါ်ပြီးရင်လည်း ပြန်ဗျာ မြန်မြန်”

“ပြန်မှာပါဗျာ စိတ်သာချ၊ မဒွန်းရေ... ဟေ... မဒွန်း”

သည်တစ်ခါတော့ ပြဇာတ်မင်းသားက ပွဲကြပ်တွေကို စင်ပေါ်က လှမ်းတိုင်တယ်။ ပွဲကြပ်တွေက ကိုခေါက်ချိုးကို လာခေါ်ပြီး သူကြီးကိုအပ်တယ်။ သူကြီးကလည်း အိမ်မှာ ဧည့်သည်တွေ ဧည့်ခံနေတုန်းဆိုတော့ ဘာမှတောင် သိပ်မပြောပါဘူး။ ထိပ်တုံး ခတ်ထားလိုက်ကွာတဲ့။

“အောင်မယ်... ဘယ်သူများလဲလို့ ခေါက်ချိုး၊ မသောက်စဖူး အရက်ကလေးနဲ့ပါလား၊ ပွဲဖျက်ချင်တဲ့ကောင် တစ်ညတော့ နေလိုက်ဦးကွာ”

အဲသည်ညက ကိုခေါက်ချိုး သူကြီးအိမ်ရှေ့ကွက်လပ်က သစ်သားထိပ်တုံးအပေါက်ထဲ ခြေထောက်တွေ စွပ်ထားရတာ တစ်ညလုံးပဲ။ ပွဲခင်းဆီက ပြဇာတ်မင်းသား အသံရော၊ ဆိုင်းသံရော ကြားနေရတော့ သူ ရွံစိရွံစိ ဖြစ်လာတယ်နဲ့ တူပါရဲ့။ မနက် ဝေလီဝေလင်းကြီး ရောက်တော့ ထအော်တယ်။ သဒ္ဓယုဝတီထဲက တစ်ပိုဒ်ပါ။

‘ရှင်ဘုရင် တရားပျက်တဲ့သူကြောင့်၊ သားဘယက်ရတနာအသွင် တစ်ခါပင် ဒီမယ်မြှောက်ပါတော့မယ်၊ အောက်အထက် ပြည်ရွာကုန်တဲ့အပြင် ဒေဝါအကုန်အများရုံလို့’

ကံဆိုးချင်တော့ ဒီတစ်ညတော့ နေလိုက်ဦးကွာလို့ ပြောခဲ့တဲ့ သူကြီးက နောက်တစ်နေ့ညလည်း လွတ်မပေးဘူး။ ကိုခေါက်ချိုးကတော့ ထိပ်တုံးကြီးကို လာဖြုတ်နိုး ဖြုတ်နိုးပေ့။

သူကြီးက လာမဖြုတ်ပေးပါဘူး။ အပြစ်က သူ့ကို သီချင်းစောင်းဆိုလို့ဆိုလား။ ပိုဆိုးတာက ကိုခေါက်ချိုး နှစ်ရက်လုံး ပွဲမကြည့်လိုက်ရတာဘဲ။ အဆိုးဆုံးက သူတို့ရွာကို နောက် ဘယ်နှစ်နှစ်ကြာမှ ဇာတ်ပွဲ ရောက်လာမလဲဆိုတာ မသိနိုင်တာဘဲ။

(ရင်ခုန်ပွင့်၊ ၁၉၉၁ ခု၊ ဇူလိုင်လ၊ အမှတ်-၅၇)

*****

ဘူး

(၁)

နေ့လယ်နေ့ခင်း 'ဟောဒီက မုန့်လက်ဆောင်း' ဆိုတဲ့ အသံစူးစူး အနောက်ပိုင်းက အော်သံကြားတာနဲ့ အရီး မမည်းကျူတ် တလှုပ်လှုပ်နဲ့ ရောက်လာတတ်ပြီး ခုံတန်းရှည်လေးပေါ် ထိုင်မိတာနဲ့ ခေါင်းက တဘက်ဆွဲချပြီး ဟောဟဲ့လိုက်နေလိုက်တာ အကြာကြီး။ သူ ရောက်လာတာနဲ့ မုန့်လက်ဆောင်းသည် မမြစိန် အိမ်ပိုင်းရှေ့ ရောက်လာတာနဲ့က အနေတော် ဖြစ်နေတတ်တယ်။ များသောအားဖြင့်က နေ့ခင်းကြီး နှစ်ချက်ထိုးလောက်ဆိုရင် မုန့်လက်ဆောင်းသည် ရောက်လာတတ်တယ်။ အိမ်ရှေ့တာလမ်းပေါ်က 'သောက်ကြဦးမလား မခင်လှတို့၊ မမြခင်တို့' လို့ မုန့်လက်ဆောင်းသည်က သံရှည်ကြီးနဲ့ လှမ်းမေးရင်ပဲ အမေက 'လာဦးဟေ့' လို့ ခေါ်ရရော။ တကယ်တော့ အမေက သူ့သောက်ချင်လို့ မဟုတ်ဘူး။ သူ့ဟာသူ ဘယ်တုန်းကမှ ခေါ်ဖူးတာမဟုတ်ဘူး။

ကျွန်တော်တို့ ကလေးတွေကို တိုက်ချင်လှလို့လည်း မဟုတ်ဘူး။ အရီး မမည်းကျူတ်ကြီးကို တိုက်ချင်လို့။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ ဘယ်သူတိုက်ချင်တာပဲဖြစ်ဖြစ်လေ သောက်ရတော့မှာ သေချာနေတာကိုး။ အရီး မမည်းကျူတ်ကိုပဲ မျှော်တယ်။ တစ်ခါတလေ နေ့ခင်း အိပ်ပျော်သွားလို့ဖြစ်စေ၊ နေမကောင်းလို့ဖြစ်စေ အရီး မမည်းကျူတ်ကြီး မလာဖြစ်ရင် မုန့်လက်ဆောင်းသည်က ဘယ်လောက်အော်နေနေ၊ ခေါ်နေနေ အမေက အရေးတောင်မလုပ်ဘူး။ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ကလည်း ဒီအဘွားကြီးလာပါစေလို့ မုန့်လက်ဆောင်းသည် အသံကြားတာနဲ့ မျှော်လည်းမျှော်၊ ဆုလည်းတောင်းပေါ့။ ပထမတော့ မုန့်လက်ဆောင်းသည်လာတိုင်း အရီး မမည်းကျူတ်ကြီးကို ခေါ်ခေါ်တိုက်နေတာ ခင်လို့မင်လို့ အောက်မေ့တာ။ သက်ကြီးဝါကြီးမို့လို့ ထင်တာ။ နောက်တော့ ဘယ်ကဟုတ်ရမှာလဲ။ အရီး မမည်းကျူတ်ကို ကြောက်လို့တဲ့။ ဘူးသွင်းလိုက်မှာ စိုးလို့တဲ့။ ပြုစားလိုက်မှာ စိုးလို့တဲ့။ အရီး မမည်းကျူတ်ကြီးက စုန်းမကြီးတဲ့။

ဒါတောင် ဒီစကားကို အမေက ပြောရတာမဟုတ်ဘူး။ ဒေါ်လေးယောက်ျား ဦးလေးခင်က အရက်ကလေး တထွေထွေနဲ့ ပြောလို့ သိရတာ။

"မင်းအမေနဲ့ မင်းဒေါ်လေးက ဒီစုန်းမကြီးကို ကြောက်နေရတာကွ၊ နေ့တိုင်း မုန့်လက်ဆောင်း ခေါ်တိုက်ရတာနဲ့၊ ထမင်းဟင်းပေးရတာနဲ့၊ လက်ဖက်ဝယ်ပေးရတာနဲ့၊ ပဲလေး နှမ်းလေး ပေးရတာနဲ့" တဲ့။

ကျွန်တော်က ညဘက် အမေ့ကိုမေးတော့ အမေက အမေးတောင် မခံဘူး။ မျက်လုံး မျက်ဆန်တွေပြူးလို့၊ မျက်စိမျက်နှာတွေ ပျက်လို့။ “ဟဲ့... ရွှေစကား ရွှေနှားနဲ့ကြားပါစေ၊ ငွေစကား ငွေနှားနဲ့ ကြားပါစေ၊ ဖွဟဲ့ တောစကားတောပျောက်” တဲ့။

အဲဒါက ဘာပြောမှန်းလည်း မသိဘူး။ ဝန်ခံတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ငြင်းတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ဟုတ်သလိုလို မဟုတ်သလိုလိုနဲ့။ မုန့်လက်ဆောင်း ဝယ်တိုက်ရတယ် ဆိုတာကလည်း တကယ်တော့ ဘာမှ ကုန်လှတာတော့လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီခေတ်က ထန်းလျက်ဖျော်ရည် အုန်းသီးခြစ် နိုင်းချင်းနဲ့မှ တစ်ခွက် ပြားနှစ်ဆယ်ရယ်။ သောက်ပါလေ့၊ မုန့်လက်ဆောင်းသည်ကလည်း ဒီမိန်းမကြီးကို ကြောက်တယ်နဲ့တူပါရဲ့။ ဒီဝိုင်းထဲ ဝင်လာတာနဲ့ ဟော... အမေ မည်းကျုတ်နဲ့တော့ ဆုံပါတော်၊ ဟန်ကျလိုက်တာ၊ အမေ သောက်ဦးနှော်ဆိုတာ ထပ်နေတာပဲ။ မျက်နှာကလည်း ချိုထားလိုက်တာ သူ့အိုးထဲက ထန်းလျက်ရည်ကတောင် မေတ္တာပို့ရတဲ့အထိ။ ဒါပေမယ့် သူ့အိုးတွေကိုတော့ အထိမခံဘူး။ ခပ်ဝေးဝေးမှာ ထားတယ်။ ထည့်တယ်။ ပြင်ပြီးသားခွက်ထဲ ဇွန်းစိမ်းလေးတပ်ပြီး တရိတသေ လာပေးတယ်။ အားလုံးသောက်ပြီးကြလို့ အမေက ပိုက်ဆံထုတ်ပေးရင် ‘အမေ မည်းကျုတ်အတွက် ထည့်မပေးနဲ့၊ ဒါက ဒါနုလုပ်တာ’ လို့ အမြဲပြောတတ်တယ်။ အမေကလည်း အလျော့မပေးဘူး။ ‘ကျုပ်ကလည်း ဒါနုပါအေ’ တဲ့။ ပြားနှစ်ဆယ်တန် မုန့်လက်ဆောင်းကို ဒါနုချင်း ပြိုင်နေကြသေးတာ။ အမေကတော့ အတင်းပေးတာပါပဲ။ အမေက အရီး မည်းကျုတ်က သူလာရင် လက်ဖက်အစ်တစ်လုံး အမြဲပါလာတတ်တယ်။ တစ်ခါတလေ လက်ဖက်ပါတယ်။ တစ်ခါတလေ မပါဘူး။ အမြဲပါတာက လက်ဖက်အစ်ပဲ။ အမြဲမပါတာက ဆီပဲ။ စကားလေး တော်တော်ပြောပြီးမှ “လှခင် ဆီလေးဆမ်းပေးစမ်းအေ၊ ညည်းပဲဆီက မွှေးလိုက်တာ၊ ကိုတင်ဆုံက မဟုတ်လား” ဆိုပြီး လက်ဖက်အစ် ထိုးပေးရော။ အမေက အိမ်ကဟင်းသာ ဆီမပါရင်နေရမယ်။ လက်ဖက်အစ်ထဲတော့ ဆီတွေဆိုတာ ဝါဆိုဝါခေါင်ပဲ။ အဲဒီနောက်တော့ လက်ဖက်လေး စားလိုက်၊ စကားတွေ ဖောင်လိုက်နဲ့ လေလုံးရိုက်တော့တာ။ အမေနဲ့ ဒေါ်လေးက ငုတ်တုတ်။ ထမင်းအိုးကတော့ မနက်ကတည်းက ညနေစာပါ ရောချက်ထားလို့ ထားပါတော့။ စိုက်ထားတဲ့ စံပယ်ပင်တွေလည်း ရေမလောင်းဖြစ်ဘူး။ ခရမ်းပင်တွေလည်း ရေမသောက်ရဘူး။ ညသိပ်ရေလေး ထည့်ထားချင်လို့ ရေချိုတွင်းလည်း မသွားဖြစ်ဘူး။ ညနေမိုးချုပ်လို့ အရီး မည်းကျုတ် ပြန်တော့မှ လွတ်လပ်ရေး ရတော့တယ်။

*****

(၂)

အရီး မည်းကျုတ်ကြီးက တော်တော်လေးလှမ်းတဲ့ လက်ပံပင်ချောင်လို့ ခေါ်တဲ့ တဲစုတွေမှာ နေပါတယ်။ လက်ပံပင်အိုကြီး တစ်ပင်ကလည်းရှိတော့ ဒီနာမည်ပဲ တွင်နေတော့တယ်။ ရွာကတော့ သူ့ကို အမျိုးမျိုး ခေါ်ကြတာပါပဲ။ အရီးကျုတ် တဲ့။ အမေကျုတ် တဲ့။ အမေက မည်းကျုတ် တဲ့။ ဘွားကျုတ် တဲ့။ ဘွားမည်းကျုတ် တဲ့။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ အမေတို့ ခေါ်သလိုပဲ အရီး မည်းကျုတ်ပဲ ခေါ်တယ်။ တဲစုကလေးတွေထဲမှာ သူ့တဲက အစုတ်ဆုံး။ သက်ကယ်တွေကလည်း ကြယ်မြင် လမြင်။ ထရုံတွေက တုတ်ထိုးအိုးပေါက်။ သည်ကြားထဲ တဲက လဲလှလဲခင်ကလေး။ ကပြင်လေးထုတ်ထားတဲ့ အိမ်ရှေ့ ဝါးကြမ်းခင်းပေါ်မှာ ရေအိုးနှစ်လုံးရှိတယ်။ ဒါပဲ။ လှမ်းမြင်ရတာ သည်အိုးနှစ်လုံးပဲ။ လသာတဲ့ ညတွေမှာတော့ ဆေးလိပ်တဖွားဖွား

ထိုင်သောက်နေတတ်တဲ့ နေရာကလေးပေါ့။ မနက်ဆိုရင်တော့ ရွာစဉ်ကိုးပေါက် ထွက်တော့တာပဲ။ ကိုရင် ပြန်ချိန်လောက်ဆိုရင် တောင်းရမ်းရလာတဲ့ ဟင်းတစ်ခွက်၊ နှစ်ခွက်နဲ့ တဲကို ပြန်လာရော။ အရီး မမည်းကျုတ်အိမ်က မီးခိုးထွက်စရာ မလိုဘူးလေ။ အဝတ်အစားကလည်း လဲစရာ ပယ်စရာမရှိဘူး။ အမေတို့က 'တာပလာကိုး' လို့ ခေါ်တဲ့ ထဘီအနက်ပွင့်ကလေးနဲ့ အညာကြယ်သီးတံအင်္ကျီရှည်ကြီးကို မချွတ်တမ်း ဝတ်တယ်။ ရေချိုးတယ်လို့လည်း မရှိဘူး။ ချိုးတာလည်း မတွေ့ဖူးဘူး။ အရပ်ဆိုတာလည်း မိုးထိုး။ ပိန်လိုက်တာကလည်း အရိုးမှာ အသားပါတယ် ဆိုရုံကလေးတင်ရယ်။ မျက်နှာက အရေးအကြောင်း အတွန့်တွေဆိုတာကလည်း ကျောက်ပေါက်မတွေ့နဲ့ အပြိုင်ပဲ။ မျက်နှာတစ်ခုလုံး ကျိုးခြေရာတွေ ထနေတဲ့ပုံမျိုး။ မျက်ပေါက်ကျဉ်းကျဉ်းနဲ့ မဟာနဖူးကြီးနဲ့ကလည်း ဘယ်လိုမှကို မလိုက်တာ။ မဟာနဖူးကလည်း ကျယ်လိုက်တာများ နဖူးပေါ် သတင်းစာ ကန့်လန့်တင်ထားသလား မှတ်ရတယ်။ ပျော့တွဲနေတဲ့ နားနှစ်ဖက်မှာတော့ ပြောင်းဖူးဖက်ကလေး ကျစ်ကျစ်လိပ်ပြီး ထိုးထားတယ်။ ဖြူခြောက်ခြောက် ဆံပင်ကို ကွမ်းသီးလုံးလောက် ဆံထုံးကလေးထုံးပြီး ခေါင်းထိပ်မှာ တင်ထားတယ်။ ရွာကလူတွေက မနက်စောစော သူရောက်လာမှာပဲ စိုးတယ်။ ဈေးထဲက ဈေးသည်တွေကလည်း လာဘ်ဦးလာဘ်ဖျား ဒီမိန်းမကြီးရောက်လာမှာပဲ ကြောက်တယ်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်၊ မုန့်ပြားသလက်ဆိုင်၊ အကြော်ဆိုင်လေးတွေကလည်း သူတို့ဆိုင်ကို ကျော်သွားမှပဲ ဟင်းချနိုင်ကြတယ်။

သူကတော့ ဒါတွေမသိဘူး။ ရွာက သူ့ကိုချစ်တယ်ပဲ ထင်နေတာ။ သူ့အဖို့ ဟင်းချက်ဖို့ မလိုဘူး။ ထမင်းလည်း ချက်ဖို့မလိုဘူး။ အကြော်ရယ်လို့၊ လက်ဖက်ရည်လေး တစ်ခွက်ကလေးရယ်လို့ ဝယ်သောက်စရာလည်း မလိုဘူး။ ဝင်သာသွား၊ ပါးစပ်ကသာတောင်း၊ ရဖို့က သေချာနေတော့ သူကတော့ တင်းတင်းပဲ။ အရီး မမည်းကျုတ် စုန်းဟုတ်တာ မဟုတ်တာ ဘေးဖယ်ထားဦး။ သူ့စိတ်အငြိအငြင် ဘယ်သူကမှလည်း မခံဝံ့ဘူး။

သူ့လက်နဲ့ မုန့်ပဲသရေစာတောင် အကိုင်မခံဝံ့ဘူး။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်တွေ ဆိုတာကတော့ လမ်းတွေတာနဲ့ရှောင်တယ်။ ဗိုက်ကို ကိုင်လိုက်မှာ စိုးလို့။ ဖြစ်ပြီးပြီ။ တစ်ခါတုန်းက တာလင်းပေါ်မှာ အရီး မမည်းကျုတ်နဲ့ မီးပုံးပျံကြီးလွယ်ထားတဲ့ မကြည်နဲ့ တွေ့ကြသတဲ့။ မကြည်ကလည်း ထုံးစံအတိုင်း နှုတ်ဆက်တယ်။ အရီး မမည်းကျုတ်ကလည်း နှုတ်ဆက်တယ်။ ဒါပေမယ့် အရီး မမည်းကျုတ်က မကြည်ဗိုက်ကို ကိုင်ကြည့်ပြီး 'ညည်းစာ အမြွှာပူးလေးနဲ့ တူတယ်အေ၊ ဗိုက်က လွင့်နေလိုက်တာ ပျံလို့' လို့လည်း ပြောသတဲ့။ မကြည်က သူ့ဗိုက်ကို အရီး မမည်းကျုတ် ကိုင်လိုက်ကတည်းက မိုးကြိုးပစ်လိုက်သလို အောက်မေ့သွားတယ်နဲ့ တူပါရဲ့။

အိမ်ပြန်ရောက်ကတည်းက အောင့်လိုက်တာ လူးလိုမ့်နေတာပဲတဲ့။ ချွေးသီးတွေဆိုတာ ဆီးဖြူသီးလုံးလောက်တောင် ရှိသတဲ့။ အင်္ဂလိပ်ဆရာ၊ ဗမာဆရာ တော်တော်စုံမှပျောက်တယ်။ နောက်ပိုင်းသတင်းတွေ ထွက်လာတော့ ဈေးထဲမှာ အရီး မမည်းကျုတ်က ပိုက်ဆံချေးတာ မကြည်က 'မရှိပါဘူး အရီးရယ်' လို့ ပြောဖူးသတဲ့။ လုပ်တုန်းက အသေလုပ်လိုက်တာတဲ့။ ကံတော်တော်ကြီးလို့တဲ့။ အဲဒီညနေဘက် ပိုက်ဆံသွားပေးလိုက်တော့မှ သက်သာသွားတယ်တဲ့။

တစ်ခါကလည်း မစောလှ ခံရတာတဲ့။ မစောလှက ဈေးထဲမှာ ကုန်ခြောက်ရောင်းတယ်။ အရီး မမည်းကျုတ်နဲ့လည်း ဆွေရိပ်မျိုးရိပ် မကင်းဘူး။ တစ်နေ့တော့ ဟင်းချင်းလဲစားကြသတဲ့။ မစောလှ ဘဲဥချဉ်ရည်ဟင်းလေးပေးတော့ အရီး မမည်းကျုတ်ကလည်း သူရလာတဲ့ ဟင်းတွေထဲက ဟင်းတစ်ခွက် လာပို့ရော။ ဆွေမျိုးဟင်းလို့ အညာမှာခေါ်ကြတဲ့ ဟင်းလေးချက် တစ်ပန်းကန်ပါ။ ဟင်းလေးချက် စားပြီးတဲ့ညပဲ မစောလှ အထက်လှန်အောက်လျှော ဖြစ်လိုက်တာ မနက်လင်းတော့ ယဲ့ယဲ့ပဲ ကျန်တယ်။ နီးနီးနားနား ဆေးရုံကလည်း မရှိတော့ ဗမာနည်းပေါ့။ ဝမ်းသွားလိုက်၊ အန်လိုက်နဲ့ ပစ်လိုက်ရပြီ တွက်ကြတယ်။ ဒါနဲ့ ကုက္ကိုကျင်းက ဆရာသွားပင့်တော့ ဆရာက တံစက်မြိတ်နင်းတာနဲ့ 'လူနာသိပ်ကံကောင်းတယ်၊ ကျုပ်ရောက်လာလို့တဲ့၊ အသေလုပ်ထားတာတဲ့၊ ဘူးတဲ့၊ ဘူးမှ ဆံပင်သည်ဘူးတဲ့၊ လုပ်တာက ခင်ဗျားတို့ ဆွေမျိုးထဲကပဲတဲ့၊ အိမ်ပေါ်တက်လာတဲ့ မိန်းမက လုပ်တာတဲ့။ နာမည်တော့ မပြောတော့ဘူး' ဆိုတော့ လူတွေက တစ်ယောက်မျက်နှာ တစ်ယောက်ကြည့်တယ်။ သေချာပြီပေါ့။ အရီး မမည်းကျုတ်ပေါ့။ ဆရာကလည်း 'မစောလှ အန်တုန်းက ထွက်လာတာတဲ့၊ ဆံပင်ထွေးမှ နည်းတာမဟုတ်ဘူးတဲ့' ဆိုပြီး လာတဲ့လူ ပြတော့တာ။

အဲဒီ ကုက္ကိုကျင်းကဆရာလည်း နာမည်ကြီးသွားလိုက်တာ ထစ်ခနဲဆို ကုက္ကိုကျင်းကို လှည်းတပ်ပြီး ပြေးကြရော။

ဟုတ်သလား မဟုတ်သလားတော့ မသိဘူးလေ။ အရီး မမည်းကျုတ်က စုန်းတောင် မဟုတ်ပြန်ဘူးတဲ့။ ကဝေဖြစ်သွားပြီတဲ့။ ပထမဆုံး မိုးရွာတဲ့ မိုးရေကို အင်တုံကလေးနဲ့ ရေခံပြီး သက်ကယ်ခြောက်လေး ငါးချောင်း ချိုးထည့်ပြီး ပစ်ထည့်လိုက်ရင် ပုစွန်ဆိတ်တွေဆိုတာ တလန်းလန်းနဲ့ ကူးနေလိုက်တာများ မြင်တဲ့လူက မြင်သတဲ့။

ပြီးတော့ အရီး မမည်းကျုတ်တို့ အိမ်နားက လက်ပံပင်အိုကြီးကလည်း ရာဇဝင်နဲ့၊ အဲဒီအပင်အပေါ်မှာ ငှက်တွေဆိုတာ မပြတ်ဘူး။ ငှက်မျိုးစုံပဲ။ ညဘက်ဆိုရင် တဂီးဂီး တင်င် အော်လိုက်ကြတာ ဆူညံနေတတ်တယ်။ တချို့ကလည်း လင်ကောင်ပိုးတွေတဲ့။ တချို့က ဒီးဒုတ်တွေတဲ့။ တချို့ကလည်း လင်းတတွေတဲ့။ တချို့ကလည်း ပြောတာပဲ။ အရီး မမည်းကျုတ်ကြီး ကိုယ်တိုင်တောင် တစ်ခါတစ်ခါ လင်းတတစ်ကောင်လို ဘဝပြောင်းလိုက်ပြီး လက်ပံကိုင်းပေါ်မှာ ထိုင်နေတတ်သတဲ့။

ဒါကြောင့် ညဘက် ဘယ်တော့မှ မီးမထွန်းတဲ့ အရီး မမည်းကျုတ်တို့ တဲတွေနား ဘယ်သူမှ မသွားရဲဘူး။ အရီး မမည်းကျုတ်ကြီးကလည်း လူကြီးသူမရယ်လို့ ဘယ်တော့မှ အမျှလေးဝေလို့ မေတ္တာလေးပို့လို့ ကြေးစည်လေးရိုက်လို့ မရှိဘူး မဟုတ်လား။

တစ်ညတော့ ဒေါ်လေးက အမေ့ကို တိုးတိုးလေး ပြောနေတာ။ ကလေးတွေ အိပ်ပြီထင်ပြီး ပြောနေတာ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့က ကြားနေရတယ်။ အဲဒီမနက်က ဈေးထဲမှာ ဖြစ်သွားတာတဲ့။ ဒေါ်လေးက ခါတိုင်းလိုပဲ ဈေးဗန်းကလေးခင်းပြီး ဈေးရောင်းနေတုန်း စလေဘက်က မျက်လှည့်ဝိုင်းတစ်ဝိုင်း မျက်လှည့်လာပြတယ်တဲ့။ ဈေးထိပ်မှာ ပြနေတာဆိုတော့ လူတွေဆိုတာ မနည်းဘူးတဲ့။ မျက်လှည့်က ပြသာပြတာ ဆရာလုပ်တဲ့လူက ပါမလာသေးဘူးတဲ့။

တပည့်တွေက စည်းဝိုင်းလေးဝိုင်းပြီး တုံ့ချစ်တုံ့ချစ်နဲ့ ပြန့်တော့ဆိုကိုး။ ရှမ်းဝတ်စုံတွေဝတ်လို့ ရှမ်းစကားသံဝဲနဲ့လည်း ပြောကြသတဲ့။ ပချုပ်ထဲက မြွေတွေထုတ်တော့ မြွေပေးတဲ့။ လေးကောင်တောင်မှတဲ့။ တစ်ကောင်တစ်ကောင် အဝတ်ဖွပ်တဲ့တုတ်လောက် ရှိသတဲ့။

မြွေဆေးရောင်းဖို့ မြွေကိုက်ခံရတဲ့ ပြက္ခက်လည်းရောက်ရော သာဂရက ကိုလှမောင်ကို ဝိုင်းထဲသွင်းပြီး စမ်းကြရောတဲ့။ ကိုလှမောင်ကလည်း မကြောက်မရွံ့ဘဲ ဝင်သွားလို့ မကြာပါဘူး။ မြွေပေးကိုက်လိုက်တာ တန်းလန်းကြီး၊ သွေးတွေမှ မြင်မကောင်းဘူးတဲ့။ ခဏနေတော့ မူးတယ် မူးတယ်နဲ့ မကွေးဆေးရုံပို့မယ်လို့ မြင်းလှည်းစီစဉ်တုန်း သေတာပဲတဲ့။ အဲဒီတုန်းက အရီး မမည်းကျွတ်က ဈေးထောင့်က တမာပင်ရိပ်မှာ မောလို့ဆိုလား ထိုင်နေတုန်းတဲ့။ ခဏနေတော့ သူစီးလာတဲ့ ခုံဖိနပ်မြီးတိုကို ချွတ်တဲ့ပြီး ဖင်တစ်ပြန် ခေါင်းတစ်ပြန် စွပ်နေတာ တွေ့တဲ့လူက တွေ့သတဲ့။ ပါးစပ်ကလည်း 'တို့ရွာကို လာစမ်းလို့ ရရိုးလား' လို့ ပြောတာကို ကြားတဲ့လူက ကြားသတဲ့။

ဒေါ်လေးက ပြောသာပြောနေတာ အသံတွေကတုန်လို့။ 'အစ်မ ငါပြောတာ အရီး မမည်းကျွတ်ကြီး သိနေမလား မသိဘူးနော်၊ ဖွတဲ့' ဆိုတော့ အမေက ထုံးစံအတိုင်း ပါးစပ်ကလေး တလှုပ်လှုပ်နဲ့။ ခဏနေတော့ အမေကလည်း ပြောတယ် 'ညည်းဝမ်းထဲပဲ ထားပါအေး၊ ကြောက်စရာကြီးပါ' ဆိုပြီး တိုးတိုးလေး ပြောပြန်ရော၊ ကြားရသလောက်က တစ်ည တရားပွဲက ညဉ့်နက်မှပြန်လာတုန်း အရီး မမည်းကျွတ်တို့ အိမ်ရှေ့က ကပြင်ကို လှမ်းကြည့်တော့ လရောင်ထဲမှာ အရီး မမည်းကျွတ်က အင်္ကျီချွတ်ကြီးနဲ့ ရင်လျားထားလို့တဲ့။ တံတောင်ဆစ်နှစ်ဖက်ကို လင်းတများ အတောင်ခတ်သလို ခတ်နေတာ လမ်းပေါ်က အမေကိုတောင် မမြင်ဘူးတဲ့။ ဒေါ်လေးကတော့ 'တော်ပါတော့ အစ်မရယ်တဲ့၊ ငါ ဘုရားရှိခိုးချေဦးမယ်' ဆိုပြီး ထသွားရော။ အမေကလည်း တိုင်ကပုတီး လှမ်းဖြုတ်တယ်။ အဲဒီနေ့ရဲ့ နောက်တစ်နေ့ မုန့်လက်ဆောင်းချိန် အရီး မမည်းကျွတ်ကြီး အိမ်လာတော့ အမေက ညက ကျွန်မတို့ တရားပွဲက ပြန်လာတော့ အရီး အိမ်နားက ဖြတ်လာသေးတယ်ဆိုတော့ အရီး မမည်းကျွတ်က 'ညက ငါမရှိဘူးအေး၊ ညက လပြည့်နေ့ မဟုတ်လား' တဲ့။ အဲဒီတုန်းက အမေနဲ့ ဒေါ်လေးဆိုတာ မျက်နှာမှာ သွေးမရှိသလိုဘဲ။ မျက်နှာကြီးကို သနပ်ခါးတွေပွတ်ပြီး ကွမ်းသီးဆံထုံးကလေးနဲ့ ကိုးကျင်းကိုးကျောင်း သွားနေတဲ့ အရီး မမည်းကျွတ်ကြီးကို တစ်ရွာလုံးက ကြောက်နေရတာကတော့ ထားပါတော့။ အမေနဲ့ ဒေါ်လေးက သူများထက်ပိုတယ်။ ပိုတာလည်း မပြောနဲ့လေ။ ဒီမိန်းမကြီးက နေ့တစ်ဝက်လောက်က အိမ်မှာလိုလိုချည်း ထိုင်နေတတ်တာကိုး။

*****

(၃)

မစောလှကို ကုပြီးတဲ့နောက် ရွာမှာ ကုက္ကိုကျင်းက ဆရာဆိုတဲ့လူ အဝင်အထွက် များလာတယ်။ တချို့ကလည်း စက်ဘီးကလေးစီးပြီး သုံးလေးရက်တစ်ခါလောက် လာတတ်တဲ့ ဆရာလေးရှိနေလို့ တော်သေးတယ်လို့ အောက်မေ့ကြတယ်။ တော်ရုံတန်ရုံ ပယောဂလို့ထင်ရင် ကုက္ကိုကျင်းက ဆရာပဲ။ အဲဒီဆရာကလည်း အဆင့်မသေးဘူးတဲ့ ပြောကြတယ်။ ဗိန္ဒောရော ပယောဂပါ တွဲကိုင်သတဲ့။ တချို့ကလည်း လက်ဖွဲ့ချုပ်ကလေးလောက်နဲ့တဲ့။ တချို့ကျတော့လည်း

ကြေးစုတ်နဲ့ လေးငါးချက် ပေါက်ရုံနဲ့တဲ့။ တချို့တော့လည်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာတွေ အပ်လို့တဲ့ ကုတယ်လို့ပြောတာပဲ။ နေဝင်မိုးချုပ် ရွာအပြင် မြင်းလှည်းထွက်ရင် ကုက္ကိုကျင်း ဆရာသွားပင့်တာ သေချာတယ်။ ဆရာကလည်း မကြာမကြာ စက်ဘီးလေးနဲ့ ပေါက်ပေါက်လာတတ်တယ်။ ရွာနဲ့ကလည်း ခင်နေပြီလေ။ လူတိုင်းက လမ်းတွေရင် ဆရာလေးတဲ့။ ဆရာကလည်း ပြုံးပြုံးပါပဲ။ ဒီလိုနဲ့ တစ်ဆင့်တစ်ဆင့် အမေတို့နဲ့ပါ ခင်လာတော့ ရွာကိုလာတိုင်း စက်ဘီးလေး အိမ်ရှေ့ မန်ကျည်းပင်အောက် မှီထားခဲ့ပြီး ရေနွေးဝင်သောက်တတ်တယ်။ ပြောလိုက်တာလည်း စုံနေတာပဲ။ သူဆေးကုတဲ့ အတွေ့အကြုံတွေ၊ ကုပုံကုနည်းတွေ၊ ပညာချင်း ပြိုင်ခဲ့ရတာတွေချည်းပဲ။ ပြောလိုက်ရင်လည်း သူနိုင်တာချည်းပဲ။ သူရုံးတယ်လို့ တစ်ခါမှမပြောဘူး။ စုန်းတော်တော်များလည်း သူ့ရှေ့မှာ ပညာတွေ အန်ထုတ်ပြီး လှူကြတာ မနည်းတော့ဘူးတဲ့။ ရိုးရာကိုင်တာတို့၊ သိုက်ဆက်ဖြစ်နေတာတို့၊ စုန်းတိုက်၊ နတ်တိုက်၊ သရဲတိုက်၊ အင်းတိုက်၊ မှော်တိုက်၊ ခုနစ်စင်တိုက်တာကအစ ဖုတ်ထုတ်တဲ့အထိ သူ ကုနိုင်တာလည်းပါရဲ့။

အဲဒီနေ့က စကားတွေပြော ရေနွေးကြမ်းလေး ငါးခွက်သောက်ပြီး ဈေးဘက် စက်ဘီးနင်းသွားရော၊ ညနေဘက် အရီး မမည်းကျုတ်ကြီးလာတော့ မျက်နှာမကောင်းဘူး။ အရီး မမည်းကျုတ်ကြီး မျက်နှာအိုတော့ အမေတို့ကလည်း မျက်နှာတွေ ညိုရတော့တာပေါ့။

“မနက်က ကုက္ကိုကျင်းက ဆရာဆိုတဲ့အကောင် လာတယ်ဆို”
“ဟုတ်ကဲ့ အရီး”
“ဒီကောင်က ဘာလာလုပ်တာတုံး”
“ဒီလိုပဲ လာတာပါပဲ၊ ဘာရယ်မဟုတ်ပါဘူး”
“ဆရာတဲ့အေ၊ ကျက်သရေမရှိ၊ ကျက်သရာမရှိ၊ ဘာလဲ ညည်းတို့က ကိုးကွယ်နေကြလို့လား”
“ကိုးကွယ်တယ် မဟုတ်ပါဘူး အရီးရဲ့၊ ဘာပြုလို့တုံး”
“ဒီကောင့်ကို ကြည့်မရလို့၊ အေးပေါ့လေ၊ ပညာလေး မတောက်တစ်ခေါက်နဲ့ မာန်စွယ်လေး တကြွကြွပေါ့”

အရီး မမည်းကျုတ်က ထုံးစံအတိုင်း လက်ဖက်ကလေးဝါးရင်းက ပြောနေတာ။ ကျောက်ပေါက်မာ မျက်နှာမည်းမည်းပေါ်က သနပ်ခါးတွေဆိုတာ ချွေးစီးကြောင်းတွေနဲ့ ကွက်ကျားရိုက်နေလိုက်တာ ထမင်းအိုးဖင် ထုံးဖြူးထားသလို ဖြစ်နေတယ်။ အမေနဲ့ ဒေါ်လေးကတော့ ထုံးစံအတိုင်းပဲ ငုတ်တုတ်။

“ဟဲ့ ... လှခင်၊ တောင်းရတာ အားတော့နာတယ်၊ ညည်းယောက်ျားပို့လိုက်တဲ့ အုန်းဆီ တော်တော်ကောင်းဆို၊ ပုလင်းလေးနဲ့ ထည့်ပေးစမ်း၊ လိမ်းချင်လို့”

အမေက ခဏတောင် မဆိုင်းဘူး။ အမေမှ မဟုတ်ပါဘူးလေ။ တစ်ရွာလုံး ဘယ်သူမဆို အရီး မမည်းကျုတ်ကများ သည်လို တောင်းလိုက်ရင် ချက်ချင်း ထပေးရတာပျာလို့။

“ရပါတယ် အရီးရဲ့၊ အုန်းဆီလေးက မွှေးလိုက်တာ မပြောနဲ့တော့”

အမေက ပုလင်းလွတ်တစ်လုံးထဲ အုန်းဆီထည့်နေတုန်း ဒေါ်လေးက ဟင်းတစ်ခွက် ခပ်တယ်။ ‘အရီး စားစေချင်လို့’ တဲ့။ သည်တော့မှ အရီး မည်းကျွတ်ကြီး ကြည်သာသွားတော့တယ်။ ခဏနေတော့ ပြန်ရော။ သိပ်မကြာဘူး။ ဒေါ်လေးယောက်ျား ဦးလေးခင်လည်း ကုလားပဲပင်တွေနတ်ပြီး တိုက်လာတဲ့လှည်းကို မောင်းရင်း အရက်နဲ့လေးနဲ့ ပြန်လာတယ်။ ဒေါသတွေလည်းဖြစ်လို့။ လှည်းပေါ်က ဆင်းပြီး လှည်းတောင်ချက်ချင်း မဖြုတ်နိုင်ဘူး။

“မြခင် လာစမ်းပါဦး၊ မည်းကျွတ်ကြီး ယူသွားတာ ဘာတွေတုံး”
ဆိုတော့ ဒေါ်လေးက...

“ဟင်းပါ၊ ပုလင်းက အစ်မပေးလိုက်တာ အုန်းဆီ”

“နင်တို့နဲ့ ခက်နေပြီ၊ ဒီစုန်းမကြီးကို ဘာမှပေးစရာမလိုဘူး”

ဒီတော့မှ အမေက မျက်စိမျက်နှာပျက်နဲ့...

“ဟဲ့... မောင်ခင်၊ မင်း ဘယ်လိုပြောလိုက်တာလဲ၊ မင်းကွယ်... ဖွဟဲ့”

“တော်စမ်းပါ အစ်မရာ၊ အစ်မတို့ကြောင့် ခက်တာပဲ၊ ခင်ဗျားတို့ အဲသလိုလုပ်လေ သူက ဖြေခြောက်လေပဲ”

အမေနဲ့ ဒေါ်လေး ဘာမှဆက်မပြောဘူး။ ဦးလေးခင်က လှည်းဒေါက်နဲ့ လှည်းကို ထောက်ရင်း နွားတွေဖြုတ်တယ်။ ဆီးပင်မှာ သွားချည်တယ်။

“အလကား အလုပ်ပျက် အကိုင်ပျက်၊ အရေမရ အဖတ်မရ ဧည့်ခံနေရတာက ညနေတိုင်း၊ ဒီဟာမကြီး နောက်မလာစေနဲ့ဗျာ”

ဒေါ်လေးကတော့ သူ့ယောက်ျား ဒေါသဖြစ်နေမှန်းသိတော့ ဘာမှ မပြောဘူး။ အမေက...

“ကျုပ်တို့တော့ ဘူးသွင်းလည်း မခံနိုင်ဘူး၊ စုန်းထိလည်း မခံနိုင်ဘူး”

ဆိုတော့ ဦးလေးခင်က...

“ဘာဘူးလဲ၊ ဘာဘူးမှ မရှိဘူး၊ ခင်ဗျားတို့ကြောက်လေ ဒီဟာမကြီးက ကြိုက်လေပဲ၊ ဒီမယ်... ဒီဟာမကြီးက ခင်ဗျားတို့တင် မကဘူး၊ တစ်ရွာလုံး ဘူးသွင်းထားပြီးသား၊ အဲဒါကို နားလည်၊ နောက် ကုက္ကိုကျင်းက ဆရာဆိုတာ ရှိသေးတယ်၊ ရွာကို ဒုက္ခပေးနေတာ”

“ဟဲ့... ဆရာလေးက သူတော်ကောင်းပါ”

“ဘာသူတော်ကောင်းလဲ၊ အတူတူပဲ၊ တစ်ညနေ ကျုပ် ကိုင်းထဲကပြန်တော့ ရွာဖျားက ညောင်ပင်မှာ မည်းကျွတ်ကြီးနဲ့ စကားပြောနေလိုက်တာ ဖောင်လို့၊ ဆေးဆရာနဲ့ စုန်းမနဲ့ အချိုးအချိတ်ကိုကျလို့၊ ကိုင်း... ဘာအကြောင်းရှိလို့တုံး”

အမေနဲ့ ဒေါ်လေးက ဘယ်လိုမှ ဆက်စပ်လို့မရတဲ့သတင်း ကြားရတော့ အံ့ဩလို့။ ဘာမှကို မပြောနိုင်ကြတော့ဘူး။

“တစ်ယောက်ကပြုစား၊ တစ်ယောက်ကဆေးကု ကောင်းပျာ”

ဦးလေးကတော့ အော်တုံး။

*****

(၄)

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်လေ၊ ဦးလေးခင်ကြီးကသာ ပြောတာပါ။ သူကလည်း မနက်သုံးနာရီ ကတည်းက လှည်းတစ်စီးနဲ့ ကိုင်းထဲထွက်ရတာ။ မိုးကြီးချုပ်မှ အရက်ကလေး တစ်ပိုင်းသောက်ပြီး ပြန်လာရတာ။ အမေနဲ့ ဒေါ်လေးကတော့ ခါတိုင်းလိုပါပဲ။ ရွာကလည်း ခါတိုင်းလိုပါပဲ။

ကုက္ကိုကျင်းက ဆရာလေးကလည်း စက်ဘီးလေးနဲ့ လာတုန်းပါပဲ။ အရီး မမည်းကျုတ်ကြီးကလည်း သနပ်ခါးလေးလူးတဲ့ပြီး ကွမ်းသီးဆံထုံးကလေးနဲ့ ထွက်တာပါပဲ။

ရွာကလည်း ဝမ်းထဲကသာ မကြည်ရင်ရှိမယ်၊ တစ်စက်မှ စေတနာမရှိရင်သာနေမယ်။ ပြုံးပြနေရတာပဲ၊ ပေးကမ်းနေရတာပဲ။ အရီး မမည်းကျုတ်က ကဝေဆိုတာကိုး။ စိတ်မထင်ရင် ဘူးသွင်းတယ်ဆိုတာကိုး။

(ရွှေအမြုတေ၊ ၁၉၉၁ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ)

*****

ရေအိမ်

(၁)

ဝုန်းခနဲ ထပျံသော ယင်ကောင် မည်းမည်းစိမ်းစိမ်း အုပ်စုကြီးကို အဝေးကပင် လှမ်းမြင်နေရသည်။ စင်စစ် ရေအိမ်ဟုဆိုသော်လည်း ရေတစ်စက်တလေမျှပင် ရှိသည်မဟုတ်။ ပိုးလောက်တို့ တဖွားဖွားဖြင့် ခြေချစရာမရှိအောင် အမြဲတမ်း ညစ်ပတ်ပေရေနေတတ်သော သည်ရေအိမ်ကလေးကို တစ်ခါက ‘ရေလောင်းအိမ်သာ’ ဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြဖူးသည် ဆိုခြင်းကမူ ယခုအခါ အိမ်မက်အဖြစ်သာ ကျန်ရစ်တည်ရှိနေတော့သည်။

*****

(၂)

သည်တန်းလျားခန်းတွေကလည်း ဆောက်ခါစ၊ သည်ရေအိမ်ကလေးကလည်း ဆောက်ခါစ။ အဲ့သည်တန်းကတော့ ခပ်ဝေးဝေး ရောက်တစ်ခုမှ တစ်လက်မ ရေပိုက်တစ်ချောင်းကို သွယ်ယူကာ ရေအိမ်ဟူသောအမည်နှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ ရေတွေ တဝေါဝေါ ကျနေစေခဲ့ဖူးသည်။ သည်တန်းက လူတွေကလည်း များလှသည် မဟုတ်သေး။ စုစုပေါင်းမှ အိမ်ထောင်စုခြောက်စု၊ လူဦးရေအားဖြင့် နှစ်ဆယ်လောက် ရှိမည်။ နှစ်လုံးတွဲ ရေအိမ်ကလေးသည် အသစ်တုန်းကတော့ သူ့ဝန်နှင့်သူ့အား မျှတနေခဲ့သည် ဆိုပါတော့။ ခပ်မြင့်မြင့် အုတ်ရိုးစီ အင်္ဂတေအုတ်ခုံပေါ်မှာ သွပ်ပြားမြောင်းကြဲ ထူထူကြီးတွေ ကာရံထားသည်။

အမိုးကလည်း သွပ်ပြားထူထူကြီးတွေပါပဲ။ တံခါးတွေကတော့ ကျွန်းသားတွေကို ထောင်ကွေးကာ သွပ်ပြားဂိတ်ထူထူ တစ်ချပ်လုံးကို ရိုက်ကပ်ထားသည်။

ပြီးတော့ ရေအိမ်ထဲမှာ နှစ်ခန်းကို တစ်လုံးနှုန်းဖြင့် မီးလုံးလေး တစ်လုံးကိုလည်း တပ်ဆင်ပေးထားသည်။ (သွပ်ပြားကို မီးလုံးတစ်လုံးစာ ဖြတ်တောက်၍ အခန်းအလယ်က တပ်ထားသဖြင့် နှစ်ခန်းစလုံးလင်းသည်) ရေအိမ်၏နောက်မှာ ကပ်လျက်က 'စံပရိတ်တင့်' ဟု ခေါ်သော သီးခြားရေစစ်ကန်တစ်လုံး ရှိသည်။ သည်ကန်ကရေနှင့် အညစ်အကြေးကို တစ်ကန်စီ စစ်ထုတ်ပေးသည်။ ရေစစ်ကန်၏ အမိုးတွေကို အုတ်ကြွပ်ဖြင့် မိုးထားသဖြင့် မိုးရေနှင့် အမှိုက်သရိုက်များ ရုတ်တရက် မဝင်နိုင်ပါ။ ရေပိုက်ခေါင်းမှ တဝေဝေ ကျနေသောရေက ရေအိမ်ကြွေခွက်ထဲကို အစဉ်မပြတ် ကျနေတတ်သဖြင့် အသုံးပြုနေစဉ်ရော၊ အသုံးပြုပြီးအချိန်ရော အမြဲ သန့်ရှင်းနေတတ်သည်။ တန်းလျားခန်းကလေးမှာ နေသူတွေက တစ်ခါတစ်ရံ မနက်ပိုင်းကလေးလောက်မှာသာ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် စောင့်ဆိုင်းနေရတတ်သော်လည်း အများအားဖြင့် အဆင်ပြေသည်သာ ဖြစ်လေသည်။

ရေအိမ်ကိုရော ရေစစ်ကန်ကိုပါ ရင်ဆို့ခန့်မြင့်သော ငါးပတ်လည် သစ်သားတိုင်များဖြင့် စနစ်တကျ ကာရံထားသည်။ တင်းတင်းရင်းရင်း ဆွဲကာထားသော သံဆူးကြိုးတွေကြောင့် ရေအိမ်ကလေးနှင့် သီးသန့် ရေအိမ်လေးလို ဖြစ်နေသည်။

'သန့်ရှင်းပါ'၊ 'ရေကိုသာသုံးပါ'၊ 'သင့်သန့်ရှင်းမှုသည် သင့်ကျန်းမာရေး'၊ 'သန့်ရှင်းမှုဖြင့် ဂုဏ်ယူတတ်ပါစေ'၊ 'တုတ်နှင့်စက္ကူ မသုံးရ' စသည့် စသည့် စာတမ်းတွေကိုလည်း ရေအိမ်မှာ ဆွဲချိတ်ထားသေးသည်။ ရေအိမ်ကို မဝင်ခင်မှာ သည်စာတန်းတွေကို အရင်တွေ့ရမည် ဖြစ်သည်။ ရေအိမ်ထဲမှာ အကန့်လေးတစ်ကန့် ရှိသေးသည်။ အင်္ဂတေအကန့်ကလေး ဖြစ်သဖြင့် ရေကန်ကလေးလို ဖြစ်နေသည်။ ရေပိုက်မှကျသော ရေတွေက သည်ကန်ကလေးထဲကို အရင်ကျကာ ပိုလှုံ့သောရေတွေကမှ ရေအိမ်ကြွေခွက်ထဲကို အဆက်မပြတ် ကျနေခြင်းဖြစ်သဖြင့် ရေအိမ်ကြွေခွက်သည် အညစ်အကြေးများ တင်မနေတော့ဘဲ အမြဲ သန့်ရှင်းနေတတ်သည်။ သို့သော် အသုံးပြုသူ၏ ကိုယ်ကာယ သန့်ရှင်းရေးအတွက်ကိုမူ သည်ရေကန်ကလေးထဲက ရေကိုသုံးရသည်။ တချို့က သည်ရေကန်ထဲကရေနှင့် မသန့်စင်ချင်ကြ။ စက္ကူကို သုံးချင်ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ရေအုပ်စုနှင့် စက္ကူအုပ်စုဟူ၍ အုပ်စုကြီးနှစ်ခု ကွဲလာသည်။ တချို့က သတင်းစာစက္ကူ၊ တချို့က မဂ္ဂဇင်းဟောင်းများ၊ တချို့က ဘီလပ်မြေစက္ကူလို မာဆတ်ဆတ်စက္ကူ စသည်ဖြင့် စက္ကူအမျိုးမျိုးကို သုံးစွဲကြသည်။

ထိုအခါ ပြဿနာနှစ်ခု ရှိလာတော့သည်။ တစ်ခုမှာ စက္ကူအုပ်စု၏ အသုံးပြုပြီး စက္ကူများ ထားသိုရန်နေရာကိစ္စ ဖြစ်လေသည်။

တချို့ကတော့ အသုံးပြုပြီး စက္ကူများကို ရေအိမ်အမိုးနှင့် နောက်ဘက် သွပ်ပြားအကာကြားက လက်ငါးလုံးခန့် ဟနေသော လေဝင်ပေါက်မှ အနောက်ဘက် ရေစစ်ကန် အုပ်ကြွပ်အမိုးပေါ် ပစ်ချတတ်၏။

တချို့ကတော့ ရေအိမ်တွင်း ကြွေခွက်ဘေးက အုတ်အကန့်ကလေး၏ ဘောင်ပေါ်မှာ မသိမသာ တင်ထားခဲ့တာလည်း ရှိ၏။

တချို့တလေက ထိုသုံးပြီးစက္ကူကို ရေအိမ်အပြင်ဘက်သို့ မရွံ့မရှာ ကိုင်လာကာ ရေအိမ်လမ်းဘေးတွေမှာ ပစ်ချခဲ့တာလည်းရှိသည်။ ထိုအခါ အညစ်အကြေးတွေ ပေကျံနေသော စက္ကူမျိုးစုံက ရေစစ်ကန် အမိုးတွေပေါ်မှာ၊ ရေကန်ကလေးဘေးမှာ၊ လူသွားလမ်းတွေပေါ်မှာ တစ်စစ ပြန့်ကျဲနေတော့သည်။ ထိုအခါ တန်းလျားခန်းကလေးက ရေသုံးသူဘက်က အသံထွက်လာတော့သည်။

စက္ကူမသုံးရ၊ ရေကိုသာသုံးစွဲရေး၊ စည်းကမ်းမဲ့ စက္ကူသုံးသူများ ရှာဖွေပညာပေးရေးတွေ လုပ်လာရတော့သည်။ (ထိုအခါမျိုးတွင် ကျွန်တော့်ကို လာခေါ်တတ်ကြသည်)

“ဒီလိုဗျာ၊ ရေအိမ်ရဲ့ သဘောသဘာဝကိုက ရေလောင်းစနစ်နဲ့ လုပ်ထားတာ မဟုတ်လား၊ စက္ကူနဲ့ဆိုတော့ ရေအိမ်ရဲ့ သဘာဝနဲ့ ဘယ်လိုမှကို မကိုက်နိုင်တော့ဘူးလေ၊ နောက် ဆိုးတာက စက္ကူတွေ ထင်တိုင်း ပစ်ချနေတာ တွေနေရတယ်၊ ဘယ်သူတွေလဲဆိုတာတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်တော့ သိမှာပေါ့လေ၊ အဲဒါ ရေကို သုံးကြဖို့တော့လိုမယ်”

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ စက္ကူမသုံးရေး အစည်းအဝေးအပြီးမှာ စက္ကူတွေ ခါတိုင်းလိုပင် ပြန့်ကျဲနေတတ်မြဲ ဖြစ်သည်။ နောက်ထပ် စက္ကူပြဿနာ တစ်ခုကတော့ အသုံးပြုပြီး စက္ကူကို ရေအိမ်ကြွေခွက်ထဲကို ချထားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

‘ဝီလ်ဆင်နှင့် သားများကုမ္ပဏီ’ ဟု တံဆိပ်ထိုးထားသော တိုင်းခြားဖြစ် ရေအိမ်ကြွေခွက်၏ အညစ်အကြေးဆင်းရာ အပေါက်မှာ ကျယ်လှသည် မဟုတ်ချေ။

ပြီးတော့ အပေါက်ကလည်း တစ်ဖြောင့်တည်း မဟုတ်။ အတွင်းမှာ တစ်ဆစ်ချိုး အခွေအကောက်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ နူးပွလွယ်သော စက္ကူအမျိုးအစားက အကြောင်း မဟုတ်သော်လည်း ဘီလပ်မြေအိတ်ခွံလို မာခေါက်ခေါက် ပျင်းတွဲတွဲ စက္ကူမျိုးကျတော့ ကြွေခွက်အဝကို ဆို့ပိတ်လိုက်သလို ဖြစ်နေတတ်သည်။ တပေါပေါ ကျနေသည့် ရေကလည်း သည်စက္ကူတွေ သွားနိုင်လောက်အောင် ဆွဲခေါ်မသွားနိုင်။ ထိုအခါ အညစ်အကြေးတွေ ဆို့ပိတ်နေကာ ညစ်ပတ်သထက် ညစ်ပတ်လာတော့သည်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အဲသည်တုန်းကတော့ ရေအိမ်ကလည်း ကောင်းနေသေးသည်။ ရေလည်း ရှိသေးသည်။ အသုံးပြုသူကလည်း နည်းပါးသေးသည်။ သည်တော့ အဆင်ပြေနေသေးသည်လို့ပဲ ပြောနိုင်သေးသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရေအုပ်စုကြီးက စက္ကူအုပ်စုကြီးကို လွှမ်းမိုးနေသေးလို့ပဲ ဖြစ်သည်။

*****

(၃)

နှစ်ကလေး တော်တော်ရလာတော့ နောက်ထပ် တန်းလျားခန်း သုံးခန်းလောက် တိုးလာသည်။ တန်းလျားသုံးခု တိုးလာသဖြင့် လူဦးရေကလည်း သုံးဆလောက် များလာသည်။

နောက်ထပ် ဆောက်လုပ်သော တန်းလျားခန်းတွေအတွက် ရေအိမ်တွေက တော်တော်ဝေးဝေးမှာ ဆောက်ပေးခြင်း၊ မီးနှင့်ရေ မတပ်ဆင်ရသေးခြင်းတို့ကြောင့် အသုံးပြုသူ မရှိသလောက်ပင်။

တချို့တလေက ထိုရေအိမ်များဆီသို့ သွားတတ်သော်လည်း အများစုကမူ သည်ရေအိမ်ဟောင်းကလေးဆီကိုပဲ လာကြသည်။ နောက်တစ်ခုက ခပ်ဝေးဝေးမှာ ချောက်ချီးချောက်ချက်ရောင်းသော ဈေးဆိုင်တန်းကလေးက သည်တန်းလျားတွေနားကို ရုတ်တရက်ကြီး ပြောင်းရွှေ့လာရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဈေးဆိုင်တန်းကလေးဆိုသော်လည်း ဈေးငယ်လေးတစ်ဈေးစာလောက် ရှိသဖြင့် သည်နေရာကလေး ပိုမိုစည်ကားလာသည်။ အနားမှာ မြို့ပတ်ဘူတာရုံကလေးကလည်း ရှိသဖြင့် ခရီးသည် တချို့ကလည်း သည်နေရာမှ ရှိနေတတ်သည်။

ဤသို့ဖြင့် လူတွေအားလုံး၏ ကြိုတင်တွက်ဆထားသော အညစ်အကြေးစွန့်ခြင်း ကိစ္စသည် သည်ရေအိမ်ကလေးဆီသို့ ဦးတည်ကာ မမျှော်လင့်ဘဲ ရောက်ရှိလာလေသည်။ ဤသို့ဖြင့် သည်ရေအိမ်ကလေးသည် တန်းလျားခန်း အိမ်သာလည်းဖြစ်၊ ဈေးအိမ်သာလည်းဖြစ်ကာ ခရီးသည်များ၏ ဘူတာအိမ်သာလည်း ဖြစ်သွားရတော့သည်။

အဆိုးဆုံးကတော့ ဈေးလေးရောက်ရှိလာခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ မနက်မိုးမလင်းခင် ရောက်နေတတ်သော ဈေးသည်များသည် မနက်မိုးလင်းတာနှင့် သည်ရေအိမ်ကလေးမှာ လုယက်တိုးဝင် အသုံးပြုကြသည်။

လူဦးရေများလာသော တန်းလျားခန်းက လူတွေကလည်း မနက် မနက် သည်ရေအိမ်ကလေးရှေ့မှာ တိုးတိုးဝှေ့ဝှေ့။ တန်းစီစောင့်နေရသော လူတွေကိုကြည့်ကာ တချို့ကလည်း စိတ်ရှည်လက်ရှည် စောင့်ဆိုင်းသည်။ တချို့ကတော့လည်း တွန့်လိမ် ရှုံ့တွနေသော မျက်နှာတွေနှင့် ရေအိမ်ကလေးက ဆင်းလာမည့်သူကို မျှော်လင့်တကြီး စောင့်ဆိုင်းနေတတ်သည်။

တစ်ခါကတော့ နှုတ်လျှာကြမ်းကြမ်း ဈေးသည် မိန်းမတစ်ဦးနှင့် တန်းလျားခန်းက မိန်းမတို့ ရေအိမ်သို့ အရင်ရောက်ခြင်း၊ မရောက်ခြင်းထက် ရေအိမ်နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း၊ မသက်ဆိုင်ခြင်းကသာ အဓိကကျသည်ဟု ယူဆကာ ရေအိမ်ကို လှဝင်သည်။

ထိုအခါ နံနက်စောစော 'ဖေ' ချင်း မိုးမွန်အောင် ဆဲရေးတိုင်းထွာခြင်း Jazz တေးသွားများ ဝေစီသွားတော့သည်။ တစ်ခါကတော့ ရေအိမ်ပေါ်မှာ လိုအပ်သည်ထက် ပိုမိုကြာမြင့်သည်ဟုဆိုကာ တံခါး အတင်းဆွဲဖွင့်မှု ဖြစ်ပွားခဲ့သေးသည်။

ရေအိမ်ရှေ့မှာ ဖြစ်ပွားခဲ့သော အသေးအဖွဲ့ အမှုကလေးများမှာ မှတ်တမ်းမှတ်ရာ မရှိသော်လည်း မနည်းလှတော့ချေ။

*****

(၄)

အဆိုးဆုံးက ရေအိမ်ကိုသွယ်ထားသော ရေပိုက်တစ်ချောင်းလုံး ညဘက်မှာ လူခိုးခံရခြင်း ဖြစ်သည်။ ရေပေးနေသည့်ရေစက်မှ ရေအိမ်အထိ အတန်ငယ် ရှည်လျားသော သံပိုက်ကို ဖြတ်တောက်ကာ ခိုးယူသွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ခါတိုင်း ရေတွေ တဝေါဝေါ ကျနေတတ်သော ရေအိမ်ကလေးမှာ ရေလုံးဝ ပြတ်တောက်သွားတော့သည်။ တချို့ကလည်း ရေပိုက်ပြန်လည် တပ်ဆင်နိုင်ဖို့ ကျွန်တော့်ကို တာဝန်ပေးလာသည်။

“ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ရေမရှိလို့တော့ မဖြစ်တော့ဘူးထင်တယ်၊ ရေပိုက် ပြန်ဝယ်ပြီးတပ်ဖို့”

“ရေပိုက်၊ ဘယ်သူက ဝယ်ရမှာလဲ”

“ကျုပ်တို့ပဲ ဝယ်ရမှာပေါ့ဗျ၊ ဘယ်သူက ဝယ်ရဦးမှာလဲ၊ ကျုပ်တို့တန်းလျားနဲ့ ဆိုင်တာပဲ”

“ဘာ... တန်းလျားလိုင်း အိမ်သာရမှာလဲ၊ ဘုံအိမ်သာ ဖြစ်သွားပြီရှင်၊ ဈေးအိမ်သာဖြစ်သွားပြီ သိရဲ့လား၊ ဈေးသည်တွေပဲ သွားကောက်”

“ဒီလိုလေဗျာ ရေ...”

“အို... မထည့်နိုင်ပါဘူး၊ ရေမရှိလည်း ရတာပဲ၊ တစ်ပြားမှ လာမကောက်နဲ့၊ မထည့်နိုင်ဘူး၊ လာကောက်တဲ့လူ ခွေးပြောသလို ပြောပစ်လိုက်မယ်”

ဤသို့ဖြင့် ရေပိုက်လည်း မဝယ်ဖြစ်တော့ပါ။ ရေအိမ်က မီးလုံး မရှိတာလည်း နှစ်နှင့်ချီပြီး ကြာပြီ။ တံခါးချပ်တွေ၊ လက်ကိုင်ကွင်းတွေ မရှိတော့တာလည်း ကြာပြီ။ ပတ်ပတ်လည် ကာထားသော သွပ်ပြားအောက်ခြေတွေလည်း ဆွေးမြည့်ပြတ်ထွက်ကုန်ပြီ။ အဆိုးဆုံးက ရေအိမ်အနောက်ဘက် သွပ်ပြားမှာ နှစ်ပေ ပတ်လည်ခန့်ပိုက်၍ ပြုတ်ကျနေခြင်းဖြစ်သည်။

ရေအိမ်ထဲမှာ လူထိုင်နေတာကို တော်တော်ဝေးဝေးက တွေ့နိုင်သည်။ (အောက်ခြေက အင်္ဂုတေ အုတ်ခုံအကာတန်းလေးရှိသဖြင့် လူအောက်ပိုင်းကိုတော့ မမြင်ရပါ။) သွပ်ပြားပေါက်ကို စိတ်လိုလက်ရ ဖာမည့် ထေးမည့်သူလည်း မရှိ။ ပတ္တာတစ်ဖက် ပြုတ်နေသော ရေအိမ်တံခါးအောက်ခြေ၊ သွပ်ပြားကလည်း လူတစ်ယောက် ဝင်နိုင်လောက်အောင် ဆွေးမြည့်ပေါက်ပြဲနေသည်။ ဒါကိုတော့ တစ်ယောက်က ဝါးထရုံ အပိုင်းအစတစ်ခုကို ရေအိမ်ထဲ ထည့်ပေးထားခြင်းဖြင့် ရှေ့ပိုင်း လုံခြုံမှုကို ရနေစေသည်။

ဒါပေမယ့် သည်ဝါးထရုံ အပိုင်းကလေးကလည်း တစ်ပတ်လားပဲ ခံသည်။ ရေအိမ်မှာ သန့်ရှင်းရေးသုံး ကိရိယာများအဖြစ် တစ်ချောင်းချိုး၊ နှစ်ချောင်းချိုးဖို့ အတော်ပဲ ဖြစ်သွားသည်။ ရေအိမ်ကလေးဘေးမှာ သုံးပြီးစ ဝါးထရုံစေ့တွေ ပြန်ကျနေလေသည်။

ထိုအခါ နောက်ထပ် ဝါးထရုံ ရောက်မလာတော့ဘဲ ရေအိမ်တွင်းသို့ လေနှင့် အလင်းရောင် လုံလောက်စွာ ရရှိနေလေသည်။

*****

(၅)

ရေအိမ်ပတ်လည်မှာ ကားရံထားသော ငါးပတ်လည် သစ်သားတိုင်များနှင့် သွပ်ဆူးကြိုးများ ယိုင်နဲ့ ပြုတ်ထွက်သွားခြင်းမှာလည်း ရေအိမ်ကလေး၏ ဂုဏ်သရေကို ပိုမို နိမ့်ကျသွားစေလေသည်။

ရေစစ်ကန်အဖုံး အုတ်ကြွပ်တန်းတွေ ဆွေးမြည့်ကာ ရေစစ်ကန်ထဲသို့ ပြုတ်ကျကုန်သည်။ အုတ်ကြွပ်တန်းတွေ ပြုတ်ကျတော့ အုတ်ကြွပ်တွေလည်း ကွဲကုန်တော့သည်။ ထိုအခါ ရေစစ်ကန်ထဲက ရေနှင့် အညစ်အကြေးများကို မျက်စိတစ်ဆုံး မြင်နေရသည်။ နှစ်ချို့ အညစ်အကြေးများ၏ ပုပ်အက်နံ့စေ့သော အနံ့အသက်က သည်နားတစ်ဝိုက်မှာ အမြဲလိုလို ဝေ့ဝေ့နေသည်။

အဆီးအတားမဲ့ ရေစစ်ကန်ဟောင်းထဲသို့ ပတ်ဝန်းကျင်က ခွေးငယ်များ၊ ကြက်များ၊ ဝက်များ ကျသည်ကလည်း အကြိမ်ကြိမ်။ အဆိုးတကား အဆိုးဆုံးမှာ ခါတိုင်း ရေတွေကျနေတတ်သော ရေအိမ်ကလေးမှာ ရေလုံးဝ ပြတ်တောက်သွားသဖြင့် အညစ်အကြေးများ ပြည့်လှုံလာခြင်း ဖြစ်သည်။

တချို့က ကိုယ့်အိမ်က ရေတစ်ပုံး ဆွဲလာကာ ဆေးကြောသုတ်သင်သည်။ ထိုအခါ ခဏကလေး သန့်ရှင်းသွားသော်လည်း အများစုကြီးက ရေပါလာသည် မဟုတ်ချေ။ ထိုအခါ အညစ်အကြေးတွေက ပိုမိုပြည့်လှုံကာ ညစ်ပတ် ပေပွနေလေသည်။

ရေအိမ်ကလေးထဲမှ အညစ်အကြေးတွေက ကြွေခွက်ထဲမှာတင် မဟုတ်တော့ဘဲ အုတ်ရေကန်ကလေးထဲမှာပါ ပြည့်သိပ်သွားသည်။ သည်ရေအိမ်ကလေး၏ မှောင်မည်း တိတ်ဆိတ်မှုကို အကာအကွယ်ယူကာ အသုံးချသူများလည်း ရှိလာသည်။

တစ်ခါက ညဘက်မှာဖြစ်သည်။ မီးရောင်လည်း မရှိသဖြင့် ရေအိမ်ကလေး ပတ်ဝန်းကျင်မှာ မှောင်မည်းနေသည်။ (ညဘက်တွင် ရေအိမ်က ခြေချစရာမရှိအောင် ညစ်ပတ်ခြင်း၊ မီးမရှိခြင်း၊ သရဲခြောက်သည် သတင်းကြီးခြင်းတို့ကြောင့် အသုံးပြုသူ နည်းပါးသည်။) ကျွန်တော် ရောက်သွားချိန်မှာ ပကတိ တိတ်ဆိတ်နေသည်။ ဆိုးရွားပြင်းထန်သော အနံ့အသက်များကို ရှူရှိုက်ကာ ရေအိမ်တံခါးဆီသို့ ချဉ်းကပ်မိချိန်၌ ဝန်းခနဲ လူတွေ ထပြေးသောအသံကို ကြားလိုက်ရသည်။

ရုတ်တရက် လန့်ဖျပ်သွားကာ လက်နှိပ်ဓာတ်မီးနှင့် လိုက်ထိုးကြည့်တော့ လူသုံးယောက်လောက်ဟုသာ ခန့်မှန်းနိုင်သည်။ အံ့သြခြင်းကြီးစွာ ပြန်လာရသော်လည်း တစ်ညလုံး စဉ်းစား၍မရ။

နောက်တစ်နေ့မနက် ဈေးတန်းကလေးမှဖြတ်ကာ ထွက်လာချိန်တွင် အမျိုးသမီးငယ် တစ်ဦး ပြေးလိုက်လာသည်။ ထိုမိန်းကလေးကို သည်ဈေးတန်းကလေးမှာ တွေ့နေကြဖြစ်သော်လည်း ကျွန်တော်နှင့် မရင်းနှီးပါ။

သူမ၏ ထူအမ်းသော နှုတ်ခမ်းတွေကို လိမ်တွန့်လိုက်ကာ ပြောသည်။

“အစ်ကိုဟာလေ တော်တော်ဆိုးတယ်”

“ဗျာ... ဘာဖြစ်လို့လဲ”

“ဘာမှလဲ၊ အစ်ကိုလည်း ဝါသနာပါတာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ သူများကို လိုက်နှောင့်ယှက်တာလေ”

“ကျွန်တော် နှောင့်ယှက်တယ်၊ ဘာပါလိမ့်”

“ညကလေ အစ်ကို မဟုတ်လား၊ လာချောင်းတာ”

“ချောင်းတယ်၊ ဘယ်မှာလဲ၊ ဘာကိုမှ လာမချောင်းရပါလား”

“အိမ်သာမှာလေ၊ အဲသလို မလုပ်ပါနဲ့ အစ်ကိုရယ်၊ ကျွန်မမှာ အဲဒါစီးပွားရေး အစ်ကိုရဲ့”

ကျွန်တော် အံ့သြသွားသည်။ သူမကို သည်အခြေအနေမျိုးနှင့် တွေ့ရလို့မဟုတ်။ သည်ရေအိမ်ကလေး၏ ကံကြမ္မာကိုသာ ဖြစ်လေသည်။

သည်နောက်ပိုင်း ရေအိမ်ကလေး၏ အခြေအနေမှာ ပို၍ပင် ဆိုးလာတော့သည်။ ရေအိမ်ကြွေခွက်ကို လုံးဝမမြင်ရတော့လောက်အောင် အညစ်အကြေးတွေ ပြည့်လှုံ့ ညစ်ပတ်နေသည်။ အသုံးပြုသူတွေက ရေအိမ်သန့်ရှင်းသွားဖို့ စိတ်မကူးတော့ဘဲ ကြွေခွက်ခြေနင်းပေါ် အုတ်ခဲနှစ်လုံးတင်ကာ အသုံးပြုသည်။ အညစ်အကြေးတွေက အုတ်ခဲလောက်မြင့်လာတော့ နောက်ထပ် အုတ်ခဲတစ်လုံးစီ ထပ်တင်သည်။ ဤသို့ဖြင့် အုတ်ခဲတွေ မြင့်သထက် မြင့်လာသည်။

ဆွေးပြီး ပြတ်ကျနေသော အနောက်ဖက်သွပ်ပြားက နေရောင်တွေ ဝင်နေတတ်ကာ တံခါးအပေါက်ကြီးဘက်က လေတွေ တဟူးဟူး တိုးဝင်သည်။ အသုံးပြုသူက သုံးလေးထပ်မြင့်နေသော အုတ်ခဲတွေပေါ်မှာ ဟန်ချက်ညီညီ ထိုင်ရင်းက ပြုတ်ထွက်နေသော တံခါးချပ်ကိုလည်း ထိန်းထားရသေးသည်။

ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးဖြင့် လက်စွမ်းပြထားသော ညစ်ညမ်းရုပ်ပုံတွေကတော့ မမြင်ချင်အဆုံး ဖြစ်လေသည်။ သည်ရပ်ကွက်ကလေးထဲမှာ လူ၏ခန္ဓာဗေဒကို ကျွမ်းကျင်သော ပန်းချီဆရာတစ်ဦးတလေ ရှိနေသည်မှာ သေချာနေသည်။

ခဲတံ၊ ဘောလုံးပင်၊ နီပြာတံတွေနှင့် ရေးထားသော ညစ်ညမ်းစာတွေကတော့ ဘယ်ဘက်လှည့်လို့မှ မလွတ်နိုင်။ အုတ်ကန်ကလေးထဲမှာတော့ အညစ်အကြေးစတွေ ပေပွနေသည်။ တုတ်စတွေပြည့်နှက်နေသည်။ တုတ်စတွေကလည်း အရွယ်အမျိုးမျိုး။

လက်ညှိုးလောက်၊ လက်မလောက်၊ တချို့က တံမြက်စည်းရိုးတံတွေ၊ ဝါးခြမ်းပြား ကြီးကြီးတွေလည်း ပါသေးသည်။

ကွမ်းယာထုပ်သည့် စက္ကူစလောက်ကလေးတွေကို ဘယ်လိုအသုံးချသလဲဟု မသိရသော်လည်း စက္ကူတွေကလည်း အရွယ်အမျိုးမျိုး ရှိနေသည်။ ဟဒ်ရွက်၊ ဗိုင်းချေးရွက်နှင့် သန့်စင်သူ၊ အုတ်ခဲထက်ပိုင်းကျိုးနှင့် သန့်စင်သူ အစုံအစုံ။

“ကျွန်မတို့ ကုသိုလ်ယူကြရအောင်၊ မောင်က ရေဆွဲပေး၊ ကျွန်မက ဆေးချမယ်”

ဇနီးသည်က နှာခေါင်းကို အဝတ်စတစ်စည်းရင်း ကျွန်တော့်ကို ခေါ်ဖူးသည်။ ခပ်လှမ်းလှမ်း ရေဘုံဘိုင်ကလေးမှ ရေပုံးပေါင်းများစွာခပ်၍ တဝုန်းဝုန်း လောင်းချသန့်ရှင်းတော့မှ ပြောင်စင်သွားသည်။

ရေလောင်းသန့်စင်ပြီး ရေအိမ်မှ ထွက်လိုက်သည့်အခါ အပြင်မှာ မိန်းမတစ်ယောက် ရှိနေသည်။ စိတ်မရှည်စွာ စောင့်ဆိုင်းနေရဟန်ဖြင့် မျက်နှာတစ်ခုလုံး တင်းမာနေသည်။ သူမလက်ထဲမှာတော့ သစ်ကိုင်းစကလေး နှစ်စ။

တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်အတွင်းမှာပင် ရေအိမ်ကလေး ပြန်လည် ညစ်ပတ်သွားပြန်သည်။

*****

(၆)

အခုတော့ အင်္ဂတေအုတ်ခဲတွေလည်း ပဲ့ကျကာ အုတ်ပေါက်တွေပေါ်နေပြီ။ တံခါးရွက်တွေ ပြုတ်ကျကုန်ပြီ။ (စာရွက်ပေါ်က သန့်ရှင်းပါ။ သင့်သန့်ရှင်းမှုသည် သင့်ကျန်းမာရေး စာတန်းကလေးတွေလည်း မရှိတော့ပါ)

ရေစစ်ကန်ထဲကို မိုးရေတွေဝင်ထားသဖြင့် အညစ်အကြေးရေတွေ အပြင်ကို လှုံ့ထွက်နေတာလည်း ရှိသည်။ ပတ်ပတ်လည် သွပ်ပြားအဟာကြီးက ကျယ်သထက် ကျယ်လာကာ ကြွေခွက်ခြေနှင်းပေါ်က အုတ်ခဲတွေလည်း မြင့်သထက် မြင့်လာပြန်ပြီ။

စက္ကူစတွေက ရေအိမ်ကလေးဘေးမှာ ဖွေးဖွေးလှုပ်နေကာ တချို့ကလေးငယ်တွေက ရေအိမ်ဘေး လမ်းတစ်လျှောက်မှာ အညစ်အကြေး စွန့်နေကြပြီ။

ဝုန်းခနဲ ထပျံတတ်သော ယင်ကောင် မည်းမည်းစိမ်းစိမ်းကြီးတွေကို လှမ်း၍မြင်နေရ၏။ ဆွေးမြည့်နေသော သစ်သားနှင့် အင်္ဂတေက တွဲစပ်မှု မရှိတော့ဘဲ အဟာတွေကြားမှာ ပိုးလောက်တွေ တလွန့်လွန့် တွယ်တက်နေသည်။

အကောင်းဆုံးက သည်ရေအိမ်ကလေးကို တွန်းလှဲဖြိုဖျက်လိုက်ဖို့ပင် ဖြစ်သော်လည်း ဈေးကလေးကလူတွေ၊ တန်းလျားခန်းတွေက လူတွေ၊ တစ်ခါတစ်ခါ ဘူတာရုံက လမ်းကြိုခရီးသည်တွေက သည်ရေအိမ်ကလေးကို အသုံးချနေကြဆဲ ဖြစ်လေသည်။

(ရင်ခုန်ပွင့် ဝတ္ထုမဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၉၁ ခု၊ အောက်တိုဘာလ)

*****

ဆတ္တာသည်

(၁)

“အဲဒါနဲ့...”

ကိုအောင်မောင်းက စကားကိုရပ်လိုက်ပြီး ကွမ်းဖတ်တွေနဲ့ ရောနေတဲ့ ကွမ်းတံတွေး တော်တော်များများကို မတ်တတ်ရပ်ရင်းက ကြမ်းပေါက်နဲ့ချိန်ပြီး ထွေးချလိုက်တယ်။ ဒါပေမယ့် ချိန်သားလွဲသွားတော့ ကွမ်းတံတွေးတွေဟာ ကြမ်းပေါ်မှာ ပေပွသွားတယ်။ ဒါကိုပဲ သူစီးလာတဲ့ ရာဘာဖိနပ်ဦးနဲ့ ထိုးကော်ပြီး ကြမ်းပေါက်ထဲကို ကျသွားအောင် လုပ်နေပြန်ရော။ ကွမ်းဖတ်တွေက ကျသွားပေမယ့် ကွမ်းတံတွေးတွေက နှလုံးနာစရာကောင်းအောင် တွယ်ကပ်နေတယ်။

ဒါကို ခေါင်းငုံ့ထားရတဲ့ ကျွန်တော်က အားလုံးမြင်နေရတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် ဘာမှပြောလို့မရဘူး။ ပါးစပ်တွေ၊ ပါးတွေ၊ မေးစေ့တွေမှာ ဆပ်ပြာမြှုပ်တွေ ပေပွနေတာကတစ်ကြောင်း၊ သူ့ ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်ကလေးထဲမှာ သူ့ဟာသူ လွတ်လပ်စွာ တံတွေးထွေးပိုင်ခွင့် ရှိတာကတစ်ကြောင်းကြောင့်ပါ။

ကိုအောင်မောင်းက ကျွန်တော့်ပါးပေါ်က ဆပ်ပြာမြှုပ်တွေ ခြောက်သွားပြီ ထင်လို့လားတော့ မသိဘူး။ အမွှေးတော်တော်လျော့နေတဲ့ ရှေ့ဗင်းဘရပ်ရိုကို ရေဆွတ်ပြီး ထပ်ပွတ်နေပြန်ရော။ ပွတ်တာကလည်း ဆပ်ပြာမွှေးလေး မဟုတ်တောင် ကာဘော်လစ်လေး ဘာလေးနဲ့ဆို တော်သေးတယ်။ အခုဟာက ဆင်ချေးတုံး ဆပ်ပြာနဲ့ဆိုတော့ ပျစ်ချွဲချွဲ နံစော်စော်အနံ့က နှာခေါင်းထဲ တိုးဝင်လာတယ်။ ပြီးတော့ လည်ပင်းမှာ သိုင်းချည်ထားတဲ့ ခြုံထည်ကကြိုးကို မလိုအပ်ဘဲ ပြန်လျော့လိုက်၊ ပြန်တင်းလိုက်၊ ခေါက်တုံ့ကလေးချည်လိုက်၊ တစ်ခါ ပါးစပ်ထဲမှာ ကျန်နေသေးတဲ့ ကွမ်းတံတွေးကို ဗျစ်ခနဲ ထွေးပြန်ရော။

“အဲဒါနဲ့ ပထမတော့ ကျုပ် အလျော့ပေးပါတယ်၊ ခြော်... တစ်နေ့တော့ သူ သဘောပေါက် လာမှာပါပေါ့လေ၊ သူများတွန်းလို့ တိုက်လို့ ဖြစ်တာပါ ပေါ့လေ၊ ယောက္ခမအစ်မကြီးကတော့ မဆိုးပါဘူး၊ သူ့ညီမက ဆိုးတာ”

ကိုအောင်မောင်းက ပြောပြောဆိုဆို သူ့လက်မ တစ်ချောင်းနဲ့ မေးအောက်ကနေ မတင်လိုက်တယ်။

နည်းနည်းမော့ပါပေါ့။ ကျွန်တော်က အလိုက်သင့် မော့လိုက်တော့ သူက သင်တန်းခန်းကို သူ့ဘယ်ဘက် လက်ဖဝါးထဲမှာ ဖန်းဖန်း... ဖန်းဖန်းနဲ့ မြည်သွားအောင်ခတ်တယ်။ ကိုအောင်မောင်းက သည်လိုလုပ်နေကျ။

ဝါးထရံဘေးက မမေတိုင်မှာ သံကြိုးကြီးတစ်ချောင်းနဲ့ ရိုက်ထားတဲ့ သားရေပြား မည်းမည်းကြီး တန်းလန်းချထားတာရှိလျက်နဲ့ ဘယ်တော့မှ သားရေပြားမှာ သွားမခတ်ဘူး။ မုတ်ဆိတ် စရိတ်တော့မယ့် သူ့ဖောက်သည်ကို သည်လိုလုပ်ပြရတာ ဘဝင်တွေပုံလည်းရတယ်။ ခက်တာကလည်း တကယ့် ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင်နဲ့ အသာကလေး ဟိုလှည့်ဒီလှည့် လုပ်တာမဟုတ်ဘူး။ မှတ်နေအောင် လုပ်နိုင်တာ။ တကယ်တော့ ထက်ရှုနေတဲ့ သင်တန်းခန်းကို လက်ထဲမှာ တဖန်းဖန်းမြည်အောင် ခတ်နိုင်တာဟာ လွယ်တာမဟုတ်ဘူး။ ကျွမ်းကျင်မှုကိုပြတာ။ 'စိတ်ချပါဗျာ၊ ကျုပ်အလုပ် ကျုပ်ကျွမ်းကျင်ပါတယ်' လို့ ပါးစပ်က မပြောဘဲ လက်က လုပ်ပြတာလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။

ကျွမ်းကျင်သည်ဖြစ်စေ၊ မကျွမ်းကျင်သည်ဖြစ်စေ မုတ်ဆိတ်ကို ဆိုင်မှာရိတ်ပြီ ဆိုကတည်းက မျက်နှာတစ်ခုလုံး၊ လည်ပင်းတစ်ခုလုံး သူ့ကို အပ်ထားလိုက်ရတာ မဟုတ်လား။ ရိတ်နေတဲ့ ကာလလေးထဲမှာ သူပိုင်တာပဲ မဟုတ်လား။ သူက ခေါင်းပေါ်ကို သူ့လက်ဝါးတစ်ခုလုံးနဲ့ အုပ်ကိုင်ထားပြီး လက်မက နားထင်ကို ထောက်ထားတယ်။ ဓားကို တစ်ချက်နှစ်ချက် ဆလိုက်ပြီး နားရွက်ဖျားတည့်တည့်က နားသယ်မွှေးတွေကို ဂျစ်ခနဲ ဂျစ်ခနဲ ဆွဲရိတ်တယ်။ ဒါဟာ သူ့ဓားရဲ့ ပြတ်နှုန်းကို စမ်းလိုက်တာလည်းဖြစ်၊ သန်မာနေတဲ့ ပါးမြိုင်းမွှေးနဲ့ ဓားသွားနဲ့ ထိစပ်မှုမှာ အားဘယ်လောက် ထည့်ရမလဲဆိုတာ တစ်ခါတည်း စမ်းလိုက်တဲ့ ဓားချက်လည်း ဖြစ်တယ်ဆိုတာ အောက်က အရိတ်ခံနေရသူက သိတယ်။

“ခင်ဗျား စဉ်းစားကြည့်လေ၊ ပေါင်းလာတာပဲ ကလေးငါးယောက် ပြည့်တော့မယ်၊ အသက်တွေရလာတော့မှ ကွာပေးပါတဲ့၊ ရှင်နဲ့ပေါင်းရတာ စိတ်ဆင်းရဲတယ်တဲ့၊ နောက်အိမ်ထောင်ပြုချင်လို့ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့၊ ရှင့်ကလေးတွေ ခေါ်ချင်ရင်လည်း ခေါ်ပါတဲ့၊ မခေါ်ချင်ရင်လည်း ထားခဲ့ပါတဲ့၊ ကျွန်မ ရှာကျွေးမယ်တဲ့။”

ကျုပ်က နင် ထမင်းငတ်နေလို့လားဆိုတော့ မငတ်ပါဘူးတဲ့၊ လူဆိုတာ ထမင်းစားနေရုံနဲ့ ပြီးတာမဟုတ်ဘူးတဲ့၊ စိတ်ချမ်းသာဖို့လည်း လိုသေးတယ်တဲ့၊ ရှင်လည်း နောက်အိမ်ထောင် ပြုချင်ရင်လည်း ပြုပါတဲ့”

သူက နားသယ်စပ်ကနေ အောက်ကို ဆွဲဆွဲရိတ်နေတယ်။ ပါးပေါ်က အမွှေးတွေကိုရိတ်တော့ နဲ့သွားအောင် နှာခေါင်းဘေး၊ ပါးရိုးရိုးရိုးနား၊ နားခွက်နောက်နားအထိ ဓားကို ဆွဲဆွဲရိတ်နေတယ်။ ဘေးက ကန့်လန့်ဆွဲလိုက်၊ ထောင်လိုက်ဆွဲလိုက်။

သူရိတ်နေတာ မှန်ထဲကကြည့်မယ်လုပ်တော့ မှန်ကိုမမြင်ရဘူး။ ပြတင်းပေါက် အလင်းရောင်ဘက်ကို ဆုံလည်ကို လှည့်ထားတယ်။ မြင်နေရတာက လက်ဖက်ရည်ဆိုင်။

ကြံ့ရည်ဆိုင်၊ ကွမ်းယာဆိုင်ကလေးတွေ၊ လူတွေ၊ တချို့ လမ်းသွားတွေက မုတ်ဆိတ်ရိတ်နေတာကိုပဲ မမြင်ဘူးသလို ငေးလို့။

“အဓိက အကြောင်းအရာကတော့ ဖဲရိုက်လို့တဲ့ဗျာ၊ ဖဲရိုက်တာ ထူးဆန်းတဲ့ကိစ္စလား၊ ယောက်ျားတော်တော်များများ ဖဲရိုက်ကြတာပဲ။ အဲဒါကို အကြောင်းပြတာ ပြောပါတယ်။ ဖဲက သူနဲ့ မညားခင်ကတည်းက ရိုက်လာတာ၊ သူနဲ့ညားမှ ဖြတ်ရမယ်ဆိုတော့ ညားခါစကတော့ ကျုပ်က နည်းနည်းတော့ ဆင်ခြင်တယ်ပေါ့ဗျာ။ အိမ်ထောင်ကလည်း ယူခါစ၊ ချစ်စိတ်လေးက တရိပ်ရိပ်တက်တဲ့ အချိန်ကိုး၊ ဒါပေမယ့် မရဘူးဗျာ။ ဖဲမှ မရိုက်ရရင် ကျုပ်ကလည်း အူထဲကကို ယားလာတာ၊ နောက်တော့ ပိုင်းထဲ ရောက်တာပါပဲ”

အဲဒီအချိန်မှာ ပါးတစ်ခြမ်း ပြောင်သွားပြီ။ ဒီဘက်တစ်ခြမ်းကို လုံးဝမကိုင်သေးဘူး။ ပါးကို လက်ဖဝါးလေးနဲ့ လိုက်ပွတ်တယ်။ အမွှေးကြမ်း ရှိသေးတယ်လို့ ထင်တဲ့နေရာကို ထပ်ရိတ်တယ်။ ဆုံလည်ကုလားထိုင်ကို ဆွဲလှည့်လိုက်တယ်။ တစ်ခြမ်းပြောင် တစ်ခြမ်းဖြူနေတဲ့ ကျွန်တော့် မျက်နှာကိုရော၊ မို့အမ်းနေတဲ့ ကိုအောင်မောင်းမျက်နှာ ဖောသွပ်သွပ်ကိုပါ (မှန်ထဲမှာ) မြင်နေရတယ်။ ကွမ်းရည်တွေ မေးစေ့ပေါ် စီးကျနေတဲ့ ကိုအောင်မောင်း မျက်နှာကြီးက သုန်မှုန်နေလိုက်တာ ကြောက်စရာကြီး။

“ကျုပ်က ဖဲတော့ ရိုက်ပါရစေ၊ အိမ်စီးပွားရေး မထိခိုက်စေရပါဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဖဲရိုက်တာပဲဗျာ။ ရှုံးတဲ့အခါ ရှုံး၊ နိုင်တဲ့အခါ နိုင်ပေါ့။ အင်း... ရှုံးတာတော့ များတာပေါ့လေ။ ကလေးတွေက တိုးတိုးလာ၊ စီးပွားရေးက အဆင်မပြေ၊ ညတိုင်းရန်ဖြစ်၊ ရန်ဖြစ်လို့ စိတ်ညစ်တော့ ဖဲပိုင်းရောက်”

သူက ဓားကို ခုံပေါ်တင်လိုက်ပြီး ရေအိုးစင်ကို သွားပြန်ရော။ ရေတစ်ခွက်ခပ်သောက်၊ ပါးလုတ်ကျင်း၊ ဖွီးခနဲထွေးထုတ်၊ ပြီးတော့ ပြန်လာ၊ ဓားကိုပြန်ကိုင်၊ လက်ထဲမှာ တဖန်းဖန်း ပြန်ခတ်ပြီး မျက်နှာကို မော့ခိုင်းတယ်။

“တစ်ခုတော့ ရှိတာပေါ့ဗျာ၊ ကျုပ်ဘက်က လွန်တယ်လို့ ပြောလို့တော့ ရတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် မဆိုင်ဘူးဗျာ။ ကျုပ် ဖဲရှုံးပေမယ့် ကလေးတွေကို အငတ်မထားပါဘူး။ ဖဲတွေဆက်ရှုံးလာတော့ ကျုပ် အရက်သောက်မိတာကို သူက ရမယ်ရှာလာပြန်ရော၊ စိတ်ညစ်စရာကြီးပါဗျာ။ ကျုပ် ဆံပင်ညှပ်တာ အဆင်ပြေပါတယ်။ ကိုယ့်မိတ်ကလေးနဲ့ကိုယ် မဆိုးပါဘူး။ အဲဒီတုန်းက ဒီမှာမဖွင့်သေးဘူး။ ဆိုင်က ရပ်ကွက်ထဲမှာပဲဖွင့်တာ။ ကြာတော့လည်း ဖဲရှုံးတာနဲ့၊ ပိုက်ဆံလိုက်ဆွဲတာနဲ့၊ အရက် သောက်မိတာနဲ့၊ မူးနေတာနဲ့၊ ဆိုင်ပိတ်ရတဲ့ရက်တွေက များလာ၊ မိတ်တွေပျက်”

သူက မေးစေ့ချွန်ပေါ်မှာ ဓားကို ကန့်လန့်ထားပြီး ဝက်မွေးခြစ်သလို ခြစ်တယ်။ မေးစေ့အရေပြားကို ဆွဲဆွဲပြီး ခြစ်ခြစ်သွားတာ။ တဂျိုဂျိုနဲ့ ခြစ်လိုက်တာ ဓားသွားမှာ မေးစေ့ကအမွှေးတွေ ပါပါသွားတယ်။ ဆပ်ပြာမြှုပ်တွေ ပေနေတဲ့ မုတ်ဆိတ်မွှေးတွေကို သူ့ဖင်နဲ့သုတ်လိုက်၊ ရိတ်လိုက်။

အောက်နှုတ်ခမ်းအောက်က အမွေးနဲ့ နှုတ်ခမ်းမွေးကို သူ လုံးဝမထိသေးဘူး။ မေးအောက်က အမွေးတွေရိတ်ဖို့ မော့ခိုင်းပြန်တယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ လည်ပင်းနားက မေးဖျားဘက်ကို လှန်ဆွဲတာ။ 'စားများ လည်ချောင်းထဲ စိုက်ဝင်သွားရင်' ဆိုတဲ့ စိတ်ကဝင်လာတယ်။ တံတွေးတောင် မမျိုရဲဘူး။ သူကတော့ စကားတွေပြောတုန်း။ ဘာတွေပြောနေမှန်းတောင် မသိပါဘူး။ သူကတော့ စကားပြောရင်း လက်ကမှန်မှန် ဆွဲဆွဲရိတ်နေတယ်။

ကျွန်တော်က မဆီမဆိုင် ပဒေသရာဇ်ခေတ်တုန်းက၊ သက်ဦးဆံပိုင်ခေတ်တုန်းက ရှင်ဘုရင်တွေ ဘယ်လို မုတ်ဆိတ်ရိတ်ကြသလဲဆိုတာ သွားသတိရနေမိတယ်။ ရှင်ဘုရင်ခေါင်း၊ ရှင်ဘုရင်လည်ပင်းကို ကိုင်ခွင့်ရှိတာ ဒီ ဆတ္တာသည်တွေပဲ။ အင်မတန် ယုံကြည်စိတ်ချရတဲ့ ဆတ္တာသည်ကိုမှ 'ဘုရင့်တော်ဝင် ဆတ္တာသည်' ခန့်တယ်ဆိုတာကိုး။ သူက ကျွမ်းကျင်ရုံ မကဘူး။ သစ္စာလည်းရှိရမယ်။ ဘုရင်ကိုသတ်ရင် ဘုရင်ဖြစ်နိုင်တဲ့ခေတ်မှာ ဆတ္တာသည်ရဲ့စားသွားက ဘုရင့်လည်ပင်းကို နည်းနည်းစိုက်ပေးလိုက်တာနဲ့ သူ ဘုရင်ဖြစ်နိုင်တာကိုး။ ဒါပေမဲ့ သမိုင်းမှာ ဘယ်ဘုရင်မှ ဆတ္တာသည် ညစ်ပတ်လို့ ကံတော်ကုန်တယ်ဆိုတာ မကြားဖူးပြန်ဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်တွေ့ရင်း ပြုံးမိတော့...

"ဆရာသမားက ပြုံးတယ်၊ ခင်ဗျားကတော့ ထင်မှာပဲ၊ ကျုပ်ကပဲ ဆိုးတယ်လို့ ကျုပ်မိန်းမက လူတစ်မျိုးဗျ၊ ကျုပ် ဖဲနိုင်တဲ့ပိုက်ဆံလည်း မလိုချင်ဘူးတဲ့၊ ဖဲရုံးတာလည်း မခံနိုင်ဘူးတဲ့၊ ရှိတာလေးနဲ့ စားချင်တာတဲ့၊ ဖဲရုံးလို့ ညစ်ကညစ်၊ အရက်ကလေးကလည်း သောက်မိတော့ နားရင်းပါးရင်း ထရိုက်မိရော၊ နောက်တော့ ရုံးတစ်ရုံးမှာ သန့်ရှင်းရေးအလုပ် သူရတယ်။ ဟော... အဲဒီလည်းကျရော ကျုပ်ကို ထမင်းတောင် ထည့်မကျွေးချင်တော့ဘူးဗျ၊ ဖောက်ပြန်လာတာ ပြောပါတယ်"

ကျန်တဲ့ပါးတစ်ဖက်ကို စရိတ်ပြီ။ ပါးပေါ်က အရေပြားတွေကို ဆွဲဆွဲပြီး ခပ်ပြင်းပြင်း ရိတ်တယ်။ စိတ်ခံစားမှု ပြင်းလာလို့လား မသိဘူး။ မြန်လည်းမြန်၊ ကြမ်းလည်းကြမ်းလိုက်တာ မပြောပါနဲ့တော့။ ခဏလေးနဲ့ ပါးလည်းပြောင်ရော။ အားလုံးပြီးတော့ မျက်နှာတစ်ခုလုံး လက်ခုံနဲ့ပွတ်တယ်။ အမွေးကြမ်းရှိတဲ့ နေရာတွေထပ်ရိတ်။ ပြန်စမ်း။ နှုတ်ခမ်းမွေးကျတော့ ရေထပ်ဆွတ်တယ်။ ဆပ်ပြာနည်းနည်း ထပ်ပွတ်တယ်။ သည်တစ်ခါတော့ သားရေပြားမှာ စားသွားခတ်တယ်။ နောက်... ခဏလေး အသက်ရှူလိုက်ပြီး နှုတ်ခမ်းမွေး စရိတ်တယ်။

"အခုတော့ ကွာကိုရှင်းလိုက်ပါပြီ၊ ပုံမှန်လစာကလေး ရသွားတာရယ်၊ သူညီမက မြှောက်ပေးတာရယ်၊ ဘေးကလည်း ပြောကြမှာပေါ့လေ၊ လက်မှတ်ထိုးပေးပါတဲ့"

"ကျုပ်က တောင်းပန်ပါသေးတယ်၊ မရတော့ဘူး၊ ကလေးတွေမျက်နှာ ထောက်ပါဦးဆိုတော့ ရှင်က ဘယ်သူမျက်နှာ ထောက်ခွဲလို့လဲတဲ့၊ မလိုတော့ဘူးတဲ့"

"ပထမတော့ လင်ငယ်ရှိတယ်တောင် ထင်တာ၊ ဒီလိုလည်း မဟုတ်ပြန်ဘူး၊ ကွာကို ကွာချင်တာ၊ ကျုပ်ကလည်း ဖဲခြောက်ထောင်လောက် ရှုံးထား၊ အရက်ကလည်း သောက်မိတော့ လက်မှတ်ထိုးပေးလိုက်တယ်၊ ကိုယ့်မှ မကြင်နာတာ ဂျောင်းပေါ့၊ ဟုတ်ဖူးလား"

နှုတ်ခမ်းမွေးကို နှာခေါင်းအောက်က မြောင်းနားအထိ ဘယ်ညာ ကန့်လန့်ရိတ်တယ်။ အရင်ရိတ်နေကျက အဲသလိုမဟုတ်ဘူး။ အပေါ်အောက် ရိတ်တာ။ အခု ကန့်လန့်ရိတ်တော့ တော်တော်နာတယ်။ နှာပေမယ့် စကားပြောလို့မရဘူး။ ပါးစပ်ဟလိုက်တာနဲ့ နှုတ်ခမ်းက ပြတ်သွားမှာလေ။ ကန့်လန့်ဆွဲရင်းက နှုတ်ခမ်းဘေးက နှုတ်ခမ်းရစ်ထူထူကလေးကို သူ သတိမထားမိဘူးနဲ့ တူပါရဲ့။ ဓားတစ်ချက်အဆွဲမှာ ဖျဉ်းခနဲ ဖြစ်သွားတယ်။ မှန်ကိုကြည့်မယ်လုပ်တော့ ဆုံလည်ကုလားထိုင်ကို ဆွဲလှည့်လိုက်တယ်။ ဒါက တမင်လှည့်လိုက်မှန်း ကျွန်တော်သိတယ်။ မရိုးသားမှန်း ကျွန်တော် သိတယ်။ ဓားထိတဲ့နေရာက ချွေးနဲ့ စပ်ဖျဉ်းဖျဉ်း ဖြစ်နေတယ်။

သူကတော့ နှာခေါင်းအောက်က မြောင်းချိုင့်လေးထဲက အမွေးတွေကို အသာအယာ ဆွဲရိတ်တယ်။ (ဓားချက်ဟာ နည်းနည်း ညင်သာသွားတာ သတိထားမိတယ်) သူက ခုံပေါ်က ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်သုံး ပေါင်ဒါမှုန့် နည်းနည်းကို လက်ညှိုးနဲ့ လက်မညှပ်ပြီး ယူလာတယ်။ ပြီးတော့ သွေးထွက်သွားတဲ့ နေရာကိုသိပ်တယ်။ စကားပြောရင်းက မသိမသာ သိပ်သိပ်နေတာ။ သွေးတိတ်သွားအောင် ပေါင်ဒါမှုန့်နဲ့ ဖိသိပ်နေတာ ကျွန်တော် သိတာပေါ့။ ခံစားမှုကို ဘယ်ပျောက်အောင် လုပ်လို့ရပါ့မလဲ။ အားလုံး ပြီးသွားတော့မှ အစအဆုံး ခပ်ပါးပါး လိုက်ရိတ်တယ်။ နောက် ပါးစပ်ကိုဟခိုင်းပြီး နှုတ်ခမ်းကွေးထောင့်က ကျန်တဲ့အမွေးကလေးတွေကို ရိတ်ပြန်ရော။

“ပါးစပ်ဟလိုက်မှ အမွေးတွေက ထောင်ထွက်လာတာဗျ။ ဟထား၊ ဒါမှ စင်တာ၊ ဓားက တရုတ်ဓားဆိုတော့ သိပ်ထက်တာ၊ အရင် ဂျာမနီဓားမောက်က သွားဖုံးထူတော့ သွေးရတာခက်တယ်”

သူ့ဟာသူ မလုံလို့လားမသိဘူး။ ဓားအကြောင်း လှည့်ပြောနေတယ်။ ကျွန်တော်က ဆုံလည်ပေါ်က ဆင်းချင်လှပြီ။ ဆံပင်ကလည်း စူး၊ အိုက်ကလည်း အိုက်၊ အနာကလည်း နာ။

“အခုတော့ တစ်ယောက်တည်းပေါ့ဗျာ၊ သွားလိုက် စားလိုက်၊ ကလေးတွေလည်း မတွေ့ရ”

သူ့အသံတွေက တိမ်ဝင်နေတယ်။ ခုံပေါ်ကို ဓားတင်လိုက်တယ်။ လည်ပင်းက ခေါက်တုံ့ချည်ထားတဲ့ ခြုံထည်ကို ဖြေလိုက်တယ်။ နောက် ကော်လံကို ဆွဲဟပြီး ရေမြှုပ်စနဲ့ အမွေးတွေထွက်သွားအောင် ပွတ်ထုတ်ပစ်တယ်။ ပါးတွေ၊ မေးစေ့တွေ၊ လည်ပင်းတွေကို ရေမြှုပ်စနဲ့ပွတ်တယ်။ မျက်နှာကို ရေဆွတ်ပြီး ကျောက်ချဉ်တုံးနဲ့ လိုက်ပွတ်တော့ ဒဏ်ရာက စပ်လိုက်တာ။

ပထမတော့ ခုံပေါ်က ဆင်းဆင်းချင်း မှန်ကြည့်မလို့ဘဲ။ နောက်တော့ မကြည့်တော့ပါဘူး။ သူ့ကို အားနာလို့။ လက်ထဲမှာ ဓားတဖန်းဖန်း ခတ်ပြတ်လှက မျက်နှာဓားထိအောင် ရိတ်တယ်ဆိုတာ သူ့ရှေ့မှာ ကျွန်တော်သိသွားရင် သူ့သိက္ခာကို ထိပါးမှာစိုးတယ်။ ပိုက်ဆံတစ်ကျပ်ခွဲ ပေးလိုက်တော့...

“ခင်ဗျား ဟိုတစ်ခါ ရိတ်သွားတာမေ့ပြီး ပေးမသွားဘူးလေ” တဲ့။ ကျွန်တော်က ‘ဟုတ်လား’ လို့ပဲ ပြောလိုက်ပါတယ်။ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်တစ်ခါ ရိတ်နေကျ ကျွန်တော်ဟာ အဲဒီနေ့က ပိုက်ဆံပေးခဲ့တာ မှတ်မိတာပေါ့။ သူ့ဆီက တစ်ကျပ်ခွဲယူပြီး ကျပ်တန်သုံးရွက် ပေးလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ ပြုံးပြလိုက်တယ်။

*****

(၂)

ဆိုက်ကထွက်လာတော့မှ စိတ်တွေ ပေါ့ပါးသွားတယ်။ နှုတ်ခမ်းထောင့်ကို လက်နဲ့ စမ်းကြည့်တော့ သွေးစတွေ ပါလာတယ်။ နောက်တစ်ခါ ကိုအောင်မောင်းဆိုင်မှာ ရိတ်ဖို့က စဉ်းစားရတော့မယ်။ ဓားထိသွားလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ မတော်တဆ ဓားထိနိုင်တာပဲ။ ဒါက ခွင့်လွှတ်လို့ရတယ်။ ဆိုးတာက ပိုက်ဆံညာယူတာ။ စိတ်ခံစားမှု ပြင်းနေတာ။ နောက် ဖဲရူးထားတဲ့ လူတစ်ယောက်။ အဆိုးဆုံးက အရက်ကို မူးနေအောင် သောက်ထားတာ။

ထက်ရှုနေတဲ့ သင်တန်းဓားတစ်ချောင်းနဲ့ ကိုအောင်မောင်းလို ဆတ္တာသည်ရဲ့ လက်ထဲကို လည်ပင်းတစ်ခုလုံး ဆယ်မိနစ်လောက် ထည့်ပေးထားဖို့က မလွယ်ဘူး။

(ပေဖူးလွှာမဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၉၀ ခု အောက်တိုဘာလ)

*****

အံ့ပဲ့

(၁)

ဖုန်းဆိုးရွာ ဘုရားပွဲကို နှစ်စဉ် တပို့တွဲလဆန်း (၁၃၊ ၁၄၊ ၁၅) ရက်တွေမှာ လုပ်နေကျ။ (၁၅) ရက်နေ့ လပြည့်နေ့ကျတော့ ဆွမ်းကြီးလောင်းပွဲရှိတယ်။ ပွဲကတော့ သုံးချီဝင်ပေါ့။

ပွဲဆိုတာကလည်း ဗလာပွဲပါ။ ဇာတ်သာ ပြောင်းချင်ပြောင်းမယ်။ ဇာတ်ကတော့ ပါတာချည်းပဲ။ အနီးအနား ရွာတွေကလည်း တစ်နှစ်မှတစ်ခါ သည်ဇာတ်ပဲ အားထားကြည့်ရတာ မဟုတ်လား။

ဒါကနှစ်စဉ်ပဲ။ လုပ်ခဲ့သမျှ သည်ရက်မှာ လုပ်ခဲ့တာချည်းပဲ။ ဒါပေမယ့် မလုပ်ဖြစ်တာ တော်တော်ကြာပြီးမှ အခုတစ်ခါ ဘုရားပွဲပြန်လုပ်ဖို့ စီစဉ်ကြတယ်။ စေတီကပွဲခင်းနဲ့ တော်တော်လေးလှမ်းတဲ့ တောင်ကုန်းမြင့်မြင့်ပေါ်မှာ တည်ထားတယ်။ စေတီရဲ့ ဉာဏ်တော်က သိပ်မမြင့်ပေမယ့် တော်တော်မြင့်တဲ့ တောင်ကုန်းပေါ်မှာဆိုတော့ တော်တော်ဝေးဝေးက မြင်နိုင်တယ်။

ဘုရားပွဲ နီးလာပြီဆိုလျှင် ထုံးသင်္ကန်း ကပ်လေ့ရှိတော့ စေတီဟာ တောင်ကုန်းပေါ်မှာ ဖွေးဖွေးဖြူဖြူနဲ့ ဆည်းလည်းသံ တချင်ချင်နဲ့ အင်မတန် သမ္ပာယ်တယ်။

ဘုရားပွဲကွင်းကနေ စေတီရှိရာ ရင်ပြင်တော်ပေါ်ကို တက်ဖို့ သံလက်ရန်းတပ်ထားတဲ့ အုတ်ခုံလှေကားရှိတယ်။ အုတ်ခုံလှေကားဟာ အင်္ဂတေတွေ ကွာနေပြီ။ အုတ်သားတွေ ပေါ်တဲ့နေရာက ပေါ်နေပြီး လှေကားထစ်တွေကလည်း မတ်စောက်တော့ သံလက်ရန်းကို အားပြုပြီး တက်ရတာလည်းရှိရဲ့။

လှေကားခုံက တစ်ထစ်ချင်း တက်လိုက်လို့ နေရာသိပ်မကျယ်လှတဲ့ ရင်ပြင်တော်ပေါ်ကို ရောက်ရင် သံတန်ဆောင်း အဟောင်းတစ်ခုရှိတယ်။ လေကလေး တဖြူးဖြူးနဲ့ အေးမြတဲ့ သံတန်ဆောင်းရိပ်မှာ ဘုရားဖူးတွေ နားနေနိုင်တယ်။ တောင်ကုန်းအခြေမှာ မတ်ရပ်တော်တစ်ဆူနဲ့ ကန်တော်မောင်နှမ နတ်ကွန်းစင်ဟောင်းကလေး ရှိတယ်။

ကုန်းတော်ပေါ်က လှမ်းကြည့်ရင် ပွဲခင်းဘက်မှာ ပွဲကြည့်လှည်းတွေဟာ ရွာစုကလေး တစ်စုလို့တောင် ထင်ရတယ်။ စေတီတော်နဲ့ အဝေးဆုံးနေရာက ဇာတ်ခုံကွက်လပ် ကျယ်ကျယ်ထဲမှာတော့ ပွဲကြည့်ဖို့ ခင်းထားတဲ့ ဖျာဟောင်းတွေ၊ ဂုန်နီအိတ်ဟောင်းတွေ၊ ဝါးကပ်တွေ၊ ကောက်ရိုးတွေ၊ တာပေါ်လင်စ အဟောင်းတွေကို ခင်းထားတာ ကွက်တိကွက်ကျား မြင်နိုင်သေးတယ်။

သေသေချာချာကြည့်ရင် တလှုပ်လှုပ် တနွဲ့နွဲ့ရှိနေတဲ့ ဇာတ်ခုံကတ္တီပါကား နီနီကြီးကိုတောင် မြင်နိုင်တယ်။ စေတီအုတ်ခုံလှေကားရဲ့ အဆင်း မြေပြင်ကနေ ဇာတ်ခုံနဲ့တည့်တည့်ကြားမှာတော့ ဝါးထရံကာ သက်ကယ်မိုး ဈေးတန်းရှည်ကြီး သုံးတန်းရှိတယ်။

*****

(၂)

အဲသည် ဈေးဆိုင်တန်းကလေး သုံးလေးတန်းမှာ ဈေးရောင်းဖို့ ဆိုင်ခန်းကလေးတွေ ကန့်ပေးထားတယ်။ တစ်ကန့်ကို (၁၀) ပေလောက်ရှိမယ် ထင်ပါရဲ့။

အများအားဖြင့်တော့ အကြော်ဆိုင်တွေ ဆိုပါတော့။ အကြော်ချည်းတော့လည်း မဟုတ်ဘူး။ နောက်နားခပ်ကျကျ စားပွဲတွေမှာ ရေခွေးကရားနဲ့ ထည့်ထားတဲ့ အရက်လည်း ရနိုင်တယ်။

တချို့ဆိုင်ခန်းတွေက မုန့်ဟင်းခါး ရောင်းတယ်။
လက်လုပ်ချဉ်လေး ဘာလေး ရောင်းတယ်။
လက်ဖက်ရည်လေး၊ ပလာတာလေး၊ ဆီကြော်မုန့်လေး စသည်ဖြင့် ရောင်းတာလည်း ရှိတယ်။
အကြမ်းပန်းကန်လုံးတို့၊ ပွင့်ရိုက် သရက်ထည်စလေးတို့ အင်္ကျီဟောင်း၊ လုံချည်ဟောင်းလေးတွေ ရောင်းတဲ့ဆိုင်လည်း ရှိတတ်တယ်။

ပွဲခင်းထောင့်ခပ်ကျကျမှာ တော်တော်မြင့်တဲ့ ချားစင်တစ်ခုရှိတယ်။ ချားစင်နဲ့ ကပ်လျက်မှာ မဲနှိုက်တဲ့ရုံကလေး နှစ်ရုံရှိတယ်။ ဂျောက်ဂျက်ဝိုင်းလို့ လွယ်လွယ်ခေါ်ကြတဲ့ လောင်းကစားဝိုင်း နှစ်ဝိုင်း၊ သုံးဝိုင်းလည်း ရှိတယ်။ မြွေတို့၊ ဖားတို့ ထိုးနိုင်တဲ့ အံစာဝိုင်းလည်းရှိတယ်။

အဲသည် ဈေးတန်းကလေးသုံးတန်းရဲ့ ထိပ်ဝန်းမှာ ပွဲခင်းလုံခြုံရေး တဲတစ်တဲရှိတယ်။ ပွဲခင်းနဲ့ ဈေးတန်းကလေးရဲ့ အခြေအနေဟာ သည်လောက်ပါပဲ။

နှစ်စဉ် သည်လိုပဲ... ခင်းနေကျပါပဲ။ ခြုံလိုက်ရင် ရွာနီးချုပ်စပ်က လူတွေဟာ သည်ဘုရားပွဲမှာ လှူနိုင်တန်းနိုင်တယ်။ ရှားရှားပါးပါး တစ်နှစ်တစ်ခါ ကျင်းပတဲ့ သည်ဘုရားပွဲမှာ ဝယ်နိုင်ခြမ်းနိုင်တယ်။ အကြော်လေးဘာလေး စားနိုင်တယ်။ ဝါသနာပါရင် အခါရည်ကလေး ဘာလေး သောက်နိုင်တယ်။ တောလက်ဖက်ရည် ကျဲကျဲကလေး တစ်ခွက်တစ်ဖလား သောက်နိုင်တယ်။ ကောက်ညှင်းကျည်တောက်ကလေး ဘာလေး ဝယ်ချင်သပဆိုလည်း ဝယ်ကြပေါ့။ ကလေးတွေဖို့ကလည်း စက္ကူ ဗန္ဓုလဦးထုပ် ဝယ်နိုင်တယ်။ ဝါးစား ဝါးလုံလေးတွေ ဝယ်နိုင်တယ်။ ချားစင်ဘေးမှာရပ်ရင် ချားစီးနိုင်တယ်။

လူကြီးတွေကတော့ အမျိုးမျိုးပေါ့။ ဘုရားကုန်းတော်ပေါ်မှာ တရားထိုင်လို့ ပုတီးစိပ်လို့ဆိုတဲ့ လူတွေလည်းရှိတယ်။ ဂျောက်ဂျက်ဝိုင်းမှာ၊ အံစာဝိုင်းမှာ ယမကာဆိုင်တွေမှာ မျက်နှာနီနီနဲ့ သွေးကြွနေသူတွေလည်း ရှိတယ်။

မိန်းမတွေကတော့ လှူလို့တန်းလို့ ချက်လို့ပြုတ်လို့၊ ညဘက် မိုးအလင်းပွဲကြည့်ဖို့ တရားတမော အိပ်သူကအိပ်လို့၊ အမျိုးမျိုးပါပဲ။ တစ်နှစ်တစ်ခါ ကျင်းပတဲ့ ဘုရားပွဲတော်လေးမှာ ကိုယ့်အကြောင်းတွေနဲ့ ကိုယ်ပေါ့။ ကိုယ့်ကိစ္စနဲ့ ကိုယ်ပေါ့။

သည်ဘုရားပွဲမှာ အဆိုးဆုံးက ဖုန်တွေပဲ။ နေ့တစ်လုံးလုံး၊ ညတစ်လုံးလုံး၊ ဖုန်တဖွေးဖွေး၊ သဲတဂျစ်ဂျစ်နဲ့ ရှိနေတတ်တာပဲ။ အစားအသောက်တွေဟာလည်း ဘယ်ဟာစားစား သဲတရှုပ်ရှုပ်နဲ့ ဖြစ်နေတတ်တယ်။

နောက်တစ်ခုက ရေ။ အဲသည်အရပ်ကရေဟာ ထန်းရည်လို ပျစ်နောက်နောက် ငန်ကျိကျိနဲ့ ရှိနေတတ်တယ်။ ဘုရားကွင်းတစ်ခုလုံးက လူတွေဟာ 'ဖုန်းဆိုးရွာ' က သည်ရေကိုပဲ သောက်ကြသုံးကြရတယ်။

*****

(၃)

မလုပ်တာ ကြာပြီဖြစ်တဲ့ ဖုန်းဆိုးရွာဘုရားပွဲ သည်နှစ် လုပ်ဖြစ်ပြန်ပြီ ပြောပါတော့။ အရင်နှစ်တွေလိုပါပဲ။ တောင်ခြေကွင်းထဲမှာ တဲတန်းရှည်ကြီး သုံးတန်း ဆောက်ထားတယ်။ ဘယ်က ဘယ်က ကြားတယ်မသိဘူး။ ချားစင်ကြီးလည်း သူ့နေရာသူ ရောက်လာတယ်။ ရွာတော်ရှင် တစ်ပွဲပေးပြီး ချားစင်ကို ဆင်တော့တာပဲ။

ဇာတ်ခုံကလည်း အရင်နေရာမှာပဲ။ ဘုရားဖူးတွေ သောက်ဖို့ထားတဲ့ ရေချမ်းစင် ရှည်ရှည်ကြီးတောင် သူ့နေရာဟောင်းမှာပဲ။

အိုးတွေ ခွက်တွေ ခွေးတွေပါ ရောကောသောကော တင်မောင်းလာတဲ့ ပွဲကြည့်လှည်းတွေလည်း သူ့အုပ်စုကလေးနဲ့သူ အရင်ထားနေကျ နေရာကလေးမှာ ချက်လို့ပြုတ်လို့။

ဟိုးအဝေး ယာခင်း ကိုင်းခင်းတွေထဲက ဖြတ်ရင်း နေပူကြီးထဲ မိသားစုလိုက် ပွဲလာကြည့်ကြတဲ့ ခြေကျင်လူတွေကိုလည်း မြင်ရရဲ့။

ဘုရားကွင်းထဲကို သူ ရောက်လာတော့ မှောင်စပြုပြီ။ ပထမဦးဆုံး စေတီတော်ရှိရာ တောင်ကုန်းမြင့်မြင့်ပေါ်ကို သံလက်ရန်းကို အားပြုရင်း သူတက်တယ်။ လှေကားခုံအဝ ရင်ပြင်တော်ထိပ်က အလှူခံမဏ္ဍပ်ထဲကို ဝေ့ကြည့်လိုက်ရင်း အလှူခံပုံးထဲကို ဆယ်တန် ခပ်နွမ်းနွမ်းတစ်ချပ် အသာအယာ ထိုးထည့်လိုက်တယ်။

သူထည့်လိုက်တဲ့ ဆယ်တန်ကိုကြည့်ရင်း အသံချဲ့စက်ခွက် ကိုင်ထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သူ့နာမည် အော်ချင်လို့ မေးထိုးပြီး လှမ်းမေးတယ်။ သူက ခေါင်းယမ်းပြလိုက်ရင်း သံတန်ဆောင်းထဲကို သွားထိုင်နေလိုက်တယ်။ သူ့လိုပဲ ထိုင်ကြတဲ့ ဘုရားဖူးတွေ အများကြီးပဲ။

တချို့လည်း ထမင်းစားနေကြတယ်။ တချို့လည်း ပုတီးစိပ်နေကြတယ်။ တချို့လည်း အုတ်လှေကားက တက်လာသူတွေကို ငေးလို့။

သူ သံတန်ဆောင်းထဲက ထလိုက်ချိန်မှာပဲ စေတီတော်ကို ပူဇော်ထားတဲ့ မီးပွင့်တွေ လင်းလာတယ်။ မီးစက်နဲ့ မောင်းရတဲ့ မီးဆိုတော့ ထိန်ထိန်လင်းလင်းကြီးတော့လည်း မဟုတ်ဘူး။ သူ ပြန်ဆင်းမယ် လုပ်ပြီးမှ စေတီတော်ကို လက်ယာရစ် ပတ်လိုက်တယ်။ တောင်ကုန်းအခြေပတ်လည်က တမျှော်တခေါ်ကြီး တောခြောက်နေတဲ့ ကန်ဟောင်းကြီးကို နေဝင်ရီတရော အလင်းရောင်အောက်မှာ ငေးကြည့်ရင်း သူ့ငယ်ဘဝတွေကို သတိရနေမိသေးတယ်။

အဲသည်တုန်းကတော့ နေကုန်နေခန်းပေါ့။ အုတ်ခုံလှေကားပေါ် တက်လိုက် ဆင်းလိုက်၊ ပွဲခင်းထဲ ပြေးလိုက်၊ စားလိုက်၊ သောက်လိုက်၊ ဘုရားကွင်းထဲ ပတ်ပြေးလိုက်။

အခု သူ့အသက် (၄၀) ကျော်ကျော်မှာ မြင်ရတဲ့ မြင်ကွင်းတွေ၊ ပုံရိပ်တွေ၊ အာရုံရိပ်တွေ၊ ရနံ့တွေ၊ အငွေ့အသက်တွေကလည်း ငယ်ဘဝတွေတုန်းက အတိုင်းပါပဲ။

ဘုရားပွဲတော်ကလေးက ပြောင်းလဲသွားတယ် မထင်ရဘဲ တကယ်ပြောင်းလဲသွားတာ သူ ကိုယ်တိုင်ပဲလို့ သူ တွေးနေမိတယ်။ တရားသဘောရယ် ဘာရယ်မဟုတ်ဘဲ သူ့ကိုယ်သူ

ဆင်ခြင်ကြည့်တော့ သူ့ဘဝမှာ အဆစ်အချိုးပေါင်းများစွာနဲ့ ခပ်ကျဉ်းကျဉ်း မြစ်တစ်စင်းလို တလွန်လွန် သွားနေရတာကို မြင်ယောင်ရင်း သူပြုံးတယ်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဘယ်နေရာကိုပဲရောက်ရောက် ဘာပဲဖြစ်နေနေ သည်ဘုရားပွဲတော် အချိန်ဆိုရင် ရောက်တဲ့အရပ်က သူ လာလေ့ရှိတယ်။ ပွဲတော်ရဲ့ ပထမဆုံးနေ့ကတည်းက သုံးရက်လုံးလုံး မိအောင်လာလေ့ရှိတယ်။

သူ့မှာ အစွဲရှိတယ်။ ဘုရားပွဲ ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ သည်ရက်တွေမှာ သူ ရောက်အောင်လာတယ်။ စေတီတောင်ကုန်းပေါ်တက်ရင်း အခုလိုပဲ ငေးငေးရီရီ ခံစားနေမိတတ်တယ်။ ဒါဟာ သူ့အတွက် ဝတ်လည်းဝတ်၊ ဝဋ်လည်းဝဋ်ပဲ ဆိုရမယ်။

အခုလည်း မြင်ကွင်းခြောက်ခြောက်တွေကို သူ ငေးတယ်။ အလွန်ဝေးလံတဲ့အရပ်က တကူးတကနဲ့ သူရောက်အောင် လာခဲ့တဲ့နေရာ။ တစ်နှစ်တစ်နှစ် သည်မြင်ကွင်းတွေပါပဲ။ ဒါလည်း သူသိသားပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒါကိုပဲ သူ စွဲလမ်းနေတယ်။

ခပ်ဝေးဝေးက တောစိမ်းပင်တွေ နီညိုရောင် မြက်ခြောက်တွေ ကန်တော်မောင်နှမ နတ်ကွန်းဟောင်းနဲ့ ညောင်ပိန္နဲရိပ် မြင်ကွင်းအနားသတ်ဆီက ထန်းတောညိုညို။ သည်မြင်ကွင်းတွေကိုပဲ ရင်တွေ တလှုပ်လှုပ် ဖြစ်လာတဲ့အထိ သူ ခံစားတယ်။ အင်မတန် ရိုးစင်းအေးချမ်းတဲ့ တောဘုရားပွဲလေးကို သူ စွဲလမ်းတယ်။

အုတ်လှေကားက ဆင်းလာတော့ ညဖြစ်သွားပြီ။ လှေကားအောက်ဆုံးထစ်ရောက်တော့ ဖိနပ်ချစီးတယ်။ ပွဲခင်းကိုကြည့်တော့ ပွဲခင်းဟာ မှောင်မည်းနေတယ်။ ဖယောင်းတိုင်မီးရောင် လက်လက်ကလေးတွေနဲ့ ဘုရားပွဲဈေးတန်းကို သူ နားမလည်နိုင်ဘူး။ လက်မော့ကြည့်တော့ (၁၃) ရက်လဟာ ပြည့်ဝန်းစ ဖြစ်နေပြီ။ လရောင်ပါးပါးကလေးထဲမှာ ဝိုးတဝါး ဖြစ်နေတဲ့ ပွဲခင်းထဲကို သူ ဖြတ်လျှောက်လာခဲ့တယ်။ အကြော်ဆိုင်တစ်ဆိုင်ထဲ ဝင်သွားရင်း ဝယ်သူမျှော်နေတဲ့ အကြော်ဆိုင်က ကောင်မလေးကို မေးတယ်။

“မီးမလာဘူးလား”
“ဟင့်အင်း... မီးစက်ပျက်နေလို့”
“ဘုရားမီးနဲ့ ဇာတ်ခုံမှာတော့ လာသားပဲ”
“ဟုတ်တယ်၊ အဲဒါက မီးစက်တစ်လုံး၊ ဈေးတန်းအတွက်က သပ်သပ်တစ်လုံး၊ ဈေးတန်းမီးစက်က ပျက်နေလို့”
“ဪ...”
“အကြော်စားမလို့လား”
“မစားဘူး၊ အခါရည်ရှိလား”
“ရှိတယ်၊ နောက်မှာ”

နောက်ဘက်ကို သူ ဝင်သွားတယ်။ လူသုံးယောက် ခွက်လှည့်နေတာကို ကြည့်ရင်း သူ အာတွေလည်း စိုစွတ်လာတယ်။ သူ လက်ငါးချောင်း ထောင်ပြလိုက်တော့ ဆိုင်ရှင်က ခွက်ကလေးနဲ့ မပြည့်တပြည့် ထည့်ပေးတယ်။ သူ တစ်ချက်တည်း မော့လိုက်တယ်။ ဝါးတဲထောင့်မှာ တံတွေးတစ်ချက် ပျစ်ခနဲ ထွေးလိုက်ပြီး ပြန်ထွက်လာခဲ့တယ်။

ဆိုင်ထဲကထွက်လာတော့ ဇာတ်စင်ကို သူ မြင်နေရပြီ။ သူ့ရောက်စက မြင်ရတဲ့ ကတ္တီပါကားလိပ် နီနီကြီး မဟုတ်တော့ဘူး။ ခပ်ညံ့ညံ့ ပန်းချီဆရာတစ်ယောက် ဆွဲထားတဲ့ နန်းကားဖြစ်နေပြီ။ တံကဲမြင့်မြင့်နဲ့ နန်းကားဟာ ကွင်းလေကြောင့် ပိန်လိုက်ဖောင်းလိုက် ဖြစ်နေတယ်။

သူ ပွဲဘက်ကို ထွက်လာခဲ့တယ်။

*****

(၄)

ပွဲခင်းကို သူ တစ်ပတ်ပတ်ပြီးချိန်မှာတော့ ညဟာ တော်တော်ရင့်သွားပြီ။ ဘုရားပွဲခင်းထဲမှာ ဖုန်တွေ အူထနေတာကို လရောင်ပါးပါးနဲ့ အဝေးက မီးရောင်တွေကြားမှာ မြင်နေရတယ်။ သည်ဖုန်တွေဟာလည်း သည်ဘုရားပွဲရဲ့ အဆင်တန်ဆာတစ်ခုပဲ မဟုတ်လား။

ပွဲကတော့ မထွက်သေးဘူး။ သူ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေးရှေ့မှာ ခဏရပ်တယ်။ နောက်တော့ ကလေးတွေစီးတဲ့ ချားစင်ဘက် ထွက်လာခဲ့တယ်။ ချားစင်ပေါ်မှာ ကလေးတွေ ပြည့်နေပြီ။ ခရာတွတ်သံ ရှည်ရှည်ကြီးအဆုံးမှာ ချားဟာ တဖြည်းဖြည်း လှုပ်ရှားလာရာက တဖြည်းဖြည်း မြန်လာတယ်။

သူ့စိတ်တွေဟာ ချားစင်ပေါ်က ကလေးတစ်ယောက်လို လိုက်ပြီး ခံစားနေရတယ်။ ဖျတ်ခနဲ ဖျတ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ သူ ခံစားနေရတယ်။ အဲသည့်ခံစားမှုနဲ့အတူ သူ သတိရသွားတဲ့ နေရာနှစ်ခုဆီကို စိတ်ရောက်သွားတယ်။

စောစောက ပွဲခင်းကို တစ်ပတ်ပတ်တုန်းက သူတွေ့ခဲ့တဲ့ နေရာကလေးနှစ်ခု။ သူ့စိတ်ထဲမှာ ထူးဆန်းတယ်လို့ ထင်နေတဲ့ သည်နေရာနှစ်ခုဟာ...

သည်နှစ်ခုရောက်လာတဲ့ နေရာတွေ။

သူ သည်ဘုရားပွဲကို နှစ်စဉ်ရောက်နေကျ။ သည်နှစ် သည်နှစ်ခု ပိုလာတာကို သူ သတိထားမိတယ်။ ဘာမှတော့ မဟုတ်ဘူး။

တစ်ခုက မြေရုံ။

တစ်ခုက ဗေဒင်ဟောခန်းကလေး တစ်ခု။

မြေရုံဘက်ကို သူ ထွက်လာခဲ့တယ်။ အခန်းကျဉ်းကျဉ်းကလေး တစ်ခုပါပဲ။ အတွင်းမှာ အကန့်ကလေးတစ်ကန့် ကန့်ထားတယ်။ ရှေ့မှာ ဓာတ်ပုံတွေ ချိတ်ထားတဲ့ သစ်သားပြားအဟောင်း တစ်ချပ်ရှိတယ်။ ဓာတ်ပုံဟောင်း ဆယ်ပုံလောက် ကပ်ထားတယ်။ ဒါပါပဲ။

ရုံမှာ အရုပ်ဆိုးဆိုး မိန်းမတစ်ယောက် ထိုင်နေတယ်။ ပိုက်ဆံသိမ်းတဲ့ မိန်းမပါ။ ကျပ်တန်နှမ်းနှမ်း တော်တော်များများကို ကိုင်ထားရင်းက မြေကြည့်မယ့်သူတွေကို လိုက်ကြည့်နေတယ်။ ခက်တာက မြေရုံထဲမှာလည်း မီးမရှိဘူး။ ဖယောင်းတိုင်ပဲ။

မြေရုံထိပ်အပေါ်မှာလည်း ဆိုင်းဘုတ်ကြီးတစ်ချပ် ရေးထားပေမယ့် ဘာမှမမြင်ရဘူး။ စောစောတစ်ခေါက်က လက်အငြိမ်အနေနဲ့လဲ လူတစ်ယောက်က ဓာတ်မီးနဲ့ လှမ်းထိုးလိုက်လို့ 'အလွန်ထူးဆန်းသော မြေလိမ္မာကြီး' ဆိုတဲ့ စာတန်းမှန်း သူကတော့သိတယ်။

ရုံပေါက်ဝက တန်းတစ်တန်းပေါ်မှာ ဖယောင်းတိုင်သုံးတိုင် ထွန်းထားတယ်။ အဲသည့် မီးရောင်အားကိုးနဲ့ ကပ်ထားတဲ့ ဓာတ်ပုံတွေကို သူ လိုက်ကြည့်တယ်။ ဓာတ်ပုံတွေဟာ နှမ်းကြေနေပြီ။ လက်ဗွေရာ အစင်းကြောင်းတွေ ထင်နေပြီ။ ဖြူတဲ့နေရာက ဖြူနေပြီ။ အင်မတန် သဘောကောင်းပုံရတဲ့ မြေတစ်ကောင်ရဲ့ဘေးမှာ ကလေးတစ်ယောက် ထိုင်နေတဲ့ပုံ၊ မြေခေါင်းကို မထားတဲ့ ကလေးမတစ်ယောက်ရဲ့ ပုံ၊ မြေကြီးကို တက်စီးနေတဲ့ ကလေးတစ်ယောက်ရဲ့ပုံ။ နောက်တစ်ပုံကလည်း မြေရဲ့အမြီးကြီးကို ကလေးတွေ မနေတဲ့ပုံ။

သူ တစ်ပုံချင်း လိုက်ကြည့်တယ်။ မြေမျက်လုံးတွေနဲ့ မိန်းမလက်ထဲကို ကျပ်တန်တစ်ချပ် ထည့်ပေးလိုက်ရင်း မြေရုံထဲကို ဝင်လိုက်တယ်။ ခါးစောင်းလောက်မြင့်တဲ့ ဒူးပိတ်တန်းကလေး အတွင်းမှာ အင်မတန် ကြီးမားတဲ့ မြေတစ်ကောင်ကို ကောက်ရိုးအစတွေကြားမှာ သူတွေ့တယ်။

“ကိုင်း... လာနော်၊
အလွန်ထူးဆန်းပြီး
လိမ္မာတဲ့ မြေလိမ္မာကြီး
အစာတစ်ခါကျွေးရင်
ကြက်ငါးကောင် ရေတစ်ပုံးကုန်တဲ့ နတ်မြေကြီး၊ တစ်ကျပ်တည်း တစ်ကျပ်တည်း”

ဖယောင်းတိုင် မီးရောင်အောက်မှာ အညိုရောင် အကွက်တွေ တဖျပ်ဖျပ် တောက်နေတဲ့ စပါးအုံးမြေကြီးကို တစ်ချက်ငုံ့ကြည့်လိုက်ရင်း သက်ပြင်းတစ်ချက် ချလိုက်တယ်။

သူ ပြန်ထွက်လာတော့ မြေရုံစောင့်မိန်းမက သူ့ကို လှည့်တောင် မကြည့်တော့ဘူး။ မြေရုံနဲ့ကပ်လျက်က ပေဒင်ခန်းကလေးရှေ့ကို ရောက်တော့ ပေဒင်မေးမယ့်လူတွေဟာ အခန်းရှေ့မှာ ပြုတိုးနေကြတယ်။ ပေဒင်ဟောခန်းကလေးထဲမှာလည်း မီးမရှိဘူး။ ဖယောင်းတိုင်ပဲ။

ကျောက်ဖယောင်းတိုင်ကြီး ငါးတိုင်ကို ဘုရားမီး ပူဇော်ထားတယ်။ ပေဒင်ခန်းကလေးထဲက ပန်းနံ့၊ အမွှေးတိုင်နံ့၊ လော်ဟန်နံ့တွေ မွန်စူးနေတယ်။ အငွေ့တထောင်းထောင်းထနေတဲ့

ဘုရားခန်းကလေးရှေ့မှာ စားပွဲတစ်လုံးရှိတယ်။ ပိတ်ဖြူခင်းထားတဲ့ စားပွဲပေါ်မှာ ကျမ်းစာအုပ်တွေ အများကြီး တင်ထားတယ်။ ငှက်ပျောပွဲ တစ်ပွဲရှိတယ်။ မှန်ဘီလူးကြီး တစ်လက်ရှိတယ်။ သစ်သားခုံတစ်လုံး ရှိတယ်။

ကုလားထိုင်မှာ ဗေဒင်မေးမယ့် လူတစ်ယောက်ဟာ သူ့အနာဂတ်ကို သူ့သိနိုင်ဖို့ ထိတ်လန့်အားငယ်တဲ့ မျက်နှာနဲ့ စောင့်ဆိုင်းနေတာကို သူ မြင်နေရတယ်။ ဗေဒင်ဆရာကတော့ ပုဆိုးဖြူ၊ အင်္ကျီဖြူ၊ ခေါင်းပေါင်းဖြူနဲ့ပေမယ့် နာနာဘာဝတစ်ကောင်နဲ့ တူနေတယ်။ အထင်ရှားဆုံးကတော့ ညိုမှောင်မှောင် အသားပေါ်က ထူထဲထဲ မျက်ခုံးမွေးတွေပဲ။ အင်မတန် မာကျောသန်မာပုံရတဲ့ မုတ်ဆိတ်မွေးလက်သုံးသစ်ဟာ ခန့်ညားမှုထက် ကြောက်စရာကောင်းနေတယ်။

မျက်မှန်သေးသေးလေးထဲက မျက်လုံးတွေနဲ့ ငုံ့ငုံ့ကြည့်ရင်းက ဂုဏ်တော်ပုတီးကို သူ့လက်ဖဝါးတွေနဲ့ ပွတ်သပ်နေတဲ့ ဗေဒင်ဆရာရဲ့ မျက်နှာကို သူ သေသေချာချာ စိုက်ကြည့်တယ်။

သူ... သူ...

သူဟာ...

သူ့စိတ်တွေ ပွဲခင်းကလေးထဲကထွက်ပြီး သူ့ဘဝတွေထဲက နေရာတော်တော်များများဆီကို ပြေးလွှားနေတယ်။

“ထိပေါက်ချင်သလား”

“တိမ်ပြယ်ပျောက်ကွယ်နေတဲ့ သင့်ရတနာထုပ်ကို သင်ကိုယ်တိုင် မဖော်ထုတ်ချင်ဘူးလား”

“သင့်ဘဝကို ယနေ့ကယ်မည်”

“သင့်ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ အိမ်ထောင်ရေးရဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်များကို စစ်ဆေးနိုင်ပြီ”

“သင့်ဘဝရဲ့ ကယ်တင်ရှင်”

“ရှေးဟောင်း ဝေဒကျမ်းများကို ကျွမ်းကျင်သူ”

ဗေဒင်ဟောခန်းထိပ်က စာတန်းတွေနဲ့ လက်ဖဝါးပုံတွေကို စိတ်ပျက် လက်ပျက်ကြည့်ရင်း သူ ပြန်ထွက်လာတော့ ပွဲခင်းဆီက ဆိုင်းသံတွေတောင် ကြားနေရပြီ။

*****

(၅)

ပွဲခင်းထဲမှာ လူတွေ ကျိတ်ကျိတ်တိုးနေပြီ။ ခပ်ဖျော့ဖျော့ အဖြူရောင် မီးလုံးကြီးတစ်လုံးသာ ထွန်းထားတဲ့ ဇာတ်ခုံပေါ်က နန်းကားပိတ်စဟာ လေကြောင့် ရွဲ့လိုက်စောင်းလိုက်။

ဧည့်ခံဆိုင်းက ပတ်မသံဟာ သူ့နှလုံးသားကို လာလာဆောင့်တာကို ခံစားရင်း စေတီတော် တောင်ကုန်းကလေးပေါ်ကို လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်တယ်။ မီးပွင့်ဆိုင်းကြီးတွေနဲ့ မီးပူဇော်ထားတဲ့ တောင်ကုန်းကလေးဆီကို ဖယောင်းတိုင်မီးလဲ့လဲ့ ဈေးတန်းကိုဖြတ်ရင်း တစ်ခေါက်ပြန်တက်ဖို့ သူ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။

သူ့ မျက်လုံးတွေထဲမှာတော့...
အင်မတန် လိမ္မာတယ်ဆိုတဲ့ မြွေကြီးတစ်ကောင်
မြွေစောင့်မိန်းမ။
မှတ်ဆိတ်တွေနဲ့ ပေဒင်ဟောဆရာ။
ဝေဒကျမ်းများကို ကျမ်းကျင်သူ စာတန်းတွေကို စီကာစဉ်ကာ မြင်နေရတယ်။

သူ လျှောက်လာရင်း အံ့စာဝိုင်းများနားကိုရောက်တော့ ဘာရယ်မဟုတ်ဘဲ
ခဏဝင်တိုးကြည့်တယ်။

အံ့ခဲနေတဲ့ ထိုးသားတွေဟာ မှောက်ထားတဲ့ခွက်ကို လှမ်းမယ့် ခိုင်ရဲ့လက်ကို
ငေးစိုက်ကြည့်နေကြတယ်။ အားလုံးဟာ အသက်ရှူဖို့ကိုတောင် သတိမရကြသလို
ငြိမ်သက်နေကြတာကို သူ သတိထားမိတယ်။

“ဟာ... ဖား”

တုန်ခါပြီး ကျန်ရစ်တဲ့လူတွေရဲ့ အော်သံဟာ နောက်မှာကျန်ရစ်ခဲ့ပြီ။
စေတီတောင်ကုန်းကလေးပေါ်ကို အုတ်ခုံဟောင်း လှေကားထစ်တွေကို နင်းတက်လာခဲ့တယ်။
သံတန်ဆောင်းထဲက မှောင်ရိပ်မကျတကျ နေရာကလေးရှိရာကို သွားရင်း ပွဲခင်းကို
ငုံကြည့်လိုက်တယ်။ သူ့မျက်လုံးတွေဟာ...

မီးမလာတဲ့ ပွဲခင်းတွေဆီကိုရောက်လိုက်။
ဆိုင်းသံတထိထိနဲ့ ဇာတ်ခုံဘက်ကိုရောက်လိုက်။
တောခြောက်နေတဲ့ ကန်ဟောင်းတွေဘက်ရောက်လိုက်။
နောက် မြွေရုံနဲ့ ပေဒင်ခန်းကလေးဆီရောက်လိုက်။
မြွေရုံစောင့်မိန်းမနဲ့ ပေဒင်ဆရာကို ဘယ်မှာတွေ့ဖူးပါလိမ့်။

“နေပါဦး... နေပါဦး”

နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျင်လည်ကျက်စားခဲ့တဲ့ သူ့ဘဝ အဆစ်အကွေ့တွေထဲက သူသိခဲ့သမျှ
ရာပေါင်းများစွာသော လူတွေထဲမှာ။

သူ ဘယ်လိုမှ စဉ်းစားလို့မရဘူး။

“အောင်စေပိုင်စေ နိုင်စေ ပွဲပေါင်း၊ ဥဒါန်းငယ်ဆောင် တောင်ဇမ္ဗူပေါ် အကျော်တစော
ပြောမကုန်နိုင် ထွင်များငယ်ပြိုင် မြင်မြိုင်ရွှေဘုန်းတော် တောက်ပါစေ။ လက္ခယံတစ်ကြိမ်
ချမ်းငြိမ်းသာယာ ငိုးမှန်ရွာ၍ အစာလေးပါး ပေါမရှား စည်ကားဖြိုးလို့ မောက်ပါစေ။

မြင်းမိုရ်ရွှေတောင်

အခေါင်စိုးခြင်း
သိကြားမင်းက...”

ပွဲခင်းဆီက သီချင်းသံဟာ...
လေနဲ့အတူ တောင်ကုန်းကလေးပေါ်ကို ရောက်လာတော့ သူ ကြက်သီးတွေ
ထသွားတယ်။

ဖယောင်းတိုင်မီး မှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ်နဲ့ ဈေးတန်းကလေးကိုကြည့်ရင်း ပွဲခင်းဆီက
သီချင်းသံကို နားစိုက်ထောင်လိုက်တယ်။

တော်ပါသေးရဲ့...
လဟာ
တဖြည်းဖြည်း
မြင့်တက်လာပြီ။

(မဟေသီမဂ္ဂဇင်း)

*****

ကော်ဖတ် နံပါတ် သုည

(၁)

ကျုပ်ကလည်း ကျုပ်ပဲ။ ပိုက်ဆံလေးများ နည်းနည်းရှိရင် လိုင်းကားစီးချင်တာ မဟုတ်ဘူး။
ကျုပ်နေတဲ့ အင်းစိန်ကို မြို့ထဲကနေသွားတဲ့ လိုင်းကားကလည်း အများကြီးပါ။ မထသလိုခေါ်တဲ့
ဘတ်စ်ကားလည်း စီးနိုင်တယ်။ (၄၄) လို့ခေါ်တဲ့ ကားသေးသေးလေးတွေလည်း ခေါင်းမလွတ်
ဘာမလွတ် စီးနိုင်တယ်။ နံပါတ် (၈) ဟီးနီးကြီးတွေလည်း စီးနိုင်တယ်။ ဂျပန်ဟီးနီးဆိုတာကလည်း
တစ်စီးနဲ့တစ်စီး ခပ်ကျဲကျဲပေမယ့် စီးလို့ ဖြစ်တာပါပဲ။ နောက် ဘာရှိသေးလဲ။ နေဦး...၊
ဗိုလ်တထောင် လင်းစဒေါင်းကလာတဲ့ နှစ်စီးတဲ့ တဂျောင်းဂျောင်းကိုလည်း စီးမယ်ဆိုရင်
ရောက်တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် မထသစီးမယ်ဆိုရင် ပန်းဆိုးတန်း ဟိုဘက်ထိပ်ကို သွားရမယ်။ (၄၄)
စီးမယ်ဆိုရင်လည်း စထွက်လာကတည်းက ထိုင်ခုံလူအပြည့်နဲ့ ထွက်လာတာဆိုတော့ စီးချင်
မတ်တတ်စီးဖို့ပဲ။

ပြောခဲ့သလိုပေါ့။ ကားက ယောက်ျား တော်တော်များများ ခေါင်းမလွတ်တော့
ဆယ်မိုင်လောက် စီးရမယ့်ခရီးကို ခါးကြီးကုန်းပြီး ဘယ်လိုလုပ် စီးမလဲ။ ပြီးတော့ ဒီကားက
ကမ္ဘာအေးဘက်က ပတ်တာဆိုတော့ စီးပေတော့ တစ်မျှတစ်ခေါ်ကြီး။ ရေနှေးအိုးကြီးတစ်လုံးလို
လေပေါက်မရှိ ဘာမရှိ။ ရေးနိုး လေလုံကားကြီးကိုလည်း စီးမယ်ဆိုဦးတော့ လမ်းသုံးဆယ်ထိပ်ကို
သွားရဦးမယ်။ အဆင်အပြေဆုံးက မြို့တော်ခန်းမနားမှာ ဂိတ်ထိုးလေ့ရှိတဲ့ ဂျပန်ဟီးနီးကြီးတွေပဲ။
ဒါပေမယ့် ကိုယ်လိုလူက များနေတယ်။

ဒီကားကို စောင့်စီးတဲ့လူက အမြဲတမ်း ဂိတ်မှာပြည့်နေတယ်။ ထိုင်ခုံများရရှိတော့ ထည့်ကိုမစဉ်းစားနဲ့။ ဗြဟ္မာပြည်က အပ်နဲ့ လူပြည်က အပ်ပဲ။ လူချောင်ချောင်ကလေး စီးရရှိပဲ တွက်ထားရတာ။ ဒါပေမယ့် သွားရင်းက လမ်းမှာပြည့်သွားတာပါပဲ။ စံပြရုပ်ရှင်ရုံရှေ့က (စံပြဂိတ်) မှာ လူပင်လယ်ကြီးက လှိုင်းတံပိုး တဝန်းဝန်းနဲ့ကို ရှိနေတတ်တာဆိုတော့ ဘယ်လောက်ချောင်တဲ့ကားဖြစ်ဖြစ် ပြည့်သွားတာပါပဲ။ စပယ်ယာဆိုတဲ့ ငနဲကလည်း လူကို အမှုန့်ထောင်းလို့မရလို့။ ထောင်းလို့များရတယ်ဆိုရင် ထောင်းချင် ထောင်းထည့်မယ့်ဟာတွေ မဟုတ်လား။ ထားပါတော့ စပယ်ယာတွေ အကြောင်းကလည်း ရေးမယ်ဆိုရင် လုံးချင်းတစ်ပုဒ်စာတော့ ရှိတယ်။

ပြောချင်တာက ကားတွေကကျပ်တယ်။ ဒါကို ပြောချင်တာ။ ဟ... ရန်ကုန်မှာ ကားကျပ်တာ ပြောစရာလား။ ဆန်းတာလိုက်လို့ ပြောလည်း ခံရုံပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီပြောတဲ့လူကို အင်းစိန်ဘက် ပြောင်းနေပါလားလို့ ပြောကြည့်။ နေမလားလို့။ ကျုပ်က ရွှေပြည်သာမှာ နေတာဆိုတော့ အင်းစိန်ရောက်တော့ အင်းစိန်-ရွှေပြည်သာကားကို စီးရဦးမှာကလည်း ရှိသေးတယ်။ အင်းစိန်-ရွှေပြည်သာကားက ရန်ကုန်-အင်းစိန် ဒုက္ခရဲ့ နှစ်ဆတိတိရှိတော့ ပထမခရီးစဉ်ဖြစ်တဲ့ အင်းစိန်-ရန်ကုန် ခရီးကိုတော့ ဖြစ်နိုင်ရင် သက်သောင့်သက်သာလေး သွားချင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါက ဆန္ဒပါ။ ဘယ်တုန်းကမှလည်း သက်သောင့်သက်သာ ရှိတာမဟုတ်ပါဘူး။ သည်တော့ သိပ်ပင်ပန်းတဲ့နေ့လည်းဖြစ်၊ ပိုက်ဆံလေး ဘာလေးလည်း နည်းနည်းပါးပါး ကပ်တဲ့နေ့ဆိုရင် ဆယ့်ငါးကျပ်ကားကို မျက်စောင်းထိုး ဖြစ်တာပါပဲ။ လက်ဖက်ရည်လေး ဘာလေး လျှော့ပြီး စီးလိုက်မယ်လေ လို့ သက်သာသလိုတွေးပြီး စီးရတာလည်း ရှိတယ်။ တစ်နေ့မှ ဆယ့်ငါးကျပ်ရတဲ့လူကတော့ ဘယ်လိုလုပ် ဆယ့်ငါးကျပ်ကားကို စီးမလဲ။ ဒီကားစီးလိုက်ရင် ဘာသွားစားမလဲ။ ဒီတော့ လူတော်တော်များများက တစ်ကျပ်ကားပဲ တိုးကြရတာပေါ့။ နေ့တိုင်းလိုလို မြို့ထဲ အလုပ်ဆင်းရတဲ့ လူကလည်း နေ့တိုင်း ဆယ့်ငါးကျပ်ကားကို ဘယ်လိုလုပ် စီးနိုင်မှာလည်း ဒါပေမယ့် ဆယ့်ငါးကျပ်ကားကို စီးနိုင်လို့ စီးကြတဲ့လူတွေကလည်း မနည်းဘူး။ ဆယ့်ငါးကျပ်ကားကလည်း တရားဝင်လိုင်းကားတွေလို တန်းစီလို့။ ဟော... တစ်စီး၊ ဟော... တစ်စီး လူပြည့်ရင် ထွက်ကြတာပါပဲ။ ကားကတော့ အမျိုးမျိုးပေါ့။ ဟိုင်းလတ်၊ ဆန်နီ၊ တိုယိုတာ၊ ပတ်ဗလစ်ကာ၊ ပုပုကွကွ၊ ရှည်ရှည်မျောမျော၊ ကျဉ်းကျဉ်းကျပ်ကျပ် အစုံပါပဲ။

“အင်းစိန်ကို... အင်းစိန်ကို”
“အင်းစိန်ကို... အင်းစိန်ကို”

ကုလားလေးတစ်ယောက်က တစာစာအော်ပြီး လူခေါ်နေတဲ့ ကားဂိတ်ကိုရောက်တော့ ညခုနစ်နာရီလောက်ရှိပြီ။ ထွက်မယ့်ကားထဲမှာ လူတွေပြည့်သလောက် ဖြစ်နေပြီ။ ဆယ့်ငါးကျပ်လည်း ပေးရသေး၊ ကျဉ်းကျဉ်းကျပ်ကျပ် စီးရတော့ ဘာထူးမှာလဲလို့တွေးရင်း နောက်ကားပေါ်တက်ဖို့ ပြင်လိုက်တယ်။

“ဆရာ ခေါင်းခန်းကစီးပါလား၊ တစ်ယောက်လိုလို့ပါ”
“ဘယ်လောက်လဲ”

“ခေါင်းခန်းက နှစ်ဆယ်ပါ”

အမှန်က ခေါင်းခန်းက နှစ်ဆယ်မှန်း ကျုပ်သိသားပဲ။ မေးချင်လို့သာ မေးတာပါ။ အဲသည်နေ့က ကျုပ်လက်ထဲမှာလည်း အထုပ်ကနှစ်ထုပ် ပါသေးတယ်။ မိုးတွေကလည်း ရန်ကုန်မြစ်ဆိပ်ကမ်းဘက်မှာ ညှို့နေပြီ။ နောက်ကားကလည်း စီးမယ်ဆိုရင်ရပေမယ့် နောက်ထပ် လူပြည့်အောင် မစောင့်ရဘူးဆိုရင် မိနစ် ၂၀၊ နာရီဝက်တော့ ကြာမယ်။

ရွှေပြည်သာကားကို တိုးတက်ဖို့ အချိန်နဲ့ ဘာနဲ့ဆိုတော့ ပိုပေးရဦးမယ့် ငါးကျပ်ကို မမြင်တော့ပါဘူး။ ခေါင်းခန်းထဲကို ဝင်ထိုင်လိုက်တယ်။ ခေါင်းခန်းထဲမှာ ကြိုရောက်နေတဲ့ လူကလည်း တစ်ဖက်ကို တိုးပေးရှာပါတယ်။ ကျုပ်လက်ထဲက အထုပ်တစ်ထုပ်ကိုလည်း လှမ်းယူရှာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူကလည်း တစ်ဖက်မှာ ဂီယာထိုးတဲ့ ဂီယာတံတိုတိုလေး ရှိနေတယ်။ ပုံမှန်ဆိုရင် တစ်ယောက်ထိုင်ရမယ့် နေရာလေးမှာ ငွေလေးဆယ် လိုချင်လို့သာ နှစ်ယောက်ရတယ် လုပ်ထားတဲ့ နေရာဆိုတော့ တော်တော်ကို ကျပ်တယ်။ ကျုပ် အိတ်ထဲက ငွေနှစ်ဆယ်ထုတ်ပြီး ဒရိုင်ဘာရှေ့က ဒက်ရှ်ဘုတ်ပေါ် တင်ထားလိုက်တယ်။

“ရဲ့လား”
“ရပါတယ်ဗျာ၊ ဒီလိုပေါ့”

ရပါတယ်သာဆိုတယ် သူ့ရော ကျုပ်ရော ထိုင်ရတာ အဆင်မပြေဘူး။ သူလည်း နောက်ကျောမှီလို့ မရဘူး။ ကျုပ်လည်း ကျပ်ကျပ်သပ်သပ်ပဲ။ ဒါပေမယ့် လိုင်းကားရဲ့ ဆယ့်ငါးဆ၊ အဆနှစ်ဆယ် ပေးထားရတဲ့ ကားဆိုတော့ ဆယ့်ငါးဆ၊ အဆနှစ်ဆယ် မသက်သာတောင် ဆယ်ဆလောက် သက်သာ မနည်းဘူးဆိုပြီး စီးရတာပေါ့။ ခဏနေတော့ ဒရိုင်ဘာက သူ့ဘက်က တံခါးဖွင့်တယ်။ သူ့နေရာကို ဝင်မထိုင်ခင် သူ့ကျောမှီနောက်က တစ်ခုခုကို သူကြည့်တယ်။ ပြီးတော့ ကျောမှီကို ပြန်တပ်တယ်။ ဝန်းခနဲ ပစ်ထိုင်တယ်။ ကားစက်နှိုးဖို့ သော့တံကို သော့ပေါက်ထဲထည့်ရင်း မနှိုးသေးဘဲ နောက်က စပယ်ယာကို လှမ်းအော်တယ်။

“... ကို ကြည့်ဦးဟေ့”

ရဲကို နာမည်တစ်မျိုးနဲ့ ခေါ်တာမှန်း ကျုပ်သိပါတယ်။ ပြီးတော့ ကားစက်ကို ခပ်ကြမ်းကြမ်းနှိုးတယ်။ ကားက စီခနဲသာအော်တယ်။ မနှိုးဘူး။ နောက်တစ်ခါ တော်တော်ကြမ်းကြမ်း လှည့်နှိုးတယ်။ နိုးသွားတယ်။ ကားထွက်ဖို့ ဂီယာထိုးလိုက်တော့လည်း ဂလုခနဲတောင် မြည်သွားတယ်။ ဒီကောင် သူ့ကားမှဟုတ်ရဲ့လား။ ဒီပုံနဲ့ ဒီစိတ်မျိုးနဲ့ ဒရိုင်ဘာကောင်း ဘယ်လိုလုပ် ဖြစ်နိုင်မှာလဲလို့ တွေးရင်း ကျုပ်သေးကလူကို ကျော်ကြည့်လိုက်တော့ လူက ကနွဲကလျနဲ့။ ဆံပင်ကလည်း ဖီးထားလိုက်တာ ပြဇာတ်မင်းသားလိုပုံနဲ့။ လူကလည်း ရှိလှရင် သုံးဆယ်တောင် ပြည့်မယ့်ပုံ မပေါ်သေးဘူး။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဒီပုဂ္ဂိုလ်လေးနဲ့ပဲ သွားရမှာဆိုတော့ ကျုပ်လည်း စိတ်လျော့လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီမှာတင် ကားရှေ့မှာ လူတစ်ယောက်လာရပ်တယ်။ နည်းနည်းမူးနေပုံလည်းရတယ်။ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်

နှစ်အိတ်ကို ကိုင်ထားရင်းက ထွက်မယ့်ကားကို တားတယ်။ သူပါ လိုက်မယ်ပေါ့လေ။ ဒရိုင်ဘာက နောက်ကိုလှမ်းမေးတယ်။

“နေရာရဦးမလားဟေ့”
“ရမယ်၊ နောက်ကိုလာ”

ကားကတော့ နေရာပြည့်နေပါပြီ။ စပယ်ယာက ရမယ်ဆိုတော့ ဘယ်လိုရမယ်ဆိုတာ ကျုပ်လည်းမသိဘူး။ အဲဒီလူလည်း တက်ပြီးရော ကားက ဖူးခနဲ ဆောင့်ထွက်တယ်။

*****

(၂)

ကားက ကမ်းနားလမ်းအတိုင်း မောင်းရင်းက ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်းလည်း ရောက်ရော ချိုးတယ်။ အသစ်ဆောက်နေတဲ့ သိမ်ကြီးဈေးသစ်ကြီးဘေးက လမ်းကျဉ်းကလေးအတိုင်း မောင်းလာရင်းက ကုန်တိုက်မီးပွင့်မှာ မီးနီမိတယ်။ ကားကို ရပ်လိုက်ရင်းက ဒရိုင်ဘာက အော်ပြောပြန်ရော။

“ရှေ့မှာရှိတယ်၊ ခေါင်းတွေမထွက်စေနဲ့နော်”
“အေးပါ”

စပယ်ယာရဲ့ အေးပါဆိုတဲ့အသံကို ကျုပ်ကြားတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒရိုင်ဘာက ကြားပုံမရဘူး။

“ဟေ့ကောင်... ပြောနေတာကြားလား၊ ရှေ့မှာ မင်းအဖေရှိတယ်၊ ခေါင်းတွေသွင်းထားခိုင်း”
“အေးပါဟ၊ ပြောပြီးပါပြီ”
“ခေါင်းတွေ... ခေါင်းတွေ”

ကျုပ်လည်း နည်းနည်း ဒေါသဖြစ်သွားတယ်။ နောက်ခရီးသည်တွေဆီကလည်း အသံတွေ ကြားလာရတယ်။ အေးပါဆိုမှ အတွန့်တက်နေတော့ ခရီးသည်တွေကလည်း နားကြားပြင်းကတ်တယ်နဲ့ တူပါတယ်။ ကျုပ်လည်း နည်းနည်းတော့ စပ်စုလိုက်တယ်။

“ခေါင်းထွက်တော့ ဘာဖြစ်လို့လဲကွ”
“ဘာဖြစ်ရမလဲဗျ၊ ငါးရာပေါ့၊ ထိလိုက်ရင် ဝိသွားမှာ”

ဝိသွားမှာဆိုတဲ့ မြန်မာစကားလည်း ကျုပ်မသိတော့ အသာလေးပဲ နေလိုက်ပါတယ်။

မီးလည်းစိမ်းရော ကားကိုဆောင့်ထွက်တယ်။ ထွက်လည်းထွက် ရပ်လည်းရပ်သွားတယ်။ စက်နိုးတယ်၊ စက်က နိုးလို့မရဘူး။ သော့ပြန်ပိတ်တယ်။ နိုးတယ်။ ဂရီး... ဂရီး... ဝီးဝီး... ဂရီးလို့မြည်ပြီး စက်ရပ်သွားပြန်ရော။ တစ်ခါနိုးတယ်။ မနိုးဘူး။ အဲဒီမှာ အကွယ်လေးမှာ ရပ်နေတဲ့ ရဲက လှမ်းကြည့်တယ်။ ဒါကို သူလည်း မြင်တယ်။ ကျုပ်တို့လည်း မြင်တယ်။ ကားတစ်စီး

စက်နိုးလို့မရတာကို ရဲကလည်း ဖမ်းလို့ရတာ မဟုတ်ဘူးလေဆိုပြီး တွေးနေတုန်းမှာ ဒရိုင်ဘာက အသည်းအသန် ဖြစ်နေတယ်။

“တောက်... ရှေ့မှာဆို ဖြစ်ပြီ သောက်ကား”

ဆဲလိုက်လို့လား မသိဘူး၊ တစ်ခါထပ်နိုးတော့ သူ့သောက်ကားက နိုးသွားတယ်။ စပယ်ယာကို လှမ်းအော်တယ်။

“တက်ဟေ့... ခေါင်းတွေနေနော်”

ကားက ထွက်လည်းထွက်လာရော လမ်းဆုံလမ်းခွမှာ ရပ်သွားပြန်ရော။ ဘာရှိဦးမလဲ။ မသကာ ပေနစ်ဆယ်လောက်ပဲ ရှိမှာပေါ့။ ကားရပ်သွားတဲ့ နေရာကလည်း လမ်းလယ်မှာ။ မီးကလည်း နီသွားပြီဆိုတော့ တစ်ဖက်က (စိမ်းတဲ့ဘက်က) ကားတွေက ထွက်သွားရော။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်တို့ကားကလည်း ရှေ့ကခံနေတော့ ကားတွေ တောင့်သွားတာပေါ့။ အဲဒီမှာ ရဲကထွက်လာတယ်။ ကားထဲကလူတွေကို တွန်းပြီး တစ်ဖက်ရောက်အောင် ပို့ခိုင်းတယ်။ တစ်ဖက်က ကားတွေကိုလည်း လမ်းရှင်းပေးထားတယ်။ နောက်လူတွေကတွန်းတော့ ကားက မီးပွိုင်းနဲ့လွတ်တဲ့နေရာ ရောက်သွားရော။ သည်တစ်ခါတော့ ဒရိုင်ဘာက သူ့ကိုယ်တိုင် ဆင်းတယ်။ ကားရှေ့ဖုံးကို ဖွင့်တယ်။ နှိုက်တယ်။ နောက်က စပယ်ယာလေးကလည်း သူ့ဘေးမှာ ဝင်ရပ်ရင်း ဟိုဟာယူပေး သည်ဟာယူပေး လုပ်နေရှာတယ်။ ခဏနေတော့ ကားအဖုံးကို ဝှန်းဆိုပိတ်လိုက်ပြီး ဒရိုင်ဘာ နောက်ကျော်မှီခုံကို ခွာကြည့်ပြန်ရော။ တစ်ခုခုကို သူ မကြည့်တယ်။ ပြီးတော့မှ ကားစက်နိုးတယ်။ ဝှမ်းခနဲအော်ပြီး နီးလည်းသွားရော ဂီယာထိုးတယ်။ ကားကို ထွက်မယ်လည်းလုပ်ရော ကားက မနိုင်ဝန်ကို ထမ်းထားရတဲ့အတိုင်းပဲ ရုန်းအားမရှိဘဲ ရပ်သွားတယ်။

“တောက်...”

ဒရိုင်ဘာပုဂ္ဂိုလ်လေးက ကားကိုဖွင့်ဆင်းပြန်ရော။ စပယ်ယာလေးကလည်း သူ့ဘေးမှာ သွားရပ်ပြန်ရော။ အဲသည်မှာ မိုးဖွဲလေးတွေလည်း တဖွားဖွား ကျလာတယ်။ စက်ဖုံးကြီးဖွင့်ထားလို့ သူတို့ ဘာတွေလုပ်နေသလဲတော့ မမြင်ရဘူးပေါ့လေ။ လုပ်တော့လုပ်နေတာပါပဲ။ ခဏနေတော့ ကားပေါ်က ခရီးသည်တစ်ယောက် ဆင်းလာပြီး ကျုပ်ဘေးနားက ဖြတ်သွားတယ်။ ကျုပ်ကြည့်လိုက်တော့ ကားထွက်ခါနီး ရောက်လာတဲ့ နည်းနည်းမူးနေတဲ့လူ။ သူ့လက်ထဲက ကြွပ်ကြွပ်အိတ်နှစ်လုံးကို ကားခေါင်းထဲက ကျုပ်ကို လှမ်းပေးတယ်။ ကိုင်ထားပေးပါပေါ့။ ကျုပ်ကလည်း ကိုင်ထားပေးလိုက်ပါတယ်။ သူက ကားရှေ့ခေါင်းကို သွားတယ်။

“ဘာဖြစ်တာလဲကွ”

“ ... .. ”

“မင်းကားမှာ ကော်ဖတ်ပါလား”

“ ... .. ”

“သွားရှာ၊ အဝတ်စုတ်လည်း ယူခဲ့၊ မင်းကားစက်ကို ငါနှိုးဆိုမှနှိုး”

“ ... .. ”

“ကော်ဖတ်အနုကိုရှာနော်၊ ဇီးရီးရရင် ပိုကောင်းတယ်”

လက်စသတ်တော့ ပုဂ္ဂိုလ်က မက္ကနစ် ဖြစ်ပုံရတယ်။ ဆယ့်ငါးကျပ်ပေး စီးလာရပေမယ့် သူ စီးလာတဲ့ကား ပျက်တော့လည်း တတ်သည့်ပညာ မနေသာ ဖြစ်လာတယ်နဲ့ တူပါတယ်။ စပယ်ယာလေးက ဒရိုင်ဘာခန်းထဲက အဝတ်စုတ်လာယူတယ်။ ကားရှေ့ကို ယူသွားတယ်။

“ကော်ဖတ်က ဘယ်မှာလဲ”

“ကော်ဖတ်မရှိဘူး”

“ဟ... ကားနဲ့စီးပွားရှာပြီး ကားအတွက် ဘာမှလုပ်မထားဘူးလား”

“ခါတိုင်းပါတယ်ဗျ”

“အခုလိုတာကွ၊ ကော်ဖတ်မရှိလို့မရဘူး၊ ပေးစမ်းကွာ အဝတ်စုတ်”

နည်းနည်းမူးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အပေါ်စီးက ဟောက်နေတာကို ဒရိုင်ဘာရော၊ စပယ်ယာကောင်လေးရော ဘာမှကို ပြန်မပြောနိုင်ဘူး။ လုပ်တတ်ကိုင်တတ်တဲ့လူ ပါလာတာကိုပဲ ကျေးဇူးတင်နေရတဲ့အချိန် မဟုတ်လား။ တစ်သက်လုံး သူများဟောက်နေတဲ့ကောင်တွေ သည်တစ်ခါတော့ ငြိမ်လို့၊ တော်တော်လေးလည်းကြာရော ကားစက်ခေါင်းကို ပိတ်လိုက်တယ်။ သူ့လက်တွေကို အဝတ်စုတ်နဲ့သုတ်တယ်။

“စက်နှိုးထား၊ စလိုးလေး မှန်ပြီဆိုမှ လီဗာကို တဖြည်းဖြည်းနင်း၊ နှိုးကြည့်စမ်း”

ဒရိုင်ဘာကောင်လေးက သူ့နေရာ သူလာထိုင်ရင်း ကားစက်ကို နှိုးတယ်။ ထုံးစံအတိုင်း ခပ်ကြမ်းကြမ်းပါပဲ။ မနှိုးဘူး။ တစ်ခါ ထပ်နှိုးတယ်။ မနှိုးဘူး။ တဂီးဂီးအော်ရင်းကကို မနှိုးတာ။

“ခကနေဦး၊ မနှိုးနဲ့နော်၊ ငါနှိုးဆိုမှနှိုး၊ သောက်ရမ်းမလုပ်နဲ့”

နည်းနည်းမူးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က စက်ခေါင်းကို တစ်ခါဖွင့်ပြန်ရော၊ လုပ်နေလိုက်တာ အကြာကြီး။ ကားပေါ်က လူတွေကလည်း တစ်ယောက်မှ မလှုပ်ဘူး။ ကျုပ်နဲ့ ကျုပ်ဘေးကလူကလည်း နေရထိုင်ရတာ ညောင်းချည့်နေပေမယ့် မဆင်းရဲဘူး။ တက်တက် ရပြီဆိုရင် မလွယ်ဘူး မဟုတ်လား။

“ရပြီ၊ နှိုးကြည့်စမ်း”

ဒရိုင်ဘာလေးက နှိုးကြည့်တယ်။ နှိုးသွားတယ်။ မက္ကနစ်ပုဂ္ဂိုလ်က စက်သံကို နားထောင်တယ်။

“ခဏနေဦး၊ လီဗာကိုမထိနဲ့၊ အဲဒီအတိုင်းထား၊ မနင်းနဲ့နော်၊ ဟေ့ကောင်... မနင်းနဲ့လို့ ပြောနေတဲ့ကြားက ဘာလုပ်တာလဲ”

“ဆောရီး... ဆောရီး...”

“ကားလည်းမောင်းချင်သေး ချီး”

နည်းနည်းမူးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ မူးတဲ့ အရှိန်ကလေးနဲ့ဆိုတော့ ဖိပြီး ဟောက်နေတော့တာကလား။ ခဏနေတော့ ကားစက်ဖုံးကို ပိတ်တယ်။ လက်တွေ့သုတ်ပြန်ရော။ ကားနောက်ဘက်ကို ပြန်သွားတယ်။ နောက်မှသတိရလို့ သူ့အထုပ် နှစ်ထုပ်ကို လာယူတယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကားထဲကလူတွေရော၊ ကျုပ်ရောပေါ့လေ သူ့ကို ကျေးဇူးတင်ရတယ်။ ခမျာပါပေလို့။ နို့မို့ ကားဂိတ်ကို ပြန်လျှောက်ရဦးမယ်။ မိုးကလည်း ရွာနေပြီ။ ဒရိုင်ဘာလေးရော၊ စပယ်ယာရော၊ သူရော မိုးတော်တော် စိုနေပြီ။ လူလည်းစုံရော၊ ကားလည်းထွက်လာတယ်။ အဲသည်အထိ အကောင်း။

*****

(၃)

သည်လိုနဲ့ ဦးဝိစာရလမ်းထဲကို ရောက်လာရောဆိုပါတော့။ သည်ကားတွေက လိုင်းကားမဟုတ်တော့ လိုင်းကားတွေ ပြေးနေကျ ပြည်လမ်းမကြီးပေါ်က မသွားဘူးလေ။ ဖြတ်လမ်းဖြစ်တဲ့ ဦးဝိစာရလမ်းထဲက ချိုးဝင်ပြီး ဟံသာဝတီအဝိုင်းကို ဖောက်ထွက်လေ့ရှိတယ်။ သူတို့အဖို့ ခရီးလည်းတိုတာကတစ်ကြောင်း၊ လမ်းလည်း ရှင်းတာတစ်ကြောင်း၊ ရှောင်တခင် စစ်ဆေးတဲ့ ယာဉ်ထိန်းရဲတွေကို ရှောင်ရတိမ်းရတာလည်း တစ်ကြောင်းဆိုတော့ သည်လိုပဲ မောင်းလေ့ရှိတယ်။ ကားက ဦးဝိစာရလမ်းထဲကို တော်တော်လေး မောင်းဝင်လာမိတော့မှ ကျုပ်လည်း စိတ်ချမ်းသာသွားတယ်။ ဘာမှသာမဟုတ်တယ်။ ခရီးတောင် တော်တော် ဖင့်နေပြီဆိုတော့ ရွှေပြည်သာ ကားဂိတ်ကလူတွေကို မျက်စိထဲ မြင်ယောင်နေမိသေးတယ်။ စိတ်ချမ်းသာတယ်သာ ပြောရတာပါ။ ကားစက်သံက မှန်တာတော့ မဟုတ်သေးဘူး၊ လူမမာချွဲကျပ်သလို မောသံကြီးနဲ့ ပြေးနေတာဆိုတော့ စိတ်ထဲက ကတုန်ကယင်ကြီးတွေ ဖြစ်နေသေးတယ်။ ခဏနေတော့ ပြေးရင်းက စက်ခုတ်သံ မကြားရတော့ပြန်ဘူး။ ဪ... ဖရီးရိုက်တာ ထင်ပါရဲ့ပေါ့လေ။ သည်ကောင်တွေ သည်လိုလုပ်တတ်တာလည်း သိတော့ သည်လိုပဲ အောက်မေ့လိုက်တာ။ ဘယ်ဟုတ်မလဲ။ စက်ရပ်သွားတာ။ လမ်းဘေးကိုမြှောင်ပြီး ထိုးရပ်လိုက်တော့မှ ပျက်ပြန်ပြီဆိုတာ သိတော့တယ်။ ကားလည်း ရပ်သွားရော ကားစက်ကို ထပ်ခါထပ်ခါ နှိုးတယ်။ မရဘူး။ ထပ်နှိုးတယ်။ မရဘူး။

“ဟေ့ကောင်... တော်တော့၊ ဘက်ထရီပါ ကုန်သွားလိမ့်မယ်၊ စွတ်လုပ်မနေနဲ့၊ ကဲ... မရတော့ဘူး၊ ကော်ဖတ်မရှိလို့ကို မရတော့ဘူး”

လာပြန်ပြီ ကော်ဖတ်။ မက္ကင်းနစ်ကိုယ်တော်က ပြောလည်းပြောရင်း ဆင်းလာပြန်ရော။ သူ့အထုပ်ကလေးနှစ်ထုပ် ကျုပ်ကို လှမ်းပေးပြန်ရော၊ ကားစက်ဖုံး သွားမပြန်ရော။ သည်တစ်ခါတော့ ကျုပ် တော်တော်လေး စိတ်ညစ်သွားတယ်။ အကုသိုလ် ရေအစုံ မီးအစုံနဲ့ ဝင်တယ်ဆိုတာ ဒါမျိုးပဲ။

ဦးဝိစာရလမ်းထဲမှာ ကော်ဖတ် ရှာခိုင်းနေတဲ့ မက္ကင်းနစ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပဲ ဒေါသဖြစ်ရမလား၊ ဘာမှပြင်ဆင်မထားဘဲ ကားမောင်းချင်တဲ့ သည်နှစ်ကောင်ကိုပဲ နားရင်းအုပ်ရကောင်းမလား တွေးရင်း ကားထဲမှာပဲ ကျုပ် ညပ်ညပ်သပ်သပ် ထိုင်နေတာပါပဲ။ ညောင်းတာတော့ တော်တော့ကို ညောင်းနေပြီ။ ကျုပ်ဘေးက လူကလည်း 'အား... ဒုက္ခပါပဲ' တဲ့။ သည်တစ်ခါတော့ ကားပေါ်က လူတွေကလည်း ညည်းတယ်။ တချို့လည်း အောက်ဆင်းကြတယ်။ မာကျူရီမီးရောင်လေး လင်းလင်းကျင်းကျင်းနဲ့မို့ မိုးလေးကလည်း တိတ်စဆိုတော့ ကားပေါ်ကဆင်းပြီး အညောင်းဖြေကြတယ်။

မဆင်းတာ ကျုပ်တို့နှစ်ယောက်ပဲ။ မက္ကင်းနစ်ပုဂ္ဂိုလ်က ကားစက်ဖုံးကို မထားရင်းက စက်ကိုနှိုက်တယ်။ စပယ်ယာလေးက ဒရိုင်ဘာအခန်းထဲကို အဝတ်စုတ် လာနှိုက်ရင်းက သူဒရိုင်ဘာကို တိုးတိုးပြောနေတုန်းမှာ မက္ကင်းနစ်ပုဂ္ဂိုလ်က လှမ်းဟောကတယ်။

“ဟေ့ကောင်တွေ... ကော်ဖတ် သွားရှာပါဆိုမှကွာ”

စပယ်ယာလေးက အယောင်ယောင် အမှားမှားနဲ့ အဝတ်စုတ်သွားပေးလို့လား မသိဘူး။ မက္ကင်းနစ်ပုဂ္ဂိုလ်က ဟောက်ပြန်ရော။ ကားစက်ဖုံးကြီး ဖွင့်ထားလို့ သူတို့ကို မမြင်ရပေမယ့် အသံတွေကိုတော့ ကြားနေရတယ်။

“အဝတ်စုတ်က ဘာလုပ်ရမှာလဲ၊ ပွိုင့်တွေ ချေးကပ်နေတာ အဝတ်စုတ်နဲ့ သုတ်လို့ရတယ်လို့ မင်း ဘယ်သူကပြောသလဲ၊ သွား ဟိုရှေ့က တိုက်တွေမှာ သွားမေးစမ်း၊ ကော်ဖတ်နည်းနည်း ရမလားလို့”

သူတို့ ပြောနေတုန်းမှာ ဒရိုင်ဘာလေးက ကားပေါ်ကဆင်းတယ်။ သူ့ကျောမှိုကို လှန်တယ်။ သူ့ကျောမှိုနောက်က ပုံးအဖြူလေးထဲကို မကြည့်တယ်။ ပုံးဝမှာ တပ်ထားတဲ့ ပလတ်စတစ်ပိုက်ကို အထဲပိုဝင်သွားအောင် ထိုးထည့်တယ်။ ကျောမှိုကို ပြန်ကပ်တယ်။ စပယ်ယာလေး ထွက်သွားတာကို ကြည့်ရင်း ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် နည်းနည်းတော့ ကြာဦးမယ်ဆိုတာ သိလို့လား မသိဘူး။ ကျုပ်ဘေးက လူကနေ ဆင်းရအောင်ဗျာ၊ ညောင်းတယ်တဲ့။ ဟုတ်တယ်၊ ကျုပ်လည်း ညောင်းလှပြီ။ ကိုယ့်အထုပ်ရော၊ မက္ကင်းနစ်အထုပ်ရော ထားခဲ့ပြီး ကားထဲက ဆင်းလိုက်တယ်။ တော်တော့ကို အညောင်းပြေသွားတာပဲ။ သည်တော့မှ ကျုပ်လည်း နာရီကြည့်မိတော့တယ်။ ရှစ်နာရီ ခွဲနေပါရောလား။ ကြည့်စမ်း၊ ခုနစ်နာရီက ထွက်လာတဲ့ကား။ အခု ရှစ်နာရီခွဲပြီ တစ်နာရီခွဲတောင် ကြာသွားပြီလား။ ဦးဝိစာရလမ်းပေါ်မှာတင် ကိုးနာရီထိုးရင် အင်းစိန်ကို ကိုးနာရီခွဲ။ ရွှေပြည်သာကို ကူးရမှာနဲ့ ရပုံမလား။ ကိုးနာရီနဲ့တော့ ကားက ကောင်းသွားကောင်းပါရဲ့။ ကျုပ်ရဲ့ သိစိတ်တွေကသာ အဲသလို တွေးနေတာ။ မသိစိတ်ကတော့ ကားကောင်းသွားမယ်လို့ကို မထင်ဘူး။ ကျုပ်စိတ်ထဲ ဒရိုင်ဘာနောက်ကျောက ပုံးအဖြူကိုပဲ မြင်မြင်နေတယ်။ ပုံးထဲ ပလတ်စတစ်ပိုက် ထိုးထည့်တာကို ဖျတ်ခနဲ မြင်လိုက်ရတည်းက ကျုပ်စိတ်ထဲမှာ ခုနေတယ်။ ဒါပေမယ့် မက္ကင်းနစ်လည်းပါတော့ ကော်ဖတ်သာရရင် ကားကောင်းသွားမယ်လို့လည်း ပြောနေတော့ ဒါကို သိပ်လည်း အလေးအနက် မထားတော့ပါဘူး။ စောင့်ပေါ့၊ ဘာတတ်နိုင်တာမှတ်လို့။ ပိုက်ဆံပေးပြီး ကားစီးတာကလွဲလို့ ကာအင်ဂျင်တောင် သေသေချာချာ တွေ့ဖူးတာ မဟုတ်ဘူး

မဟုတ်လား။ အဲသည်တုန်းမှာပဲ ကောင်မလေးတစ်ယောက်နဲ့ ကောင်လေးတစ်ယောက်က ဆန့်ကျင်ဘက် တစ်ဖက်လမ်းကို ကူးသွားပြီး တက္ကစီတစ်စီးကို တားတာကို ကျုပ် တွေ့နေရတယ်။ တက္ကစီသမားနဲ့ စကားပြောပြီး အဲသည်နှစ်ယောက် နောက်က တက်စီးကြတယ်။ တက္ကစီလည်း ထွက်သွားရော ဪ... တို့ကားက နှစ်ယောက်တော့ စိတ်မရှည်လို့ တက္ကစီငှားသွားပြီဆိုပြီး ကျုပ်စိတ်ထဲ အတူတူလာတဲ့လူချင်း သည်ဟာတွေက သစ္စာဖောက်သွားပြီလို့တောင် စဉ်းစားနေမိသေးတယ်။

“ဟေ့ကောင်... စက်နှိုးစမ်း၊ စက်နှိုးစမ်း”

ကော်ဖတ်ရှာတဲ့ စပယ်ယာတောင် ပြန်မလာသေးဘူး။ စက်နှိုးစမ်းဆိုတော့ ကျုပ်လည်း တွေးနေရင်းက ဝမ်းသာသွားတယ်။ ရသွားပြီ ထင်ပါရဲ့ပေါ့လေ။

မာကျူရီမီးရောင်အောက်မှာ မက္ကနစ်ပုဂ္ဂိုလ်က မျက်လုံးတွေ ပြူးလို့၊ နဖူးမှာလည်း ချွေးစတွေရွဲလို့၊ သူလည်း တစ်လမ်းလုံး ပြင်ပေးလာရတာဆိုတော့ မောလှပေပေ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သူပါလို့ သည်လောက်ရောက်လာတာ မဟုတ်လား။ ဒရိုင်ဘာလေးက စက်နှိုးလိုက်ရော...

“ကြည့်စမ်း... ပိုက်ကို ဆီလိုက်မလာပါလား၊ ငါစောစောကတည်းကတော့ ထင်သား၊ ဆီရှိတယ်ထင်လို့၊ မင်း ဆီရှိသေးရဲ့လား ဟေ့ကောင်”

“ဆီကရှိပါတယ်”

“ဘာရှိပါတယ်လဲ၊ ပြစမ်း ငါ့ကို၊ ငါကတော့ တစ်လမ်းလုံး လုပ်လိုက်ရတာ၊ ဆီမရှိဘဲနဲ့ ဆယ့်ငါးကျပ်နဲ့ လူတင်လာတဲ့ကောင်၊ ပြစမ်း ဟေ့ကောင်”

ဒရိုင်ဘာလေးက ငြိမ်သွားတယ်။ ငြိမ်သွားတာဟာ ဝန်ခံတာပဲ မဟုတ်လား။ အဲသည်တုန်းမှာပဲ စပယ်ယာလေးလည်း ပြန်ရောက်လာတယ်။ သူကတော့ သည်မှာ ဘာဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ မသိဘူး။

“ကော်ဖတ်မရဘူး ဆရာ”

“ကော်ဖတ် မင်းကြီးတော်ကိုသာ မင်းပြန်ပြီး ကော်ဖတ်စားတော့၊ မင်းတို့ကွာ တောက်...”

ကားကလူတွေလည်း သည်တော့မှ သဘောပေါက်သွားတယ်။ ဆဲတဲ့လူက ဆဲတယ်။ ညည်းတဲ့လူက ညည်းတယ်။ တစ်ယောက်တစ်ပေါက် ပြောတဲ့လူကပြောတယ်။ မက္ကနစ်ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ တော်တော် ဒေါသထွက်နေပုံပဲ။

သူတစ်ယောက်တည်း ဒေါသဖြစ်နေတာနဲ့ ကျန်တဲ့သူတွေ ဒေါသဖြစ်ဖို့ မကျန်သလောက် ဖြစ်နေတော့ ဘယ်သူမှတော့ ဘာမှပြောမနေတော့ပါဘူး။ မက္ကနစ်ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ မကျေနပ် မချမ်းနိုင် ဖြစ်နေတုန်းပဲ။

“ကားမောင်းတယ်ဆိုရင် ကားအကြောင်း နားလည်ရတယ်ကွ၊ ကားပေါ်တက်ထိုင်ပြီး ခွေကိုင်တိုင်း ကားသမားမဟုတ်ဘူး၊ လူတွေကလည်း လူတွေမှာ အချိန်နဲ့ သွားနေရတာကွ၊ မင်းတို့ကွာ”

သည်ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ဒေါသတွေကြီးသား။ မင်းတို့ကွာ၊ မင်းတို့ကွာနဲ့ ထတောင် ထိုးတွေ့မလား မှတ်ရတယ်။ ကျုပ်လည်း တော်တော် စိတ်ညစ်သွားတယ်။ ကားပျက်တာကလည်း ပြည်လမ်းပေါ်မှာ မဟုတ်ဘူးလေ။ လမ်းမကြီးပေါ်မှာကတော့ ဘာအကြောင်းလဲ။ သည်ကားပျက်ရင် နောက်ကားစီးလို့ရတယ်။ အခုက ဘယ်လိုကားမှ မရှိတဲ့နေရာ။ နောက်က ဆက်တိုက်ဆက်တိုက် ထွက်လာတဲ့ ဆယ့်ငါးကျပ်ကားတွေကို တားရအောင်ကလည်း သူကလည်း သူ့လူနဲ့သူ အပြည့်။ ကျန်တာကတော့ ကိုယ်ပိုင်ကားတွေချည်း သွားလာနေတတ်တဲ့လမ်း။ ဘာလုပ်လို့ ရမှာလဲ။

ကျုပ် နာရီကိုလည်း ကျုပ် မကြည့်ရဲတော့ပေမယ့် ကိုးနာရီကိုလိုရင် နည်းနည်းပေါ့။ ကျုပ် အထုပ်ကလေးတွေ ကျုပ် ယူလိုက်တယ်။ မကြွင်းနစ်ဆရာကိုလည်း သူ့အထုပ်ကလေး နှစ်ထုပ်ပေးလိုက်တယ်။

“ဟေ့ကောင်တွေ... အခုမှပိုင်မနေနဲ့၊ ပိုက်ဆံပြန်ပေး”

သည်တွေ့မှ စပယ်ယာလေးက ခရီးသည်တွေကို မအမ်းချင် အမ်းချင်နဲ့ ပိုက်ဆံတွေ ပြန်အမ်းတယ်။ မျက်နှာကတော့ တယ်မကောင်းလှဘူး။ သည်ကောင်တွေက သူတို့ဘက်က မှားနေပေမယ့် တစ်ချက် မတောင်းပန်ဘူးဆိုတဲ့ မျက်နှာပေးတွေနဲ့။

“ခေါင်းခန်းက ဆရာနှစ်ယောက်က ရော့... လေးဆယ်”

ကျုပ်လက်ထဲ ရောက်လာတဲ့ ပိုက်ဆံလေးနှစ်ဆယ်ကို ကိုင်ထားရင်း ဘာလုပ်ရမလဲ ကျုပ်စဉ်းစားတယ်။ ခရီးသည်တွေ အားလုံးကလည်း ကိုယ့်ပိုက်ဆံလေး ကိုယ်ကိုင်လို့။ တချို့ခရီးသည်တွေက ကားမီးရောင်မြင်သမျှ ရပ်ပေးလို ရပ်ပေးငြား အုပ်စုလိုက် ကားတားပွဲကြီး လုပ်နေကြတယ်။ ဘယ်ကားကမှ ရပ်မပေးပါဘူး။ သည်လမ်းက ကိုယ်ပိုင်ကားတွေ၊ ကားကလေးတွေလောက်သာ သွားရတဲ့လမ်းပဲ။ ဘယ်သူက စာစာနာနာ ရပ်ပေးမှာလဲ။ ကုန်ကုန်ပြောရရင် လူတစ်ယောက်စ နှစ်ယောက်စပါတဲ့ တက္ကစီလေးတွေကတောင် လက်ခါပြီး မောင်းပြေးနေကြတော့ ကိုယ်ပိုင်ကားဆိုတာကတော့ ဝေးရော။ ကိုင်း... ဘယ်နှယ်လုပ်မတုံး။

*****

(၄)

ခရီးက ဟိုဘက်လည်းမနီး သည်ဘက်လည်းမနီး။ တချို့ကတော့ ဇွဲမလျော့သေးဘူး။ ကားတားနေကြတုန်း။ တချို့ကလည်း ပြည်လမ်းမကြီးကို ဖောက်ထွက်ဖို့ ဘယ်ဘက်ကနီးမလဲ တွက်ဆနေကြတယ်။ အမှန်ကတော့ ဘယ်ဘက်ကမှ မနီးဘူး။ တောင်ဘက်ကို ပြန်လျှောက်ရင် ဦးဝိစာရ ကျောက်တိုင်ကို ရောက်မယ်။ အဲဒီကမှ အလုံလမ်းဘက်ကို ဖောက်ထွက်။

မြောက်ဘက်ကိုလျှောက်ရင် တော်လှန်ရေးပန်းခြံ၊ ဝိဇယရုပ်ရှင်ရုံ၊ အဲသည်ကမှ ပြည်လမ်းဘက်ကို
ဖောက်ထွက်။ ဝေးတာချည်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သွားတာတော့ သွားရမှာပါပဲ။ လိုင်းကားတွေ
ဥဒဟိုရှိနေတဲ့ ပြည်လမ်းမကြီးကို မထွက်မဖြစ် ထွက်ကို ထွက်ရတော့မှာပါပဲ။

“မြေနီကုန်းဘက်မှာတော့ အင်းစိန် တစ်ဆယ်ကားတွေ ရှိနိုင်သေးတယ်ဗျ။ အဲဒီဘက်
လျှောက်မလား”

ကျုပ်နဲ့အတူ ခေါင်းခန်းစီးတဲ့လူက လက်တို့ရင်း လာပြောတော့မှ ကျုပ်လည်း
သတိရသွားတယ်။ ဟုတ်တယ်၊ ကျုပ်လည်း ဆုံးဖြတ်ရတော့မယ်။ ကိုးနာရီကလည်း ထိုးပြီ။
ဘယ်ကားမှလည်း ရပ်မပေးဘူး ဆိုတဲ့အချိန်။ မိုးကလည်း ရွာချဖို့ ပြင်ဆင်နေပြီ ပြောပါတော့။
လူတွေကတော့ အုပ်စုကွဲသွားတယ်။ တချို့က တောင်ဘက်ကို လျှောက်ကြတယ်။ ကျုပ်လည်း
မြောက်ဘက်ကိုပဲ ရွေးလိုက်တာပါပဲ။ လူလေးငါးခြောက်ယောက်ပါတဲ့ ကျုပ်တို့လူစုဟာ ရေစိုနေတဲ့
ပလက်ဖောင်းပေါ်က ခပ်သွက်သွက်ပဲ လျှောက်လာခဲ့ကြတယ်။ စောစောကပဲ
တစ်စုတစ်စည်းတည်း လာခဲ့ကြတဲ့ ခရီးသည်တွေဟာ အခုတော့ အုပ်စုတွေ ကွဲသွားကြပြီပဲ။

ခဏနေတော့ ထင်တဲ့အတိုင်းပဲ မိုးကရွာချရော။ ထီးပါတယ်ဆိုပေမယ့် စိုကုန်ကြတာပါပဲ။
ဘယ်နှယ်ဖြစ်မှန်း မသိဘူး။ ကျုပ်စိတ်ထဲ ရွှေပြည်သာက မျှော်နေမယ့် ကလေးတွေကိုပဲ
သတိရနေတယ်။

အခုတော့ ရွှေပြည်သာရောက်ဖို့ နေနေသာသာ လမ်းကျယ်ကို ရောက်ဖို့တောင်
မိုးထဲလေထဲမှာ လျှောက်ရတုန်း။

(ရင်ခုန်ပွင့်၊ ၁၉၉၂ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ)

*****

တချို့က နီပြာပြာ၊ တချို့က ဖြူဝါဝါ တချို့မှာ ချိတ်ပွင့်၊ တချို့မှာ ပန်းရင့်

(၁)

ထုံးစံအတိုင်း တောင်ကုန်းကလေးပေါ်က ခြေလှမ်း နှစ်ရာခန့် ဆင်းပြီးလျှင် တစ်ဆစ်ချိုး
ကွေ့ရမည်။ ပြီးလျှင်တော့ နောက်ထပ် ခြေလှမ်း တော်တော်များများ လျှောက်လာခဲ့လျှင်
အိမ်စုတွေထဲက ပုဏ္ဏရိတ်ပင်ခြောက်များ ထိုးထိုးထောင်ထောင် ရှိနေသော အိမ်အဝင်ဝကို
တွေ့ရမည်ဖြစ်၏။ အိမ်... ကျွန်မအတွက်တော့ သည်ယှဉ်ထောင်ချပ်များဖြင့် ကာရံထားသော
သံချေးအထပ်ထပ် တက်နေသော မညီမညာ သွပ်ပြားချပ်များ မိုးထားသည့် သည်အိမ်ဟောင်း
မြင့်မြင့်ကြီးကို နေထိုင်စရာအိမ်ဟု ရက်ရက်ရောရော စာစာနာနာ ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်လိုစိတ်
မရှိတာ အမှန်ပါ။ သည်အိမ်က ကျွန်မအတွက် အေးရာငြိမ်းရာ နေရာထိုင်ခင်းတစ်ခုမဟုတ်တာ
တစ်ခုတည်းနှင့် မလိုတမာစွာ ပြောနေခြင်းလည်း မဟုတ်ပါ။ ဖြစ်နိုင်လျှင် သချိုင်းဇရပ်တစ်ခုပေါ်မှာ

နေကုန်နေခန်း နားအေးပါးအေး တစ်ယောက်တည်း တွေ့တွေ့ငေးငေး ကျွန်မ နေချင်လှပါသည်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သည်အိမ်ပေါ်မှာ ကျွန်မ လိုအပ်စွာ လာရောက်နေထိုင်ရတုန်း ဖြစ်သည်။

ဤအိမ်နှင့် ကျွန်မ၏ ဆက်ဆံမှုသည် နှစ်ကာလ အတော်ကြာကြာကတည်းကပင် ပတ်သက်နေခဲ့သည် မဟုတ်လော။ နောက်ထပ်လည်း နှစ်ပေါင်း ဘယ်လောက်ကြာကြာ ပတ်သက်နေဦးမည်လဲ ကျွန်မ မသိပါ။ ကျွန်မကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် မဝေခွဲနိုင်သေးပါ။ ပြောလည်း မပြောနိုင်သေးပါ။ ကျွန်မ တစ်ကိုယ်တည်းသာဆိုလျှင် သို့မဟုတ် ကျွန်မမှာ ဘာအနှောင်အဖွဲ့မှ မရှိဘူးဟုဆိုလျှင် ဒါမှမဟုတ် ဒါမှမဟုတ် ကျွန်မသည် မောင်၏ နောက်မိန်းမ၊ ထားပါတော့၊ ဒုတိယဇနီးသာ မဟုတ်ဘူးဆိုလျှင် ဒါမှမဟုတ် မောင်က သူ၏ ရောဂါဝေဒနာ ငွေရည်များဖြင့် ပြွန်းတီးနေသော ဝေသီသီမျက်လုံးများနှင့် ကျွန်မကို တယုတယ ဆွေးဆွေးမြည့်မြည့် မကြည့်တတ်ဘူးဆိုလျှင် ကျွန်မသည် သည်အိမ်စောင်းစောင်းကြီးပေါ်တွင် ဘာမှ တွယ်ငင်စရာ ရှိမည်မဟုတ်ပါ။ ပြီးခဲ့သည့် ကိစ္စများအတွက် ကျွန်မဘဝ၏ ပြိုကျပျက်စီးသွားသော အချိန်ကာလများကိုလည်းကောင်း၊ ကျွန်မ၏ ခန်းခြောက် ပျက်ပြယ်စပြုဖြစ်သည့် ကိုယ်ခန္ဓာအတွက်လည်းကောင်း ကျွန်မ နှမြောဝမ်းနည်းနေလိမ့်မည်လည်း မဟုတ်ပါ။

ပြီးတော့ အချိန်ကာလက ပွတ်တိုက် ချေဖျက်သွားပြီဖြစ်သော ကျွန်မကိုယ်ခန္ဓာ၏ နုပျိုလန်းဆန်းခြင်းသည် လက်ရှိ ကျွန်မ ရောက်ရှိနေသည့် အသက်ထက် ပိုမိုစောစီးစွာ ကျွန်မကို စွန့်ခွာသွားပြီ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း မဟုတ်ပါ။ သည်အတွက် ကျွန်မသည်လည်းကောင်း၊ မောင်သည်လည်းကောင်း၊ နားလည်ကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သူအတွက်လည်း မောင်က ဝမ်းနည်းစရာကောင်းလှသည့် စကားတချို့ကို မကြာမကြာ ပြောတတ်သည်လည်းရှိ၏။

“မင်း သိပ်အိုစာသွားပြီ၊ မင်း သိပ်စိတ်ဆင်းရဲနေရတာ မောင် သိပါတယ်၊ ဒီအတွက်လည်း မောင် စိတ်မကောင်းဖြစ်နေရတယ်၊ ဒီအတွက်လည်း ရောဂါတစ်ဝက် ဖြစ်နေရတယ်”

မောင့်စကားများကို ကျွန်မ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်ကြီးကို ယုံကြည်ပါသည်။ အဆုတ်ရောဂါ၏ ထိုးနှက်ခြင်းကို အလူးအလဲ ခံစားနေရသော မောင့်နှုတ်ခမ်းဖျားမှ ကျွန်မအတွက် အတန်အသင့် ယုံကြည်မှုကို ပေးစွမ်းနိုင်သည့် သည်စကားစုများက ကျွန်မ၏ရင်ထဲသို့ နွေးထွေးစွာ စီးဝင်သွားမြဲဖြစ်၏။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မောင့်ကို ချစ်နိုင်နေသရွေ့ မောင်နဲ့ ပတ်သက်နေသေးသော သည်အိမ်ဟောင်းတစ်လုံးသည်လည်း ဆိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ မဆိုင်သည်ဖြစ်စေ ကျွန်မနှင့်ပါ သက်ဆိုင်ခွင့် အနည်းအကျဉ်းရှိနေသည်ဟု ယုံကြည်နေသရွေ့ သည်အိမ်ဆီကို ကျွန်မ လာနေရဦးမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဆီနှင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကင်းဝေးနေပြီဖြစ်သော ကျွန်မ၏ ဖြူလျော်လျော် ဆံစများကို လည်းကောင်း၊ ပြည့်ဖောင်းခြင်းကင်းကာ လျော့ရဲတွန့်ကြေနေပြီ ဖြစ်သည့် ကျွန်မ၏ မျက်ဝန်းများ၊ ပါးပြင်နှင့် နားထင်စပ်၊ ပြီးတော့ အာဟာရမဲ့ နေလောင်နှုတ်ခမ်းဖျားကို စုဝင်သိမ်းထုပ်ရင်း အသက်ဝိညာဉ်ကင်းမဲ့သည့် စက်ရုပ်တစ်ရုပ်လို ကျွန်မ လာနေရဦးမည်သာ ဖြစ်၏။

*****

(၂)

အဆိုးဆုံးမှာ လှေကားထစ်များဖြစ်၏။ တစ်ထစ်နှင့်လိုက်တိုင်း အသံကျယ်ကျယ် မြည်သွားတတ်ကာ လူရော လှေကားဆံပါ ဘယ်တော့များ ပြုတ်ကျသွားလေမလဲဟု တွေးဆနေရတတ်သော လှေကားထစ်များပင် ဖြစ်၏။ သည်လှေကားထစ်များက တစ်ထစ်တက်လိုက်တိုင်း သည်အိမ်ထဲကို ဝင်ရဦးတော့မှာပါလားလို့လည်း လှေကားကိုတက်ရင်း ဖျတ်ခနဲ ဖျတ်ခနဲ ကျွန်မ သတိဝင်နေတတ်၏။

တစ်ထစ် နောက်ထပ်တစ်ထစ် နောက်ထပ်တစ်ထစ်၊ ထိုအခါမျိုးတွင် ကျွန်မ၏ ခြေလှမ်းများက အနတ်အသိမ်း လေးဆွဲဆွဲ ဖြစ်နေကာ ဖြစ်နိုင်လျှင် လှေကားမှ နောက်ပြန်ဆင်းကာ ငါပြေးနိုင်ဖို့ မြေပြင်ကျယ်ကျယ်မှ ရှိရဲ့လားဟူသော အသိဖြင့် ပြေးလွှားသွားတတ်သည်ဆိုသော အမိဝမ်းမှကျွတ်စ မြင်းတစ်ကောင်လို မြေရှိသမျှ တလွှားလွှား ပြေးပစ်လိုက်ချင်စိတ် အမြဲတမ်း ဖြစ်နေလေ့ရှိ၏။ လှေကားထစ်တွေဆုံးလျှင် ခပ်ယဲ့ယဲ့ သစ်သားတံခါးမကြီး တစ်ချပ်ရှိမည်။ အတွင်းက စက္ကူထူထူ ပိတ်ထားသော ချောင်းကြည့်ပေါက်ကလေး တစ်ခုရှိမည်။ ကျွန်မ၏ လက်ဆစ်များနှင့် တံခါးရွက်တွေကို ခပ်ဖွဖွ ခေါက်လိုက်လျှင် ချောင်းကြည့်ပေါက်ထဲက မျက်လုံးတစ်လုံးကို ကျွန်မ တွေ့ရမည်။ ထိုမျက်လုံးသည် အဆိပ်ပြင်းသော မြွေတစ်ကောင်၏ မျက်လုံးများလို သေးငယ်သလောက် ကြောက်ရွံ့ ချောက်ချားဖို့ကောင်းသော မျက်လုံးတစ်လုံးလုံး ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။

မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ တစ်ခါတစ်ရံ တံခါးဖွင့်ပေးတတ်သော မောင့်မျက်လုံးကလွဲလျှင် တခြားမျက်လုံးတွေကတော့ ပုပ်သိုးသိုး အာနိသင်ချင်း အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ထိုမျက်လုံးတွေထဲက သေးငယ်သလောက် ကြောက်စရာကောင်းသော မမြေရီ၏ မျက်လုံးကို ကျွန်မ အရွံ့မှန်းဆုံးဖြစ်သည်။ စက္ကန့်တစ်ဝက် မရှိတရှိလောက် အချိန်ကလေး အတွင်းမှာပင် သူမ၏ မျက်လုံးများဆီက မောဟအခိုးအငွေ့များကို ချောင်းကြည့်ပေါက်ကလေးကတစ်ဆင့် ကျွန်မ ရနေတတ်ပါသည်။ ပြီးလျှင် ချက်ချင်းလိုလို တံခါးချပ်တစ်ခြမ်းကို မဟတဟဖွင့်ပေးမည်။ အိမ်ထဲသို့ ဝင်လာသော ကျွန်မ တစ်ကိုယ်လုံးကို ဝေခနဲ ဝိုက်ခနဲ အကဲခတ်လိုက်တာ ကျွန်မ လက်ထဲမှာ ဘာများပါလာလေမလဲ ဆိုတာကိုပဲ မလွတ်တမ်း ကြည့်နေလိမ့်မည်။

“လာပါပြီ ကိုသက်၊ ရှင့်မယား”

ပြာဟောက်ဟောက် စူးတူးတူး လည်ချောင်းခြစ်သံဖြင့် အိမ်ထဲက ပက်လက်ကုလားထိုင် တစ်လုံးပေါ်မှာ သို့မဟုတ် ခုတင်ပေါ်မှာရှိနေမည့် မောင့်ဆီကို အသံပြုမည်။ ထိုအခါ မောင်သည် ခွဲဟပ်သံ၊ ချောင်းဆိုးသံ၊ ညည်းညူသံတွေကြားကာ အားယူရင်း...

“နောက်ကျလှချည်လား မကျေးရယ်၊ မင်းဥစ္စာ...”

ဆိုသော စကားစုကို ပြောလိမ့်မည်။ ထိုအခါ ကျွန်မကလည်း ခါတိုင်းလိုပဲ။ လက်ချောင်းကလေးတွေကို တဖြောက်ဖြောက်ချိုးရင်း မောင်ရှိနေမည် ထင်ရသော နေရာကိုမှန်းဆကာ...

“ကနေ့ သင်ရိုးအသစ်တက်တယ်။ ကလေးကလည်း နားဝေးတယ် ကိုသက်ရယ်၊ ခါတိုင်းလောက်ပါပဲ၊ ဒါတောင် ထမင်းကျွေးနေသေးတယ်၊ မစားခဲ့ဘူး”

ဟု ပြန်ပြောမိတတ်သည်ချည်း ဖြစ်၏။ ထိုအခါ သူမက စူးတူးတူး လည်ချောင်းခြစ်သံဖြင့်...

“ထမင်းကျွေးရင်လည်း စားခဲ့ရောပေါ့၊ ဒီမယ် ကလေးတွေ ထမင်းချက်မှားလို့ ထမင်းတောင် မကျန်ချင်တော့ဘူး”
ဟု ပြောပြန်ဦးမည်။

ဒါက တချို့ညဦးပိုင်းမှာ လှေကားထစ်တွေက တက်လာပြီးတိုင်း ကြားနေကျ ပြောနေကျစကားတွေသာ ဖြစ်သည်။ ထမင်းမကျန်ချင်တော့ဘူးဟု ပြောသော်လည်း တကယ် ထမင်း မကျန်တော့ဘူး ဆိုတာကိုလည်း ကျွန်မ သိနှင့်ပြီးဖြစ်ပါသည်။ သည်အတွက်လည်း ကိစ္စမရှိလှပါ။ ကျွန်မ စန္ဒရားတီးသင်ပေးသည့် ကလေးအိမ်မှာ အိမ်ဖျော် ကော်ဖီကျဲကျဲ တစ်ခွက်လောက်တော့ တိုက်သည်ချည်းဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ထောပတ်မုန့်ကြွပ်ကလေး တစ်ချပ်နှစ်ချပ် ပါတတ်သည်။ သိပ်ဆာလွန်းလျှင် လမ်းထောင့်က သွားရည်စာဆိုင်ကလေးက မရွေးပွပွ နှစ်ထုပ်လောက်ကို ဝယ်စားနိုင်သည်။ ပြီးလျှင် ရေသောက်ရုံပေါ့။ ဒါက အမြဲတမ်းတော့လည်း မဟုတ်ပါ။ ထမင်းတစ်လုပ်တစ်ဆုပ် ကျန်သည့်အခါလည်း ရှိသည်။ သည်အတွက် ကျွန်မ ကျေးဇူးမကန်းချင်ပါ။

မောင့်အရိပ် အာဝါသအောက်မှာ ထမင်းတစ်လုပ်ဆစ်ဆုပ် စားရင်း မောင်နှင့်အတူ အသက်ရှင် နေထိုင်ခွင့်ရနေတာကိုပဲ ကျွန်မ ကံကြမ္မာကို ကျေးဇူးတင်လှပါသည်။ တစ်ခါတစ်ခါတော့လည်း အေးစက်နေပြီဖြစ်သော ဟင်းချိုရည်နှင့် တစ်ဖတ်စ၊ နှစ်ဖတ်စ ကျန်တတ်သော အသားဟင်း အနည်းအကျဉ်းကိုစားရင်း မောင်နဲ့အတူ ထမင်းလက်ဆံ့ မစားဖြစ်တော့သော ရက်တွေကိုတော့ ညစာစားရင် ဝမ်းပန်းတနည်း ပြန်လှန် ရေတွက်နေမိတတ်ပါသည်။ ပြီးတော့ သည်အိမ်ပေါ်မှာ (အထူးသဖြင့် မမြရီနှင့် သူမ၏ ကလေးများ ရှိနေချိန်မှာ) ‘မောင်’ ဟူသော အသုံးအနှုန်းကို ကျွန်မ ခေါ်ခွင့်မရတာကိုလည်း ကျွန်မ ဝမ်းနည်းနေမိတတ်၏။ သူတို့ရှေ့မှာ မောင့်ကို ‘ကိုသက်’ လို့ ခေါ်ရတာကိုပဲ ရင့်သီးလွန်းလှသည်ဟု ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ လိပ်ပြာမလုံ ဖြစ်နေတတ်တာလည်း ရှိသည်။ ပြီးတော့ မောင့်အိပ်ရာဘေး၊ ဒါမှမဟုတ် မောင့်အခန်းထဲကိုလည်း ကျွန်မ ဝင်ခွင့်မရပါ။

ကျွန်မအတွက် သီးသန့်ထားရှိသော အခန်းငယ် (ဝါးထရံဖြင့် ခပ်ကျဉ်းကျဉ်း ကန့်ထားသည်) ထဲမှာ နေချင်နေ၊ ဒါမှမဟုတ် မီးမှိုန်မှိုန်ကလေး လင်းနေတတ်သည့် ဧည့်ခန်းဘက်မှာ ထွက်ထိုင်ချင်ထိုင်။ ဒါပါပဲ။ တစ်ခါတစ်ရံ မောင့်မျက်နှာကို ကျွန်မ မြင်ခွင့်မရတာ နှစ်ပတ်ခန့် ရှိတတ်ပါသည်ဟု ဆိုလျှင် ယုံကြည်မှုရှိမည် မဟုတ်ပါ။ မောင့်ချောင်းဆိုသံ၊ သလိပ်ဟပ်သံတို့ကိုသာ အခန်းအပြင်က စိတ်မကောင်းခြင်းကြီးစွာ ကျွန်မ ကြားနေရတတ်သည်။ မောင့်နဖူးတွေကို ကိုင်ရင်း ချွေးစေးတွေကို တယုတယ သုတ်ပေးရင်း၊ ရေအေးအေးတစ်စက် တစ်ပေါက်တိုက်ရင်း ဒါမှမဟုတ် ကျွန်မလက်နှင့် ကိုယ်တိုင်ပြုတ်သော ‘မောင်ကြိုက်တတ်သည့်’ မြူစွမ်းပြုတ်ကိုခွဲရင်း မောင်နှင့် စကားတွေ ပြောချင်သော်လည်း ကျွန်မတွင် အဲသည်အခွင့် လုံးဝမရှိပါ။ စီးဆင်းခဲ့သော ရေအိုင်တစ်အိုင်လို တဖြည်းဖြည်း ညစ်ပတ်ကောခြောက် လာလေသလားဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တွက်ဆရင်း ကျွန်မ အားငယ်မိနေတတ်တာကို မောင် သိစေချင်လှပါသည်။

*****

(၃)

စင်စစ် မောင်သည် ကျွန်မ၏ ပထမဆုံး ခင်ပွန်းဖြစ်ပါသည်။ ဒါပေမယ့် မောင့်ဘက်က ကြည့်လျှင်တော့ ကျွန်မသည် မောင်၏ ဒုတိယအိမ်ထောင် ဖြစ်နေပြန်သည်။ မောင့်မှာ ပထမဇနီးရှိသည်။ မောင်နှင့် မမြရီတို့ အိမ်ထောင်ကျချိန်မှာ ကျွန်မသည် ရှစ်တန်း ကျောင်းသူလောက်ပဲ ရှိဦးမည်ဟု နောင်အခါ ကျွန်မ သိရပါသည်။ အဲသည်တုန်းက မောင်နှင့်မမြရီတို့ ကျွန်မတို့ရပ်ကွက်ကလေးသို့ ပြောင်းမလာသေးပါ။ မောင့်မိဘ လက်ငုတ်လက်ရင်းဖြစ်သော လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေးကို ဦးစီးဦးဆောင်ပြုရင်း ဥက္ကလာဘက်မှာ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ မောင်နှင့် မမြရီတို့၏ ပထမအိမ်ထောင်သက် ဆယ်နှစ်ကျော်မှာ သားသမီးသုံးယောက် ထွန်းကားခဲ့သည်။ သည်တုန်းက မောင့်စီးပွားရေးက ကောင်းသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေးကလည်း အကျိုးပေးသတဲ့။ အမြဲတမ်း ပြုံးရယ်ရွှင်ပျ ရှိနေတတ်ကာ စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းရှိသော မောင်က သူ့ဇနီးအပေါ်မှာ အရိပ်တကြည့်ကြည့် ရှိနေတတ်သည်။ ဒါကလည်း မောင်ကိုယ်တိုင်က အကျည်းတန်သော်လည်း ချောမောလှပသည့် ဇနီးအပေါ်မှာ အစိုးရိမ်လွန်ကဲစွာ စောင့်ရှောက်နေခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ မောင့် ပင်ကိုစရိုက်ကိုက အေးချမ်းတည်ငြိမ်သည့် သဘောမျိုးဖြင့် တစ်သက်တာတာဝရ ရိုးမြေကျအချစ်မျိုးကို ဖန်တီးထူထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု နောင်အခါ ကျွန်မကို မောင်ကိုယ်တိုင်က ပြောဖူးပါသည်။ ဒါပေမယ့် ကလေးသုံးယောက် ရှိပြီးသည့်အခါ မောင်တို့ မိသားစုဘဝသည် ဦးစောက်ကျမ်းပြန် ပြောင်းလဲသွားတော့သည်။

ကျွန်မတို့ ရပ်ကွက်ကလေးသို့ မောင်တို့မိသားစုများ ပြောင်းရွှေ့လာချိန်မှာတော့ မောင့်မှာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် မရှိတော့ပါ။ ဘာဆိုဘာမှ ဆုပ်ဆုပ်ကိုင်ကိုင် မရှိတော့ဘဲ ရှိသမျှလေးကို ထုခွဲစားသောက်နေချိန်လည်း ဖြစ်သည်။ ညနေတိုင်း အိမ်နှင့် ခပ်ဝေးဝေးကို ထွက်သွားတတ်ကာ ညဉ့်နက်မှ အရက်မူးမူးနှင့် ပြန်လာတတ်သော မောင်က သူ့သားသမီးများ၏ နာမည်တွေကို စိကာစဉ်ကာခေါ်ရင်း နှိုးနေတတ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ရပ်ကွက်ထဲကို မထင်မရှား ရောက်ရှိလာခဲ့သော မောင့်အကြောင်းတွေကို လူတွေ တစ်စတစ်စ သိလာခဲ့ရသည်။ မောင်ဇနီးက မောင်နှင့် သားသမီးသုံးယောက်ကို ထားရစ်ကာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်က လူငယ်တစ်ဦးနှင့် လိုက်သွားခဲ့သည့် အကြောင်း၊ ထိုအခါ မောင်က လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေးကို မတန်တဆဈေးနှင့် ရောင်းပစ်ခဲ့သည့်အကြောင်း၊ ထိုနေရာဒေသနှင့် ဝေးရာ ကျွန်မတို့ ရပ်ကွက်ကလေးသို့ နေချင်းညချင်း ရောက်လာရသော်လည်း အလုပ်အကိုင် မည်မည်ရရမလုပ်ဘဲ နေချင်သလိုနေရင်း အရက်တွေချည်း သောက်နေခဲ့ကြောင်း စသဖြင့် စသဖြင့် မောင်၏ (သည်တုန်းက ကျွန်မ၏မောင် မဟုတ်သေးပါ) သတင်းတွေကို ကြားနေခဲ့ရသည်။

ရပ်ကွက်ထဲ ပြောင်းလာသည်ဆိုသော်လည်း ကျွန်မတို့ မိသားစုများနှင့် ဘယ်လိုမှ ပတ်သက်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ကျွန်မတို့ မိသားစု ဆိုသည်ကလည်း များများစားစား မဟုတ်ပါ။ မေမေ၊ မောင်လေးနှင့် ကျွန်မတို့ သုံးဦးသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မ၏အသက်မှာ နှစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်ခန့် ရှိပြီဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေ ထားရစ်ခဲ့သော ပင်စင်လစာကလေးနှင့်၊ ဖေဖေ ထားရစ်ခဲ့သော ဂျာမန်စန္ဒရားဟောင်းတစ်လုံးနှင့်၊ ဖေဖေ သင်ပေးထားခဲ့သော စန္ဒရားတီးပညာကိုသာ အရင်းအနှီးပြုရင်း ကျွန်မတို့မိသားစု မလောက်မင ခြိုးခြံနေခဲ့ရသည့် ကာလာများလည်း ဖြစ်၏။

အသက်အရွယ် အတန်သင့် ရလာပြီဖြစ်သော မောင်လေးသည်လည်း လမ်းထဲက မိန်းကလေးတစ်ဦးနှင့် လက်ထပ်ပြီးသည့်အခါ ကျွန်မနှင့် မေမေသာ ကျန်ရစ်ခဲ့တော့သည်။

ကျွန်မနေသော ရပ်ကွက်ကလေးက တော်တော်အလှမ်းဝေးလှသော မြို့တွင်းကို စန္ဒရားတီးသင်ပေးရန် ကျွန်မ သွားနေရသည့်အခါ မေမေသာ အိမ်တွင် ကျန်ရစ်နေခဲ့ရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မောင်ကြီးမည်းကြီးမှ ကျွန်မ ပြန်ရောက်ရတာလည်းရှိသည်။ ရောက်ရောက်ချင်း ရေမိုးချိုး ထမင်းစားပြီးလျှင် စန္ဒရားခုံမှာ ခဏထိုင်ရင်း နောက်တစ်နေ့အတွက် လေ့ကျင့်ခန်းများကို ကျွန်မ ပြန်နွေးရသေးသည်။ ဖေဖေ သင်ပေးခဲ့သော မဟာဂီတ သီချင်းတွေထဲက ဟိုတစ်စ ဒီတစ်စ ရောက်တတ်ရာရာ တီးရင်း တချို့ ညဉ့်နက်သော ညများတွင် ဖေဖေကို ကျွန်မ အောက်မေ့နေမိတတ်ပါသည်။ ထိုနေ့ညကတော့ မေမေသည် နောက်တစ်ခါ ကျွန်မဘဝ အဆစ်အချိုးများဖြစ်လာမည့် အကြောင်းတရားများ၏ အဦးအစဖြစ်သော ချည်ခင်အစတစ်စကို စတင် ဆွဲငင်လိုက်သည့်ည ဖြစ်သည်။ ညဉ့်နက်စပြုပြီဖြစ်၍ ကိန္နရာချောင်းခြား ပတ်ပျိုးကို ကျွန်မ လွမ်းစိတ်နှင့် တိုးသဲ့သဲ့ တီးနေသည့် အချိန်လည်းဖြစ်၏။

“သမီး မေမေတို့အိမ် တစ်ခြမ်းငှားဖို့ မေမေတော့ စီစဉ်လိုက်ပြီ၊ သမီးသဘောတူရင် နောက်တစ်ပတ်လောက် အခန်းဖွဲ့ပေးရမယ်”

သည်တုန်းက ကောင်းသည် ဆိုးသည် ဘာမှပြန်မပြောခဲ့ပါ။ မေမေ ဆန္ဒများကိုသာ ကျွန်မ တစ်သက်လုံး လိုက်လျောခဲ့သည်နှင့်အညီ ဘယ်သူ့ကိုငှားမှာလဲ၊ ဘယ်လောက်နှင့် ငှားမှာလဲ၊ ဘယ်လောက်ကြာကြာ နေကြမှာလဲ၊ မိသားစုက ဘယ်လောက်များသလဲ စသည့် မေးသင့်သည့် မေးခွန်းများကိုပင် ကျွန်မ မမေးမိခဲ့ပါ။ ခေါင်းကိုသာညိတ်ပြရင်း တီးလက်စ သီချင်းအပိုဒ်တွေကို စိတ်ကမှတ်ရင်း တရွရွ တီးနေခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် မောင်နှင့် သားသမီးများ ကျွန်မတို့အိမ်သို့ ရောက်လာသည့်အခါ ကျွန်မ အလွန် အံ့ဩခဲ့ရသည်။ ကျွန်မထက် အသက်ဆယ့်ငါးနှစ်ခန့် ကြီးမည်ဖြစ်သော ဦးသက်မောင်နှင့်အတူ သားသမီးများ ရောက်လာစက ခပ်စိမ်းစိမ်း ရှိခဲ့သော်လည်း ထရပ်ပီးပါးလေးတစ်ချပ်သာ ခြားသော ကျွန်မ၏ စန္ဒရားခုံနားကို နောင်အခါ သူတို့သားအဖတစ်တွေ ရောက်လာတတ်၏။ မေမေနှင့် ကျွန်မကိုပဲ အားနာလို့လား၊ မေမေကပဲ တရားချ ကောင်းလို့လား မသိပါ။ ဦးသက်မောင် ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် အရက်မသောက်တော့တာကိုလည်း ကျွန်မ သတိထားမိပါသည်။

ကာလအတန် ရှည်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ မောင် သားသမီးငယ်များကို ကျွန်မ သံယောဇဉ် ဖြစ်လာရတော့သည်။ မောင်သည်လည်း နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာ သံယောဇဉ် ဖြတ်ထားခဲ့သော လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေးကို ပြန်ဖွင့်သည်။ မေမေက အိမ်ရှေ့ကွက်လပ်ကျယ်ကလေးကို လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ဖွင့်ခွင့်ပေးသည့်အတွက် အခကြေးငွေမယူဘဲ ဖွင့်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မထက် အသက် အတော်အတန်ကြီးသော မောင်နှင့် ကျွန်မတို့ သားအမိ၏ ရစ်ပတ်ဖွဲ့နှောင်လာသော သံယောဇဉ်သည် တင်းရစ်သထက် တင်းရစ်လာသည်။ ကျွန်မ မရှိသည့်အခါ မေမေကို မောင်တို့မိသားစုက စောင့်ရှောက်၍ ကျွန်မ ပြန်ရောက်လာသည့်အခါ

မောင်တို့ သားအဖတစ်တွေကို ကျွန်မက ကူညီရင်း ညပေါင်းများစွာ၊ နေပေါင်းများစွာကို သံယောဇဉ်များဖြင့် ဖြတ်သန်းဖြစ်ခဲ့သည်။ အင်မတန် မွန်ရည်နူးညံ့သော မောင်နှင့် ကျွန်မ လက်ထပ်ဖြစ်သည့်နေ့က မေမေ လူ့ဘဝမှာ မရှိတော့ပါ။ (မေမေဆုံးပြီး တစ်နှစ်ကျော်ကျော်မှာ ကျွန်မ လက်ထပ်ပါသည်)

မောင်နှင့် လက်ထပ်ပြီးသော်လည်း မြို့ထဲသို့ စန္ဒရားသင်ရန် ထွက်သွားတတ်သော ကျွန်မကို မောင်က နားလည်ခွင့်လွှတ်သော်လည်း လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေးမှာပဲ ရရစားစား နေစေချင်မှန်း ကျွန်မ သိပါသည်။

“မောင် မကြိုက်ရင် သည်အလုပ်ကို စွန့်လွှတ်နိုင်ပါတယ်၊ ဖေဖေ သင်ပေးခဲ့တဲ့ပညာနဲ့ ဖေဖေကို...”

“မဟုတ်ပါဘူးကွယ်၊ မောင် နားလည်ပါတယ်၊ ကျေး ပင်ပန်းမှာ စိုးလို့ပါ၊ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် တို့အိမ်ထောင်အတွက် မောင့် အပေါ်မှာသာ တာဝန်ရှိနေချင်တာပါပဲ”

အရိပ်တကြည့်ကြည့် အမြဲရှိတတ်သော မောင့်ကို သနားလွန်းလှသဖြင့် သူ့ရှေ့မှာ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ဟန်ကိုပင် ကျွန်မ မပြောပါ။ အသက်တွေ အတန်အသင့် ရလာကြပြီဖြစ်သော မောင့် သားသမီးတွေကလည်း ကျွန်မတို့ နှစ်ဦးကြားတွင် သိပ်ပြဿနာ မရှိလှပါ။ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ကျွန်မ စန္ဒရားသင်ပေးသည့်အိမ်က ကလေးမကို ဖြူပြာမှုယာပတ်ပျိုး ပထမပိုဒ်ကို စတင်သင်သည့်နေ့က ကျွန်မ မိုးကြီးတော်တော်ချုပ်မှ ပြန်ရောက်ပါသည်။

ထိုနေ့က ကျွန်မတို့ အိမ်ကလေးကို ကျွန်မ ဘယ်လိုမှ မျှော်လင့်မထားသော ဧည့်သည်တစ်ယောက် ရောက်နေတာကို ကျွန်မ အိမ်ပေါ်တက်တက်ချင်း တွေ့လိုက်ရပါသည်။

*****

(၄)

အတန်ငယ် ကြီးရင့်စပြုနေပြီ ဖြစ်သော်လည်း ဖြူဖျော့ဖျော့ ပိန်သွယ်သွယ် အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် ဖိနပ်ချွတ်ခုံက တစ်ဆင့်တက်လာသော ကျွန်မကိုကြည့်ရင်းက ပြုံးပြလိုက်သည့်အခါ ကျွန်မသွေးကြောထဲ ပေါက်ကွဲသွားလေသလားဟု ကျွန်မ ခံစားလိုက်ရပါသည်။ မောင့်သားသမီးတွေက ဧည့်သည်အမျိုးသမီးနှင့် သိနှင့်ပြီးသူများပမာ ဖက်လဲတကင်း ရှိနေသည်ကို ကြည့်ရင်း ကျွန်မ သဘောပေါက်သွားခဲ့ပါသည်။

“ကျေး ဒါ မမြဲရီလေ”

မောင်က ဒါပဲပြောရင်း ကျွန်မကို ဝမ်းပန်းတနည်း ကြည့်နေသည်။ ကျွန်မ ဘာပြောရမှာလဲ။ ကျွန်မမျက်နှာကို ဘယ်လိုထားရမှာလဲ။ ရောက်ရှိလာသော ဧည့်သည် တစ်ယောက်လို ဧည့်ဝတ်ကျေရုံပဲလား။ ဒါမှမဟုတ်၊ သည်တုန်းက ကျွန်မရင်ထဲမှာ ခံစားမှုတွေ လွန်းထိုးနေသည်။ သည်တုန်းက မမြဲရီ၏မျက်နှာသည် ကျိုးနွံခြင်း၊ နိမ့်ချခြင်း၊ ပြုခွဲဖူးသော အမှားများအတွက် တောင်းပန်တိုးလျှိုးခြင်း စသည့် မျက်နှာရိပ်များဖြင့် မောင့်ကိုလည်းကောင်း၊ ကျွန်မကို

လည်းကောင်း၊ သူမ နှစ်အတန်ကြာ ခွဲခွာထားရစ်ခဲ့သော သားသမီးများကိုလည်းကောင်း ကြည့်ရင်းက ဝမ်းပန်းတနည်း ငိုရှိုက်နေခဲ့သေးသည်။ အဲသည်တုန်းကတော့ ထိုမျက်ရည်စများကို မောင်ရော ကျွန်မပါ သံသယမရှိခဲ့ပါ။ မောင်က ကျွန်မ၏ သဘောဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ်စေရပါမည်ဟု ကတိပြုပေးသေးသည်။ ကျွန်မကတော့ ဝမ်းနည်းစွာ ငိုရှိုက်ပစ်လိုက်ရုံကလွဲရင် ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ။

“ကလေးတွေဘက်ကကြည့်ရင် သူ့မိသူ့ဖနဲ့ နေချင်ရှာကြမှာပါပဲ မောင်၊ ကျေးကို မောင် နားလည်တယ် မဟုတ်လား၊ ဘဝပျက်လာတဲ့ မမြရီကို ကျွန်မတို့ စောင့်ရှောက်ရမယ့် တာဝန်လည်း ရှိပါသေးတယ်၊ မောင့်သဘောပါ”

ထိုညက တစ်ညလုံး ကျွန်မ မမြင်အောင် မောင်ငိုနေတာ ကျွန်မ သိပါသည်။ စင်စစ် မမြရီသည် မောင်နှင့် ကျွန်မကြားတွင် ဧည့်သည်တစ်ယောက်လို နှုတ်ဆက်ရုံ၊ တွေ့ရုံ ခဏတစ်ဖြုတ်လာခြင်း မဟုတ်ဘဲ သူမ၏ ချန်ထားရစ်ခဲ့သော ပထမနေရာကို ပြန်လည်လှူယူရန် ဝင်ရောက်လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း တစ်စတစ်စ ကျွန်မ သိလာချိန်တွင် နောက်ကျနေခဲ့ပါပြီ။

သည့်နောက်တော့ ကျွန်မ၏အိမ်ကလေးကို ရောင်းချခြင်း၊ ကလေးတွေက သူတို့ မိခင်ရင်းကို ခွင့်လွှတ်နားလည်လာကြခြင်း၊ မောင်သည်ပင်လျှင် (ကျွန်မအထင်သက်သက်ပါ) မမြရီကို ခွင့်လွှတ်စိတ်နှင့် တယုတယရှိလာခြင်း၊ ကျွန်မတို့ ရပ်ကွက်ကလေးက ဝေးရာ (မမြရီစိတ်ကြိုက်) နေရာတစ်ခုမှာ သစ်သားအိမ်ဟောင်း မြင့်မြင့်ကြီးတစ်လုံးကို ဝယ်ယူခဲ့ခြင်း။

လက်ဖက်ရည်ဆိုင်အစား အိမ်ဆိုင်ကလေးတစ်ဆိုင် ဖွင့်ရင်း ကျဉ်းကျပ်မွန်းနစ်စွာ နေထိုင်လာခဲ့ရခြင်းများ အကြောင်းကို ကျွန်မ တဖွဲတနွဲ ပြောချင်စိတ် မရှိတော့ပါ။ ထိုကာလများတွင် ကျွန်မ အခံစားရဆုံး အကြောင်းသုံးချက်ကိုသာ ကျွန်မတစ်သက် ထာဝရသတိရနေမည် ဖြစ်သည်။ ပထမအချက်မှာ မောင်ကလွဲလျှင် မိသားစုအားလုံးက ကျွန်မကို မလိုမုန်းတီးစွာ ဆက်ဆံလာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ နောက်တစ်ချက်မှာ မောင့်တွင် အဆုတ်ရောဂါ ရရှိလာခြင်းဖြစ်၍ နောက်ဆုံးတစ်ချက်မှာ မမြရီတွင် ကိုယ်ဝန်ရှိလာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

*****

(၅)

စန္ဒရားတီးသင်ရန် မြို့တွင်းသို့ မသွားရတာ ကြာခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်မတို့နှင့် မနီးမဝေး တောင်ကုန်းကလေးပေါ်မှာနေသော ကျောင်းဆရာမနှစ်ဦးကို နံနက်တစ်ခါ ညတစ်ခါ သွားရောက် သင်ပေးနေရတာကိုက လေးငါးလခန့် ရှိခဲ့ပြီဖြစ်၏။ တောင်ကုန်းကလေးပေါ်မှ ခြေကျင် ဆင်းလျှောက်လာချိန်တွင် အမြဲတမ်း မှောင်နေတတ်သည်။ ကျွန်မအိမ်မှာ ဖေဖေ ထားရစ်ခဲ့သောစန္ဒရား မရှိတော့သော်လည်း ဖေဖေ သင်ပေးခဲ့သည့် စန္ဒရားတီးပညာနှင့် ကျွန်မအတွက် ဝင်ငွေ အတန်အသင့်ရရှိရန် ရှာနေရတုန်းဖြစ်၏။ စန္ဒရားရှိသော ဆရာမနှစ်ဦး၏ တောင်ကုန်းကလေးပေါ်က အိမ်မှာပဲ နေကုန်နေခန်းနေရင်း မိုးကြီးမှောင်မှောင်ကို ကျွန်မ စောင့်နေတတ်၏။ တစ်ခါတစ်ခါ အိမ်ဖျောက်ဖျက်ဖိကျဲကျဲ တစ်ခွက်တလေကို သောက်ရင်း ကိန္နရာချောင်းခြား ပတ်ပျိုးတွေကို ဝမ်းပန်းတနည်းတီးရင်း ညဉ့်မှောင်မှောင်ကိုစောင့်ရင်း ကျွန်မ၏ဘဝကို ဖြုန်းတီးပစ်နေရတာကို တစ်ခါတစ်ရံ ချောက်ချားဖွယ် သတိရနေမိတတ်တာလည်း

ရှိသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မောင့်ကို မောင်လို့ပင် ခေါ်ခွင့်မရလောက်အောင်၊ မောင့်အိပ်ခန်းထဲတောင် ဝင်ခွင့်မရလောက်အောင်၊ မောင့်ရောဂါ ဝေဒနာတွေအတွက် ဆေးတစ်ပြား ရေတစ်ခွက်တောင် တိုက်ကျွေးပြုစုခွင့် မရလောက်အောင် ဖြစ်နေရင်းသာ ကျွန်မဘဝကိုကျွန်မ သာယာနေသည် မဟုတ်ပါ။ ကျွန်မကို ငြူစုစောင်းမြောင်းတတ်သော သူတွေကြားမှာ ကျွန်မ နေပျော်နေတာ မဟုတ်ပါ။

ကျွန်မမှာ မျှော်လင့်ချက် တစ်ခုတလေတောင် မရှိရတော့ဘူးလား။ ကျွန်မသည် အချစ်အတွက် အသက်ရှင်နေတာမျိုး မဟုတ်သည့်တိုင် မောင့်ဖို့ အသက်ရှင်နေတာပါလို့တောင် ပြောခွင့်မရသင့်တော့ဘူးလား။ ဖြူရော်ရော် ဆံစများဖြင့် ရောက်ရှိနေသည့် အသက်ထက် ကြီးရင့်နေပြီဖြစ်သော မိန်းမတစ်ယောက်၏ အချစ်သည်လည်း သူမနှင့်ထပ်တူ အိုမင်း ရင့်ရော်သွားတော့မှာလား။ လှေကားထစ်တွေပေါ်ကို တစ်ထစ်ချင်း လေးလံစွာတက်ရင်း ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ ပထမဆုံး စစ်ဆေးလိုက်သည်။ ထုံးစံအတိုင်းပါပဲ။ ကျွန်မ၏ ဇာဘော်လီအတွင်း သိုဝှက်ယူလာခဲ့သော ထောပတ်မုန့်ကြွပ်ကလေး သုံးလေးခုကို ကျွန်မ စမ်းကြည့်လိုက်သည်။ ပြီးတော့မှ တစ်လှမ်းချင်း ဆက်တက်လာခဲ့သည်။ တစ်ခါတစ်ခါ မုန့်လေးတွေ သိုဝှက်ယူခဲ့ရသော်လည်း မောင့်ကို ကျွေးခွင့်မရတာ ရှိသေးသည်။

ကျွန်မ တံခါးကို ခေါက်လိုက်သည်။ စက္ကူထူထူ ပိတ်ထားသော ချောင်းကြည့်ပေါက်မှာ မျက်လုံးတစ်လုံး ပေါ်လာသည်။ ထိုမျက်လုံးများကို ကျွန်မ ရင်မဆိုင်ဖြစ်ပါ။ စက္ကန့်ဝက်အတွင်းမှာပဲ တံခါးချပ်သည် ဖျတ်ခနဲ မဟတဟ ပွင့်သွားခဲ့သည်။
(မြားနတ်မောင်၊ ၁၉၉၂ ခု၊ ဇွန်လ၊ အတွဲ-၁၊ အမှတ်-၁၂)

*****

တောပြဇာတ်

(၁)
မှတ်မှတ်ရရသာ ရှိမယ်ဆိုရင် လေးအိမ်တန်းကို ဂျင်းဘောင်းဘီတစ်ထည် ရောက်လာတာဟာ နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်အတွင်းမှာ ဒါ ပထမဆုံးအကြိမ်ပဲ။ လေးအိမ်တန်းမှာ အရပ်ပြဇာတ်ကလေး ချောက်ချီးချောက်ချက် ကဖြစ်တာလည်း ပထမဆုံးအကြိမ်ပဲ။ ဆိုလိုတာက လေးအိမ်တန်းကို ဂျင်းဘောင်းဘီ ရောက်လာတာနဲ့ အရပ်ပြဇာတ် ကဖြစ်တာဟာ ဆက်စပ်နေတယ်ဆိုတာပဲ။

*****

(၂)
လေးအိမ်တန်းဟာ တော်တော်ခေါင်တဲ့ နေရာမှာရှိတာပါ။ ရွာသူရွာသား တော်တော်များများဟာ ကိုယ့်ရွာမှာကိုယ်ပဲ သစ်ခုတ်၊ ဝါးခုတ်၊ ဟင်းရွက်ခူး၊ ထင်းတောတိုးဆိုတဲ့ လူကများတော့ မြစ်ကူးချောင်းဖျား ပွဲသွားကြည့်တယ်ဆိုတာ မရှိသလောက်ပဲ။

တချို့များ ငယ်ငယ်က ကြည့်ဖူးတာလေးကိုပဲ တဖွဲတနွဲပြောပြီး အသက် ၆၀၊ ၇၀ နား ကပ်ကုန်တော့ နောက်ပေါက်လေးတွေ ဆိုတာက ပွဲဆိုတာ ချိနဲ့လားတောင် မေးယူရမယ်။ အဲသည်လောက်ထိ။

ရွာမှာ နဲလေး၊ မောင်းလေးတွေ ရှိတာပေါ့။ လက်ခုပ်နဲ့ လက်ဝါးဆိုသလို အတီးကလေးရှိတော့ အကလေးလည်း ရှိတာပေါ့။ အဆိုလေးကတော့လည်း တစ်ယောက်စ နှစ်ယောက်စပေါ့။ ဒါ ပွဲမှမဟုတ်ပဲ။

လေးအိမ်တန်းဆိုတာကလည်း ကျောက်မဆင် သစ်တောကြီးဝိုင်းနဲ့ ရခိုင်ရိုးမကြားက ရွာဆိုတော့ သည်ကြီးဝိုင်းကြီးကိုကျော်ပြီး ၁၄-၅ မိုင်ဝေးတဲ့ ကားလမ်းကိုထွက်၊ အဲသည်ကမှ ကားစီးပြီး မြို့ကိုသွားဆိုတဲ့ လူက နည်းနည်းရယ်။

ဒါပေမဲ့ ကျောက်မဆင်မှာ ကျော်အေးဟာလူလည်။ မြို့ကို ခဏခဏ ရောက်တယ်။ သစ်တောကြီးဝိုင်းမှာလည်း လုပ်တော့ ဆင်စားဖို့ဆေး၊ လူစားဖို့ဆေး၊ ရုံးကိစ္စ၊ ဟိုစာလေးပို့၊ သည်စာလေးပို့ လုပ်ရတာ ကျော်အေးဆိုတော့ ကျော်အေးက လေးအိမ်တန်းမှာတော့ ကလေးတွေပြောသလို အကောင်ပေါ့။

ကျောက်မဆင် သစ်တောကြီးဝိုင်းက ဝန်ထမ်းတွေဆိုတာကလည်း ဟိုမြို့က သည်မြို့က အလုပ်လာလုပ်ကြတဲ့ လူတွေဆိုတော့ မြို့ရည်လည်တဲ့လူ၊ ပညာတတ်တဲ့လူတွေတော့ ပါတာပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့် သူတို့ကလည်း ရွာကိုပျင်းရင် လာလည်တာကလွဲလို့၊ ပိုးဖို့ပန်းဖို့ကလွဲလို့ အရက်ကလေး၊ ဘာလေး၊ သောက်ဖို့ကလွဲလို့ လေးအိမ်တန်းကို သိပ်စိတ်ဝင်စားကြတာ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ဝင်စားစရာလည်း မရှိဘူးကိုး။ ရွာသာဆိုတယ် အိမ်ခြေက နည်းနည်းရယ်။ ရှိတဲ့အိမ်တွေကလည်း တံခါးမရှိ ဘာမရှိ အိမ်ကလေးတွေ။ ဆင်းရဲလိုက်ကြတာလည်း မပြောနဲ့တော့။ တစ်နေ့တော့ ကျော်အေး မြို့ကိုတက်ဖို့ကိစ္စ ပေါ်လာတယ်။ သစ်တောကြီးဝိုင်းက သူ့ဆရာက မြို့ကိုလွှတ်ပြီး အလုပ်တာဝန်တစ်ခုကို ခိုင်းတယ်။ မြို့ကိုသွားတိုင်းလည်း မြို့က သူ့ဆရာအိမ်မှာ တည်းတာဆိုတော့ ကျော်အေး လိုလိုချင်ချင် သွားတာပါပဲ။ မြို့သွားတယ်ဆိုတာလည်း သူ့အဖို့က သိပ်ခက်ခက်ခဲခဲ မဟုတ်ဘူးလေ။ လွယ်အိတ်တစ်လုံးထဲ ကောက်ညှင်းသုံးလေးထုပ်ထည့်၊ အင်္ကျီဟောင်းနှစ်ထည်၊ ပုဆိုးနှစ်ထည် ထည့်ပြီးရင် ဒါပြီးပြီ။ သူ့ဆရာကလည်း မှာစရာရှိတာမှာ၊ ပေးစရာရှိတာပေးပြီး မြို့ကိုလွှတ်လိုက်တယ်။

သည်တစ်ခါ ကျော်အေး မြို့ကိုသွားတာ တစ်ပတ်လောက်ကြာတယ်။ လေးအိမ်တန်းက လူတွေကလည်း ကျော်အေး မြို့သွားတာဟာ အဆန်းမှမဟုတ်ပဲ။ သိပ်စိတ်မဝင်စားကြပါဘူး။ သည်လိုနဲ့နေရင်းက ကျော်အေး ရွာကိုပြန်ရောက်လာတယ်။ သည်တစ်ခါတော့ လေးအိမ်တန်းကရော၊ ကျောက်မဆင် သစ်တောကြီးဝိုင်းက လူတွေရော၊ သစ်တောကြီးဝိုင်းက ဆင်တွေရော ကျော်အေးကို အံ့ဩကုန်ကြတယ်။ သည်တစ်ခါ ပြန်လာတဲ့ ကျော်အေးဟာ ခါတိုင်း လေးအိမ်တန်းသား ကျော်အေး မဟုတ်တော့ဘူး။ သားရေဂျာကင်နဲ့၊ ဝှေကင်းရှူးနဲ့ ဒူးနားမှာပြနေတဲ့ ဂျင်းဘောင်းဘီနဲ့ ဖြစ်လာတာကိုး။

“မြို့က ဆရာသား ပေးလိုက်တာဗျ။ ဒါက ဂျင်းခေါ်တယ်၊ ဒါက ဝေ့ကင်းရှူးဆိုလား၊ ဒီဂျာကင်က အသစ်ဆိုရင် လေးထောင်ကျော်သတဲ့”

ကျော်အေးက ရောက်ရောက်ချင်း ကြိုးဝိုင်းထဲ မဝင်သေးဘူး။ သူ့ဆရာကို အကျိုးအကြောင်း သွားမပြောသေးဘူး။ သူရလာတဲ့ အဝတ်အစားနဲ့ သူညှပ်လာတဲ့ ဆံပင်ကို တစ်အိမ်တက်ဆင်း ပြတယ်။

“မင်းဆရာသားကလည်းကွာ၊ ပေးမယ့်ပေး အသစ်မပေးဘူးလား၊ မင်းဘောင်းဘီက ပြနေပါလား ငှဲကောင်ရာ”

“ဟာ... ဒါ တမင်လုပ်ထားတာတဲ့ဗျ”

သူ့ဂျင်းဘောင်းဘီကို အထူးအဆန်းဖြစ်နေတဲ့ လေးအိမ်တန်းသားတွေဟာ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျော်အေးတစ်ယောက်ကို ကြည့်လို့ကောင်းလာတာတွေ အမှန်ပဲလို့ တွက်ကြတယ်။ သူတို့ မှတ်မိသလောက် လေးအိမ်တန်း ရာဇဝင်မှာ ကျော်အေးဟာ ပထမဆုံး ဂျင်းဒူးပြန့် မြောက်ကြွမြောက်ကြွ ဖိနပ်ကိုစီးလာသူပဲ။ ရွာကလူတွေဟာ ဘောင်းဘီရှည်ကို မမြင်ဘူးတာတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ သစ်တောကြိုးဝိုင်းက ဝန်ထမ်းတွေ တစ်ခါတစ်ခါ ရွာကို လူလာဖမ်းတဲ့ ရဲတွေကို သူတို့ မြင်ဖူးနေတာပဲ။

ဒါပေမယ့် ကျော်အေးလို အဆင်မပြေဘူး။ ကျော်အေးလောက် အချိုးမကျဘူးလို့ ထင်တယ်။ ကျော်အေးကလည်း သူ့ကို ကြည့်ကောင်းတယ်လို့ပြောလေ မချွတ်လေဘဲ။ သည်လိုနဲ့ ကျော်အေးက သူ့ပုဆိုးဟောင်း၊ အင်္ကျီဟောင်းကို မဝတ်တော့တာကိုဘဲ ရက်တော်တော်ကြာပြီ။ အပူဒဏ်ရိ အမြဲတမ်း (၁၀၀) ကျော်တဲ့ လေးအိမ်တန်းလို အညာရွာမှာ သားရေပြောင်ဂျာကင်နဲ့ ဂျင်းဘောင်းဘီနဲ့ ဝေ့ကင်းရှူးနဲ့ ရေမချိုးတမ်း၊ မချွတ်တမ်း ဝတ်နေတာကို ပထမဆုံး မျက်စိကျသူဟာ ကိုဘကြိုင်ပဲ။ ကိုဘကြိုင်ဟာ ရွာက တစ်ဦးတည်းသော နဲ့ဆရာ။ ပျဉ်ထောင်ကွင်း၊ ဆိပ်သာ၊ ထုံးဖိုစု၊ လိန်ကုန်း၊ ပေါက်တန်း စတဲ့ သူတို့ရွာနဲ့ ခပ်ဝေးဝေးက ရွာတွေမှာကို မရှိတဲ့ တစ်ဦးတည်းသော နဲ့ဆရာ။ သူလည်း ဟုတ်တိပတ်တိတော့ မှုတ်တတ်တာ မဟုတ်ပေမယ့် လေးအိမ်တန်းမှာတော့ သူလည်း နှိပ်စွာကြိုင်ပဲ။ ဝိဇ္ဇာကြိုင်က ကျော်အေးကို စိတ်ဝင်စားနေချိန်မှာ ကျော်အေးကို အသုံးချဖို့ စဉ်းစားနေချိန်မှာ ရွာကလူတွေကတော့ ကျော်အေးကို စိတ်ပျက်စ ပြုလာကြပြီ။ ကြည့်လေ၊ သည်အဝတ်အစားက ဝတ်လာကာစကတော့ ကြည့်ကောင်းသလိုလို ရှိပေမယ့် ကြာတော့လည်း မျက်စိနောက်လာတယ် ပြောပါတော့။ တစ်နေ့လာလည်း ဒါ၊ တစ်နေ့လာလည်း ဒါ၊ မျက်နှာသစ်တယ်၊ ရေမချိုး မိုးမချိုး။ သည်ပုံစံနဲ့ချည်း မြင်ရတော့ ရွာကကြာတော့ အော့ကြောလန်လာတယ်။ ကျော်အေးကလည်း ကျော်အေးပဲ။ အဝတ်အစား မချွတ်တော့တာထား၊ စကားကလည်း မပီတော့ဘူး။ မာရေကြောရေလည်း ဖြစ်လာတယ်။ ပြီးတော့ သူ့နမ၊ ကိုယ့်နမ ရိတ်တိ လုပ်ချင်တယ်။ ဘောင်းဘီရှည် တကားကားကို ရွာက မလွဲသာလို့ ကြည့်နေရတယ် မထင်ဘူး။ ရွာကလူတွေ မပြောနဲ့ သစ်တောကြိုးဝိုင်းစပ် ဆင်ရုံထဲမှာထားတဲ့ ဆင်သုံးလေးကောင်ကတော့ သူတွေရင် နားရွက်တွေ တွင်တွင်ခတ်ပြီး နောက်နှစ်လှမ်းလောက် ဆုတ်တော့တာ။ ဒါပေမယ့် ပြောပါပကော။ နှိပ်စွာကြိုင်ကတော့ သူ့ကို သဘောကျနေတယ်လို့ တစ်နေ့ ဝိဇ္ဇာကြိုင် သစ်တောကြိုးဝိုင်းထဲကို လိုက်လာတယ်။ နဲ့လည်း ခါးထိုးလို့။

“ကျော်အေး၊ ငါတစ်ခု တိုင်ပင်မလားလို့”

“ဘာလဲဗျ၊ ပြောလေ”

“သည်လိုကွာ၊ ပိုက်ဆံတော့ နည်းနည်းကုန်မယ်၊ စုတော့ စုရမှာပေါ့ကွာ၊ ငါ ပြဇာတ်ကလေး လုပ်မလားလို့၊ တီးဝိုင်းလည်း ရှိတယ်ကွာ၊ ကောင်မလေးတွေလည်း ရှိတယ်ကွာ၊ တို့က နဖူးစည်းလေး တိုင်ဖုံးလေး ငှားရုံ၊ မီးစက်ကလေး ငှားရုံပဲ”

“ဘာဗျ... ပြဇာတ်၊ ဘာပြဇာတ်လဲ”

“အရပ်ပြဇာတ်ပေါ့ကွာ၊ ငါ မင်းကို ပြဇာတ်မင်းသား လုပ်ခိုင်းမလားလို့”

“ပြဇာတ်မင်းသား... လုပ်လေ၊ ဦးလေးဘကြိုင် အဲ... ဝိဇ္ဇာကြိုင်”

ပြဇာတ်မင်းသားလည်းဆိုရော ကျော်အေး တော်တော်ပျော်သွားတယ်။ ပြောသာ ပြောရတာ ပြဇာတ်ဆိုတာကြီးကို သူ သိပ်နားမလည်ဘူး။ ရွာဓာတ်စက်ကဖွင့်တဲ့ ဇာတ်လမ်းတွေ၊ တစ်ခါခါ မြို့ရောက်ရင် ကြည့်ရတဲ့ ဗွီဒီယိုတွေတော့ သူကြည့်ဖူးတယ်။ ဒါပေမယ့် သူက မင်းသားနေရာက လုပ်ရမယ့် ပြဇာတ်ဆိုတာကြီးကို သူ မလုပ်ဖူးဘူး။ နောက်တစ်ခုက ပြဇာတ်ကို ဘယ်သူက ရေးမှာလဲ၊ ဇာတ်ရုံက ဘယ်မှာလဲ၊ ဘာအတွက် ကမှာလဲ၊ မင်းသမီးကကော ဘယ်သူလဲ။

“နေပါဦး ဝိဇ္ဇာကြိုင်ရဲ့၊ ပြဇာတ်ကတာတော့ ဟုတ်ပါပြီ၊ ဆရာကြီးက ရေးတတ်လို့လား”

“ဟ... ရေးနေစရာ လိုသလားကွ၊ ငါလုပ်လို့ ဖြစ်ပါတယ်”

“ဘယ်တော့ ဘာအတွက် ကမှာလဲ”

“လာမယ့်ဆောင်းအတွက်၊ စပါးပေါ်ရင် လုပ်ကြတာပေါ့၊ ကထိန်ဆို မကောင်းဘူးလား”

“ဟာ... ဝေးတယ်ဗျာ လာမယ့်လ ကမယ်၊ ကျွန်တော်လည်း ပိုက်ဆံထည့်မှာပေါ့”

“လုပ်လေ၊ မင်းကို တစ်ခုတော့ပြောချင်တယ်ကွာ၊ မင်းအဝတ်အစားတွေ သိမ်းထားဦးကွ၊ သည်ဘောင်းဘီရှည်နဲ့ ဒီသားရေအင်္ကျီကြီးပဲ ဝတ်မနေနဲ့ဦး၊ ဒါ ပြဇာတ်ကျမှဝတ်ရင် မကောင်းဘူးလား”

“အင်း... ဟုတ်တယ်”

သည်လိုနဲ့ ဝိဇ္ဇာကြိုင်နဲ့၊ ကျော်အေးနဲ့ ရွာကိုရောက်လာတဲ့ ဂျင်းဘောင်းဘီနဲ့ ပေါင်းပြီး လေးအိမ်တန်းမှာ နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်အတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ် ပြဇာတ်ကြီးကဖို့ ဖြစ်လာတယ်။ ကျော်အေးဟာ သူ့ဘောင်းဘီနဲ့ ဂျာကင်ကို ချွတ်ပြီးသိမ်းတယ်။ ဝှေ့ကင်းရှူးကို ချွတ်တယ်။ သူ့ပုဆိုးဟောင်း၊ အင်္ကျီဟောင်းကို ပြန်ဝတ်တယ်။

*****

(၃)

ရွာမှာ ပြဇာတ်ဖြစ်မယ်ဆိုတော့လည်း ရွာက ဝမ်းသာတာပါပဲ။ ဝိဇ္ဇာကြိုင်နဲ့ ကျော်အေးပေါင်းပြီး လူလည်လုပ်တယ် ထင်တဲ့လူက ထင်ပေမယ့် တကယ်ဖြစ်လာရင် ပြီးတာပဲ။ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် သပ်သပ်ရပ်ရပ်နဲ့ ရွာနာမည်ရရင် ပြီးတာပဲလို့ တွက်တဲ့လူက တွက်တယ်။

ရွာက ပြဇာတ်ညွှန်မှာ ဝတ်ဖို့မရှိတဲ့ကြားကပဲ သရက်ထည်လေး၊ ပိတ်ချောလေး ဝယ်တဲ့ မိန်းကလေးတွေက ဝယ်တယ်၊ ချုပ်တဲ့သူက ချုပ်တယ်။ လက်သုပ်လေး၊ မုန့်ဟင်းခါးလေးရောင်းဖို့ ဝေးလံခေါင်ဖျားက မြို့ကို တက်သူတွေက တက်တယ်။ တချို့ကလည်း ချီချင်ထုပ်၊ ဆီးပေါင်းထုပ်ကလေးရောင်းဖို့၊ တချို့ကလည်း ကောက်ညှင်းထုပ်ဖို့၊ တချို့ကလည်း ခေါက်ဆွဲစည်း မြို့ကဝယ်ပြီး ငရုတ်ဆီနဲ့ သုပ်မယ့်သူကသုပ်ဖို့ အစုံပါပဲ။ ပြဇာတ်တိုက်သူတွေက တိုက်သလို၊ ပွဲဈေးမှာ ရောင်းဖို့ချဖို့ စီစဉ်သူက စီစဉ်ကြတယ်။ ခုတစ်လောတော့ ရွာမှာ တလှုပ်လှုပ်နဲ့ပေါ့လေ။ ပြဇာတ်တိုက်တဲ့ရက်ကစပြီး ကျော်အေး ဘောင်းဘီရှည်က မျက်စိနောက်ချင်နောက် မနောက်ချင်နေ မချွတ်တော့ပြန်ဘူး။ ညဘက် ဇာတ်တိုက်တော့ လုပ်ထားတဲ့ ပါးပေါ်က အိုးမည်းပါးမြင်းမွေးကိုလည်း မဖျက်တော့ဘူး။ ခါးက ခြောက်လုံးပြူးလည်း မဖြုတ်တော့ဘူး။ သည်ရွာမှာ သူ ပြဇာတ်မင်းသားဆိုတော့လည်း ဘယ်သူက ဘာပြောနေမှာလဲ။ သူ နေတတ်သလိုသာနေတာ၊ သူ မျက်နှာပြောင်ရဲလို့ပြောင်တာ ဘယ်သူထိခိုက်တာ မှတ်လို့ကိုး။ ညဘက် အောက်လင်းဓာတ်မီးကြီးထွန်းပြီး ပြဇာတ်တိုက်တော့လည်း ဒိုးပတ်အဖိုလုံးကို စခွန့်လုပ်ထားတဲ့ ဝိဇ္ဇာကြိုင်တီးဝိုင်းကလည်း နှဲတတော်တော်၊ မောင်းတနောင်နောင်နဲ့ ဟန်ကိုကျလို့။ ရွာနီးချုပ်စပ်မှာ တစ်လက်မှမရှိတဲ့ နဲ့၊ တစ်ယောက်တည်းသော နဲ့ဆရာ၊ နဲ့မှုတ်ချင်လို့ကို ပြဇာတ်လုပ်ခဲ့တဲ့လူနဲ့ မြို့ကရလာတဲ့ ဂျင်းဘောင်းဘီဆရာတို့ ပေါင်းမိတော့ လေးအိမ်တန်းမှာ ဘာပြောကောင်းမလဲ၊ တွက်သာကြည့်တော့။

ပြဇာတ်ကလည်း လိုရင်လိုသလို၊ မလိုရင်မလိုသလို ပြင်တဲ့ပြဇာတ် ပြောပါတော့။ ဝိဇ္ဇာကြိုင်က သင်ထားတာကတစ်မျိုး၊ ဇာတ်တိုက်တော့ လုပ်ချင်ရာ လုပ်တာကတစ်မျိုး။ စကားမပြောပါနဲ့ဆိုတာကို ဟိုကဒီကစကားတွေ ပြောချင်ရာပြောတာက တစ်မျိုးဆိုတော့ ဝိဇ္ဇာကြိုင်လည်း စိတ်ကတော့ ညစ်တယ် ပြောပါတော့။ တစ်ည ဇာတ်တိုက်တော့လည်း ကြည့်ဦး။

“ပထမဆုံး ကျော်အေးက ဇာတ်ခုံဘယ်ဘက်ထောင့်က ဝင်လာရမယ်၊ ငါတို့တီးဝိုင်းက အဆူတီးပေးမယ်၊ မီးက အနီရောင်လေး ထိုးထားတုန်းမှာ ကျော်အေး ထွက်လာရမယ်၊ ဖိုးသေးက ညာဘက်ထောင့်က ထွက်လာပြီး လက်ထဲက လက်ဆွဲအိတ်ကို ကျော်အေးကို လှမ်းပေးရမယ်၊ ဖိုးသေးလည်း ထွက်သွားရော ကျော်အေးက ခြောက်လုံးပြူးနဲ့ ပစ်လိုက်ရမယ်။ ဖိုးသေး လဲကျသွားတာနဲ့ ကန့်လန့်ကာချမယ်။ စကားတစ်လုံးမှ မပြောရဘူးနော်၊ ဟေ့ကောင်... ကန့်လန့်ကာ လှဝင်း သေချာနားထောင်”

ဝိဇ္ဇာကြိုင်ကတော့ ပြောတာပါပဲ။ တိုက်တာလည်း ခဏခဏပါပဲ။ တိုက်တိုင်းလည်း ကွက်တိပါပဲ။ ဒါပေမယ့် တစ်နေ့ သည်အခန်း ပြန်တိုက်တော့ ပြဿနာတက်တာပဲ။ ဝိဇ္ဇာကြိုင်ပြောသလို ကျော်အေးက ဘယ်ဘက်ကထွက်တယ်၊ ဖိုးသေးက လက်ဆွဲအိတ်တစ်လုံးနဲ့ ညာဘက်ကထွက်တယ်။ အလယ်မှဆိုကြတော့ ဖိုးသေးက အိတ်လှမ်းပေးရမှာကို မပေးဘူး။ မျက်နှာချင်းဆိုင်ကာမှ တစ်ဖက်ကိုလှည့်ပြီး ဆေးလိပ်ဖွာတယ်။ ကျော်အေးကလည်း ခြောက်လုံးပြူးထုတ်ပြီး လက်ညှိုးထည့်လှည့်တယ်။

“ဟေ့ကောင်ဖိုးသေး၊ ဒါဘာသဘောလဲကွ၊ ဟား... ဟား... ဟား”
“မင်းကို ဂရုမစိုက်လို့ပေါ့ မင်းထိုက်ရာ၊ မင်းခြောက်လုံးပြူးကြီးကို ချထားစမ်းပါကွာ”

“မင်းထိုက်၊ မင်းက သေနတ်ကလေး တပြုပြန် ခြိမ်းခြောက်နေတာလား၊ ဟေ့... ဖိုးသေးဆိုတဲ့ကောင်ကလည်း ဒါမျိုးတွေချင်နေတာလေကွာ”

“ကိုင်း... တွေ့ချင်တော့လည်း ငါက နယ်မရွေးဘူးပေါ့ကွာ၊ မင်းထိုက်တဲ့ တစ်ထိုက်တည်းရှိတယ်”

“ဟေ့... သတ္တိရှိရင် သေနတ်ချလိုက်ကွ၊ ဖိုးသေးကလည်း တစ်သေးတည်းပဲ ငါ့ကောင်”

ပထမတော့ ဝိဇ္ဇာကြိုင်တောင် လန့်သွားတယ်။ သူ့ဟာသူတောင် သူမှားနေသလား တွက်မိသေးတယ်။ နောက်တော့မှ ဝိဇ္ဇာကြိုင် မျက်ထောင့်နီကြီးနဲ့ နှဲခါးထိုးပြီး ထလာတယ်။ ခွင်ထဲက နှစ်ကောင်ကိုလည်း ကုပ်ကို တစ်ဖက်တစ်ချက် ဆွဲတယ်။ ဆောင့်လည်း တွန်းပစ်လိုက်တယ်။

“ဒီအခန်းမှာ စကားတစ်ခွန်းမှ မပြောပါနဲ့လို့ မှာထားရက်နဲ့၊ ကြည့်စမ်း ပြောလိုက်တဲ့စကားတွေ၊ မင်းတို့ ဘာလုပ်တာလဲ”

ဝိဇ္ဇာကြိုင် တော်တော် ဒေါက်နဲနေမှန်းသိတော့ ကျော်အေးက မျက်နှာလေးငယ်လို့။ ဖိုးသေးကတော့ မျက်နှာမကောင်းဘူး။ ဝိဇ္ဇာကြိုင် ကုပ်ကိုကိုင်ထားတဲ့ကြားကပဲ ပြောတယ်။

“ဆရာကြီး စဉ်းစားကြည့်လေ၊ ကျွန်တော်က တစ်ညလုံးမှ သည်တစ်ခန်းတည်းပါတယ်၊ ဒီတစ်ခန်းကလည်း စကားမပြောရဘူးဆိုတော့ တော်တော်နစ်နာပါတယ်၊ ဒါနဲ့ တိုင်ပင်ပြီး ပြောကြတာပါ”

“ဟေ့ကောင်... တစ်ခန်းပါပါ၊ နှစ်ခန်းပါပါ ကိုယ့်သရုပ်ဆောင်ကောင်းဖို့ပဲ လိုတာပဲကွ၊ ငါက မပြောနဲ့ဆို မပြောနဲ့လေကွာ ချီး”

“ဟာ... ဒါဆို ဘယ်တရားပဲမလဲ၊ ကျွန်တော်လည်း ငါးဆယ်ထည့်ထားတာပဲ၊ စကားပြောတဲ့လူလည်း ငါးဆယ်ဆိုတော့ ဘယ်ဟုတ်ပဲမလဲ၊ အသံမှမထွက်ရရင် လူဆိုးမလုပ်တော့ဘူး၊ ငါးဆယ်ပြန်ပေး”

“ဟေ့... ကောင်းကွာ၊ နည်းနည်းတော့ ပြောကွာ၊ မရှည်စေနဲ့၊ ကြားလား”

ဝိဇ္ဇာကြိုင်နဲ့ ကျော်အေးရဲ့ ပြဇာတ်က အဲသလိုပြဇာတ်။ ပြင်ရတာလည်း ထပ်နေပြီ။ ရှေ့နောက် မညီတာတွေလည်း ထပ်နေပြီ။ စကားလုံးတွေက တစ်ခါတိုက်တစ်မျိုး ဖြစ်နေတာလည်း ထပ်နေပြီ။ ခက်တာက ပြဇာတ်ကလည်း လက်လွန်နေပြီ။ ကျော်အေးကလည်း ဘောင်းဘီတကားကား ဖြစ်နေပြီ။ သူ့နှုတ်ကလည်း ပြဇာတ်သီချင်းတွေ တိုက်ပြီး ခိုက်ပြီး ဖြစ်နေပြီ။ သည်တော့ ပြင်ပေါ့၊ ပြောင်းပေါ့၊ ဇာတ်က ပြင်ရင်း မူလဇာတ်လည်း မဟုတ်တော့ဘူး ပြောပါတော့။

*****

(၄)

ပွဲဈေးကတော့ ညနေ သုံးနာရီ သာသာကတည်းက ညှို့နေပြီ။ ဘူးသီးကြော်ဆိုင်၊ ဂျုံကြော်ဆိုင်၊ မုန့်ဟင်းခါးဆိုင်၊ လက်လုပ်ချဉ်ဆိုင်၊ ဆေးလိပ် ကွမ်းယာဆိုင်တွေကလည်း တစ်တန်းကြီး။ လေးအိမ်တန်းမှာ ပြဇာတ်ရှိတယ်ဆိုလို့ သစ်တောကြီးဝိုင်း ကျော်ပြီးလာကြတဲ့

ရွာနီးချုပ်စပ်က လူတွေလည်း မနည်းဘူး။ နွားလှည်းတွေဆိုတာ ဇာတ်ခုံပတ်လည်မှာ အစီးပေါင်းကို မနည်းလှဘူး။ ရေမုန့်လေး၊ အကြော်လေး၊ မုန့်ပြားသလက်လေး စားသူကစားလို့။ တီးဝိုင်းကလည်း နေရာချလို့။ လမိုင်းပွဲကြီးလည်း ပြင်လို့။ သာသနာပွဲတစ်ပွဲနဲ့ ရွာတော်ရှင်ပွဲကလည်း ဆိုင်းဝိုင်းတစ်ဖက်တစ်ချက်မှာ ဖယောင်းတိုင်တွေ ထွန်းလို့။

ကျော်အေးဆိုတာကတော့ မပြောနဲ့တော့။ သည်ပြဇာတ်မှာ သူ ပြဇာတ်မင်းသားဆိုတော့ ညနေ နှစ်ချက်ထိုးကတည်းက မျက်နှာချေ အဖွေးသားနဲ့၊ ဂျင်းဘောင်းဘီရှည်နဲ့၊ ဝေါ့ကင်းရှူးနဲ့၊ သားရေဂျာကင်နဲ့၊ မှတ်ဆိတ် ပါးမြိုင်းမွေးတွေနဲ့၊ ခါးမှာ ပြောက်နဲ့ နောက်နောက် နောက်နောက်ကို ဖြစ်နေတော့တာ။ ဇာတ်ခုံပေါ် ခုန်တက်လိုက်၊ ခုန်ချလိုက်၊ လိုက်ကာကြား၊ ကန့်လန့်ကာကြား ဝင်လိုက်၊ နောက်ဘက်က ယိမ်းသမတွေဆီ သွားလိုက်၊ ဇာတ်ခုံပေါ်က ခုန်ချပြီး ပွဲခင်းထဲ တကားကားနဲ့ သွားလိုက်၊ မုန့်ဝယ်စားလိုက်နဲ့ ဝနာကိုမငြိမ်ဘူး။ ဝိဇ္ဇာကြိုင်ကလည်း သိပ်တော့မထူးဘူး။ လမိုင်းပွဲကိုပြင်လိုက်၊ ရွာတော်ရှင်ဘုရားပွဲမှာ ကန်တော့လိုက်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းက အင်ဂျင်မီးစက်ကို သွားကြည့်လိုက်၊ နဲ့ကို အသံစမ်းလိုက်၊ ပွဲကြည့်ဖျာတွေကို ကြည့်ပြီး လူခန့်မှန်းလိုက်၊ ပွဲကြည့်လှည်းတွေဘက်သွားပြီး နှုတ်ဆက်လိုက်နဲ့ သူလည်း ကျော်အေးနဲ့ သိပ်တော့ မကွာဘူး။ သည်လိုနဲ့ ခုနစ်နာရီလည်းထိုးရော တီးဝိုင်းက ဧည့်ခံလေး တီးပြီး မီးစက်လည်းလင်းပြီး အစီအစဉ်က ပြဇာတ်က နောက်မှ ထွက်မှာဆိုတော့ ရှေ့ကထွက်မယ့် ယိမ်းသူယိမ်းသားတွေက ဖီးလိမ်းကြပြီ။

အဲဒီအချိန်လေးမှာပဲ တီးဝိုင်းက တစ်ကျော့နားတယ်။ ပွဲဓာတ်စက်က သီချင်းဖွင့်တယ်။ ဓာတ်စက်သီချင်းအပြီးမှာ ခရာတစ်ချက်တွတ်မယ်။ ပြီးရင် တီးဝိုင်း ဒုတိယအကြိမ် ဧည့်ခံတီးမယ်။ သည်လိုနဲ့ သုံးခါ ခရာတွတ်ပြီးရင် ပွဲထွက်ရမယ်။ ဓာတ်စက်သီချင်း ပြီးကာနီးလေးမှာပဲ ကျော်အေးက လိုက်ကာကြားက ထွက်လာတယ်။ မိုက်ခွက်ရှေ့ သွားတယ်။ မိတ်ကပ်အဖွေးသားနဲ့ ပရိသတ်ကို ဇာတ်ခုံပေါ်က လှမ်းကြည့်တယ်။ ပေါက်တန်းက ကောင်မလေး သုံးလေးယောက်က သူ့ကိုကြည့်ရင်းက တစ်ခုခု ပြောနေတာကို သူ့မြင်တော့ သူ့ရင်တွေ နွေးသွားတယ်။ မိုက်ခွက်ကို အယောင်ယောင် အမှားမှား ခေါက်ရင်းက ဇာတ်ခုံအောက်ကို ခုန်ချလိုက်တယ်။ အဲသည်မှာပဲ မမျှော်လင့်တာ ဖြစ်သွားတယ် ပြောပါတော့။ ဝိဇ္ဇာကြိုင်က ဓာတ်စက်သီချင်းအပြီးမှာမှ မှုတ်ရမယ့် သူ့နဲ့ကို လမိုင်းလုံမှာ ထောင်ထားတာကို ကျော်အေးက မမြင်။ နဲ့ပေါ် တည့်တည့်ကြီး ခုန်ချလိုက်သလို ဖြစ်သွားတယ်။ နဲ့ကြီး နင်းမိတယ်ဆိုတာ သည်တစ်ခါမှ အစစ်ပဲ။ ဂျွတ်ခနဲ မြည်သံနှင့်အတူ နဲ့သပွတ်တံ အရင်းဟာ သွင်သွင်ကျိုးသွားတယ်။

“ဟာ... ဟေ့ကောင်”

ဝိဇ္ဇာကြိုင် လှမ်းဆွဲတော့ နောက်ကျသွားပြီ။ နဲ့သပွတ်တိုင်ခြေက ကျိုးသွားတာကိုကြည့်ရင်း ဝိဇ္ဇာကြိုင်ဟာ ငါးမိနစ်လောက် စကားမပြောနိုင်ဘဲ ဝိုင်းသွားတယ်။ သူ့ခေါင်းကိုလည်း တွင်တွင်ခါတယ်။ နဲ့ဟာ သည်ပြဇာတ်ရဲ့ အသက်ပဲ။ တီးဝိုင်းမပါဘဲ ဘယ်လိုပြဇာတ်ကမလဲ။ တီးဝိုင်းကလည်း နဲ့မပါဘဲ ဘယ်ဦးဆောင်မလဲ။ နဲ့ဟာ တီးဝိုင်းကလေးမှာ ဦးဆောင်တူရိယာကိုး။ ပွဲခင်းက မသိပေမယ့်၊ မုန့်ဈေးတန်းက မသိပေမယ့် သည်ပြဿနာဟာ အတွင်းကျိတ် ဖြေရှင်းမရတဲ့ ပြဿနာဖြစ်လာတယ်။ တခြားဟာက ပြဿနာမဟုတ်ပေမယ့် နဲ့တစ်လက်

ဘယ်ကသွားရှာမလဲ၊ ပြောခဲ့ပါပကော။ ရွာနီးချုပ်စပ်က ပျဉ်ထောင်ကွင်းမှာလည်း နဲမရှိဘူး။ ဆိတ်သာမှာလည်း နဲမရှိဘူး။ ထုံးဇိုရာမှာ နဲမရှိဘူး။ လိန်ကုန်း၊ ပေါက်တန်းမှာ နဲမရှိဘူး။ ရှိဦးတော့ ကျောက်မဆင် သစ်တောကြီးဝိုင်းကို ညကြီးမင်းကြီး ဘယ်သူဖြတ်မလဲ။ ဝိဇ္ဇာကြိုင်က သူ့နဲမပါဘဲနဲလည်း ပြဇာတ်အကမခံနိုင်ဘူး။ သည်နဲကို မှုတ်ချင်လို့၊ သည်ပွဲမှာ သူ့နဲသံကို ပြချင်လို့ လုပ်တဲ့ပွဲမှာ နဲမပါဘဲ ပြဇာတ်အကမခံနိုင်ဘူး။ ဒါဖြင့် မကတော့ဘူးလား။ ဒါလည်း မဖြစ်ဘူး။ ကနေ့ည ကကို ကရတော့မယ်။

တခြားရွာတွေက လှည်းတွေရောက်နေပြီ။ မုန့်ဈေးတန်းကလည်း ဟီးထနေပြီ။ ပွဲကြည့်ပရိသတ်ကလည်း ခရာသံကို စောင့်နေကြပြီ။ ဓာတ်စက်သီချင်းကလည်း ပိတ်လိုက်ပြီ။ တီးဝိုင်းအလှည့်၊ ဧည့်ခံဆိုင်းအလှည့်၊ တီးဝိုင်းကိုလည်း မတီးတော့ ပရိသတ်ရဲ့အသံ တဝေါဝေါပဲ ပွဲခင်းထဲမှာ မြည်နေတယ်။ သည်မှာ ရှင်းရတော့မယ်။ သူ့ကိစ္စ ကိုယ့်ကိစ္စ ရှင်းရတော့မယ်။

လေးအိမ်တန်း ရာဇဝင်မှာ ဝိဇ္ဇာကြိုင် သူ့ကြောင့် ပွဲပျက်တယ် တစ်သက်လုံး အပြောမခံနိုင်ဘူး။ သူ နဲမှုတ်ချင်လို့ လုပ်တဲ့ပွဲပေမယ့် သူ့ဂုဏ်သိက္ခာကို သူ အပွန်းမခံနိုင်ဘူး။

တစ်ညနေလုံး တနောက်နောက် ဖြစ်နေတဲ့ ကျော်အေးလည်း မျက်စိမျက်နှာ ပျက်နေပြီ။ အကုသိုလ် အတုံးအခဲဟာ သူ့ခန္ဓာပေါ်ကို ပိနေပြီ။

“ကျော်... ကျော်အေး၊ မင်းကွာ တက် ဇာတ်စင်ပေါ်ကို”

ဝိဇ္ဇာကြိုင်က နဲကျိုးကို ခါးထိုးပြီး ဇာတ်ခုံပေါ်တက်တယ်။ ကျော်အေးလည်း တက်ရတာပေါ့။ ဇာတ်စင်အလယ်က မီးလုံးအဖြူကြီးအောက်မှာ နှစ်ယောက်သား ရပ်မိတော့ ဓာတ်စက်တွေ ကွဲခဲမြည်အောင် မိုက်ခွက်ကို ဖွင့်ပေးတယ်။

“ဖူး... ဖူး...”

ပရိသတ်က ပွဲထွက်ခါနီး လူနှစ်ယောက် ဇာတ်ခုံပေါ် တက်လာတာရော၊ မိုက်ခွက်ကို တဖူးဖူး မှုတ်နေတာရော ကြည့်ပြီး ငြိမ်သွားတယ်။ တဝေါဝေါအသံဟာ တိတ်ဆိတ်သွားတယ်။

“ပရိသတ်ကြီးခင်ဗျား”

ဝိဇ္ဇာကြိုင်ရဲ့ မျက်နှာဟာ ညှိုးနေတယ်။ ကျော်အေးကုပ်ကိုလည်း တစ်ဖက်က ဆွဲထားသေးတယ်။ ကျော်အေးဟာ ဘောင်းဘီရှည်နဲ့ ခြောက်လုံးပြူးနဲ့ပေမယ့် သည်ကိစ္စမှာ သူတရားခံဆိုတော့ ပရိသတ်ကို ပြူးတူးကြောင်တောင် ကြည့်နေလေရဲ့။

“ကျွန်တော်တို့ လေးအိမ်တန်းရွာအနေနဲ့ ပရိသတ်ကြီးကို တတ်စွမ်းသမျှ အနုပညာနဲ့ ဖျောဖြေဖို့ လူအား၊ ငွေအား၊ ပစ္စည်းအား စုံလင်စွာနဲ့ မရိတဲ့ကြားက ကြီးစားပြီး တင်ဆက်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့သော်လည်း...”

ဝိဇ္ဇာကြိုင်ဟာ စကားလုံးတွေ ရွေးချယ်နေတုန်းမှာပဲ ပွဲကြည့်ပရိသတ်ရော ဈေးတန်းကပါ ဝိဇ္ဇာကြိုင်ရဲ့အသံကို နားစွင့်နေကြတယ်။

“ဟောဒီ ခွေးမသားကျော်အေး တက်နင်းလို့ နဲ့သပွတ်ကျိုးသွားပါတယ်”

ဝိဇ္ဇာကြိုင်က သူ့ခါးက နဲ့ကျိုးကို ထုတ်ပြတယ်။ ကျော်အေးကတော့ ဖြစ်လာမှတော့ မျက်နှာပြောင်ပြောင်ပဲထားပြီး ခေါင်းတောင် ညိတ်ပြလိုက်သေးတယ်။ သူ့ကြောင့်ပါပေါ့လေ။

“နဲ့တစ်လက် ရရှိရာရရှိကြောင်း ရှာကြံပါသော်လည်း ဘယ်ကမှ ညတွင်းချင်း မရနိုင်တဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ ကနေ့ည အစီအစဉ် ဖျက်ပါတယ်။ မနက်ဖြန်ညတော့ ဆက်ဆက်ကြီး...”

လူတွေရဲ့အသံ တဝေါဝေါဟာ ပြန်မြည်လာတယ်။ အော်တဲ့လူက အော်တယ်၊ ဟစ်တဲ့လူက ဟစ်တယ်၊ ဆဲတဲ့လူက ဆဲတယ်၊ ကိုယ့်ဖျာကိုယ် သိမ်းတဲ့လူက သိမ်းတယ်၊ မတ်တတ်ရပ်သူတွေက ရပ်တယ်၊ ထပြန်သူက ပြန်တယ်၊ ကနိုးနိုး စောင့်ကြည့်နေသူက နေတယ်။

ပွဲကြည့်ဆိုတာက ပွဲမရှိရင် ထပြန်လို့ရပေမယ့် ရွာကဈေးသည်တွေ မရှိမယ့် ရှိမယ့် ရင်းနှီးပြီးထွက်ရတဲ့ မုန့်ဈေးတန်းက ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။ မနက်ဖြန်မှာ နဲ့တစ်လက်ရမယ်လို့ ဘယ်သူ အာမခံမလဲ။ နဲ့တစ်လက် မြို့ကိုသွားရှာမယ် ဆိုဦးတော့ မနက်ဖြန်ညအတွက် ထပ်ပေးရမယ့် မီးစက်ဖိုး တစ်ထောင့်ငါးရာကို ဘယ်သူကခံမလဲ။ လောလောဆယ် ပွဲကတော့ ပျက်မှကိုး။ ပွဲခင်းထဲမှာတော့ တဝေါဝေါနဲ့ မြည်တုန်း...။
(ကလျာမဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၉၃ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ)

*****

မိကျောင်း

(၁)

ရက်စက်တယ်ပဲပြောပြော၊ မညာမတာ လုပ်တယ်ပဲဆိုဆို ချစ်တီးလို့ လူမျိုးကလည်း ရှိပါဦးမှ။ မြို့ရယ် ရွာရယ်လို့ရှိလာရင် ရွာတော်ရင်၊ မြို့တော်ရင်ဆိုတာတွေ ရှိလာရသလိုပဲ။ ကိုချစ်တီးလို့ လူမျိုးကလည်း လိုအပ်စွာ ရှိနေရတော့တာပါ။ သူ့နာမည်အရင်းက ကိုကျင့်တီးပါ။ လူတွေက သူ့အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုကိုလိုက်လို့ ကိုကျင့်တီးလို့ မခေါ်ကြတော့ဘူး။ ကိုချစ်တီးပဲ ခေါ်ကြတော့တယ်။ အသားဝါဝါ မျက်ရစ်မပါတဲ့ မျက်ခွံပိတ်ကြီးနဲ့ ပိန်သွယ်သွယ်လူက ကိုချစ်တီးဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့တော့ မလိုက်တော့ မလိုက်ဘူးပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့် တစ်မြို့လုံးက သည်လိုပဲ ခေါ်ကြရာက ကိုချစ်တီးဆိုမှပဲ သိကြတော့တယ်။ မြို့ပေါ်ရယ်တောင် မဟုတ်ပါဘူး။ မြို့ရဲ့ အရှေ့ခုနစ်တိုင်၊ အနောက်ခုနစ်တိုင် ရွာနီးချုပ်စပ်ကလည်း သည်လိုခေါ်တာပဲ။ ကိုချစ်တီး ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုကျင့်တီးခေါ်ခေါ် ကိုချစ်တီးခေါ်ခေါ် ကိစ္စလုပ်တဲ့ပုံ မပေါ်ပါဘူး။ သူ့အတွက်

ဘာမှလည်း ထူးခြားဟန်မပြပါဘူး။ သူ့အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနဲ့ ကိုချစ်တီးဆိုတဲ့ နာမည်က လိုက်တောင်လိုက်သေးတယ်လို့ သူ တွက်တယ်။

သူ့အလုပ်က အပေါင်ခံတဲ့အလုပ်။ အပေါင်ခံတာမှ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် အပေါင်ခံတာ။ နှစ်ပေါင်းကို မနည်းတော့ဘူး။ မျိုးနွဲ့ရိုးနွဲ့ပဲ ဆိုပါတော့။ သူ့မိဘများလက်ထက် အရင့်အရင့်ကတော့ အစိမ်းအောက်ခံမှာ အဖြူစာလုံးနဲ့ 'အမိန့်ရအပေါင်ဆိုင်' ဆိုတဲ့ ဆိုင်းဘုတ်တွေ ဘာတွေနဲ့ပေါ့လေ။ နောက်ပိုင်းတော့ အဲသလို ဆိုင်းဘုတ်မျိုး တပ်ခွင့်မရှိပေမယ့် အဲသလို အလုပ်မျိုးကတော့ လုပ်လို့ရသေးတော့ ငှက်ပျောပင်စိုက် မိလိုက်ဖာသပဲ။ လက်ကြောတင်းစရာမလို၊ နဖူးကချွေး ခြေမကျစရာမလိုတဲ့ အလုပ်မဟုတ်လား။ အေးအေးပဲ။

ဈေးမြောက်ဘက်ထောင့်က လေးထောင့်စပ်စပ် ရေဒီယိုပုံ အညာတိုက်ဟောင်းကြီးက ကိုချစ်တီးတို့တိုက်ပဲ။ တိုက်ထိပ်နဖူးစည်းမှာ ၁၉၄၉ လို့ စာလုံးထွင်းထားတဲ့ အဲဒီတိုက်ကို အပေါင်ဆိုင်တိုက်လို့ပဲ ခေါ်ကြတယ်။

တချို့ကလည်း ချစ်တီးတိုက်တဲ့။ တိုက်တံခါးလုပ်ထားတဲ့ သစ်သား ဘေးထိုး တံခါးတွေဆိုတာ ဟောင်းမြင်းနေပြီ။ တိုက်ဘေးဘက်က ပြတင်းပေါက်ရယ်လို့လည်း မရှိတော့ တိုက်က အမြဲတမ်း မှောင်ပိန်းနေတတ်တယ်။ အဲသည်တိုက် မည်းမှောင်ထဲမှာ သစ်သားခုံရှည်တစ်လုံးရယ်၊ သားရေပြားခင်းထားတဲ့ ပက်လက်ကုလားထိုင် တစ်လုံးရယ်၊ ခွေးခြေပု နှစ်လုံးရယ်ပဲရှိတယ်။ သူ့ဘေးမှာ စုံစီနဖာထည့်ထားတဲ့ မှန်စီရိုဟောင်း တစ်လုံးလည်း ရှိတယ်။ ဒါပဲ။ ခွေးခြေပုကလေး တစ်လုံးပေါ်မှာတော့ ရေခွေးကရားတစ်လုံးရယ်၊ ပန်ကန်လုံး နှစ်လုံးလောက်ရယ်၊ သော့တွဲတစ်တွဲရှိတယ်။ ကိုချစ်တီးရဲ့အလုပ်က အဲသည် ပက်လက်ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ ထိုင်ပြီးရင် ရေခွေးတစ်ခွက် နှစ်ခွက်သောက်၊ လိုအပ်ရင် သော့တွဲယူ၊ အခန်းသော့ဖွင့်၊ ပြီးရင် ပက်လက်ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ တစ်နေကုန် ပြန်ထိုင်။ ဒါ သူ့အလုပ်ပဲ။ သူ့မိန်းမ မကျင်လှကတော့ သူ့နားမှာ ဘယ်တော့မှ မရှိဘူး။ အိမ်နောက်ဖေးဘက်မှာချည်းပဲ။ သားသမီးတွေ ရှိပေမယ့် လက်လွတ်ကုန်ပြီ။ ကိုချစ်တီးက ဘယ်မှလည်း သွားလေ့မရှိဘူး။ 'အပေါင်ဆိုင်တိုက်ကိုသွားတာ ကိုချစ်တီး မတွေ့ခဲ့ပေါင်ကွာ' ရယ်လို့ တစ်ခါမှ မကြားဖူးဘူး။

ဝါးငါးများတံတစ်ချောင်းလို ပိန်သွယ်ပြီး ကိုင်းကွေးနေတဲ့ အရပ်ကြီးနဲ့ ပက်လက် ကုလားထိုင်မှာ ထိုင်တဲ့ပြီး မျက်ခွံပိတ်ပိတ်ကြီးကို မဖွင့်တမ်း ချထားပြီး ထိုင်နေလိုက်တာ တစ်နေကုန်ပဲ။ တိုက်ရှေ့ လူလာရပ်လို့ကတော့ ပိတ်ကျနေတဲ့ မျက်ခွံထူထူကြီးအောက်က မှေးကျဉ်းကျဉ်း မျက်လုံးတွေကို မိကျောင်းတစ်ကောင်က အစာကိုလှမ်းမြင်ရင် ဖျတ်ခနဲ လှမ်းကြည့်တတ်သလို ကြည့်နေတတ်တယ်။ မျက်ခွံ တစ်ချက်အပင့်ကလေးကိုမှပဲ ဘယ်သူလဲ၊ ဘာလုပ်တာလဲ၊ လက်ထဲမှာ ဘာပါလာသလဲ ဘယ်လောက် အရေးကြီးတဲ့လူလဲ၊ လက်ထဲကပစ္စည်းဟာ ကာလပေါက်ဈေး ဘယ်လောက်တန်သလဲ၊ အခု သူပေးနိုင်တာ ဘယ်လောက်ဖြစ်သင့်သလဲ စတဲ့ အချက်တွေကို တစ်ထိုင်တည်း အကဲခတ်ပြီးသားလည်း ဖြစ်နေတတ်တယ်။ မျက်စိက မြင်လိုက်ရသမျှ ဦးနှောက်ကို သတင်းပို့၊ ဦးနှောက်က ဒေတာ (Data) တွေကို အခြေခံပြီး တွက်ချက်ရတဲ့ အဖြေကို မှတ်ထားလိုက်တာက ကြာလှရင် နှစ်စက္ကန့်သာသာပဲ။ အဲသလောက်ကို မြန်တယ်။

အဲသလိုအခါမျိုးမှာ သူ့ကိုယ်ခန္ဓာကို ပက်လက်ကုလားထိုင်ပေါ်က ဆတ်ခနဲ ထလိုက်ပြီး ဘယ်တော့မှမပြုံးတဲ့ သူ့နှုတ်ခမ်းတွေကို တလှုပ်လှုပ် လုပ်နေတတ်တယ်။ သူ့တိုက်ရှေ့က ဘေးထိုးသစ်သား တံခါးဟောင်းရှေ့မှာ ရပ်နေပေမယ့် ပေါင်မယ့်နံမယ့်လူ မဟုတ်ဘူးဆိုရင်တော့ မျက်ခွံကြီးတွေ ပြန်ပိတ်ပြီး ငိုက်တော့တာပဲ။ သူ့အာရုံတွေကလည်း ထက်မြက်တယ်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ လူတွေကို ထိစပ်နေရလို့လား မသိဘူး။ လူကို ကြည့်တာနဲ့ ပေါင်မယ့်လူလား၊ ရိုးရိုးလာလည်တဲ့ လူလား၊ ပစ္စည်းပေါင်မယ့် လူလား၊ ငွေသားသက်သက် အတိုးနဲ့ချေးမယ့်လူလား ဆိုတာကိုလည်း သိတယ်။

ရွှေပေါင်မယ့်လူဆိုလို့တော့ ယောက်ျားဖြစ်ဖြစ် မိန်းမဖြစ်ဖြစ် သူ့ကုလားထိုင်ကိုကျော်ပြီး နောက်ဖေးက သူ့မိန်းမ မကျင်လှဆီ သွားရုံပဲ။ သူ့မိန်းမ မကျင်လှက သူ့ဘေးမှာ ဘယ်တော့မှမထိုင်ဘူး။ တိုက်နောက်က အုတ်ရေကန်ဘေးမှာ ထိုင်နေတတ်တယ်။ ကိုချစ်တီးက ရွှေမကိုင်ဘူး။ ငွေသားသက်သက် နှစ်ကျပ်တိုးနဲ့ချေးတယ်။ မကျင်လှကတော့ တစ်မျိုး။ ဘာပစ္စည်းမှ လက်မခံဘူး၊ ရွှေမှရွှေပဲ။ တခြားဟာ မလာနဲ့၊ လင်မယားချင်းတောင် လိုအပ်မှ စကားပြောတယ်။ တစ်ခါတလေ ကိုချစ်တီးအိမ်ရှေ့က သားရေပြားခင်း ပက်လက်ကုလားထိုင်မှာ ထိုင်ရင်း နေသာကုန်သွားရင် ကုန်သွားမယ်။ စကားတစ်ခွန်း မပြောဖြစ်ဘူး။

သူတို့လင်မယားမှာ တူတာ နှစ်ချက်ပဲရှိတယ်။ တစ်ချက်က မကျင်လှက ရွှေပေါင်ကိုမျှော်ပြီး ကိုချစ်တီးက ပစ္စည်းပေါင်ကို မျှော်တယ်။ နောက်တစ်ချက် တူတာက လင်မယားနှစ်ယောက်စလုံး သူတို့ အပေါင်ခံထားတဲ့ ပစ္စည်းကို တစ်နေ့သုံးခါ ထုတ်ကြည့်တာပဲ။ မကျင်လှက သူ့သံမဏိသေတ္တာကို တစ်နေ့သုံးခါဖွင့်ပြီး ကိုချစ်တီးက သူ့ပစ္စည်းလှောင်တဲ့ အခန်းကို တစ်နေ့သုံးခါ ဖွင့်ကြည့်တတ်တယ်။ တစ်နေ့မှ ဝတ်မပျက်ဘူး။ တစ်နေ့မှ မလစ်ဟာစေရဘူး။

*****

(၂)

မနက်မိုးလင်းလို့ မျက်နှာသစ်ပြီးတာနဲ့ ကုလားထိုင်ပုလေးပေါ်က သော့တွဲနဲ့ သူ့အခန်းကို သူ စဖွင့်တယ်။ ဘာရယ်လို့ မဟုတ်ဘူး။ သူ့ဝသီပဲ။ ဒီလိုပဲ ကြည့်တာပဲ။ သည်အခန်း မှောင်မှောင်ထဲကို ဝင်လာတဲ့ ပစ္စည်းတော်တော်များများဟာ အချိန်ကာလအားဖြင့် တော်တော်ကြာ (ပြန်မရွေးမချင်း) ရှိနေတတ်တော့ သည်ပစ္စည်းတွေကို ကြည့်နေရတာကိုက သူ့မှာ အရသာရှိနေတယ်။ အခန်းထဲမှာ ပစ္စည်းဆိုတာကလည်း အစုံပဲ။ ပစ္စည်းတစ်ခုစီပေါ်မှာလည်း စာရွက်လေးတွေကပ်လို့။ ပေါင်တဲ့နေ့ရယ်၊ ဘယ်လောက်နဲ့ ပေါင်တယ်ဆိုတာရယ်၊ ပေါင်တဲ့လူနာမည်ရယ် ရေးပြီး ကပ်ထားရတယ်။ ဘယ်လိုမှကို မရွေးတော့ဘူးဆိုတဲ့ ပစ္စည်းကိုလည်း ပြန်ထုတ်ရတာ ရှိသေးတယ်။ အရှုံးရယ်လို့လည်း မရှိပါဘူး။ သူ့ဆီလာပေါင်ကတည်းက မတန်တဆ လျော့ပေးထားတာ မဟုတ်လား။ ပစ္စည်းတွေကိုလည်း ကြည့်ဦး။ သံသေတ္တာတွေလည်း ပါတယ်။ ထင်းရှူးသေတ္တာတွေလည်း ပါတယ်။ အဲဒီ ထင်းရှူးသေတ္တာထဲမှာ ထဘီတွေ၊ ပုဆိုးတွေ၊ မင်းသမီးဗလာထဘီတွေ၊ မောင်ရင်လောင်း မကိုင့်တွေဆိုတာ အပြည့်ပဲ။ ကျန်တာကတော့ ပေါက်တူးအသွားတွေ၊ ကနတ်ကွက်တွေ ဖော်ထားတဲ့ ရှေးဟောင်းကုလားထိုင်တွေ၊ ကြေးလင်ပန်းတွေ၊ ကြေးခွက်တွေ၊ ဓာတ်ဘူးတွေ၊ မီးချောင်းတွေ၊ ဆေးလိပ်ခွက်၊ နာရီတွေ၊ ရှူးဖိနပ်တွေ၊ လွယ်အိတ်တွေ၊ စောင်တွေ၊ ယောက်ျားစီး

မိန်းမစီးဖိနပ်တွေ၊ ကက်ဆက်ဟောင်းတွေ၊ တစ်လိုင်းဆွဲ နှစ်လိုင်းဆွဲ ရေဒီယိုတွေ၊ ဒန်အိုးအမျိုးမျိုး၊ ဖန်ခွက်တွေ၊ ကြည့်မှန်တွေ၊ ကြေးမီးပူတွေ၊ ကြက်တောင်ရိုက်တဲ့ ဘက်တံတွေ၊ ကြေးမောင်းတွေ၊ မယ်ဒလင်တွေ၊ ခြောက်လုံးပတ်တွေ၊ ကြိမ်ပျက်နေတဲ့ ဆက်တီဟောင်းတွေ၊ လှံတွေ၊ ဓားတွေ၊ ဖောင်တိန်တွေ၊ မျက်မှန်တွေ အစုံပဲ အစုံပဲ။ အခန်းတံခါးဖွင့်ပြီး ပစ္စည်းတွေကို ကြည့်လိုက်ပြီးရင် တံခါးပြန်ပိတ်၊ သော့ပြန်ခတ်၊ သော့တွဲကို ခုံပေါ်ပစ်တင်ပြီး ပက်လက်ကုလားထိုင်ပေါ် ပြန်ထိုင်တော့တာပဲ။ မနက်စာဆိုတာကတော့ တစ်ခါတလေ ထမင်းကြမ်းကျန်ရင် လှော်စားတယ်။ မကျန်ရင် တိုက်ဘေး ကာကာဆိုင်က အကျရေပေါ့တစ်ခွက် မှာပြီးသောက်တယ်။ ဒါပဲ။ တစ်နေ့ကုန်ထိုင်ပဲ။ လူမျှော်ပဲ။ သူ့ဆီလာတဲ့ လူတွေကလည်း အမျိုးမျိုး။ တစ်ခါကလည်း ကြည့်ဦး။ လူတစ်ယောက် စုတ်စုတ်နပ်နပ်ပါပဲ။ ကြယ်သီးတံတွေ ပြုတ်နေတဲ့ တိုက်ပုံဟောင်းကလေး ဝတ်လို့။ ရိုရိုကျိုးကျိုးပဲ ဝင်လာတယ်။ သူ့လက်ထဲက ပစ္စည်းတစ်ခုကို ပြတယ်။ ကိုချစ်တီးကလည်း လှည့်ကာပတ်ကာ ကြည့်တယ်။ ကြေးနဲ့လုပ်ထားတဲ့ အချွန်အတက်တွေ တော်တော်များများပါတဲ့ အဝိုင်းပြားလေး တစ်ပြားပါ။ ခက်တာက ကိုချစ်တီးက အပေါင်သာခံရမှာ ဘာပစ္စည်းမှန်း သိတာမဟုတ်ဘူး။

“ဒါ ဘာလဲ”
“တံဆိပ်ပါခင်ဗျ”
“ဘာတံဆိပ်လဲ”

တိုက်ပုံနဲ့ဆရာက စကားတော်တော်နဲ့ မထွက်ဘူး။ သူ့ပစ္စည်းလေးကိုပဲ စိတ်မကောင်းခြင်းကြီးစွာနဲ့ ကြည့်နေတယ်။ လက်တွေ့ကလည်း တုန်လို့။

“ဒီလိုပါခင်ဗျ။ ဒီပစ္စည်းဟာ...”

ဒါလေးပြောပြီး ရပ်သွားလိုက်တာ အကြာကြီး။ ကိုချစ်တီး စိတ်မရှည်ဘူး။ ဘာမှန်းမသိတဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခုအတွက် အချိန်အကုန်လည်း မခံချင်ဘူး မဟုတ်လား။

“ကိုင်း... ဆရာကြီး၊ မြန်မြန်ပြောပါ။ ဘာတံဆိပ်လဲ”
“ဒီလိုခင်ဗျ။ တစ်ထောင်ကိုးရာ လေးဆယ့်သုံးခုနှစ်လောက်က ဂျပန်တွေ မြန်မာပြည်မှာ ရှိနေတုန်းက ဆိုပါတော့၊ အဲဒီတုန်းမှာ...”
“လိုရင်း မြန်မြန်သာပြောပါ ဆရာကြီး၊ ကျုပ်တော့ အချိန်သိပ်မရှိဘူး”
“ဟုတ်ကဲ့၊ ဒီတံဆိပ်ဟာ ဂျပန်ခေတ်က ဂျပန်စစ်ဗိုလ်ချုပ် မစ္စတာအီးဒါးက ထုတ်ပေးထားတာပါ။ သမိုင်းတန်ဖိုး...”
“ဆရာကြီး၊ သမိုင်းတန်ဖိုးတွေ ဘာတွေ မပြောနဲ့တော့၊ ခင်ဗျားဟာကြီးကို ကျုပ် အပေါင်မခံချင်ဘူး”
“မဟုတ်ဘူးခင်ဗျ။ ဒီလိုခင်ဗျ။ ကျွန်တော်တို့ ဆွေစဉ်မျိုးဆက်မှာ ဒီတံဆိပ်ဟာ...”
“ဟုတ်ပါပြီ၊ ခင်ဗျား တော်တော်စကားများပါလား၊ ခင်ဗျားကို ဒီတံဆိပ် ဘယ်သူကပေးပေး ကျုပ်က ဘာလုပ်ရမှာလဲ၊ ခင်ဗျားငွေလိုရင် တစ်ဆယ်ယူသွား၊ မြန်မြန်တော့ ပြန်ရွေး”
“တစ်ဆယ် မဟုတ်ပါဘူးခင်ဗျ။ ဒီပစ္စည်းကြီးကို တစ်ဆယ်ဆိုတာ တကယ်တော့...”

“ဆရာကြီးက ဘယ်လောက်လိုချင်လို့လဲ”

“ဟိုဒင်း... နှစ်ရာလောက်”

“နှစ်ရာလောက်လိုချင်ရင် ခင်ဗျား ဂျပန်စစ်ဗိုလ်ဆီ ပြန်သာယူသွားတော့၊ ကျုပ်ကတော့ နှစ်ဆယ်ပဲ ပေးနိုင်မယ်”

နောက်တော့ ငွေနှစ်ဆယ်နဲ့ ပေါင်သွားတာပါပဲ။ ဘာမှန်းမသိတဲ့ တံဆိပ်ကြီးကို ဂျပန်ခေတ်ကဆိုတာနဲ့ ကိုချစ်တီး ယူထားလိုက်ပြီး သေတ္တာထဲ ထည့်ထားလိုက်တယ်။

တစ်ခါကလည်း လူငယ်တစ်ယောက်။ မျက်လုံးတွေလည်း ရဲလို့၊ မူးနေလိုက်တာလည်း ယိမ်းထိုးလို့၊ လက်ထဲမှာလည်း ဖြူဖြူရှည်ရှည် သေတ္တာလို ပစ္စည်းတစ်ခုကိုလည်း ကိုင်လို့။ တိုက်ရှေ့လာရင်တော့ မိကျောင်းမျက်ခွံတွေ ပွင့်သွားတယ်။

“လာဟေ့ ဘာပါသလဲ”

အရက်မူးနေတဲ့လူငယ်က သူ့ပစ္စည်းလေး စားပွဲပေါ်တင်တယ်။ ကိုချစ်တီးကို မော့ကြည့်တယ်။

“ဒါလေး ပေါင်ချင်လို့”

“ဒါ ဘာကြီးလဲ”

“အော်ဂင်ခေါ်ပါတယ်”

ကိုချစ်တီး တော်တော်အံ့ဩသွားတယ်။ အော်ဂင်ဆိုတဲ့ ပစ္စည်းက တောရောမြို့ပါ ပျံ့နှံ့နေတာမှန်ပေမယ့် သူ တစ်ခါမှ မတွေ့ဖူးဘူး။

“မင်းဟာက မြည်ရဲ့လား”

“ဟာ... မြည်တာပေါ့ဗျ၊ ခင်ဗျားကလဲ”

လူငယ်က သီချင်းတစ်ပုဒ် တီးပြတယ်။ ဘက်ထရီ တော်တော်ကောင်းသေးလို့လား မသိဘူး။ အော်ဂင်သံက စိလည်းထွက်လာရော ကိုချစ်တီး တော်တော် သဘောကျသွားတယ်။ အပေါင်လည်း ခံလိုက်တယ်။ ငွေစက္ကူတွေကိုင်ပြီး ထွက်သွားတဲ့ လူငယ်တောင် လမ်းပေါ်မရောက်သေးဘူး။ ကိုချစ်တီး တောင်တစ်လုံး မြောက်တစ်လုံး တီးနေလိုက်တာ တစ်နေ့လုံးလိုလိုပဲ။

အဲသလိုပါပဲ။ အသံမြည်ရင်လည်း အပေါင်ခံတာပါပဲ။ သူ့အခန်းထဲမှာ ဂျပန်ခေတ်က တံဆိပ်ရော၊ အင်္ဂလိပ်ခေတ်က ရွှေစလွယ်တွေရော၊ ငွေစားတွေရော၊ အော်ဂင်တွေရော၊ အားကစားဆုတွေရော၊ ဓာတ်ပြားတွေရော စုံလို့ စုံလို့။

*****

(၃)

အဲသည်မြို့မှာ ကိုချစ်တီးလိုလူ ရှိသလိုပဲ မစ်မယ်လို မိန်းမမျိုးလည်း ရှိတယ်။ ကိုချစ်တီးက လာသမျှ အပေါင်ခံသလို မစ်မယ်ကလည်း ရှိသမျှ ပေါင်ဖို့လောက် စဉ်းစားနေတဲ့ မိန်းမမျိုး။

ဘယ်တော့မှ အုန်းဆီမလိမ်းတဲ့ ခေါင်းစုတ်ဖွားကြီးနဲ့ မျက်နှာမှာ တင်းတိပ်တွေ ထနေတဲ့ မစ်မယ်ကို ကြည့်လိုက်ရင် ကိုချစ်တီးတိုက်နဲ့ သူ့အိမ်ကို အမြဲတမ်း ပြေးလွှားနေတတ်တယ်။ ဟိုအိမ် ဒီအိမ်က အဝတ်ပြေးဖွပ်လိုက်၊ မီးပူလေး ပြေးတိုက်ပေးလိုက်၊ သူ့အိမ်ပြန်ပြီး ထမင်းဟင်း ပြေးချက်လိုက်နဲ့ တစ်ခါမှ သက်သက်သာသာ မရှိဘူး။ နေ့လယ်ဘက် မုန့်ကြာစေ့လေး၊ သာကူလေး ကျီရောင်းတာ ရှိသေးတယ်။ ဒါလည်း မပြေလည်ဘူး။ ကလေးကငါးယောက်။ ဘုရုခရုတွေပါ။ လင်ကလည်း ဒုက္ခိတာ။ လင်က ကောင်းတုန်းကတော့ ဟိုဟာလေးလုပ်၊ ဒီဟာလေးလုပ်ပေါ့လေ။ အလုပ်ကြမ်း ဘောက် လိုက်လုပ်တယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ မြေကျင်းတူး၊ တစ်ခါတလေ ထရုံလေးရက်တာ ရှိသေးတယ်။ တစ်ခါတော့ အကြော်ဖိုတစ်ဖိုက မြေကျင်းတူးခိုင်းတာ စစ်အတွင်းက မြုပ်နေတဲ့ ဗုံးဆန်ကို သံတူရွင်းနဲ့ထိုးမိလို့ ဗုံးဆန်ထဲကွဲလိုက်တာ ခြေထောက်နှစ်ဖက်စလုံး ဖြတ်ပစ်လိုက်ရတဲ့အထိပဲ။ အဲဒီနောက်ပိုင်း မစ်မယ်ပဲ အိမ်ထောင်ဦးစီး ဖြစ်သွားတယ်။ မစ်မယ်ပဲ ဖတ်သီဖတ်သီရှာလိုက်၊ စားလိုက်သောက်လိုက်၊ ရှိတာလေး ပြေးပေါင်လိုက်၊ ပြန်ရွေးလိုက်။ သည်လိုနဲ့ပဲ လုံးချာလည်နေရတော့တယ်။ အိမ်မှာရှိတဲ့ ပစ္စည်းတွေလည်း ကုန်ပြီ။ ခြင်ထောင်လည်း မရှိတော့ဘူး။ စောင်လည်း မရှိတော့ဘူး။ ပုဆိုး၊ အင်္ကျီကောင်းကောင်းလည်း မရှိတော့ဘူး။

ပလတ်စတစ်ရေခွက်၊ ကုန်ဝယ်စာအုပ်၊ ဒန်အိုး၊ သင်ဖြူးဖျာ၊ ကြွေဖွန်း၊ ဟင်းသောက်ပန်ကန်လုံး အတော်များများလည်း ကိုချစ်တီးရဲ့ အိမ်ခန်းထဲ ရောက်ကုန်ပြီ။

အခုလည်း မစ်မယ် ဖရဲသီးရောင်းချင်နေတယ်။ ဖရဲသီးလေး ပေါ်တုန်းပေါ်စ စိတ်ရောင်းရင် နှစ်ဆယ် အစိတ်တော့ ကျန်တယ်လို့ ကြားထားတာလည်းရှိတယ်။ ခက်တာက အရင်းအနှီးမရှိတာဘဲ။ အရင်းအနှီးကလည်း လင်ပန်းတစ်ချပ်။ ဓားထက်ထက်တစ်ချောင်းနဲ့ ဖရဲသီး လေးငါးလုံးဖိုးလောက် လိုတာပါ။ လင်ပန်းက ဘေးကနားလို့ရတယ် ထားဦး၊ ဓားတစ်ချောင်းနဲ့ ဖရဲသီးဖိုးက လိုသေးတယ် မဟုတ်လား။ အိမ်မှာလည်း ပေါင်ရအောင် ဘာပစ္စည်းမှ မကျန်တော့သလောက် ဖြစ်နေပြီ။

ဘုရားစင်နဲ့ သောက်ရေအိုးပဲ ကျန်တယ်ဆိုပါတော့။ ဘာများပေါင်ရပျဲမလဲလို့ တစ်ညလုံး စဉ်းစားတယ်။ မနက်လင်းတော့မှ ပေါင်စရာကို သွားတွေတယ်။ မစ်မယ် တော်တော်ဝမ်းသာသွားတယ်။ ဒါပေမယ့် မတတ်နိုင်ဘူး။ မလုပ်လို့လည်း မဖြစ်ဘူးဆိုတော့ သူ့ယောက်ျားနဲ့ တိုင်ပင်တယ်။ သူ့ယောက်ျားကလည်း မျက်နှာမကောင်းတဲ့ကြားက လုပ်လေတဲ့။

မစ်မယ် သိပ်စဉ်းစားမနေတော့ဘူး။ ကိုချစ်တီး တိုက်ဘက်ကို ပြေးတယ်။ ထုံးစံအတိုင်း ကိုချစ်တီးက အခန်းမှောင်မှောင်ထဲမှာ မျက်ခွံပိတ်ကြီးနဲ့ ထိုင်နေတယ်။

သူ့ဖောက်သည် မစံမယ်ဝင်လာတာကို ငှက်ကြီးခုံးစပ်တစ်ကောင်ကို လှမ်းမြင်လိုက်ရတဲ့ မိကျောင်းတစ်ကောင်လို ကြည့်ရင်းက လှမ်းခေါ်တယ်။ သည်တစ်ခါ ဘာလာပေါင်ပြန်ပလဲဆိုတဲ့ မျက်လုံးတွေက တဖျပ်ဖျပ် လက်နေတာလည်း ပါတယ်။

“ဆရာကြီး ထပါဦး၊ ဒါပေါင်ချင်လို့”
“ဘာလဲ”
“ဒါလေ”

မျက်နှာမှာ ချွေးစေးတွေပြန်နေတဲ့ မျက်နှာမည်းမည်းကြီးကို အတတ်နိုင်ဆုံးပြုံးရင်း မစံမယ် သူ့ပစ္စည်းကိုပြတယ်။ ကိုချစ်တီး ပထမတော့ ကြောင်သွားတယ်။ နောက်တော့ ကိုချစ်တီးမျက်လုံးတွေ အရောင်တွေ တောက်လာတယ်။

“ချိုင်းထောက်တွေ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား”
“ဟုတ်တယ် ဆရာကြီး၊ ချိုင်းထောက်တွေ ပေါင်ချင်လို့”
“ဘယ်ကဟာတွေလဲ၊ ရှုပ်ရှုပ်ယှက်ယှက်”

“ကျွန်မယောက်ျား ဟာတွေပါ၊ လုပ်ပါဦး ဆရာကြီးရယ်၊ အတိုးလည်း တစ်ခါတည်းသာ ဖြတ်ထားလိုက်ပါ”

ကိုချစ်တီး ချိုင်းထောက်တွေကို သေသေချာချာ ကြည့်တယ်။ တော်တော်လေး သေသေသပ်သပ် လုပ်ထားတဲ့ ချိုင်းထောက်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ နောက်တစ်ခုက ချိုင်းထောက်ဆိုတာ တော်တော်ကြာကြာ ထားမယ့်ပစ္စည်းမျိုး မဟုတ်ဘူးလို့ ကိုချစ်တီး တွက်တယ်။

ထုံးစံအတိုင်းပဲ ကိုချစ်တီး လက်ခံလိုက်တယ်။ ငွေငါးဆယ် သတ်မှတ်ပြီး အတိုးတစ်ဆယ် တစ်ခါတည်း နုတ်ယူထားလိုက်တယ်။ မစံမယ်ကတော့ ငွေလေးဆယ်ကိုကိုင်ရင်း ခေါင်းစုတ်ဖွားကြီးနဲ့ ထွက်သွားတော့မှ ကိုချစ်တီး သူ့အခန်းတံခါးကိုဖွင့်ရင်း ချိုင်းထောက်တွေကို သိမ်းလိုက်တယ်။ နောက် သော့ပိတ်တယ်။ သော့တွဲကို ကျွန်းခွေးခြေပုပေါ် ပစ်တင်လိုက်တယ်။

*****

(၄)

ချိုင်းထောက်ကြီးနှစ်ချောင်း အိမ်ရောက်လာတဲ့နေ့က ကိုချစ်တီးမိန်းမ အိမ်မှာမရှိဘူး။ နောက်တော့ သိသွားတာပါပဲ။ ခါတိုင်း သူ့ယောက်ျားအလုပ်မှာ ဘာမှ ဝင်စွက်ဖက်လေ့မရှိတဲ့ မကျင်လှက သည်တစ်ခါ ဒေါတွေကန်နေလိုက်တာ ကိုချစ်တီး ခေါင်းတောင်မဖော်နိုင်ဘူး။ တကယ်က မိန်းမက ဆူတာလည်း ဆူတာပေါ့လေ။ သူကလည်း မစံမယ်ကို မျှော်တယ်။ ရွေးစေချင်လှပြီ။

မစံမယ်ကလည်း ဖရဲသီးလေးရောင်းလိုက်၊ ချိုင်းထောက်ရွေးဖို့ ဖယ်ထားလိုက်၊ စားတဲ့အထဲ ပါသွားလိုက်၊ ပြန်စုလိုက်၊ ပဲ့သွားလိုက်နဲ့ လုံးချာပတ်ချာ လည်နေတော့ မရွေးဖြစ်တာ

တော်တော်ကြာသွားပြီ။ ငွေလေးငါးခြောက်ဆယ် လုံးခန့် ရဖို့ဆိုတာလည်း မသေချာတော့ ဘယ်က ပိုက်ဆံရပါ့မလဲဆိုတာပဲ မစံမယ် မျှော်တယ်။

မစံမယ် ယောက်ျားကလည်း သူ့ချိုင်းထောက်တွေကိုပဲ မျှော်တယ်။ မစံမယ် သွားပေါင်ကတည်းက သူလည်း ဘယ်မှ မသွားရတော့ဘူး မဟုတ်လား။ မစံမယ်ရဲ့ လုံးချာပတ်ချာထဲမှာ သူပါ ရောပါနေတာဆိုတော့ မပြောလည်း မပြောရက်ဘူး၊ မပြောလည်း မပြောသာဘူး။ ဒီလိုနဲ့ ရက်တွေလည်း ကြာလှပြီ။

*****

(၅)

ကိုချစ်တီးက မစံမယ်ကို မျှော်တယ်။ မစံမယ်က ပိုက်ဆံကို မျှော်တယ်။ မစံမယ်ယောက်ျားက ချိုင်းထောက်နှစ်ချောင်းကို မျှော်တယ်။ ဘယ်တတ်နိုင်မလဲ။ မျှော်ကြပေါ့။ (ရွှေအမြဲတေမဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၉၁ ခု၊ စက်တင်ဘာလ)

*****

ရတနာဂီရိ နှင်းခါးညများ

(၁)

သော်ကနဲ့တို့ သင်းပျံ့နေသည့် နံနက်ခင်း။ ကောင်းကင်မှာ မြူခြေတိမ်မေ့တို့ ရှင်းသေးသော်လည်း ဆောင်းငွေကို လူလူထချင်ပြီ။ နှင်းတလိုက်လိုက် ချမ်းခိုက်သည့်ဆောင်း မပီသေးသော်လည်း မြောက်လေနေကလည်း သွေးချင်နေသေးသည်။ အိမ်ရှေ့ကွက်လပ်မှာ ဆိတ်ဖလူးနှင့် စကြာပွင့်ဖြူကလေးတွေ ပြန်ကြနေလေသည်။ မန်ကျည်းပင်ရိပ်မှာ ဗေဒါတစ်ယောက်တည်း။ နံနက်စောစောကပင် ပတ်လုံးကလေးတွေ နန်းဆွဲနေခဲ့သေးသည်။ ရေကလေးလှည့်လိုက်၊ နန်းကြိုးတွေကို ရိုက်ဆွဲလိုက် လုပ်နေခဲ့သေးသည်။ နောက်တော့လည်း သားရေထူ ပတ်လုံးကလေးတွေကို ပန်းပြားခွေမှာ ချိတ်လိုက်ကာ ပတ်စာတပ် ဖြစ်သွားပြန်သည်။ ဆိုင်းနားသည့်ရက်တွေမှာ သည်လိုပင် လက်ကျင့်တီးတီးနေပြီဖြစ်သည်။ အခုလည်း မနက်ကတည်းကထိုင်ပြီး စိတ်လိုလက်ရ သီချင်းကလေးတွေ နွေးနေမိပြန်လေသည်။ သီချင်းတွေ ဘယ်နှစ်ပုဒ် တီးဖြစ်နေသည်ပင် မမှတ်မိတော့။ တစ်ခါတစ်ခါတော့လည်း စိတ်လိုလက်ရ ဆိုတီးကလေး။

“စိုးမိုးသိမ်းကျုံး... သောင်လုံးမြေယံ... နိုင်ငံထီးစင်း မင်းမင်းညွတ်ခ မဟာနာဂရ... သာစွဝေယံ... နက်သန်ပရမေ ရွှေမြေအောင်ခြာ နန်းမြင့်မြင့် ... ဘုန်းပွင့်ပွင့် နေအာလိန်ရွယ်လူး လူမှူးဇကရာ... ပဒုမ်သီဂီ... အစုံတိမ်ပြာ... ရဂုံဗေဗာ... ဝင်းဝင်းညီးညီး... စကြာတော်ဆိုက်ချိန်လုနီး”

အို... နတ်သန်ပရမေ၊ ရွှေမြေအောင်ချာ နန်းမြင့်မြင့် ဘုန်းပွင့်ပွင့်တဲ့လား။ မဟုတ်တော့ပြီ။ နန်းမြင့်မှာ ဘုန်းမပွင့်တော့နိုင်ပြီ။ ထီးကျိုးစည်ပေါက်ဘဝ။ မြန်မာ့အချုပ်အခြာ အာဏာတို့

ဆိတ်သုဉ်းရာ သမယ။ စကြာတော် ဆိုက်ချိန်လုနီးအံ့နီးနီး မြန်မာ့ထီးနန်းဦးစွန်းကို ပြန်လည်ထူမတ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို မျှော်ရည် မှန်းဆနေရသည့်ကာလ။ မယ်တော် သူရဿတီ စီးနေသလား ထင်ရသည့်လက်များက သားရေထူ ပတ်လုံးတွေပေါ်မှာ ပြေးလွှားနေဆဲ။ ပီပီကလေး လုံးချင်းထွက်လာသည့် ပတ်လုံးသံကလေးတွေက နောက်ကျသည်ဆိုရုံကလေး မှေးကပ်ရင်း စိတ်လိုလက်ရ ဆိုမိနေသည်။ ဗေဒါက စိုးမိုးသိမ်းကျုံးပိုင်ကို အတီးပြန်ကျော့ချိန်မှာတော့ သမုဒ်ရေပြင်မှာ မိုးတွေရွာချသလို ခါးခါးတောက်တောက် ချောက်ချောက်ချားချား မွှေတီးတီးပစ်လိုက်သည်။ လက်တွေက ပြေးလွှားနေသော်လည်း စိတ်က တခြားသို့ ရောက်နေပြန်သည်။

မင်းနှစ်ပါး။ မြန်မာ့ဦးစွန်း အရှင်နှစ်ပါး။ သူ လေးနှစ်သား နယ်ချဲ့ကုလားဖြူတို့လက်မှာ ညှိုးညှိုးငယ်ငယ် ပါတော်မူရသည့် ကုန်းဘောင်ဆက် မင်းနှစ်ပါး။ အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာနှင့် ဝေးရာမှာ စံနေတော်မူရသည့် စိတ်ဒုက္ခကို ခံစားသွားရပြန်သည်။ သူ့စိတ်တွေက မိုးတိမ်တွေလို အေးအီစီးမျောနေသည်။ စကြာတော် ဆိုက်ချိန်လုနီးမှာပဲ သီချင်းကို ချလိုက်ဖို့ လက်တွေကို လျော့ချပစ်လိုက်သည်။

“ဆက်တီးစမ်း ဗေဒါ၊ တီးပါ လူလေးရဲ့။”

အဖေ။ ဘယ်အချိန်က ရောက်နေသည်မသိ။ မန်ကျည်းပင်စည်ကို ထောက်ကန်ထားသော ကွပ်ပျစ်စွန်းမှာ ထိုင်ရင်း စိုးမိုးသိမ်းကျုံးကို တီးခိုင်းနေသည်။

ဆင်စွယ် စံပယ်ဖူးကလေးကို နားမှာပန်ရင်း မည်းကြုတ်ကြုတ် မျက်နှာဝိုင်းဝိုင်းပေါ်က မျက်ဝန်းတွေမှာ အရောင်တွေ တဖျပ်ဖျပ် တောက်လက်နေလေသည်။

“ဆက်တီးစမ်းဟေ့၊ ဘာတဲ့၊ စကြာတော် ဆိုက်ချိန်လုနီး... တဲ့လား၊ ပြီးတော့ နတ်ဌာန်ကညီး နွေသီးငယ်အံ့ချီး ခိုင်ဖြီးငယ် ပြောကျယ်... ဆိုတဲ့အပိုဒ် ဆိုတီးကလေး။”

ဖြေလျော့လိုက်သော လက်တွေထဲကို အားတွေ စုကျစ်ထည့်သွင်းလိုက်ရပြန်သည်။ အဖေ ခိုင်းနေသည် မဟုတ်လား။ ဘုရင့်ရွှေနန်းတော်ထဲမှ တစ်မှတ်ဘွဲ့ဖြူ စိန်ဆိုင်းတော်ကို တီးရသည့် ရွာစားဆရာဖေကြီးပလေ။ စိုးမိုးသိမ်းကျုံးကို နားထောင်ရင်း ငယ်ရိပ်ငယ်သွေးတို့ တလှုပ်လှုပ် တိုးထိလာသည်ဟု ထင်သည်။ အောက်ပိုဒ်ကို ဆက်ဝင်လိုက်သည်။

“... ပျော်ဖွယ်သော နန္ဒာဇောင်းကလေး... ငယ်နှင့်လေ... တိမ်ကြောကြောညွန့်... ကွန့်ကွန့်ငယ် အာဟိန်... ယဉ်ရေသီလာ ပတ်ကာသန်းသည့် မန်းပြေတသိမ်ငယ်မှာ...”

မန်ကျည်းရွက်မျှင်ရိပ်မှ လှမ်းမျှော်ကြည့်လျှင် မိုးသစ်ရွက်တို့ ကျန်နေသေးသည်။ အဝေး ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများဆီမှ စည်ထိုးသံနှင့် ကြေးမောင်းရိုက်သံတို့ မြောက်လေပြည်ထဲမှာ ဝေ့ဝဲလွင့်ပါလာသည်။ အဖေကမူ မန်ကျည်းပင်စည်ကိုမှီရင်း မျက်လုံးတွေကို စင်းမှေးထားသည်။ သူ့စိတ်တွေ ရွှေနန်းတော် စနဆောင်ထဲမှာ ရှိနေလိမ့်မည်။ မှန်ဖြူတွေ တလက်လက်ထနေသည့်

လက်ဟာ စိန်ဆိုင်းခွေအလယ်မှာ မြန်မြန်ကြီးထိုင်ရင်း ဘုန်းတော်ဘွဲ့ တစ်ပုဒ်ပုဒ်ကို ချီးပရင်း အသုံးတော်ခံနေရပုံကို မြင်ယောင်နေအံ့ထင်သည်။ သဖြန်ကို မဆင်းတော့ဘဲ အဖေ တစ်စွဲလမ်းလမ်း ရှိခဲ့ဖူးသည့် ကုန်းဘောင်ပရမေသို့ ဆက်ဝင်လိုက်သည်။

“... ကုန်းဘောင်ပရမေ၊ ဇေယျာဘိ သီရိသီရိနန္ဒာကြိမ်... ဗြဟ္မာဆုနှင့် အောင်ခင်းစံရိပ်ငြိမ် ရွှေတိမ်ညွန့်ဝယ်လေ... ရောင်ခြည်လှုံလန်း... နတ်နန်းဝေယံနယ်”

ပတ်လုံးတွေကို ချော့လိုက်ခြောက်လိုက်၊ လူးလိုက်လှိမ့်လိုက်၊ တစ်လုံးချင်းမှေးလိုက်။ အတွဲကလေးတွေနှင့် သီလိုက်။ ပတ်လုံးကလေးတွေကလည်း ရယ်လိုက်မောလိုက်။ ဝိုလိုက်မိုက်လိုက်။ သဖြန်၊ နောက်လောကနတ်၊ နောက် ပဉ္စရူပဘွဲ့။

“... အဆင်းငါးဖြာ... ကမ္ဘာငယ်လေ... ရှည်မြင့်တောင်း... အကြောင်းလည်း လွန်စွာ... သီဟငယ်လေ မြင်သနင်း... ငါးကြင်းတူမကွာ နာဂ စယ်လှသီရိမဟီသာ ငှက်မွန်ဆင်းဝါ ဟံသာရွှေမှု... ဟတ္ထိယန စယ်လျနှာမောင်း...”

ရတုကို မကျူးတော့ဘဲ သဖြန်ပိုဒ်မှာ စိမ်ပြီးချလိုက်သည်။ သူတစ်ကိုယ်လုံးမှာလည်း ချွေးတွေရွဲနှစ်နေပြီ။ ပုဆိုးခါးပုံစနှင့် ချွေးတွေကို သုတ်ပစ်လိုက်ကာ ခဏနားနေလိုက်သည်။ နောက် ပတ်စာတွေကို ဂရုတစိုက် ခွာလိုက်သည်။ ပတ်လုံးကလေးတွေ သန့်စင်ပြီးမှ မင်းပေါက်က ငုံ့ထွက်လိုက်သည်။ အဖေဘေးတွင် ကွပ်ပျစ်စွန်းမှာထိုင်ရင်းက ကွမ်းတစ်ယာ စားသည်။ နောက် အဖေမျက်နှာကို ကြည့်လိုက်သည်။ မျက်ရည်တွေ၊ မှေးကျဉ်းသော အဖေမျက်ဝန်းမှာ မျက်ရည်တွေ ရှိနေသည်လေ။

“ဗေဒါ”
“ခင်ဗျာ”
“မင်းကို ငါ ပြောစရာရှိတယ်၊ အပေါ်လိုက်ခဲ့”

အဖေကို တအံ့တဩ မော့ကြည့်လိုက်သည်။ အဖေ သည်လိုတစ်ခါမှ မပြောစဖူး။ အိုကြီးအိုမ သည်အရွယ်အထိ သူနှင့် ကိုကြီးစိမ့်တို့ ညီအစ်ကို ဆိုင်းပွဲလက်ခံရာနောက် ကောက်ကောက်ပါအောင်လိုက်ရင်း သားနှစ်ယောက်ကို ကြည့်ကာ အားရကျေနပ်နေတတ်သူ။ လူကြားသူကြားမှာပင် ဆိုင်းထဲ ဝိုင်းထဲမှာပေမယ့် စိတ်မထင်လျှင် ရိုက်ပုတ်ဆုံးမတတ်သူ။

‘မောင်စိမ့်လက်သံက သာတယ်၊ ညက်တယ်၊ နူးညံ့တယ်၊ ဗေဒါ လက်သံက ပီတယ်၊ မြည်တယ်၊ ပြတ်သားတယ်’ ဟု လူထူးလျှင် ချီးမွမ်းတတ်သူ။ အခုတော့ မျက်ရည်စတွေနှင့် အဖေက ပြောပြောဆိုဆို အိမ်ပေါ်တက်သွားသည့်တိုင် မန်ကျည်းပင်ရိပ်မှာ ဗေဒါ ဝေးဝေးကျန်ရစ်နေဆဲ။ အဖေ မျက်ရည်တွေကို နားမလည်နိုင်သေး။ နောက်ဖေးစဉ်အိုးတွေမှာ မျက်နှာသစ်ပစ်လိုက်သည်။ တဘက်ကြမ်းနှင့် မျက်နှာကို ပွတ်တိုက်ပစ်လိုက်သည်။ ပြီးတော့ အိမ်ပေါ်တက်လိုက်လာခဲ့သည်။

*****

(၂)

ဘုရားစင်ရှေ့မှာ အဖေ ထိုင်နေသည်။ မျက်လုံးတွေက ဝေသီနေသည်။ သူ့မျက်လုံးတွေက အိမ်ခေါင်မှာ ချိတ်ဆွဲထားသည့် မှန်ဖြူကနုတ်တွေနှင့် ရွှေပိန်းချဆိုင်းခွေကို ငေးရီနေဟန်တူသည်။ အဖေက သူ့ဆိုင်းခွေကို အရိပ်တကြည့်ကြည့် ကြည့်နေတတ်တာ သူ့အသိ။ အတွင်းတော်မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ အမှုတော်ထမ်းခွဲရင်း လက်ယာဆိုင်းအမှုထမ်း ဆီဆုံဆယ်ရွာစား 'နေမျိုးကျော်စွာခေါင်' ဘွဲ့ကို အသနားတော်မြတ်ခံရသူ။ ဆိုင်းတော်သုံးရပ်မှာ ဘုရင့်အနှစ်သက်ဆုံး၊ ဘုရင့်အမြတ်နိုးဆုံး လက်ယာစိန်ဆိုင်းတော်ကိုမှ တီးခွင့်ရခဲ့သူ ဆိုတော့လည်း ရွှေနန်းတော်ကြီးထဲက လှပဝေဆာခဲ့ဖူးသော ငယ်ဘဝတွေကို သတိရနေတာ ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

“အရေးတော်ပေါ်ပြီ ဆိုပါတော့ ဗေဒါ”

နားမလည်နိုင်သေး။ ဗေဒါ အဖေမျက်နှာကို သည်တစ်ခါပဲ ထူးထူးဆန်းဆန်း တွေဖူးသည်။ ပြုံးယောင်ယောင် သန်းနေသည့် နှုတ်ခမ်းထောင့်ကွေးတွေကို ပြန်မရုပ်သေး။ မျက်ရည် ... နောက် အပြုံး။ မိမိအသက် နှစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်မှာ သည်တစ်ခါ အထူးခြားဆုံး။

“အခု သတ္တရာဇ် ဘယ်လောက်လဲဟေ့”
“တစ်ထောင့်နှစ်ရာ ခုနှစ်ဆယ့်နှစ်ခုပါ အဖေ”
“အင်း... နှစ်အစိတ်တောင် ရှိမင်းကိုး”

ပြန်လည် တိတ်ဆိတ်သွားပြန်သည်။ အဖေက မည်းခြောက်ပိန်လိုနေသည့် သူ့လက်ချောင်းတွေကို ဖြန့်ကာ ကြည့်နေပြန်သည်။ အက်ကွဲဖူးယောင်ခွဲဖူးသော ကျွဲပခုံးက လက်ချောင်း မာခြောက်ခြောက်တွေက နတ်ဝင်သည်လို လှုပ်ခတ်နေလေသည်။

“မင်းတရားကြီး လက်ထက်တော်က အဖေတို့ အတွင်းတော်မှာ တီးရတယ်၊ အဖေတီးရတဲ့ဆိုင်းက ဟောဟို ခေါင်မှာဆွဲထားတဲ့ စိန်ဆိုင်း”

အဖေက ခေါင်မှာ အခွေလိုက် ချိတ်ထားသော ဖုန်အလူးလူးကပ်နေသည့် ဆိုင်းခွေကို ပြနေပြန်သည်။ သည်စကားတွေကို သူ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ကြားခဲ့ဖူးပြီ။ သူမှမဟုတ်။ အစ်ကိုကြီး ကိုစိမ့်ကိုလည်း သည်စကားတွေ ကြုံတိုင်း ပြောခဲ့ဖူးသည်ချည်း။

“မင်းတရားကြီးလက်ထက်က အဖေတို့ အတွင်းတော်မှာ တီးခဲ့ရတယ်၊ အတွင်းတော်မှာ စိန်ဆိုင်း၊ မြဆိုင်း၊ ပတ္တမြားဆိုင်း သုံးဆိုင်းရှိတယ်၊ စိန်ဆိုင်းက ဘုရင်၊ မြဆိုင်းက မိဖုရား၊ ပတ္တမြားဆိုင်းက သားတော်များ ရှေ့မှောက်မှာ တီးရတယ်”

“အေး... အဖေက စိန်ဆိုင်းတော် တီးခဲ့ရတယ်၊ မှန်ဖြူရွှေပိန်းချ ဆိုင်းတော်ကြီးပေါ့၊ ဘုရင်မင်းမြတ်က သဘောကျရင် ရွှေဆိုင် ဘယ်နှစ်ချက်ထိုး၊ အလံ ဘယ်နှစ်လက်စိုက်၊ ဖန်အိုး ဘယ်နှစ်လုံးချိတ် စသဖြင့် ချီးမြှင့်တော်မူတာကိုး”

“သီပေါမင်းဘုရားလက်ထက် တစ်နေ့ အဖေက ခေါင်းမှာ ပေရွက်ထိုးပြီး အတီးတော်ဆက်တယ်။ ဘုရင်က ပေရွက်ကိုတွေ့တော့ ယူကြည့်စေတယ်။ အဖေ ဘာရေးထားတယ် ထင်သလဲဟေ့၊ သီချင်းကြီး သီချင်းခံများ စိစစ်တော်မူသင့်ပါပြီဘုရားလို့ ရေးထားတာပေါ့၊ အေး... အဲသည်တုန်းက ရွှေနန်းတော်ထဲမှာ သီချင်းတွေ ရွေးကြ နှုတ်ကြ သီကြ သုတ်သင် တည်းဖြတ်ကြနေပေါ့ကွယ်”

အဖေအသံက ကျယ်လောင်နေသည်။ ဆွဲချိတ်ထားသော ဆိုင်းဟောင်း မင်းပေါက်ဝအတွင်း လက်ရုံးအောက် နေရာကလေးမှာ ရေးထိုးထားသည့် ‘ဆီဆုံဆယ်ရွာစား တစ်မှတ်ဘွဲ့ဖြူ လက်ယာစိန်ဆိုင်း’ ဆိုသည့် ကမ္ဘာဦးစာကို ပေဒါ တွေဖူးသည်။

“အရှင်နှစ်ပါး ပါတော်မူပြီးတော့ ခြောက်သယောင်းနေတဲ့ ရွှေနန်းတော်ကြီးထဲ အဖေရောက်သွားတော့ ဆိုင်ရာအရာရှိမင်းများကို ကိုယ့်ပစ္စည်းကိုယ် သိမ်းယူကြတယ်။ အဖေ အဖေစိန်ဆိုင်းကြီးကို စနစ်ဆောင်ထဲက လှည်းနဲ့ သွားတိုက်လာခဲ့တယ်။ အဲသည်ကတည်းက...”

အဖေအသံက တိမ်ဝင်သွားပြန်သည်။ စိန်မေ လာချပေးသော အဖန်ရည်အိုးထဲက အဖန်ရည်တစ်ခွက်ကို ငဲ့နေပြန်သည်။ ပေဒါကမူ အဖေ ဘာပြောမလဲဆိုတာကိုပဲ နားထောင်နေလိုက်သည်။

“အေး... အခုတော့ အရေးတော်ပေါ်ပြန်ပြီ၊ နေမျိုးကျော်စွာခေါင် ဆရာဖေရဲ့ သားတွေအတွက် နေရာတော် ပေါ်ပြန်ပြီပေါ့လေ”

အဖန်ရည်ခွက်ကို ချလိုက်သည်။ အဖေမျက်လုံးတွေက အရောင်လက်လာပြန်သည်။

“ကုလားပြည်မှာ စံနေတော်မူတဲ့ အရှင်နှစ်ပါးက ငွေတော် ခုနစ်သိန်းတန် စံနန်းတော် တိုက်သစ်တက်ပွဲမင်္ဂလာ ကျင်းပလိုတော်မူသတဲ့၊ အပါးတော်မြဲ အတွင်းဝန် ဦးစံရေအလည်း ရောက်နေသကွယ့်၊ အိမ်တော်ဝန်က ဆရာတော်ဘုရားများနဲ့တကွ ဆိုင်းပါငှားဖို့ လာတာလို့ ပြောတယ်။ ပြီးတော့ တော်ကြီးဘုရားက ဆရာဖေသား ကျီးကန်းတစ်ကောင်ကြီးရောပေါ့လို့ မိန့်တော်မူသတဲ့”

အစ်ကိုကြီး ကိုစိမ့် (ဆရာစိမ့်) က အသားမည်းသည်။ ကျီးကန်းတစ်ကောင်ဆိုတာ ကိုကြီးစိမ့်ကို ပြောခြင်းဖြစ်သည်။ အတွင်းတော်မှာ အဖေတီးစဉ်က ကိုကြီးစိမ့်က လိုက်လိုက်သွားခဲ့ဖူးသည်။

“မင်းအစ်ကို မောင်စိမ့်က ကျန်းမာရေးမကောင်းဘူးလို့ ပြောတယ်။ လှိုင်းမူးတဲ့ဒဏ်လည်း မခံနိုင်ဘူးတဲ့၊ တိုင်းတစ်ပါးကို ရေခြားခြေခြား မသွားချင်ဘူးတဲ့၊ ဒီတော့ အဖေကိုယ်စား၊ မင်းအစ်ကို မောင်စိမ့်ကိုယ်စား မင်းသွားရမယ်။ အရှင်နှစ်ပါးကို အဖေကိုယ်စား၊ အတွင်းတော်တီး နေမျိုးကျော်စွာခေါင်ဘွဲ့ရ ဆိုင်းဆရာ ဆရာဖေကြီးရဲ့ကိုယ်စား နေလနှစ်ဆူကို မင်း ဖျော်ဖြေရမယ်”

ဆောင်းလေပြည်ထဲမှာ ကြာရနဲ့တို့ ကြိုင်လျောက်နေသည်။ တိမ်တိုက်တို့ ကောင်းကင်ပင်လယ်မှာ ရွက်ဖွင့်မျောနေသည်။ ဗေဒါက တိမ်တွေကို ငေးမောနေမိပြန်သည်။ အိပ်မက်တွေများလား။ စိန်မေက နံရံကို မှီရင်း သားအဖတွေကို ငေးကြည့်နေသည်။ ရတနာဂီရီကို သွားဖျော်ဖြေရမတဲ့။ တိုက်သစ်စံအိမ်တော်တက်ပွဲမှာ အသုံးတော်ခံရမှာတဲ့။ ဗေဒါ ငေးမောနေဆဲ။

*****

(၃)

ရတနာဂီရီ စံအိမ်တော်။ ကြီးမားသော အုတ်ကုန်းပေါက်ကြီးများက ခုံထည်လွန်းသည်။ သက်တန်းခုံး တံခါးချပ်တွေအပေါ်က ပန်းဖူးသဏ္ဍာန် မှန်ကူကွက်တွေ တပ်ထားသည်။ စံအိမ်တော်ထဲမှာ အလင်းရောင် လင်းချင်းနေသည်။ စံအိမ်တော်ရှေ့မှာ လှပသော အုတ်လမ်းကလေး၊ ရတနာဂီရီ ဆိပ်ကမ်းဘက်မှ ဆားငွေ့တွေပါသော လေက လတ်ဆတ်နေသည်။ ခန်းမကြီးထဲမှာ ဟင်္သာပြဒါးရောင်း ဆိုင်းခွေတစ်ခွေ။ နောက် ပဉ္စရူပနယားက လှပကျော့ရှင်းနေသည်။ အနီရောင်ကော်ဇောကြီးပေါ်မှာ ငြိမ်သက်နေသော လူတစ်စု။ မျက်လုံး မျက်တောင်တွေပါ မလှုပ်မခတ်ဘဲ ငြိမ်သက်နေလေသည်။ တစ်ဆစ်ကွေ လှေကားပေါ်မှ အဖူးမျှော်ခံ ဆင်းလာမည့် မင်းနှစ်ပါးကို ငုံ့လင့်နေရသည့် အချိန်ကလေးကပင် ကြာလွန်းသည်ဟုထင်သည်။

ထိုစဉ်မှာပင် တစ်ထစ်ချင်းဆင်းလာသည့် ခြေလှမ်းများ။ ဗေဒါက မျက်လုံးတွေကို မရဲတရဲ မော့ကြည့်လိုက်သည်။ ခြေသံ။ နောက် ဖိနပ်တော်။ တောက်ပသည့် လွန်းချိပ်ပုဆိုး။ ခါးရှည်ခါသာ ပိတ်ဖြူအင်္ကျီ။ ထိုမှ မျက်နှာတော်။

အို... သီပေါအရှင်။

ကုန်းဘောင်မင်းဆက်၏ နောက်ဆုံးဘုရင်။ မာန်အောင်ရတနာ ဒါယကာ ဘဝရှင်မင်းတရား။ သီပေါမြို့စား ရတနာပုံ ဒုတိယနန်းစံတော်ကြီးဘုရား။ သီရိပဝရာ ဒိကျတိလောကမိပတိပဏ္ဍိတ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇာ မျက်နှာတော်က ညှိုးချုန်းချုန်းရှိသော်လည်း ဝင်းပနေသည်။ ထူထဲနက်မှောင်သည့် နှုတ်ခမ်းမွေးက မျက်နှာကို ပိုမိုရင့်အိုစေသည်။ လေးနက်ကြည်လင်သော မျက်လုံးများက အရည်လဲ့နေသည်ဟု ထင်သည်။ သူ့နောက်မှ မြတောင်မြို့စား သီရိသုမင်္ဂလာရတနာဒေဝီဘွဲ့ခံ သီရိပဝရာမဟာရာဇိန္ဒာဘိ သုဓမ္မရတနာဒေဝီ စုဖုရားလတ် သခင်မဖုရား။ စင်းစင်းဖြောင့်သော မျက်ခုံးတော်နက်မှောင်မှောင်က နက်ရှိုင်းခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်းနှင့် ဆန်းကြယ်ခြင်းတို့ကို ပြနေသည်လား။ တင်းတင်းစေ့ထားသော နှုတ်ခမ်းမှာ မာနတို့ ပေစွန်းနေသေးသည်။

ဗေဒါက ငေးမောနေရာမှ သတိရကာ ခေါင်းကို ငုံ့ဝပ်လိုက်သည်။ လက်အုပ်ချီထားရင်းက အသံကို နားစွင့်နေလိုက်သည်။ အသံမဲ့။ အတန်ကြာသည်ထိ ချောက်ချားဖွယ် တိတ်ဆိတ်နေပြန်လေသည်။

“ကျန်းခန့်သာကြရဲ့လား”

ပီဘီ ကြည်လင်ပြတ်သားသည့် အသံတော်။ လည်ချောင်းမှ မဟုတ်ဘဲ နှလုံးအိမ်ထဲက လာသော လိုက်သံဖြင့် ပဲ့တင်ဟည်းဟည်း ထနေသည့် အသံမျိုး။

“မှန်လှပါ အရှင့်ဘုန်းတော်...”

ပေဒါက တင်လက်စကားကို ယောင်ရမ်း ရပ်ပစ်လိုက်သည်။ အရှင့်ဘုန်းတော်ကြောင့် ဆိုသည့်စကားကို သူ မဆက်ဝံ့တော့။ မနေ့ကလည်း ကြုံခဲ့ဖူးပြီ။ ဆိုင်းတော်က ‘ပထဝီမြေ ညွတ်အောင်ကြီးလိုက်တဲ့ဘုန်း’ ကို တီးသည်။ သီပေါကိုယ်တော်က အတွင်းဆောင်သို့ ပြန်ဝင်သွားရာ မထွက်လာတော့။ ကနေ့လည်း နှုတ်ကကျွမ်းမိခဲ့ပြန်ပြီ။ မျက်နှာတော်ကို အလန့်တကြား မော့ကြည့်လိုက်သည်။ မိဖုရားကြီးမကူ မှန်ပြတင်းဝမှ အပြင်သို့ ငေးနေသည်။ သီပေါဘုရင်ကမူ ပြုံးနေသည်ဆိုရုံကလေး ပြုံးနေသော်လည်း ဆွေးမြည့်သော အပြုံးမျိုးဖြစ်လေသည်။

“မင်းက အတွင်းတော်တီး ဆရာဖေကြီးရဲ့ သားဆို၊ ဟုတ်သလား။”

“မှန်ပါ။ နေမျိုးကျော်စွာခေါင် ဘွဲ့တော်ရ ဆီဆုံဆယ်ရွာစား ဆရာဖေရဲ့ သားပါဘုရား။”

“မင်းအစ်ကို မောင်စိမ့်ကောဟဲ့”

“အကြောင်းမလျော် အခါမသင့်လို့ မပါလာကြောင်းပါဘုရား။”

“မင်းနာမည်ကကော ဘယ်သူတုန်း။”

“မှန်ပါ။ အသက်ဆယ့်လေးနှစ်သားက ကိုဘိုးကွန်း၊ မထွေးလေးတို့နှင့်အတူ ရန်ကုန်သို့ ဆင်းလာစဉ်က ပေဒါသီချင်း အတီးကောင်းပါသဖြင့် မူလအမည် မောင်လေးမှ ပေဒါအမည် တွင်နေကြောင်းပါဘုရား။”

“ပေဒါသီချင်းက ဘယ်လိုဟာတုန်းကွယ်”

“မှန်လှပါ။ ပေဒါ ပေဒါ နှင့်ဘူးကို ဘယ်သူချဲ့ ပြောဟဲ့ပေဒါ မိပေဒါ အသေအချာ ပေဒါမက နေရာချလို့ မပြောနိုင် မြတ်ဆရာ အော်ကာဝေါက် ခေါင်းဖျောက်ပါလို့ ပေဒါမိုင်ဆိုသည့် သီချင်းပါဘုရား။”

သီပေါကိုယ်တော်က ကြည်လင်သော အသံတော်ဖြင့် ရယ်တော်မူသည်။ စုဖုရားလတ်သည်ပင် တင်းမာသော ရာဇက္ခန္ဓာကြားက ခပ်ဟဟ ပြုံးလေသည်။ မှန်ပြတင်းမှ နှင်းငွေမစင့်တစင် လေအေးက တသွေးသွေး။ ပြီးတော့ သင်းပျံ့သည့် ပြင်သစ်ရေမွှေးရနံ့။

“ကျွန်တော်မျိုးဖခင် ဆရာဖေကြီးက ပေဒါသီချင်းကို တေ၊ တျာ၊ ဇူး၊ ခိုး၊ ဘယ်တျာ ပတ်လုံးကြီး ငါးလုံးနဲ့သာ အပီတီးရမယ်လို့ ကျကျနန သင်ခဲ့ဖူးသည့် သီချင်းလည်း ဖြစ်ပါကြောင်းဘုရား။”

“အင်း... ဆရာတော်ဘုရားများကိုတော့ ဖူးမျှော်ပြီးပါပြီ။ မင်းတို့ သဘင်ဂီတအဖွဲ့မှာကော ဘယ်သူတွေပါသေးတုံး။”

“ကျွန်တော်မျိုးပေဒါ ဦးဆောင်လို့ နောက်ပါတပည့်လက်သား နှစ်ဆယ်ကျော် ပါရှိကြောင်းပါဘုရား။ အငြိမ့်တော်မယင်းတော်၊ မစောရင်၊ မစိန်ကြည်၊ မစိန်မေ၊ လူရွှင်တော်

ဦးကျွမ်း၊ ဦးဗလ၊ အဆိုတော် ဦးလူကြီး၊ ဦးပေါ်ဦးတို့သာမက စောင်းဝိဇ္ဇာ ဒေဝက္ကန္တာမောင်မောင်ကြီးပါ အသုံးတော်ခံရန် ပါပါကြောင်းဘုရား”
“ကိုင်း... သက်သာသလိုနေကြဗျား”

တစ်ဖွဲ့လုံး ဗေဒါနှင့်အတူ မင်းနှစ်ပါးကို ကန်တော့သည်။ ဦးအမော့မှာ မင်းနှစ်ပါးအဝေးကို ရောက်နေပြီ။ လိမ့်ဆင်းလာသော မျက်ရည်ကြောင်းကို ဗေဒါ လက်ဖမိုးနှင့် သုတ်လိုက်သည်။ ပစ္စရူပနယားပျံက လှမ်းတော့မည့်ဟန်။

*****

(၄)

ညဉ့်လယ်ယံ ကျူးတော့မည်။ ညာအဖျားလုံးကလေးတွေကိုချည်း သာယာနာပျော်ဘွယ် ကောင်းအောင် ခပ်ဖော့ဖော့ တိုးလျှော့ တီးနေလိုက်သည်။ ခန်းမဆောင်ထဲမှာ ပတ်လုံးသံကလေးတွေက ဆောင်းညရင့်ရင့်ထဲသို့ စီးပျော လွင့်ပါသွားလေသည်။ သလွန်နှင့်တူသော ကျွန်းခုံရှည်တစ်လုံးပေါ်မှာ မင်းနှစ်ပါး ငြိမ်သက်စွာ စံပယ်တော်မူနေဆဲ လှုပ်ရှားမှုဆို၍ ဗေဒါလက်တွေနှင့် မှန်မှန်လွှဲနေသော လေရဟတ်တို့သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ည၏ မြူဆောင်းသော ကောင်းကင်မှာ လကွေးကွေး ရှိနေသည်။ ခပ်ဝေးဝေးမှ အုန်းပင် လက်တံရှည်များကမူ ဝိတကိုခံစားရင်း ညရိပ်ထဲမှာ ငိုက်မျဉ်းနေလေသည်။ မှန်အိမ်မီးစာမျှင်မှ အလင်းရောင်က ကြီးမားခုံထည်သော အုတ်နံရံပေါ်သို့ လည်းကောင်း၊ ဆိုင်းပန်းပြားများပေါ်သို့ လည်းကောင်း လှပစွာ စွန်းပေလျက်ရှိသည်။ ဗေဒါက အဆိုမပါ အတီးသက်သက်ဖြင့် အိပ်ဖန်တော် ဆက်နေဆဲမှ ဗေဒါက မင်းနှစ်ပါးကို လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။ မျက်နှာတော်တွေ လန်းဆတ်နေဆဲ၊ စက်တော်ဆောင် ဝင်ချင်ပုံ မရကြသေး။ ဗေဒါက မန္တလေးမြို့ကိုဖွဲ့သော သီချင်းလေးငါးပုဒ်ကို စီကာစဉ်ကာ တီးလိုက်သည်။ သီဂီရွှေဘုံ၊ စိန္တေကိုးသွယ်၊ ပြယားငယ်တည့်ဝင်းသဝက်၊ မြမန်းကိုက်ရုံ၊ စံရာရွှေနန်း၊ နောက်ဥယျာဉ်တော် ၁၈ ရပ်ဘွဲ့ ပတ်ပျိုးကြီး၊ ထိုမှ ဘုန်းတော်ဘွဲ့တွေကို ကူးသည်။ ထိုအကူးမှာပင် တုန်ယင်ခြောက်ကပ်သော အသံတော်က တိုးလျှသော ဂီတသံကို ဖောက်ထွင်း ထွက်ပေါ်လာလေသည်။

“ဘုန်းဆင့်ဆင့်တိုးလားဟဲ့၊ အဆိုပါ ဆက်စမ်းကွယ်”

ဗေဒါက ဦးလူကြီးကို မျက်ရိပ်ပြလိုက်သည်။ ဒေဝက္ကန္တာမောင်မောင်ကြီးကလည်း ကတ္တီပါဝါပိုးပေါ်မှာ ထိုင်ရင်း စောင်းကြိုးတွေကို အသာအယာ တို့ခတ်နေသည်။ ဗေဒါက ပတ်ပျိုးခံကို ဆိုင်းနှင့်ဝင်လိုက်သည်။ သီချင်းအဝင်မှာတော့ ကြည်နွဲ့သောစောင်း။

“ဘုန်းဆင့်ဆင့်တိုး... ခြယ်စီ၊ ဆယ်ပါရမီ၊ ရင့်မာပွင့်လျာ ရွှေသမ္မာတော်ဝေဖြိုး၊ ကုန်းဘောင်ဆွေနေမျိုးမို့၊ မြေမိုးထိ လှိုက်ဆူတုံ ခြွေရွှေညီညာ သီဟာ ရွှေဘုံထီး နှစ်ပွင့်စုံ၊ ဆယ်ကြာပဒုံ စုံလှာဖူးရ၊ ဖွက်စက်ဦးစုံ အခခမ့်”

ဦးလူကြီး၏ အောင်မြင်ခံ့ညားသည့်အသံ။ စောင်းသံနှင့် လိုက်ဖက်လှသည့် မြန်မာသံစစ်စစ်။ ဂရု၊ လဟု၊ ဒီဃ၊ ရသ အာကိုက်လျှာကိုက် မေးရိုက်မေးဝဲ မြဲလိုက်သည့်အသံ။ တစ်ကျော့အဝင်မှာ ဗေဒါက ဆိုင်းနှင့် နင်းဝင်လိုက်သည်။ ဆိုင်းတစ်ကျော့ စောင်းတစ်ကျော့။

“ကွန်မြူးဝေဆာ... ရွှေဗျာသိုက်မန်းမှာ မြစ်မင်းဆီးစကာ တောင်သမန်တောင်ပြုံး... ပိတ်ဖုံးကာဆို နန်းမြို့ပြည်သာခေါင်”

သဖြန်အဆင်းမှာ စောင်းကို အလှည့်ပေးလိုက်ပြန်သည်။ စောင်းသံက အလိုက်သင့် မျောဝင်လာသည်။ ညဉ့်လယ်မှာ စောင်းသံက လွမ်းပျံ့ဖွယ် ကောင်းနေလေသည်။

“ကနက်ကယ် ထောင်ရွှေချက်နှောင် အောင်မြေချာသို့ ရိပ်ရာခံ စံယူခွင့် ရွှေနိုင်ငံအေး ကုန်းဘောင် အာဟိန်၊ မြတ်မျိုးရွှေဇနိန်နှင့် အသမ္ဘိန် နွတ်လာကွန့်တယ် ဘုန်းနေညွန့်သွေး”

သဖြန်အချက ဝေ့ဝဲဆွတ်ပျံ့ဖွယ် ကောင်းသည်။ ဘုန်းဆင့်ဆင့်တိုးကိုမှ သီပေါဘုရင် ကြိုက်ရခြင်းကို ဗေဒါ နားမလည်နိုင်။ ရွှေသမ္ဘာတော် ဝေဖြိုး၊ ကုန်းဘောင်ဆွေနေမျိုး၊ မြေမိုးထိလိုက်ဆူ တုန်ခဲဖူးသည့် လှပသော ဘဝတွေကို လှမ်းမျှော်မှန်းရည်နေသည်လားလည်း မသိနိုင်။ သို့မဟုတ် တောင်သမန်တောင်ပြုံး ပိတ်ဖုံးကာဆို နန်းမြို့ပြည်သာခေါင်ကိုပဲ လွမ်းလေသည်လား မသိတတ်နိုင်။ ဒေဝက္ကန္တာကို အလှည့်ပေးထားသဖြင့် စောင်းသံက နံရံတွေကို ရိုက်ခတ်တုန်ခါနေသည်။ မိဖုရားကမူ သလွန်တော်မှဆင်းကာ ပြတင်းဝသို့ လှမ်းချီသည်။ ပြီးတော့ ကြယ်ကြည့်ည ကောင်းကင်ကျယ်ကို ငေးမောနေလေသည်။ ဥယျာဉ်တော် (၁၈) ခန်း၊ မင်းခန်းတော် ဝဲယာစုံ၊ ရွှေထီးလေးချက်၊ ရွှေသိုင်းလေးချက် လက်ကိုင်ရွှေထီး၊ ရွှေသလွန်တော်၊ ကျောက်စီ ရေအပြာသာဒ်တော်၊ ရွှေဝေါတော်၊ ရွှေရထားတော် သဗ္ဗာလီမှာ နေ့တစ်ခွဲသား ညတစ်ခွဲသား ကြဲဖြန့်ရသည့် ပန်းမွှေရာ မြတ်လေး၊ ဇီဝါ၊ ဖွန်၊ စကားဝါ၊ သန့်စင်တို့ကို သတိရနေသည်လား။

သို့မဟုတ် ကုလားဖြူတို့ ဆောင်ကျဉ်းလာခဲ့သည့် မဟာငရဲနေ့များကို စိတ်ရောက်တော်မူသည်လား၊ ဗီရိလှည်း၊ ဂေါဝိန်ရေဆိပ်၊ ရွှေပြာသာဒ်တော်ဦးစွန်း၊ မျက်ရည်ပြည့် မျက်ဝန်းများ။ နယ်ချဲ့ကုလားဖြူတို့၏ စစ်ချီတေးသံ၊ မြစ်လယ်က ကုလားဖြူသင်္ဘော။

ဗေဒါက မိဖုရားကြီးကိုကြည့်ရင်း ခံစားနေရသည်။ အသိထဲသို့ စောင်းသံ ပြန်ဝင်လာသည့်အခါ ဒေဝက္ကန္တာက တေးထပ်တစ်ပုဒ်ကို ဆက်နေသည်။ ကိုယ့်သခင် ကိုယ့်အရှင်ရှိစဉ်က အနုပညာရှင်တို့ ကောင်းစားခဲ့ရသော်လည်း အရှင်တို့နှင့် ဝေးလွင့်နေချိန်တွင်ကား သောင်ပြင်လွတ်သည့် ခွေးပမာ ဖြစ်ရလေသည်။ ဆောက်တည်ရာမရ ဖြစ်ရပါပြီဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်ရသော တေးထပ်ကို ကြားရသူတိုင်း မချီတင်ကဲ ခံစားနေရသည်။ သူကိုယ်တိုင်ပင် စိတ်ထိခိုက်လွန်းလှသဖြင့် စောင်းသံထဲမှာ စိတ်ကို ညွတ်ထားလိုက်သည်။ စောင်းသံနှင့် အဆိုမှအပ ညသည် ချောက်ချားဖွယ် တိတ်ဆိတ်နေသည်။ ကုလားဖြူ အစောင့်စစ်သားတို့၏ ခပ်မှန်မှန် လမ်းလျှောက်သံတို့ကိုပင် မကြားရတော့။ သီပေါဘုရင်က

သလွန်ပေါ်မှဆင်းကာ စက်ရာဆောင်သို့ ဝင်ရန်ပြင်လေသည်။ စုဖုရားလတ်က ပြတင်းမှလှည့်ကာ နောက်တော်ပါးမှ ယိုယိုကလေး ငွေ့လျှောက်သွားချိန်၌ ဗေဒါက ပဆစ်ထုပ်ထိုင်ရင်း ဦးချလိုက်သည်။

တစ်ဆစ်ချိုး လှေကားပေါ်သို့ လှမ်းကြည့်သည့် ခြေသံများကြားမှ သိသိသာသာ တိုးထွက်လာသော အသံတစ်သံက ညကို ကိုင်လှုပ်လိုက်သည်။ ရှိုက်သံ၊ သီပေါမဟေသီ၏ ရှိုက်သံ။ မြတောင်မြို့စား။ သီရိသုမင်္ဂလာ ရတနာဒေဝီဘွဲ့ခံ သီရိပဝရာ မဟာရာဇိန္ဒာဘိ သုဓမ္မရတနဒေဝီ စုဖုရားလတ်သခင်မ၏ ကြေကွဲဖွယ်ရှိုက်သံ။

*****

(၅)

ဆည်းရီ၊ ရတနာရီရီ ညနေခင်းသည် လွမ်းဖွယ်ကောင်းလေသည်။ ညင်းသုန်သုန် လေပြည်ညင်းက ညမွှေးပန်းရနံ့တို့ကို သယ်ဆောင်လာရသဖြင့် လေးလံနေဟန်ရှိသည်။ လေညင်းသည်သာ မဟုတ်။ ဗေဒါ စိတ်တွေလည်း လေးလံမှိုင်းညိုနေလေသည်။ တိုက်သစ်တက် အလှူတော်ကြီး ရေစက်သွန်းချခဲ့သည်ပင် နှစ်လသီသီ စွန်းခဲ့ပြီ။ ရတနာရီရီမှ ပြန်ရတော့မည်။ တိုက်သစ်တက် အလှူတော်နေ့က မြန်မာ့ဂီတလက်စွမ်းကို တိုင်းတစ်ပါးတို့ ရှေ့မှောက်မှာ ဗေဒါ ပြခွင့်ရခဲ့သေးသည်။ ထိုနေ့က ဘုံဘိုင်ဘုရင်ခံ ဆာဂျော့ကလပ်ဆိုသူ လာသည်။ ရတနာရီရီအရေးပိုင် မစ္စတာဘရန်ဒါဆိုသူလည်း လာသည်။ ဂီတသင်္ကေတမပါဘဲ နားစောင့်နှင့် တီးပြသည်ကို တိုင်းတစ်ပါးသားတို့ အံ့ဩသည်။ တစ်ဖက် ဘင်တီးဝိုင်းက တီးပြသော အင်္ဂလိပ်တေးတစ်ပုဒ်ကို မြန်မာ့ဆိုင်းဝိုင်းကြီးဖြင့် ကောက်ကာ ငင်ကာ ထပ်တူထပ်မျှ တီးပြသည့်အတွက် မြန်မာ့ဂီတနားကို သူတို့ အထင်မသေးဝံ့တော့။ ဒါကိုပင် ဗေဒါ ကျေနပ်သည်။ သူထက် ကျေနပ်အားရသူတွေ ရှိသေးသည်။ သီပေါကိုယ်တော်နှင့် မိဖုရား။

“ဗေဒါရယ်၊ မင်းဟာ အမျိုးဂုဏ်ကို ဂီတနဲ့ ဆောင်းလိုက်တာပဲကွယ်၊ ငါကိုယ်တော် အားရတော်မူတယ်”

ထိုနေ့က သီပေါဘုရင် အသံတွေက တုန်လှုပ်နေသည်။ ပြုံးရယ်သော မျက်နှာပေါ်မှာ ဇာတိမာန်တို့ ရှိနေသည်။ မဇ္ဈိမတိုင်း၏ ဆည်းဆာနေခြည်သည် ပယင်းသွေးလှနေသည်။ အနောက်ဘက်ကောင်းကင်မှာ ရွှေရည်တွေ လင်းလက်နေသည်။ ကတ္တီပါကော်ဇောနီပေါ်တွင် အငြိမ့်တော်များ ရောက်နှင့်ပြီ။ မောင်မောင်ကြီးကမူ စောင်းကြိုးတွေကို အသံညှို့နေသည်။ အသံညှို့သွားသည့်အခါ စောင်းကြိုးတွေကို ညင်ညင်ကလေး တို့ခတ်နေသည်။ ထွက်လာသော စောင်းသံကမူ ကြောက်ဖွယ်ခမန်း ရဲတင်းလွန်းနေသည်။ ဦးလူကြီးက မယစောင်းဘွဲ့လင်္ကာကို ဌာန်ဖြင့် ရွတ်သည့်အခါ စောင်းက လိုက်တောက်ပေးသည် ဆိုသော်လည်း ကန်တီးတီးနေခြင်းဖြစ်ရာ တစ်ဘာသာ သာယာဖွယ် ကောင်းနေလေသည်။

“ဗေဠုဝဟု နာမယှဉ်မည် ခေါ်သည်နှင့် သုံးဂါဝတ် မယုတ်လည်း၊ကောင်း၊ ထိုနတ်စောင်း၏ ရှည်ပေါင်စဆုံး စောင်းလက်ရုံးကို သုံးပုံပုံလျက် အထက်ဆူ့ မဇ္ဈ အလယ်အောက်ဝယ် ဘာဂ ဂန္ဓာရဟု၊ အာဂဋ်ကာ ကျမ်းလာအရ သုံးဂါမတည့် ဥဿဘဒေဝ ဘာဆူ့ ဂန္ဓာ မဇ္ဈိမ ပဉ္စမ နိသာဒဖြင့် သတ္တာဟူလျှင်း စဉ်မထွင်းသား နွားမင်း မြင်းမင်း တွန်ဟီးခြင်းနှင့် ဒေါင်းမင်းကေကာ၊

ဆိတ်ကြီးကြာက သာယာချိုမော၊ ဥဩ ဆင်မင်း တွန်ခြင်းဟိဟံ အသံခုနစ်ပါး မှတ်ပိုင်းခြားပြီး နွားလားသုံးပေါက် မြင်းသံခြောက်နှင့် စဉ်နောက် သံညောင်း ဥဒေါင်းငါးဆစ်”

မင်းနှစ်ပါးတို့ မရှိသေး။ ဗေဒါပင်လျှင် ဆိုင်းပိုင်းထဲ မဝင်သေး။ ဒေဝက္ကန္တာနှင့် ဦးလူကြီးတို့၏ စောင်းတော်လင်္ကာကိုသာ အာရုံခံစားနေလိုက်သည်။

“ဥသုံမချို့၊ ငွေညှို့ခုနစ်ချောင်း သံစုံညောင်းလျက်၊ သံမင်း သံညောင်း၊ မတင်းမလျော့ လက်ကုန်ဆော့၍၊ ရှင်တော်ထံမှောက်၊ အတီးတော် ရောက်ပါပြီဘုရား”

လင်္ကာအချမှာ စောင်းဘွဲ့သီချင်းတစ်ပုဒ်ကို ဆက်ဝင်နေပြန်သည်။ ဗေဒါက လက်ဖက်အစ်ကို ယူလိုက်ကာ လက်ဖက်တစ်ရိုးကို မြို့လိုက်သည်။ အင်း... ပြန်ရတော့မည်ပဲ။ သူကိုယ်တိုင်လည်း နေပြည်တော်ကို လွမ်းလှပြီ။ မြန်မာ့လေကို ရှူချင်ပြီ။ တိုင်းတစ်ပါးက မွန်းကျပ်သောလေကို မရှူချင်တော့။ မန္တလေးကို လွမ်းသည်လေ။ သူ့စိတ်တွေ လွင့်မျောနေပြန်သည်။ အဖေပြောခဲ့ဖူးသော မြင်ကွင်းတစ်ခုကို စိတ်ရောက်သွားသည်။ ထိုစဉ်က လူငယ်လေးသည် လေးနှစ်သား။ သို့သော် ပါတော်မူမြင်ကွင်းကို အဖေ မကြာမကြာ ပြောပြတတ်သည်။

၁၂၄၇ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလ။ လေညင်းသုန်သုန် နှင်းမှုန်ရွရွ လှပသည့်ကာလ၊ ချမ်းမြအေးရင်၊ ဗြိတ္တာခင်သို့၊ ရက်ငင်ပြောင်းခွာ။ ခဝဲညှာလည်း၊ ခိုင်လွှာဝတ်မှုန်၊ ရနံ့ထုံတတ်သည့်ကာလ။ ရာသီက သာတောင့်သာမော ရှိသော်လည်း နိုင်ငံအရေးက မကြည်လင်တော့။ နန်းဦးမှာ ကုလားဖြူတွေ ရောက်နှင့်ပြီ။ ရွှေမြို့တော်အနောက် ဂေါပိန်ဆိပ်ကမ်းမှ နှစ်ဆယ့်ရှစ်စင်းသော ကုလားဖြူစစ်သင်္ဘောများ၊ ပြင်သစ်အပျိုတော် ဖန်နီနှင့်အတူ နန်းမြင့်လှေကားမှအဆင်း မြေပြင်မှာ ရှိုက်ကြီးတင်ငင် ငိုခဲ့သော စုဖုရားလတ်၊ လက်သုံးတော် ယိမ်းနွဲ့ပါးကို ကိုင်တော်မူရင်း တွေဝေနေသည့် မင်းပျိုမင်းလွင်။ ‘တိုင်ကပ်လျှင် ကင်းတုပ်သည်’ ‘တိုင်ကို ကင်းမတက်နိုင်ဖို့ ရေနံသုတ်ထားသည်’ ‘တိုင်ကွယ်လျှင် မမြင်ရ’ တိုင်တာ၊ ကင်းဝန်၊ ရေနံချောင်းဝန်ကြီးတို့နှင့် ဆက်စပ်နေသည့် တဘောင်များ။ အခန်းတွင်းမှာ စောင်းသံက ရှိုက်နေသလား ထင်ရသည်။ အိပ်ဖန်တော်ဆက်ချိန် မရောက်သေး။ နပျိုစည်သည် စောင်းသံနှင့်အတူ ယိမ်းကနေသည်။

ကင်းဝန်ဟာ သတ္တိမရှိတဲ့ စေ့စပ်ရေးသမားဖြစ်တယ်။ ထဘီဝတ်ထားဖို့ ကောင်းတယ်။

စုဖုရားလတ်၏ အော်ဟစ်သံက နန်းတော်ခန်းမကြီးထဲမှာ ဟိန်းဟိန်းညံကာ လှိုင်းထနေသည်။ စူးရှကျယ်လောင်နေသည်။ ဂေါပိန်ဆိပ်အဆင်းမှာ ဖူးမျှော်ခွင့်မရသော မုန့်ရှင်တော်။ ဗီရိလှည်း တစ်ဖက်တစ်ချက်မှာ စစ်ဗာရီတို့၏ စစ်ကြောင်း။ အမှတ် (၂၃) မဒရပ်ခြေလျင်တပ်။ အမှတ် (၉) ပထမ ဖဲငါးပွင့်တပ်ရင်း၊ ဘုရင့်အမြောက်တပ်ဖွဲ့၊ ဝက်ဝံရေဆောင်၊ ဘုရင့် ဝေလတပ်ဖွဲ့။ ဗီရိလှည်းနောက်မှ ရမည်းသင်း စုဖုရားသမီးများ၊ အထိန်းတော် တောင်ဆင်းမြို့စား၊ မိုးညှင်းမြို့စား၊ အပျိုတော်ဝဿန်၊ ခါဇွေ၊ မိလ္လာ၊ ဇေဠာ၊ သောရီ၊ နန်းပေါ၊ နန်းထူး၊ စကားပြန် မောင်သိန်း၊ SS သူရိယသင်္ဘော၊ HMS တန်းနှင်းသင်္ဘောတော်။

“မောင်ပေဒါ”

“မောင်ပေဒါ”

စောင်းသံထဲမှာ မည်မျှကြာအောင် တွေ့ငေးနေသည်မသိ။ ဦးပေါ်ဦး လှုပ်နှိုးမှ အသိပြန်ဝင်လာသည်။ မင်းနှစ်ပါးပင် စံနေပါပကော။ မင်းနှစ်ပါးကို ဦးတင်ရင်း ဆိုင်းဝိုင်းမင်းပေါက်ဆီသို့ ခပ်ရိုရိုကလေး သွားလိုက်သည်။ ရတနာဂီရိက ခွဲရတော့မည့်အသိက ပြေးဝင်လာပြန်သည်။ ရေခြား မြေခြားမှာ အရှင်နှစ်ပါးကို ထားရစ်ခဲ့ရတော့မည်လေ။ နံနက် နှုတ်တော်၊ ညအိပ်ဖန်တော် ဂီတတို့နှင့် ဝေးရဦးမည်ကို ပေဒါ ခံစားနေပြန်သည်။ အလွမ်းစိတ်နှင့် ညှိုးညှိုးငင်ငင် တီးနေလိုက်သည်။

ဝက်မစွပ်ဝန်ထောက်မင်း၏ ‘နန်းညာနွယ်’ ဦးပေါ်ဦးကလည်း ကြည့်လိုက်ရုံနှင့် အကင်းပါးလွန်းသည်။ အတီးကဆောင်သည် ဆိုရုံလေး ပါးပါးကလေး ပြေးနေလေသည်။

“သည်ဒီပါကျွန်းပေါ်ထွန်း မော်ကွန်းစဉ်ရှည်ရာ ပြည်တောင်လုံး ညွတ်လာရွက်ကြိုး စက်ဖုံးနှိပ်ကာ ရွှေဘုန်းတေဇာ ပတ်ကာခြံအုပ်စိုး နေမျိုးဘုန်းရောင် ကုန်းဘောင်နွယ်ညွန့်ရိုး”
“ရပ်စမ်းပါဦးကွယ်ရဲ့”

အဆိုရော အတီးပါ တိခနဲ ရပ်သွားသည်။ ပေဒါက မင်းပေါက်မှ ငုံ့ထွက်ကာ ရှေ့တော်မှာ ဒူးထောက်ခစားလိုက်သည်။ အခန်းတွင်းမှာ တိတ်ဆိတ်သွားသည်။ ဇရာကိုနင်းစ ဘုရင့်အသံက ဆွတ်ပျံ့ဖွယ်ကောင်းနေသည်။

“ရတနာပုံ မင်းမဲ့နေပြည်တော်ကြီးကို မင်းတို့ ပြန်ရကားနီးပြီပေါ့။ ရွှေဘုန်းတေဇာ ပတ်ကာခြံအုပ်စိုး နေမျိုးဘုန်းရောင် ကုန်းဘောင်နွယ်ညွန့်ရိုး တဲ့လား၊ ဟင်း... ဟင်း... အခုတော့ ကုန်းဘောင်နွယ်ညွန့် ညှိုးပြီပေါ့လေ”

သီပေါဘုရင်က တစ်ယောက်တည်း ရေရွတ်နေသလို ပြောနေခြင်းဖြစ်သည်။ စူးစိုက်ခြင်းမဲ့ မျက်လုံးတွေက ဝေသီနေသည်။ စုဖုရားလတ်ကမူ ဆေးလိပ်ကို တဖွားဖွား ဖွာနေသည်။ ဆေးလိပ်မီးခိုးတို့ အူအူထ ထနေလေသည်။ စိတ်ခံစားမှုတွေကို ဆေးလိပ်ဖွာရင်း ဖြေဖျောက်နေသည်နှင့်ပင် တူသည်။ ပေဒါကတော့ ကော်ဇောအကွက် အကွက်တွေကို ငေးရင်း အသက်ကို အောင့်ထားလိုက်သည်။

“အင်းလေ... ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ပြုသူအသစ် ဖြစ်သူအဟောင်း၊ သံသရာ ဝဋ်စီးကြောင်းမှာ ကံကြမ္မာရဲ့ ပြုပြင်မှုကို ဘယ်သူက ဆန့်ကျင်နိုင်ပါ့မလဲ၊ မောင်မင်းတို့ကော ရတနာဂီရိမှာ နေရစဉ်အတွင်း စိတ်၏ကျဉ်းကျုံ့ခြင်း၊ ကိုယ်၏ ကျဉ်းကျုံ့ခြင်းများ ရှိကြသလား”
“မရှိပါဘုရား”

ချစ်ခင်နှစ်သက်သူအပေါင်းနဲ့ ဆွေမျိုးညာတကာတို့ကို ခွဲခွာလာရစဉ် နှစ်ပေါင်းများစွာအတွင်း ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ဆရာတော်ဘုရားများ ဖူးမြော်ရစဉ်က ဝမ်းသာဝမ်းနည်းမချီတင်ကဲ စိတ်နှလုံး ကွဲအက်တော်မူခဲ့ရတယ်။

စံနန်းတော် အမှုထမ်းများဖြစ်သည့် ပွဲတော်ချက် ဂိုရာကုလားများ၊ ညအိပ်ဖန်စောင့်ကုလားများ၊ နေ့စောင့်နှင့် ဘင်ဆိုင် အမှုတော်ထမ်း ကုလားများ၊ မော်တော်ကားတော် ကြည့်သူ၊ ရထားတော်နှင့် မြင်းတော်ကြည့်သူ ကုလားများ၊ ရေတော်သွင်းကုလား၊ ဘုရားကျောင်းကြည့်ကုလား၊ စက်ချုပ်၊ လက်သမား၊ မိလ္လာတော်၊ တံမြက်လှည်းကုလားများ၊ နောက် မြန်မာကျွန်ရင်း ရှစ်ဆယ်ကျော်တို့လည်း စံနန်းတော်ထဲမှာ ပျုပ်လျက်။ အိမ်တော်ဝန် ဦးစံရွှေကမူ အရှင့်မျက်နှာတော်ကို ဖူးမဝသလို ငေးမောနေသည်။

“အင်း... ဗားမဲ့ဆရာတော်ကြီး မိန့်တော်မူသလို လောကရဲ့ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘော ဝိပုလ္လာသတွင်း သွေးဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောကို အောက်မေ့ဆင်ခြင်နိုင်ဖို့ပဲ လိုတယ်”

ကျဉ်းကျုံ့ခြင်းနဲ့ ပွင့်လင်းကျယ်ပြောမှုရဲ့ ခြားနားခြင်း၊ အနှောင်အဖွဲ့နဲ့ လွတ်လပ်ခြင်းရဲ့ ကွာဟမှု။

ညသည် ထိတ်လန့်စဖွယ် ပြေးလွှားနေသည်။ ရတနာဂီရိ၏ ရေငွေပါသောလေက တိုက်ခတ်နေဆဲ။ နှင်းဆွတ်မိုးကောင်းကင်မှာ ကြယ်ပွင့်ငယ်တို့ လင်းတောက်နေဆဲ။ နောက်... ညမှာသာ သင်းပျံ့သည့် ပန်းရနံ့။

အနှောင်အဖွဲ့နဲ့ လွတ်လပ်ခြင်း။ ဗေဒါရင်ထဲတွင် အသံတွေ လှိုင်းထနေသည်။ ရတနာဂီရိ ဆောင်းညထဲကို အသံတွေ စီးဆင်းနေသည်။

“၁၂၄၀ ပြည့်နှစ်က အနိဗ္ဗာရုံဟာ ကနေ့အထိ ငါ့ကို ခြောက်လှန့်နေတယ်၊ နောင်တော်၊ ညီတော်၊ နှမတော်တွေရဲ့ မဟာဆီ မဟာသွေး မြေခရတဲ့ နှောင်းရိပ်ဟာ ငါ့ကို အရိပ်ထိုး ခြောက်လှန့်နေတယ်၊ တကယ်တော့ ငါ ဘာမှမသိရတာ အမှန်ပါပဲ”

သက်တော်ငါးဆယ်ကျော် အဝေးရောက် ဘုရင်၏ အသံက တင်းမာနေသော်လည်း နှေးကွေးလေးလံနေသည်။

“တစ်ညနေမှာပေါ့၊ နဂါးဆင်၊ ပင်းယ၊ ကျောက်ပန်းတောင်း၊ ထန်းတပင်၊ တောင်ငူမြို့စား အပျိုတော်များနဲ့ တို့မင်းနှစ်ပါး ရယ်မော စကားကောင်းနေတုန်း မယ်တော် ရှက်တရက် ရောက်လာပြီး ‘မောင်ရင်သည် နန်းစည်းစိမ်ကိုလည်း မလိုချင်ပါနဲ့၊ ဘုရင်မင်းမြတ်လည်း မလုပ်ချင်ပါနဲ့၊ မောင်ရင့် ညီတော် နောင်တော်၊ နှမတော်များ ရှိသေးရဲ့လား၊ စစ်ကြည့်စမ်းပါဦး’ လို့ ပြောတယ်၊ ငါလည်း ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်သွားတယ်၊ ချက်ချင်း ညီလာခံခေါ်ခိုင်း မင်းကြီးတွေကို မေးတယ်၊ အင်း... နှောင်းခဲ့ပြီလေ”

“ဘုန်းတော်ကြောင့် အမှန်တင်ရမည်ဆိုလျှင် ဘုရင့်သားတော်ဟာ ရွှေနန်းစည်းစိမ်ကို အမှန်ပင် ကြံစမြဲဖြစ်၍ ကျွန်တော်မျိုးများ စောင့်မှ ကြီးသည်ဖြစ်သောကြောင့် အချုပ်မှ လွတ်ထွက်ပုန်ကန်လျှင် ဆင်းရဲသား သတ္တဝါအများ သေကြေပျက်စီးမည်စိုး၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်းရပါသည် ဘုရားတဲ့”

“ငါ့နုလုံးသားများ တစ်စစီ ကြွေကျကုန်တယ်၊ စိတ်နုလုံး ညှိုးနွမ်းခဲ့ရတယ်၊ ကျပင်းမင်းသား၊ ကောလင်းမင်းသား၊ ပျဉ်းမနားမင်းသား၊ မြင်စိုင်းနဲ့ လယ်ကြားမင်းသားတို့ကို အချိန်မီကယ်ထုတ် သင်္ကန်းဆီးပေးနိုင်ခဲ့တယ်”

“တို့မင်းနှစ်ပါးဟာ မိမိတို့ မကျူးလွန်သော်လည်း သည်ဝဋ်ကြွေးကို ကျေရာကျေကြောင်း နေ့စဉ် တောင်စမုန်ကထွက်လို့ သံဃာတော်များကို ဆွမ်းကြီးလောင်းတယ်၊ ချောက်ချားဖွယ် ညတွေကို ပွဲလမ်းသဘင်ခံစေပြီး ပြေပျောက်စေခဲ့တယ်၊ ငါကလည်း အသက်နှစ်ဆယ်ကျော်ကာလ၊ မင်းကြီးများကသာ စီမံရာကိစ္စများ တာဝန်ယူရတဲ့အခါဆိုတော့...”

ပြာသိုတပို့တွဲ မိုးဆောင်းလေကား စူးရှနေသည်။ နှင်းပြန့်ကျယ်ထဲမှာ ငွေလရောင်မဲ့၊ တီးသူမဲ့ ရွှေဆိုင်းနှင့် နယားပျံတို့ ငြိမ်သက်နေလေသည်။

“သည်ဖြစ်ရပ် ပြီးတဲ့နောက် ခုနစ်နှစ်အကြာမှာ ရတနာဂီရိကို အကျဉ်းစံအဖြစ် ငါရောက်ခဲ့ရပြီ၊ ညီတော်၊ နောင်တော်တို့ရဲ့ ကြီးတိုက်၊ ကြေးတိုက်ထဲ ခံစားမှုမျိုး ငါခံစားနေရပြီ၊ ငါကိုယ်တိုင်က ကံသုံးပါးနဲ့ မရည်ရွယ်ခဲ့တဲ့ ကိစ္စမှာတောင် ကျဉ်းကျုံ့ညှိုးငယ်ခြင်း၊ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်း၊ လှောင်ပိတ်မွန်းကျပ်ခြင်း ဒုက္ခဟာ တစ်ဖန်တစ်လှည့် ရောက်ရှိခြင်း မြန်လှချည်လားကွယ်ရဲ့။”

မိန့်ဖျော့သော အလင်းရောင်အောက်မှာ ဘုရင့်မျက်နှာတော် မှုန်ရီနေသည်။ ဗေဒါက ဘုရင်နှင့် မိဖုရားကို ငေးမောနေသည်။ သီပေါကိုယ်တော်က သလွန်စောင်းမှာ တင်ပလွှဲ ထိုင်လိုက်သည်။ ညမွှေးပန်းရနံ့တို့ စူးစူးရှင်းရှင်း ဝင်လာပြန်သည်။ ဒေဝက္ကန္တာမောင်မောင်ကြီးက စောင်းကို ကောက်ကိုင်လိုက်သည်။ ဗေဒါကလည်း ဆိုင်းပိုင်းဆီသို့ ငုံ့လျှောက်သွားလိုက်သည်။ သူရင်ထဲမှာ သီချင်းတွေ စဉ်းစားထားပြီးသား ဖြစ်သည်။ ရတနာဂီရိ နှင်းခါးညကား ပိုမိုမည်းမှောင် သိပ်ကျစ်လာသည်။

*****

(၆)

ကြီးမားခန့်ထည်သော သင်္ဘော၏ မီးရောင်များက ဆိပ်ကမ်းရေပြင်မှာ လှပစွာ ဖြာကျနေလေသည်။ ဆိုင်းတွေ၊ နယားတွေ ထားရစ်ခဲ့ရသဖြင့် လေးလံသည့်ဝန်တွေ ပါမလာတော့။ နရီးတော်အတီး၊ အိပ်ဖန်တော်အတီး စက်တော်ဆောင်အတီးတို့ကို အိမ်တော်စောင့် ကုလားများကို သင်ကြားပေးခဲ့ပြီ ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာ့ဂီတသဘောကို သူတို့ နားလည်နိုင်သည် မဟုတ်။ ဗေဒါတစ်ယောက်တည်း သင်္ဘောဦးပိုင်းကို လျှောက်လာခဲ့သည်။ ထိုနေရာမှာ လှေကားရှိသည်။ လှေကားမှတစ်ဆင့် အပေါ်ဆုံးထပ်ကို တက်လာခဲ့သည်။ သင်္ဘောတာဝန်ရှိသူ အချို့မှအပ အပေါ်ဆုံးထပ်မှာ လူသူနည်းပါးနေသေးသည်။ အဝေးမြင်ကွင်းကို လှမ်းမျှော်မြင်သာသည့် နေရာကလေးမှာ ဗေဒါ ရပ်နေလိုက်သည်။

မီးရောင်မကျသည့် ရေပြင်တစ်ခုလုံး ညိုညစ် မည်းမှောင်နေလေသည်။ ဆိပ်ကမ်းဘက်ဆီက အသံတွေ ဆူညံနေသည်။ ဗေဒါကတော့ ရတနာဂီရီ စံအိမ်တော်ဘက်ကို လှမ်းမျှော်ကြည့်နေသည်။

ဘယ်နေရာရယ်လို့ သူ အတိအကျ မှန်းဆလို့မရနိုင်။ အရှေ့မြောက်ယွန်းယွန်းဘက်ကို သူ မှန်းကြည့်သည်။ မျက်စိတွေကို စုံမှိတ်ထားသော်လည်း မျက်ရည်တွေ ထိုးထွက်လာပြန်သည်။ ပူနွေးစွာ လိမ့်ဆင်းကျလာသည်။ မျက်ရည်တွေကို မသိမ်းမိ။

ရတနာဂီရီစံအိမ်တော်၊ ည၏ လေညင်းတချို့ရှိမည်။ ကြယ်ရောင်တချို့ရှိမည်။ ငြိမ်သက်နေသော အုန်းလက်တွေရှိမည်။ တီးသူမဲ့ နယားပျံဆိုင်းတော်ရှိမည်။ တီးသူမဲ့ နယားပျံ ရေအဆိုင်းတော် ရှိနေလိမ့်မည်လေ။

ရတနာဂီရီမှာ ရှုရှိုက်ခံစားဖူးသော ပန်းရနံ့တွေ သင်းပျံ့ရောက်ရှိလာပြန်သည်။ နောက် ဗေဒါရင်တွေ ခုန်လာပြန်သည်။ နောက် သီချင်းတချို့။

“ချည်မွန်လေမခြား တောင်ထုံ ဂန္ဓာ ကြိုင်သင်း လှောင်းလေ ဆောင်းညဝယ် နွေပြောင်းခါဝယ်ချိန်ခါ လွန်သာစွမှာ ဟေမန္တဆောင်းရက် ကြွယ်လွမ်းဆင့်ဆင့် ညွန်းရွယ်တွေလေ”

သင်္ဘောဦးကို လှိုင်းရိုက်သံ တိုးတိုးသဲ့သဲ့က ညအမှောင်ထဲမှာ စည်းကျိုးနေသည့် သီချင်းတစ်ပုဒ်လို အချီအချမညီချင်။ ဗေဒါက ရတနာဂီရီဘက်ကို မှန်းဆကာ လက်အုပ်ချီလိုက်သည်။

‘ချိန်ခါလွန်သာစွမှာ ဟေမန္တ ဆောင်းရက်ကြွယ် လွမ်းဆင့်ဆင့် ညွန်းရွယ်တွေလေ’

နှင်းခါးညကား လွမ်းပျံ့ဖွယ် ကောင်းလွန်းနေသည်လေ။

*****

လူထုဒေါ်အမာ၏ ‘ပြည်သူချစ်သော အနုပညာသည်များ’ စာအုပ်ပါ စိန်ဗေဒါအကြောင်းကို နှစ်ခြိုက်စွာ ဖတ်မိရာမှ ဤဝတ္ထု၏ စိတ်ကူးစီးဆင်းမှုကို ရရှိပါသည်။

ဤဝတ္ထုကို ရေးဖွဲ့ရာ၌ အကြောင်းအရာ အချက်အလက် မှန်ကန်မှုထက် ‘ဤသို့ ဖြစ်တန်ကောင်းရာ၏’ ဟူသော မိမိ၏ စိတ်ခံစားမှုကိုသာ ဦးစားပေး ရေးဖွဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ တစ်စုံတစ်ရာ မှားယွင်းနေသည်ဆိုလျှင် နားလည်ခွင့်လွတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

အထူးသဖြင့် ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ကို ဖွဲ့ရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး တစ်စုံတစ်ရာ ထိခိုက်စေသည်ဆိုလျှင် သီပေါမင်းတရားကြီး၏ အနွယ်တော်များကို လည်းကောင်း၊

နေမျိုးဗလကျော်သူ ရွာစားကြီး စိန်ပေဒါ မိသားစုများကို လည်းကောင်း လေးမြတ်စွာ
တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

(ချယ်ရီမဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၉၉...)

*****